

09.05.2016

Kokousaika 09.05.2016 16:00 - 16:28

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Pajamäki, Osku 1. varapuheenjohtaja
Kivekäs, Otso 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Modig, Silvia
Männistö, Lasse
Oskala, Hannu
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Torsti, Pilvi
Vainikka, Mirka
Vesikansa, Sanna

Muut

Paavolainen, Sara kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Pajunen, Jussi kaupunginjohtaja
Sauri, Pekka apulaiskaupunginjohtaja
Räty, Laura apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva apulaiskaupunginjohtaja
Sinnemäki, Anni apulaiskaupunginjohtaja
Saxholm, Tuula va. kansliapäällikkö
Malinen, Matti vs. rahoitusjohtaja
Pohjaniemi, Marju henkilöstöjohtaja
Summanen, Juha hallintojohtaja
Sarvilinna, Sami kaupunginlakimies
Kari, Tapio poissa: 449 §
Peltonen, Antti viestintäpäällikkö
Andersson, Victor hallintopäällikkö
Härmälä, Timo kaupunginsihteer
Matikainen, Kristiina kaupunginsihteer

09.05.2016

	Nyfors, Maria	kaupunginsihteeri
	Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
	Rämö, Suvi	hallintoasiantuntija
	Sippola-Alho, Tanja	kaupunginsihteeri
	Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
	Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
	Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
	Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 430 - 463 §:t
Esittelijät		
	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 430 - 434 ja 448 - 454 §:t
	Laura Räty	apulaiskaupunginjohtaja 435 - 436 ja 459 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 437 - 440 ja 460 - 461 §:t
	Anni Sinnemäki	apulaiskaupunginjohtaja 441 - 447 ja 462 - 463 §:t
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 455 - 458 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 430 - 463 §:t

09.05.2016

§	Asia	
430	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
431	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
432	Kj/1	V 25.5.2016, Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite Helsingin kaupungin palvelukeskus -liikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisestä
433	Kj/2	V 25.5.2016, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupungin liittymisestä Mayors for Peace -verkostoon
434	Kj/3	V 25.5.2016, Valtuutettu Matti Niirasen aloite LUX-valotapahtuman kestoajan pidentämisestä
435	Stj/1	V 25.5.2016, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite vegaaniruuan saamiseksi kaupungin päiväkodeissa
436	Stj/2	V 25.5.2016, Valtuutettu Sari Mäkimattilan aloite internet-yhteyden järjestämisestä kehitysvammaisten ryhmäkoteihin
437	Sj/1	V 25.5.2016, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite kahdessa osoitteessa asuvien erityisoppilaiden koulukuljetuksista
438	Sj/2	V 25.5.2016, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite ammatillisen koulutuksen kehittämisestä
439	Sj/3	V 25.5.2016, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite työryhmästä nuorten radikalisoinnin ennaltaehkäisemiseksi
440	Sj/4	V 25.5.2016, Valtuutettu Kauko Koskisen aloite Pukinmäen Taidetalon toiminnan turvaamisesta
441	Kaj/1	V 25.5.2016, Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloite asuntojen lisäämisestä Helsinkiin ja pääkaupunkiseudulle
442	Kaj/2	V 25.5.2016, Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite mielipidetutkimuksen tekemisestä Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön
443	Kaj/3	V 25.5.2016, Valtuutettu Jessica Karhun aloite puistokaistaleen väliaikaisesta käyttöönotosta välitunneilla
444	Kaj/4	V 25.5.2016, Valtuutettu Henrik Nyholmin aloite Helsingin yliopiston metroaseman nimen muuttamisesta
445	Kaj/5	V 25.5.2016, Valtuutettu Pertti Villon aloite poliittisesta edustuksesta Heka-yhtiöiden hallituksissa

09.05.2016

446	Kaj/6	V 25.5.2016, Valtuutettu René Hurstin aloite tyhjillään olevien kiinteistöjen mahdollisesta käytöstä kriisiasuntoina
447	Kaj/7	V 25.5.2016, Valtuutettu Kaarin Taipaleen aloite aurinkokeräinten luvanvaraisuudesta ja siitä tiedottamisesta
448	Kj/3	Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen varatun määrärahan käyttö
449	Kj/4	Koululainojen myöntäminen vuodelle 2016
450	Kj/5	Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansioituneille kansalaisille 2016
451	Kj/6	Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2015 arviointikertomuksesta
452	Kj/7	Lausunto ympäristöministeriölle hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista koskien iäkkäitä ja vammaisia henkilöitä sekä hissiavustusta
453	Kj/8	Kaupungin henkilöstötoimikunnan työnantajan edustajien nimeäminen 1.5.2016-31.5.2017
454	Kj/9	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
455	Kj/10	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
456	Ryj/1	Pohjoisbaanan pyörätiesuunnitelman välillä Ratapihantie – Käpylän asema hyväksyminen
457	Ryj/2	Valtuutettu Leo Straniuksen toivomusponsi vuoden 2030 päästövähennystavoitteen tuomisesta päätettäväksi
458	Ryj/3	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
459	Stj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
460	Sj/1	Valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi Helsingin strategisen työllisyyssohjelman hyväksymisestä
461	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
462	Kaj/1	Lausunto ympäristöministeriölle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi koskien lähes nollaenergiarakentamista
463	Kaj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

09.05.2016

Kj/1

§ 430

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Osku Pajamäen ja Laura Rissasen sekä varatarkastajiksi Marcus Rantalan ja Mirka Vainikan.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti valita pöytäkirjan varatarkastajiksi Marcus Rantalan ja Mirka Vainikan puheenjohtajan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Osku Pajamäen ja Laura Rissasen sekä varatarkastajiksi Harri Lindellin ja Erkki Perälän.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

Kj/2

§ 431

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

Kj/1

§ 432

V 25.5.2016, Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite Helsingin kaupungin palvelukeskus -liikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisestä

HEL 2015-013624 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa kokoomuksen valtuustoryhmän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Kokoomuksen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessa esitetyillä perusteilla, että Helsingin kaupungin palvelukeskus -liikelaitoksen toiminta yhtiöitetään vuoden 2016 aikana.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginvaltuusto päätti 8.10.2014, § 322 Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallin järjestämisestä.

Kaupunginvaltuusto päätti muun muassa:

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen ruokahuolto- ja palvelutoiminnan (pois lukien henkilöstöruokailu) sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelutoimintojen jatkamisen liikelaitosmuodossa kilpailuneutraalisääntöjen edellytykset täyttävällä tavalla

- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintoja välittömästi jatkavan osakeyhtiön (palveluyhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen
- hyväksyä Palmia-liikelaitoksen henkilöstöruokailu-, kiinteistö-, siivous- sekä turvapalvelutoimintojen siirtämisen palveluyhtiölle 31.12.2014 mennessä
- kehottaa opetuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain korkeintaan noin 30 prosenttiin opetusviraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön
- kehottaa sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa lisäämään kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain korkeintaan noin 20 prosenttiin niiden alaisten virastojen tarvitsemista ruokahuoltopalveluista siten, että kilpailutettavat kohteet valitaan tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti, ja kilpailuttamisen ehtoihin sisällytetään vaatimus siitä, että kilpailun voittanut palveluntuottaja on velvollinen ottamaan palvelukseensa liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailun kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän henkilöstön
- kehottaa opetuslautakuntaa, sosiaali- ja terveyslautakuntaa sekä varhaiskasvatuslautakuntaa huolellisesti seuraamaan ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisäämisen vaikutuksia erityisesti palvelujen hintaan ja laatuun sekä henkilöstön asemaan ja tekemään saatavien kokemusten pohjalta tarvittaessa esityksiä kilpailuttamisessa tarvittaviksi muutoksiksi
- hyväksyä kaupungin ruokahuoltopalvelukonseptia koskevan kokonais selvityksen käynnistämisen ja toteuttamisen.

Palvelukeskus-liikelaitoksen strateginen merkitys

Kaupunginvaltuusto otti Palmia-liikelaitoksen osittaisesta yhtiöittämisestä päättäessään kantaa ruokahuoltopalvelujen sekä puhelin- ja hyvinvointipalvelujen strategiseen merkitykseen kaupungin kannalta.

Kaupungilla todettiin olevan strateginen intressi palvelukeskus-liikelaitoksen ruokahuoltopalvelutoimintaan kuuluvissa oppilaitos-, päiväkotija sairaalaruokailussa sekä vanhusten ruokailussa. Strategisena intressinä oli ruokahuollon luotettavuuden ja toimintavarmuuden turvaaminen

sekä ruokahuollon toteuttaminen laadukkaasti. Muun muassa koulujen, päiväkotien ja hoitolaitoksien tarvitsemien ateriapalvelujen tulee olla laadukkaita ja niiden toimitusvarmuuden korkealla tasolla.

Sisäisenä toimijana liikelaitoksen toiminnan tulee tukea kaupungin omaa toimintaa ja strategisten tavoitteiden saavuttamista. Palvelukeskuksen tuottamat palvelut ovat tärkeä osa kaupungin asukkailleen tuottamia palveluja. Kaupungilla oleva strateginen intressi tuki sitä, että kaupungin tarvitsemia ruokahuoltopalveluja tuottaa pääosin oma sisäinen toimija liikelaitosmuodossa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen perusteluissa todettiin muun muassa, että jatkamalla ruokahuoltopalvelutoimintaa liikelaitosmuodossa, on lisäksi mahdollista säilyttää oppilasruokailun arvonlisäverotukseen liittyvä taloudellinen etu, jonka määräksi arvioitiin yhtiöittämisselvitysten yhteydessä vuositasolla yli miljoona euroa. Oppilasruokailu on arvonlisäverotonta toimintaa, joten siihen liittyviin hankintoihin sisältyvät arvonlisäverot eivät ole vähennyskelpoisia. Liike-laitosmuodossa oppilasruokailun raaka-aine- ym. hankintoihin sisältyvät arvonlisäverot voidaan kuitenkin käsitellä kuntapalautusjärjestelmässä, jolloin ne eivät jää kaupungille kustannukseksi.

Vastaava arvonlisäveroetu liittyy liikelaitosmuodossa myös ruokahuoltoinvestointeihin siltä osin, kuin ne kohdistuvat arvonlisäverottomaan toimintaan (lähinnä oppilasruokailu). Investointeihin liittyvä arvonlisäveroetu on kertaluonteinen ja riippuu arvonlisäverottomaan toimintaan kohdistuvan investointiosan suuruudesta.

Arvonlisäverottoman oppilasruokailutoiminnan siirtämisestä yhtiöön aiheutuisi myös kertaluonteinen arvonlisäverokustannus, koska siirtyvien tavaroiden ja palvelujen siirtoa pidettäisiin arvonlisäverolain (1501/1993) näkökulmasta myyntinä. Kaupunki joutuisi tilittämään valtiolle myyntiin sisältyvän arvonlisäveron määrän.

Kaupunginvaltuuston käsittelyn yhteydessä kaupungilla todettiin olevan strateginen intressi ruokahuoltopalvelujen lisäksi myös puhelin- ja hyvinvointipalveluissa. Palvelukeskus-liikelaitos vastaa muun muassa koko kaupungin vaihdopalveluista strategisesti tärkeää Merex-tietokantaa käyttäen. Lisäksi liikelaitos hoitaa matkapalvelukeskustoimintaa sosiaali- ja terveystieteiden kustannustehokkaana strategisena kumppanina sekä tarjoaa ympärivuorokautisia turvapuhelin- ja virtuaalihoitopalveluja kaupungin Pegasos-järjestelmää käyttäen. Näiden strategisten intressien vuoksi puhelin- ja hyvinvointipalvelutoiminnan harjoittamista liikelaitosmuodossa pidettiin yhtiöittämisselvityksen yhteydessä lokakuussa 2014 perusteltuna.

Ruokahuolto-, puhelin- ja hyvinvointipalveluihin liittyvän kaupungin strategisen intressin osalta ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia kaupunginvaltuuston käsittelyn lokakuussa 2014 jälkeen.

Ruokahuollon kilpailutuksen lisääminen

Palmia-liikelaitoksen osittaisesta yhtiöittämisestä päätettäessä opetusviraston ruokahuollosta oli kilpailutettu noin 12,5 prosenttia ja sosiaali- ja terveystieteiden viraston ruokahuollosta noin 6 prosenttia. Osan näistä kilpailutuksista oli voittanut Palmia-liikelaitos. Kaupungin ruokahuoltopalvelujen kilpailutusta päätettiin osittaisesta yhtiöittämisestä päätettäessä lisätä ottaen huomioon keskeisimpien asiakasvirastojen tahtotila kilpailuttamisen maltillisesta lisäämisestä.

Opetusvirasto, sosiaali- ja terveystieteiden virasto sekä varhaiskasvatusvirasto, esittivät silloisen Palmia-liikelaitoksen toiminnan ja hallinnon järjestämisestä selvittäessä pääasiallisina perusteluina kilpailutuksen laajentamiselle palvelutuotannon joustavuuden lisäämisen (asiakastarpeiden huomioon ottaminen, sopeutuminen muutoksiin), kustannustehokkuuden sekä vertailuhintojen saamisen.

Opetuslautakunta totesi lausunnossaan 17.6.2014, § 118 muun muassa, että ruokapalvelut tukevat koulujen, toisen asteen oppilaitosten ja päiväkotien opetus- ja kasvatustehtävää, ydintehtävää. Ruoan tuotanto- ja palveluprosessi muodostavat kokonaisuuden. Ruokapalvelun tuote- ja palveluvalikoimat, ruoan valmistus- ja palveluprosessi toteutetaan tarvelähtöisesti, toimintavarmasti, asiakasta ja tilaajaa kuullen sekä käyttäjäasiakassegmentin ruokapalvelujen edellyttämällä tavalla. Edelleen opetuslautakunta totesi, että opetustoimen kuumennuskeittiöiden tueksi tarvitaan keskitettyä ruoan valmistusta.

Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajuudesta opetuslautakunta totesi lausunnossaan muun muassa, että opetustoimen ruokapalvelujen kilpailutusta avataan vähitellen ja hallitusti siten, että opetusviraston ruokapalveluista avataan kilpailutukselle vähintään 32,5 % (yhteensä noin 60 kohdetta) nykyisen 12,5 % sijaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta totesi lausunnossaan 17.6.2014, § 264, että se kannattaa selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta liikelaitosmuodossa ja kilpailutuksen lisäämistä asteittain. Lautakunta totesi, että kilpailutuksen vaikutuksia palvelun laatuun ja hintaan on seurattava. Lautakunta kannatti selvitystyöryhmän ehdotusta ruokahuoltopalvelutoiminnan jatkamisesta pääasiassa liikelaitosmuodossa, mutta piti ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta liian korkeana. Lautakunnan näkemys oli, että ruokahuoltopalveluita voidaan kilpailuttaa pienessä määrin vertailuhintatietojen saamiseksi ja

oman toiminnan kehittämiseksi mutta kilpailutuksen osuuden tulisi olla maksimissaan 10 %.

Varhaiskasvatuslautakunta totesi lausunnossaan 17.6.2014, § 144 muun muassa, että ruoan ravitsemuksellinen laatu on lasten hyvinvoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää. Päivähoidossa ruokailu on osan lapsen varhaiskasvatusta. Edelleen varhaiskasvatuslautakunta totesi pitävänsä ehdotettua 30 %:n kilpailutettua osuutta varhaiskasvatusviraston osalta liian korkeana. Ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen laajentaminen noin 30 %:iin merkitsisi varhaiskasvatusviraston osalta yli 80 päiväkodin ruokapalvelun kilpailuttamista. Käytännössä näin laaja kilpailuttaminen ei ole lyhyellä aikavälillä mahdollista. Päivähoidossa ruokahuoltopalvelun on oltava joustavaa, luotettavaa ja ydintoimintaa tukevaa. Ruokahuoltotoiminnan on oltava resurssit huomioiden kestävä ja vastuullista toimintaa ja sen kilpailuttamista tulee harkita kohdekohtaisesti. Laadukkaan palvelun saatavuuden takaamiseksi kaupungin on katsottava ruokahuollon kilpailuttamista yhtenä kokonaisuutena.

Kilpailutuksen lisäämisen avulla voidaan saavuttaa edellä mainittuja tilaajahallintokuntien esittämiä hyötyjä. Samalla liikelaitosmuotoiselle kaupungin sisäiselle palveluntuottajalle jää kuitenkin riittävän suuri kokonaisuus tehokkaan ja toimintavarmen ruokahuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Täysin kaupungin sisäisenä toimijana palvelukeskusliikelaitos voi toiminnassaan keskittyä yksinomaan sille kuuluvan kokonaisuuden hoitamiseen ja palvelujensa kehittämiseen kaupungin kokonaisedun kannalta parhaalla tavalla.

Kilpailutuksen lisäämisestä on tilaajahallintokunnissa tehty suunnitelmat syksyn 2015 aikana. Näiden suunnitelmien täytäntöönpano on käynnistymässä.

Opetuslautakunta päätti 27.10.2015, § 195, että opetusviraston ruokapalvelujen kilpailutusta laajennetaan niin, että kilpailulle avattavien opetusviraston toimipisteiden kokonaismäärä vuonna 2020 on korkeintaan 28,8 prosenttia opetusviraston hallinnollisten koulujen, lukioiden, Stadin ammattiopiston ja Stadin aikuisopiston sekä niiden toimipisteiden kokonaismäärästä laskettuna. Kilpailutettavat kohteet määräytyvät alueellisen mallin mukaisesti niin, että opetuslautakunta oikeuttaa opetusviraston valitsemaan lopulliset kohteet alueellisesti kilpailutushetken tilanteen mukaan vuosina 2018 ja 2019 niin, että kilpailulle avattavien kohteiden oppilas-, opiskelija- ja lapsimäärä on korkeintaan 29,7 prosenttia vuoden 2020 kokonaismäärästä laskettuna.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päätti 24.11.2015, § 334 hyväksyä ruokahuoltopalvelujen kilpailutussuunnitelman, jolla lisätään viraston kilpailutettujen ruokahuoltopalvelujen määrä 20 prosenttiin viiden vuoden ku-

09.05.2016

Kj/1

luessa. Lautakunta päätti myös, että sille raportoidaan kilpailutuksen vaikutuksista vuosittain vuosi kilpailuttamisen aloittamisen jälkeen alkaen valtuuston asettamien kriteerien eli hinnan, laadun ja henkilöstön aseman näkökulmasta. Tämän perusteella voidaan päättää muutoksista kilpailutussuunnitelmaan. Sosiaali- ja terveystieteiden kilpailuttamissuunnitelma on laadittu vuosille 2016–2020. Muutoksia suunnitelmaan voi aiheuttaa valtakunnallinen Sote-uudistus.

Varhaiskasvatuslautakunta päätti 27.10.2015, § 124 hyväksyä varhaiskasvatusviraston ruokahuolto- ja palvelujen kilpailutuksen suunnitelman vuosille 2018–2022.

Kaupungin ruokahuolto- ja palvelukonsepti ja keskitetyn tuotannon investointitarpeet

Kaupungin ruokahuollon nykyinen toimintamalli rakentuu erityisesti oppilas- ja päiväkotiruokailun osalta pitkälti Pakkanen vanhan ruokatehtaan varaan. Palvelukeskus-liikelaitoksen kehitystoiminnasta huolimatta nykyinen ruokatehdas ei mahdollista riittävän modernia ja tehokasta toiminta- ja tuotantotapaa.

Kaupungin on suunniteltava ja otettava käyttöön uusi ruokahuolto- ja palvelukonsepti, joka mahdollistaa sen, että liikelaitokseen jääneessä ruokahuolto- ja palvelutoiminnassa pystytään tulevaisuudessa paitsi toimimaan tehokkaasti myös sopeutumaan nopeasti toimintaympäristössä ja asiakkaiden sekä toimipaikkojen tarpeissa tapahtuviin muutoksiin. Ruokahuolto- ja palvelukonseptin päivittämisen tarpeeseen vaikuttaa myös se, että kaupungin ruokahuoltoon liittyvä tulevien vuosien investointitarve on merkittävä. Kaupungin ruokahuolto- ja palvelukonseptia suunniteltaessa on siten tarkasteltava mahdollisuuksia pienentää tarvittavia ruokahuolto- ja palveluinvestointeja.

Ruokahuolto- ja palvelun tarkoituksenmukaisimmasta toteutustavasta päättäminen edellyttää kokonaisselvitystä kaupungin nykyisen keittiöverkoston kunnosta ja mahdollisuuksista sen nykyistä tehokkaampaan hyödyntämiseen. Ruokahuolto- ja palvelukonseptista tehtiin alustava selvitys vuoden 2015 aikana. Selvityksen pohjalta konseptityötä on jatkettu keuhälä 2016 kaupunginkanslian johdolla yhteistyössä tilaajahallintokuntien ja palvelukeskus-liikelaitoksen kanssa. Kaupungin ruokahuolto- ja palvelukonseptia koskevan suunnitelman on tarkoitus valmistua kesään 2016 mennessä.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, että syksyllä 2014 tehdyn Palmia-liikelaitoksen toiminta- ja hallintomallia koskevan päätöksen jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka puoltaisivat liikelaitosmuotoon jätettyjen toimintojen yhtiöittämistä. Palvelukeskus-liikelaitoksen yhtiöittäminen ei

09.05.2016

Kj/1

ole perusteltua vuoden 2016 aikana ottaen huomioon ruokahuollon ja hyvinvointipalvelujen strateginen merkitys kaupungille, valmistelussa oleva ruokahuoltopalvelukonseptin uudistaminen sekä jo päätetty ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen lisääminen. Lisäksi kaupungin johtamisjärjestelmän uudistaminen ja valtakunnallisen SOTE-uudistuksen valmistelu ovat parhaillaan käynnissä. Palvelukeskus-liikelaitoksen asemaa on tarkoituksenmukaista tarkastella uudelleen kaupungin seuraavan strategiaohjelman yhteydessä.

Siirtymäaikajärjestelyn myötä vaiheittain kokonaan markkinoille siirtyvän Palmia Oy:n toimimisesta markkinoilla ei myöskään ole toistaiseksi riittävästi kokemuksia, jotta sen perusteella voitaisiin tehdä johtopäätöksiä palvelukeskus-liikelaitoksen yhtiöittämisen tarkoituksenmukaisuudesta. Yhtiöittämiseen liittyvä siirtymäaika on meneillään, eivätkä kaupungin yhtiöltä hankkimia palveluja koskevat kilpailutukset ole vielä käynnistyneet.

Palvelukeskuksen johtokunnan 18.2.2016, § 10 käsittelemä tulos vuodelta 2015 oli noin 4,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vertailukelpoinen tulos ennen yhtiöittämistä vuodelta 2014 oli noin 4,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuoden 2015 tuloksen perusteella liikelaitos on pystynyt sopeutumaan Palmia-liikelaitoksen osittaiseen yhtiöittämiseen 31.12.2014 ja toimimiseen kaupungin sisäisenä ruokahuolto-, puhelin- ja hyvinvointipalvelujen tuottajana.

Yksinomaan kaupungin sisäisenä toimijana palvelukeskus-liikelaitoksen on mahdollista harjoittaa ja kehittää toimintaansa niistä lähtökohdista, jotka ovat kaupunkikonsernin kokonaisuuden kannalta tärkeitä (toimintavarmuus, laatu, kustannustehokas toiminta).

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Kokoomuksen valtuustoryhmän ryhmäaloite Kvsto 9.12.2015 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

Kj/2

§ 433

V 25.5.2016, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupungin liittymisestä Mayors for Peace -verkostoon

HEL 2015-012404 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 39 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki liittyisi Mayors for Peace -verkostoon. Aloitteentekijät toteavat, että ydinaseistuksen täydelliseen lakkauttamiseen tähtäävä verkosto perustettiin Hiroshiman pormestarin Takeshi Arakin aloitteesta vuonna 1982. Verkoston puheenjohtajakaupunki on Hiroshima ja sen sihteeristö on osa Hiroshima Peace Culture Foundation -säätiötä. Verkostolla on kansalaisjärjestönä konsultatiivinen status YK:n talous- ja sosiaalineuvostossa. Aloitteentekijät toteavat, että näinä aikoina ydinasevaltiot suunnittelevat jopa entistä suurempia investointeja ydinasejärjestelmiensä tehostamiseen, ja että verkoston toiminta on jälleen hyvin ajankohtainen.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Mayors for Peace -verkostossa oli 1.4.2016 yhteensä 7028 jäsentä 161 maasta. Suurin osa jäsenkunnista sijaitsee Aasiassa (2915) ja Euroopassa (2631). Jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti kymmenen viime vuoden aikana. Vuonna 2015 verkostoon liittyi 505 uutta jäsentä. Suomesta verkoston jäseniä ovat Maarianhamina, Nousiainen ja Varkaus. Pohjoismaisista pääkaupungeista mukana ovat verkoston kotisivuilla olevan jäsenluettelon mukaan Kööpenhamina ja Reykjavik.

Jäsenyydestä peritään muodollista 2000 jenin vuosimaksua, joka vastaa noin 15 euroa. Jäsenmaksun laiminlyönnistä ei seuraa verkostosta erottamista. Jäsenmaksusta voidaan myöntää myös vapautus. Lisäksi on olemassa mahdollisuus maksaa suurempaa jäsenmaksua vapaaehtois pohjalta.

Verkoston toiminnan pääpaino on kaupunkien välisen solidaarisuuden vahvistaminen maailmanlaajuisesti ja ydinaseriisunnan edistäminen. Lisäksi verkosto järjestää yleiskokouksen joka neljäs vuosi ja toimeenpanevan kokouksen joka toinen vuosi.

Verkoston toimintasuunnitelmaa vuosille 2013 - 2017 arvioitaessa korostuu jäsenyyden symbolinen merkitys. Pää tavoitteita ovat tietämyksen kasvattaminen ydinaseiden vaaroista ja jäsenmäärän kasvattaminen. Kansalaisten tietoisuutta pyritään kasvattamaan erilaisin kampanjoin ja tapahtumin.

Kaupungin strategiaohjelman mukaan Helsinki on kansainvälisesti aloitteellinen, kehittyvä ja osaava toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti. Tätä toteutetaan muun muassa edistämällä taloudellista, sosiaalista sekä ympäristön huomioon ottavaa kehitystä. Globaalin vastuun kantaminen on kaupungin toiminnan kokonaisvaltaista laatua ja sen kehittämistä. Mayors for Peace -verkoston tavoitteita voi näin ollen pitää strategiaohjelman mukaisina.

Jäseneksi liittyminen edellyttää, että kaupunki toimittaa verkostolle erillisen liittymislomakkeen, jossa hakija vahvistaa tukevansa ydinaseriisuntaa.

Kunnan toimialaa koskevassa uudessa kommentaarissa (Harjula & Prättälä: Kuntalaki – tausta ja tulkinnat, 2015) todetaan, että kunnan nimissä annettuihin kansainvälispoliittisiin kannanottoihin on oikeuskäytännössä suhtauduttu pidättyvästi.

09.05.2016

Kj/2

Kaupunginhallitus toteaa edellä mainitun perusteella, että vaikka Mayors for Peace -verkoston tavoitteet sinänsä ovat kannatettavia ja strategiaohjelman globaalin vastuun periaatteiden mukaisia, ei verkostoon liittymistä kuitenkaan ole pidettävä perusteltuna.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Oheismateriaali

1 Mayors for Peace -verkoston esittely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

Kj/3

§ 434

V 25.5.2016, Valtuutettu Matti Niirasan aloite LUX-valotapahtuman kestoajan pidentämisestä

HEL 2016-000779 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Matti Niirasan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saila Machere, yksikön päällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Liitteet

1 Matti Niiranan ym. valtuustoaloite Kvsto 20.1.2016 asia 18

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Matti Niiranan ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki selvittäisi mahdollisuudet LUX-valotapahtuman pidentämiseen vuoden 2017 tammikuussa useamman viikon mittaiseksi sekä sen voisiko Helsingin samanaikaista muuta kulttuuri- ja liikuntatarjontaa koota yhteen tai laajentaa jonkinlaisiksi Helsingin "talven juhaviikoiksi". Edelleen esitetään selvitettäväksi miten näitä viikkoja voisi markkinoida laajemmin siten, että Helsingin maine talvimatkalukohteena vahvistuisi maailmalla sekä sen, miten Senaatintorin uudenvuoden vastaanotto saadaan takaisin nähtäväksi suorana lähetyksenä kansallisella televisiokanavalla.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

09.05.2016

Kj/3

Helsinkiä markkinoidaan mielenkiintoisena talvimatkakohteena ja tähän halutaan panostaa jatkossakin. Joulunaika muodostaa jo nyt erittäin mielenkiintoisen kokonaisuuden: joulukadun avajaiset, joulupolut, Tuomaan markkinat, joulumyyjäisiä ja -konsertteja, Lucia-kulkue, Jääpui-
to, Uusi vuosi.

Alkupalvi alkaa Lux Helsinki –valofestivaalilla ja jatkuu Kiinalaisen uuden vuoden merkeissä. Talvella on järjestetty myös ruokatapahtumia mm. Ravintolapäivä ja Street Helsinki. Näitä edellä mainittuja ulkوتا-
pahtumia täydentävät Helsingin monipuoliset ulkoilu- ja liikuntamahdol-
lisuudet. Monipuolisia tapahtuma-, harrastus- ja liikuntatapahtumia on tarjolla erityisesti talvilomaviikon aikana. Uuden toimialamallin myötä kokonaisuuksien suunnittelu sisältötuotojen ja aikataulujen suhteen paranee.

Visit Helsinki tekee ympäri vuoden matkailumarkkinointia, myös talvi-
matkailukohteena. Helsinkiä markkinoidaan ympärivuotisena kaupunki-
kohteena ja talven eksotiikka kiinnostaa. Helsingin vahvuuksia ovat kontrastit: vuodenajat, syke ja rauha, pimeys ja valo.

Lux Helsinki sai alkunsa tammikuussa 2009. Alusta asti tapahtumasta haluttiin luoda talvisen Helsingin yhteisöllinen ulkoilmatapahtuma ja toteuttaa se yhdessä maamme eturivin valotaiteilijoiden, opiskelijoiden sekä kansainvälisten taiteilijoiden kanssa. Alkuvuosina tapahtuma järjestettiin +/- kymmenen päivän mittaisena. Tällöin katsojavirrat hajaantuivat pitemmälle ajanjaksolle, joten lämminhenkistä festivaalitunnelmaa ei syntynyt.

Näin yhteisöllisen tunnelman luomiseksi päädyttiin testaamaan lyhem-
pää kestoja ja kasvattaa teosmäärää. Vuosi vuodelta tapahtuman tun-
nettuus ja kävijämäärä ovat kasvaneet.

Sääolot ovat niin taiteilijoille, tekniikalle kuin järjestäjille erityisen haas-
tavat niiden vaihdellessa sateesta, lumipyrystä paukkuviin pakkasiin. Taiteilijat ja tekninen henkilökunta ovat yleensä paikalla rakennusaika-
na, testipäivinä ja vielä koko tapahtuman ajan. Näiden päivien koko-
naispituus alkaa olla maksimissaan niin tekniselle henkilökunnalle kuin taiteilijoille sekä nykyiselle kustannusrakenteelle. Edellä mainituista syistä tapahtuman kestoksi on vakiinnutettu viisi päivää.

Tapahtuman kokonaisbudjetti on 655 000 euroa, jolla voidaan tehdä vii-
sipäiväinen tapahtuma. Tapahtuman pidentäminen tarkoittaa kustan-
nusten nousua joka osa-alueilla: tekniikka, teos- ja taiteilijakustannuk-
set, vartiointi, järjestyksenvalvonta, henkilöstö-kustannukset. Taiteilijat eivät todennäköisesti pystyisi sitoutumaan useamman viikon mittaiseen tapahtumaan, ja lisäksi osa teoksista kiertää maailmalla.

Vuodenvaihteen pyhien jälkeinen merkittävä kaupungin tuottama tapahtuma on tänä vuonna kymmenettä kertaa järjestetty Kiinalainen uusi vuosi. Tilaisuus ajoittuu tammi-helmikuun vaihteeseen ja se jatkaa talvisen Helsingin tapahtumallistamista ulkoilmassa. Talvikaudella kaupungissa on runsaasti erilaisia pääsääntöisesti sisätiloissa järjestettäviä kulttuuritapahtumia.

Useita näistä kulttuuritapahtumista ei voi suoraan konvertoida ulkoilmatapahtumiksi, ulkotiloissa talvella järjestettävien kulttuuritilaisuuksien tuottaminen on myös selkeästi kalliimpaa kuin kesäaikana järjestettävien tapahtumien.

Helsingin kaupunki tuottaa Senaatintorin uudenvuoden tapahtuman, mutta tapahtuman televisioinnista ja tuottamisesta televisioon vastaa YLE. Vuosina 2014 ja 2015 Yleisradio päätti tehdä uudenvuoden tv-lähetyksensä nimeltä "Vuosi vaihtuu" Tampereelta. Edellä mainittuina vuosina kaupunki kävi neuvotteluja kaikkien kansallisten televisiokanavien kanssa, mutta neuvottelut eivät johtaneet yhteistyöhön. Kyseisinä vuosina uudesta vuodesta tuotettiin livestriimaus -verkkolähetys, jota pystyi katsomaan sekä koko Suomessa että ulkomailla mm. Visit Helsingin YouTube-kanavalla.

Televisiolähetys on siis televisiokanavan oma päätös ja taloudellinen satsaus, koska kaupunki tuottaa vain kaupunkitapahtuman eli sisältöä tv-ohjelmaan, mutta ei tuota tv-ohjelmaa kanavalle. Yle tulee tekemään suoran lähetysten Suomi 100 juhluvuoden aloituksesta 31.12.2016 Helsingissä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saila Machere, yksikön päällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Liitteet

1 Matti Niiranen ym. valtuustoaloite Kvsto 20.1.2016 asia 18

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

Stj/1

§ 435

V 25.5.2016, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite vegaaniruuan saami- seksi kaupungin päiväkodeissa

HEL 2014-010501 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kiv-
vekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Straniuksen aloitteen
loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 39 muuta valtuutettua ovat tehneet
27.8.2014 valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Helsingin päiväko-
deissa otetaan käyttöön mahdollisuus valita lapselle myös vegaaniru-
oka.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kau-
punginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on alle-
kirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, kahdeksan kuukauden kuluessa.

Kaupunginhallitus palautti 16.2.2015 § 172 asian uudelleen valmiste-
luun siten, että sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2015 valmistuvat
ravitsemussuositukset lasten päivähoitoruokailun suhteen huomioi-
daan. Lisäksi esityksen kustannusvaikutuksista tulee saada kattavampi
arvio.

Valtuusto käsittelee aloitteita vähintään neljä kertaa kalenterivuodessa. Jos työjärjestyksessä määräaika ylittyy sen vuoksi että kaupunginhallitus päättää palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi, aloite käsitellään määräajan päättymistä seuraavassa aloitteita käsittelevässä valtuuston kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto palautti asian 20.5.2015 §150 kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2015 valmistuvat ravitsemussuositukset lasten päivähoitoruokailun suhteen huomioidaan. Lisäksi esityksen kokonaisuuden kustannusvaikutuksista tulee saada kattavampi arvio, esim. kyselyllä kiinnostuneiden perheiden määrästä.

Jos työjärjestyksessä tarkoitettu määräaika ylittyy sen vuoksi, että kaupunginvaltuusto päättää palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi, aloite on esitettävä uudelleen valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa palauttamispäätöksestä.

Valtion ravitsemusneuvottelukunta ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos julkaisivat uudet lapsiperheiden ruokasuositukset 22.1.2016. Koska nämä uudet suositukset valmistuivat vasta tammikuun lopussa 2016, on niiden perusteella valmisteltu varhaiskasvatusvirastossa yhdessä palveluntuottajan uusi lausunto, jota varhaiskasvatuslautakunta käsittelee 8.3. hyväksyen sen 5.4.2016.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että lasten hyvän ravitsemuksen saavuttamiseksi valtakunnalliset uudet ravitsemussuositukset ohjaavat päiväkodin ruokalista- ja ateriasuunnittelua. Päivähoidon ateriat muodostavat 2/3 lapsen päivittäisestä ravinnontarpeesta muodostaen yhdessä kotona nautittujen aterioiden kanssa lapsen ruokavalion kokonaisuuden.

Valtion ravitsemusneuvottelukunta ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos julkaisivat 22.1.2016 uudet kansalliset Syödään yhdessä -ruokasuositukset lapsiperheille, liite 2. Suosituksissa kuvataan terveyttä edistävän monipuolisen ruokavalion periaatteet sekä keinoja sen toteuttamiseen lapsiperheissä. Suositukset kattavat lapsiperheen ruokailun kokonaisuuden, johon kuuluu myös lasten ruokailu päivähoidossa ja suositukset vegaaniruokavaliosta.

Varhaiskasvatusvirastossa tilannetta on arvioitu uuden Syödään yhdessä -ruokasuositukset lapsiperheille pohjalta. Uuden suosituksen mukaan päiväkotij- ja kouluruokailussa kasvisruokavalio kannattaa toteuttaa lakto-ovo-vegetaarisena, jolloin ruokavalioon sisältyy kasvikkunnan tuotteiden lisäksi maitotaloustuotteita ja kananmunaa. Suosituksessa todetaan lisäksi, että vegaaniruokavalio on monipuolisesti koottuna turvallinen ja riittävä myös päiväkotikäisille lapsille, mutta vaatii ravitse-

musosaamista. Suositukseen on kirjattu, että vegaaniperheiden tulee saada neuvola- ja ravitsemusterapeutin ohjausta.

Helsingin kaupungin päiväkodeissa ei tällä hetkellä tarjota vegaaniruokaa. Varhaiskasvatuksessa arvostetaan perheiden valintoja ja pyritään ottamaan perheiden toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioon. Lapselle voidaan järjestää lakto-ovo-vegetaarinen ruokavalio, jossa käytetään monipuolisesti kasvikunnan tuotteita, maitotaloustuotteita ja kananmunaa tai vanhempien niin halutessa, lapselle voidaan tarjota vanhempien päiväkotiin toimittamaa vegaaniruokaa. Lapsi saa ruoan päiväkodista niinä päivinä, kun ruoka sopii vegaaneille. Muina päivinä vanhemmat tuovat pääruoan. Päiväkodin keittiö täydentää kokonaisuuden energialisäkkeillä, salaattilla, leivällä ja ruokajuomalla. Aamu- ja välipalalla pyritään soveltuvasti tarjoamaan vegaanilapselle sopivaa ruokaa. Vanhemmat sopivat ruoan toimituksista päiväkodin keittiö- ja hoitohenkilökunnan kanssa. Vanhemmat vastaavat vegaanilapsen kokonaisravitsemuksesta.

Helsingissä koulujen kasvisruokavalio sisältää maitotaloustuotteita ja kananmunaa. Vegaaniruokavaliota noudattaville lapsille kouluateriat järjestetään soveltuvista kasvisruokalistan ruokalajeista, joita täydennetään aterian lisäkkeillä. Kouluruokailu eroaa varhaiskasvatuksen ruokailusta kuitenkin siten, että kouluateria kattaa 1/3 oppilaan ravitsemuksesta, kun varhaiskasvatuksen ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta. Kun vanhemmat haluavat lapsensa noudattavan vegaaniruokavaliota koulussa, heidät ohjataan lapsen kanssa keskustelemaan ruokavaliosta kouluterveydenhoitajan kanssa.

Mikäli vegaaniruokavalio toteutettaisiin päiväkodeissa, tultaisiin se toteuttamaan uusien suositusten mukaisesti. Tällöin päiväkodin ruokalista suunnitellaan keskitetysti yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Päiväkodin ruokalistan rinnalle on suunniteltu vegaaniruokavaliolle soveltuva ravitsemussuosituksen mukainen ruokalista, jossa on otettu huomioon toteuttamismahdollisuudet ja -kustannusvaikutukset. Ruokavalio toteutetaan vähäsuolaisena ja -sokerisena käytettävissä olevista raaka-aineista. Kaikkia perus- ruokalistalla olevia luomutuotteita ei voida korvata vastaavilla vegaaneille sopivilla luomutuotteilla. Ruoan annostelu päiväkotiryhmissä toteutetaan lautasmallin mukaisesti.

Vegaaniruokavalion ravitsemusta ja monipuolisuutta ei pystytä takaamaan, jos lapsella on myös jokin terveydellisistä syistä johtuva erityisruokavalio. Vegaaniruokavalion toteuttaminen on haasteellista pienissä päiväkodeissa ja erillisryhmissä. Ryhmäperhepäiväkodeissa ei ole mahdollista toteuttaa vegaaniruokavaliota, koska kohteessa ei ole ammattitaitoista keittiöhenkilökuntaa. Vanhemmat vastaavat tällöin lapsen tarvitsemista lisäravinteista ja lapsen kokonaisravitsemuksesta.

Tammikuussa 2016 päiväkodeille tehdyn kyselyn perusteella vegaaniruokavaliota noudatti noin 27 perhettä. Päiväkotien antaman arvion mukaan asiakkaita olisi noin 125, jos vegaaniruokavalio olisi vapaasti saatavilla.

Tällä hetkellä päiväkotihoidossa keskimääräinen lapsikohtainen ateriakustannus on 7,26 euroa päivässä sisältäen aamupalan, lounaan ja välipalan. palveluntuottaja on ilmoittanut, että suosituksen mukaisen vegaaniruokavalion toteuttaminen lisää kustannuksia 4,40 euroa / vegaaniruokailija / päivä. Lisätyön osuus kustannuksesta on 68,5 %, joka sisältää mm. suunnittelun, raaka-aineiden hallinnan ja ruoan tuottamisen ja tarjoilun.

Raaka-aineen korvaaminen kalliimmalla raaka-aineella lisää kustannuksia 10,5 % ja muut kulut ovat 2 %. Hävikin määrä on arvioitu olevan 19 %. Hävikin määrään vaikuttavat tuotevalikoiman laajuus, pakkauskoot ja pieni asiakasmäärä/päiväkoti. Yhden lapsen vegaaniterian lisäkustannukset vuodessa ovat 990 euroa (225 toimintapäivää).

Mikäli arviot 125 vegaaniruokaa syövän lapsen osalta toteutuisivat, olisi kustannus vuositasolla 123 750 euroa. Ruotsinkielisen päivähoidon osuus tästä olisi 10 890 euroa. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ja hyväksytyjen määrärahojen puitteissa ei ole mahdollista toteuttaa vegaaniruokavaliota päiväkodeissa.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite
- 2 Syödään yhdessä -ruokasuositukset lapsiperheille_THL ja VRN_2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Varhaiskasvatuslautakunta 05.04.2016 § 40

HEL 2014-010501 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Leo Straniuksen ym. valtuustoaloitteesta koskien vegaaniruoan saamista kaupungin päiväkodeihin.

Päivähoidon ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta ja ne muodostavat yhdessä kotona nautittujen aterioiden kanssa lapsen ruokavalion kokonaisuuden.

Lasten hyvän ravitsemuksen saavuttamiseksi ravitsemussuositukset ohjaavat päiväkodin ruokalista- ja ateriasuunnittelua. Koko väestölle tarkoitettut yleiset suomalaisten ravitsemussuositukset on uusittu vuonna 2014. Tämän lisäksi tietyille väestöryhmille on annettu erillisiä ravitsemussuosituksia, joissa on otettu huomioon kyseisten väestöryhmien ravitsemukselliset erityistarpeet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Valtion ravitsemusneuvottelukunta julkaisivat 22.1.2016 uuden kansallisen Syödään yhdessä -ruokasuositukset lapsiperheille. Suosituksissa kuvataan terveyttä edistävän monipuolisen ruokavalion periaatteet sekä keinoja sen toteuttamiseen lapsiperheissä ja ne kattavat lapsiperheen ruokailun kokonaisuuden, johon kuuluu myös lasten ruokailu päivähoidossa ja suositukset vegaaniruokavaliosta.

Helsingin kaupungin päiväkodeissa ei tällä hetkellä tarjota vegaaniruokaa. Varhaiskasvatuksessa arvostetaan perheiden valintoja ja pyritään ottamaan perheiden toiveet mahdollisuuksien mukaan huomioon. Lapselle voidaan järjestää lakto-ovo-vegetaarinen ruokavalio, jossa käytetään monipuolisesti kasvikunnan tuotteita, maitotaloustuotteita ja kananmunaa tai vanhempien niin halutessa, lapselle voidaan tarjota vanhempien päiväkotiin toimittamaa vegaaniruokaa. Lapsi saa ruoan päiväkodista niinä päivinä, kun ruoka sopii vegaaneille. Muina päivinä vanhemmat tuovat pääruoan. Päiväkodin keittiö täydentää kokonaisuuden energialisäkkeillä, salaateilla, leivällä ja ruokajuomalla. Aamu- ja välipalalla pyritään soveltuvasti tarjoamaan vegaanilapselle sopivaa ruokaa. Vanhemmat sopivat ruoan toimituksista päiväkodin keittiö- ja hoitohenkilökunnan kanssa. Vanhemmat vastaavat vegaanilapsen kokonaisravitsemuksesta.

Helsingissä koulujen kasvisruokavalio sisältää maitotaloustuotteita ja kananmunaa. Vegaaniruokavaliota noudattaville lapsille kouluateriat järjestetään soveltuvista kasvisruokalistan ruokalajeista, joita täydennetään aterian lisäkkeillä. Kun vanhemmat haluavat lapsensa noudattavan vegaaniruokavaliota, ohjataan heidät lapsen kanssa keskustelemaan ruokavaliosta kouluterveydenhoitajan kanssa. Kouluruokailu eroaa varhaiskasvatuksen ruokailusta siten, että kouluateria kattaa 1/3 op-

pilaan ravitsemuksesta, kun varhaiskasvatuksen ateriat kattavat 2/3 lapsen ravinnontarpeesta.

Tilannetta on arvioitu uuden Syödään yhdessä -ruokasuositukset lapsiperheille pohjalta. Uuden suosituksen mukaan päiväkotij- ja kouluruokailussa kasvisruokavalio kannattaa toteuttaa lakto-ovo-vegetaarisenä, jolloin ruokavalioon sisältyy kasvikunnan tuotteiden lisäksi maitotaloustuotteita ja kananmunaa. Suosituksessa todetaan lisäksi, että vegaaniruokavalio on monipuolisesti koottuna turvallinen ja riittävä myös päiväkotikäisille lapsille, mutta vaatii ravitsemusosaamista.

Suositukseseen on kirjattu, että vegaaniperheiden tulee saada neuvola- ja ravitsemusterapeutin ohjausta.

Mikäli vegaaniruokavalio toteutetaan päiväkodeissa, tullaan se toteuttamaan suosituksen mukaisesti. Päiväkodin ruokalista suunnitellaan keskitetysti yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Päiväkodin ruokalistan rinnalle on suunniteltu vegaaniruokavaliolle soveltuva ravitsemussuosituksen mukainen ruokalista, jossa on otettu huomioon toteuttamismahdollisuudet ja -kustannusvaikutukset. Ruokavalio toteutetaan vähäsuolaisena ja -sokerisena käytettävissä olevista raaka-aineista. Kaikkia perusruokalistalla olevia luomutuotteita ei voida korvata vastaavilla vegaaneille sopivilla luomutuotteilla. Ruoan annostelu päiväkotiryhmissä toteutetaan lautasmallin mukaisesti.

Vegaaniruokavalion ravitsemusta ja monipuolisuutta ei pystytä takamaan, jos lapsella on myös jokin terveydellisistä syistä johtuva erityisruokavalio. Vegaaniruokavalion toteuttaminen on haasteellista pienissä päiväkodeissa ja erillisryhmissä. Ryhmäperhepäiväkodeissa ei ole mahdollista toteuttaa vegaaniruokavaliota, koska kohteessa ei ole ammattitaitoista keittiöhenkilökuntaa. Vanhemmat vastaavat lapsen ravitsemista lisäravinteista ja lapsen kokonaisravitsemuksesta.

Tammikuussa 2016 päiväkodeille tehdyn kyselyn pohjalta toimintamallia noudatti noin 27 perhettä. Päiväkotien antaman arvion mukaan asiakkaita olisi noin 125, jos vegaaniruokavalio olisi vapaasti saatavilla. Määrä voi tästä vielä muuttua. Päiväkotihoidossa keskimääräinen lapsikohtainen ateriakustannus on tällä hetkellä 7,26 euroa päivässä sisältäen aamupalan, lounaan ja välipalan.

Palveluntuottaja on ilmoittanut, että suosituksen mukaisen vegaaniruokavalion toteuttaminen lisää kustannuksia 4,40 euroa/vegaaniruokailija/päivä. Lisätyön osuus kustannuksesta on 68,5 %, joka sisältää mm. suunnittelun, raaka-aineiden hallinnan ja ruoan tuottamisen ja tarjoilun. Raaka-aineen korvaaminen kalliimmalla raaka-aineella lisää kustannuksia 10,5 % ja muut kulut ovat 2 %. Hävikin määrä on arvioitu olevan 19 %. Hävikin määrään vaikuttavat tuotevalikoiman laajuus, pakkaus-

koot ja pieni asiakasmäärä/päiväkoti. Yhden lapsen vegaaniterian lisäkustannukset vuodessa ovat 990 euroa (225 toimintapäivää).

Mikäli arviot 125 vegaaniruokaa syövän lapsen osalta toteutuvat, on kustannus vuositasolla 123 750 euroa. Ruotsinkielisen päivähoidon osuus tästä on 10 890 euroa. Varhaiskasvatusviraston ja opetusviraston talousarvioissa vuodelle 2016 ei ole varauduttu vegaaniruokavalion aiheuttamiin lisäkustannuksiin.

Lausunnossa mainitut asiat huomion ottaen vegaaniruokaa voidaan tarjota Helsingin kaupungin päiväkodeissa, edellyttäen, että talousarviossa varaudutaan tähän. Mikäli vegaaniruokaa aletaan tarjota, tulee kustannuksia seurata säännöllisesti.

Varhaiskasvatuslautakunta ei pidä esittelijän lausuntoa/pohjaesitystä tarpeeksi selkeänä liittyen vegaaniruokailuun Helsingin päiväkodeissa. Varhaiskasvatuslautakunta katsoo, että Helsinkiläisillä veronmaksajilla ei ole velvollisuutta kustantaa Helsinkiläisten päiväkotilasten vegaaniruokavaliota. Jos vanhemmat haluavat lapselleen vegaaniruokavalion päiväkodissa, vanhempien tulee itse vastata vegaaniruokavalion tuottamisesta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Mikäli vegaaniruokaa aletaan tarjota Helsingin kaupungin päiväkodeissa, monipuolistaa se tarjottavia palveluita, mutta lisää samalla kustannuksia. Vegaaniruokavalion mahdollistaminen vastaa perheiden toiveisiin ja vaikuttaa lapsen kokonaisravitsemukseen. Vegaaniruokaa ei pystytä tarjoamaan kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä eikä silloin, jos lapsella on myös jokin terveydellisistä syistä johtuva erityisruokavalio. Vegaaniruokavalion ruokalista- ja ateriasuunnittelua tulee ohjaamaan valtakunnalliset ravitsemussuositukset vegaaniruokavaliota noudattavien lasten hyvän ravitsemuksen saavuttamiseksi. Vanhemmille jää kuitenkin vastuu lapsen kokonaisravitsemuksesta.

Käsittely

05.04.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti lausuntoehdotustaan niin, että lausunnon loppuun lisätään seuraavat virkkeet: Lausunnossa mainitut asiat huomion ottaen vegaaniruokaa voidaan tarjota Helsingin kaupungin päiväkodeissa, edellyttäen, että talousarviossa varaudutaan tähän. Mikäli vegaaniruokaa aletaan tarjota, tulee kustannuksia seurata säännöllisesti.

Vastaehdotus:

Aleksi Niskanen: Vastaehdotus: Varhaiskasvatuslautakunta ei pidä

esittelijän lausuntoa/pohjaesitystä tarpeeksi selkeänä liittyen vegaaniruokailuun Helsingin päiväkodeissa. Varhaiskasvatuslautakunta katsoo, että Helsingiläisillä veronmaksajilla ei ole velvollisuutta kustantaa Helsingiläisten päiväkotilasten vegaaniruokavaliota. Jos vanhemmat haluavat lapselleen vegaaniruokavalion päiväkodissa, vanhempien tulee itse vastata vegaaniruokavalion tuottamisesta.

Kannattaja: Mukhtar Abib

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus: Varhaiskasvatuslautakunta ei pidä esittelijän lausuntoa/pohjaesitystä tarpeeksi selkeänä liittyen vegaaniruokailuun Helsingin päiväkodeissa. Varhaiskasvatuslautakunta katsoo, että Helsingiläisillä veronmaksajilla ei ole velvollisuutta kustantaa Helsingiläisten päiväkotilasten vegaaniruokavaliota. Jos vanhemmat haluavat lapselleen vegaaniruokavalion päiväkodissa, vanhempien tulee itse vastata vegaaniruokavalion tuottamisesta.

Jaa-äännet: 4

Emma Kari, Petra Malin, Terhi Mäki, Martti Tulenheimo

Ei-äännet: 5

Mukhtar Abib, Mika Ebeling, Juha Levo, Alekski Niskanen, Laura Simik

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritettussa äänestyksessä Alekski Niskasen vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 5–4.

Emma Kari, Martti Tulenheimo, Petra Malin ja Terhi Mäki ilmoittivat seuraavan yhteisen eriävän mielipiteen:

Jätämme eriävän mielipiteen päätökseen. Olimme esittelijän muutetun esityksen kannalla. Ravintosuositusten muutokset mahdollistavat vegaaniruokavalion tarjoamisen myös päiväkodeissa, kun siihen varataan tarvittavat määrärahat. Perheitä tulisi kohdella yhdenvertaisesti myös ruokavalion osalta, kun kyseessä ovat painavat eettiset syyt. Opetusviraston palveluissa kyetään tarjoamaan myös vegaaniruokaa, ja varhaiskasvatusviraston olisi hyvä noudattaa samoja käytäntöjä.

08.03.2016 Pöydälle

07.04.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

25.11.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

09.05.2016

Stj/1

11.11.2014 Pöydälle

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Erja Suokas, ruokapalveluvastaava, puhelin: 310 43246
erja.suokas(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 20.05.2015 § 150

HEL 2014-010501 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

20.05.2015 Palautettiin

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Hannu Oskala valtuutettu Pilvi Torstin kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2015 valmistuvat ravitsemussuositukset lasten päivähoitoruokailun suhteen huomioidaan. Lisäksi esityksen kokonaisuuden kustannusvaihteluksista tulee saada kattavampi arvio, esim. kyselyllä kiinnostuneiden perheiden määrästä.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

7 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Hannu Oskalan palautusehdotus hyväksytty.

JAA-ehdotus: Jatko

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että sosiaali- ja terveysmi-

nisteriön vuonna 2015 valmistuvat ravitsemussuositukset lasten päivähoitoruokailun suhteen huomioidaan. Lisäksi esityksen kokonaisuuden kustannusvaikutuksista tulee saada kattavampi arvio, esim. kyselyllä kiinnostuneiden perheiden määrästä.

Jaa-äännet: 23

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Nuutti Hyttinen, Maritta Hyvärinen, Seppo Kanerva, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Tuomas Nurmela, Tom Packalén, Timo Raittinen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen

Ei-äännet: 45

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Katri Korolainen, Tuuli Kousa, Meeri Kuikka, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Osmo Soininvaara, Päivi Storgård, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuure, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 11

Hennariikka Andersson, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Pekka Majuri, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Lea Saukkonen, Tomi Sevander

Poissa: 6

Paavo Arhinmäki, Eero Heinäluoma, Rene Hursti, Helena Kantola, Otto Lehtipuu, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 11.05.2015 § 502

09.05.2016

Stj/1

HEL 2014-010501 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

04.05.2015 Pöydälle

16.02.2015 Palautettiin

09.02.2015 Pöydälle

19.03.2015 Ehdotuksen mukaan

20.11.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

09.05.2016

Stj/2

§ 436

V 25.5.2016, Valtuutettu Sari Mäkimattilan aloite internet-yhteyden järjestämisestä kehitysvammaisten ryhmäkoteihin

HEL 2015-013296 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Sari Mäkimattilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sari Mäkimattilan aloite
- 2 Vammaisneuvoston lausunto 9.2.2016_a

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sari Mäkimattila ja 49 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan internet-verkkoyhteyden järjestämistä kehitysvammaisten ryhmäkoteihin.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on helmikuussa 2016 kartoittanut kehitysvammaisten ryhmäkotien asukkaiden käytössä olevia internet-verkkoyhteyksiä. Kartoituksen mukaan 307 asukkaasta internetiä käytti 82. Eniten internetiä käytettiin omalla älypuhelimella. Osa käyttäjistä oli hankkinut Mikkulan ja tabletti oli käytössä 13 asukkaalla. 11:ssä ryhmäkodissa on wlan/la-

jakaistayhteys kaupungin tai taloyhtiön puolesta ja osa asukkaista on maksanut internet-liittymänsä itse. Tukiasumisessa internetiä käyttävien tarkka lukumäärä ei ole tiedossa, koska asukkaat tekevät mieleisensä sopimukset operaattorien kanssa ja ovat itse hankkineet laitteen.

Sosiaali- ja terveystieteiden kartoittaa kevään 2016 aikana internet-liittymien tarpeen eri ryhmäkodeissa ja tavoitteena on, että ryhmäkotien yleisissä tiloissa on jatkossa internet-yhteys asukkaiden käytettävissä. Pitkän aikavälin tavoitteena on, että liittymät olisivat kaikissa asunnoissa vuokraan sisältyvinä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sari Mäkimattilan aloite
- 2 Vammaisneuvoston lausunto 9.2.2016_a

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2016 § 47

HEL 2015-013296 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Kehitysvammahuollon ryhmäkotien asukkaat ovat siirtyneet ASU-hankkeessa toteutetun laitoshuollon purkamisen myötä vuokrasuhteeseen ryhmäkodeissa toteutettavaan asumiseen.

Sosiaali- ja terveystieteiden kartoituksen vammaispalvelujen toimesta on helmikuussa 2016 kartoitettu kehitysvammaisten ryhmäkotien tilanne asukkaiden käytössä olevien internet-verkkoyhteyksien osalta. Kartoituksen mukaan 29 ryhmäkodin 307 asukkaasta internettiä käyttäviä asukkaita oli yhteensä 82. Eniten internettiä käytettiin omalla älypuhelimella (38 kpl).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Mokkulan oli itse hankkinut 18 asukasta ja tabletti oli käytössä 13 asukkaalla. Osassa ryhmäkoteja (11 kpl) on lisäksi wlan/laajakaistayhteys kaupungin tai taloyhtiön puolesta ja osa asukkaista on maksanut internet-liittymänsä itse. Tukiasumisessa asuvien osalta internettiä käyttävien tarkka osuus ei ollut tiedossa, koska tukiasukkaat tekevät mieleisensä sopimukset operaattoreiden kanssa ja ovat itse hankkineet älypuhelimensa tai internet-liittymän.

Helsingin kaupungin asunnot (Heka) Oy:n mukaan uusiin asumiskoh-teisiin, joihin kehitysvammaisten erityisasuminen myös kuuluu, ei tule taloyhtiön toimesta internet-yhteyttä. Hekassa on kuitenkin valmistelussa esitys, jonka mukaan liittymät olisivat tulevaisuudessa kaikissa asunnoissa vuokraan kuuluvana.

Ryhmäkodeissa on henkilökunnan käytössä työtehtävien hoitamista varten kaupungin hallinnon tietoliikenneverkko (Helnet). Tätä verkkoa ei voi käyttää asukkaiden tietoliikenneverkkona.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan, jotta kaikkien kehitysvammaisten ryhmäkotien asukkaat olisivat yhdenvertaisessa asemassa, on perusteltua järjestää asukkaille tietoliikenneyhteys myös niihin ryhmäkoteihin, joissa sitä ei vielä ole ja asiakkailta on tarvetta internetin käytölle. Vammaistyö kartoittaa kevään 2016 aikana internet-liittymien tarpeen eri ryhmäkodeissa ja tavoitteena on, että em. ryhmäkotien yleisissä tiloissa on jatkossa internet-yhteys asukkaiden käytettävissä. Mikäli yhteyttä ei voida toteuttaa kiinteistön toimesta, sosiaali- ja terveysvirasto varmistaa, että kaikissa kehitysvammaisten ryhmäkodeissa on mahdollisuus internet-yhteyteen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ryhmäkotien internet-yhteydet edistävät kehitysvammaisten ryhmäkotien asukkaiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta muiden kansalaisten kanssa."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi

Helena Ylisipola, osastopäällikkö, puhelin: 310 43366
helena.ylisipola(a)hel.fi

Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi

09.05.2016

Sj/1

§ 437

V 25.5.2016, Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite kahdessa osoitteessa asuvien erityisoppilaiden koulukuljetuksista

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta koulukuljetuksiin oikeutetuille erityislapsille, jotka asuvat osan ajasta toisen vanhemman luona, järjestettäisiin koulukuljetus myös etävanhemman luota.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että perusopetuslaissa kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus on sidottu asumiseen. Opetus on järjestettävä siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti

sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Oppilaan lähikoulu osoitetaan asuinosoitteen perusteella, jonka mukaan määräytyy myös oikeus perusopetuslain 32 §:n mukaiseen koulumatkaetuuteen.

Yhteishuoltajuudessa lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Kuten aloitteen tekijä toteaa, nykytilanne ei mahdollista lapsen olemista kirjoilla molempien vanhempien osoitteissa. Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annettu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä oleskelu- ja tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että lapsi todellisuudessa asuu kahdessa paikassa.

Helsingissä taksikuljetus voidaan myöntää niille oppilaille, jotka eivät selviydy koulumatkastaan julkisilla liikennevälineillä psykologin, koulukuraattorin tai lääkärin lausunnon perusteella. Henkilökohtainen koulukuljetus voidaan myöntää vain lääkärin lausunnon perusteella. Se, että oppilas on erityisopetuksessa, ei siten pelkästään oikeuta taksikuljetukseen.

Erityiskuljetuksen piirissä on tällä hetkellä 1 100 oppilasta. Opetusvirasto on kilpailuttanut kuljetukset, ja yhden koulun oppilaita voi kuljettaa useampi yrittäjä. Sopimuksen mukaan kuljetusyrittäjä vastaa kuljetusten reitittämisestä, ja reittien suunnittelussa huomioidaan oppilaiden kuljetustarpeet, turvallisuus ja koulujen lukujärjestykset.

Opetusvirasto ei saa rekistereistä tietoa, kuinka moni erityiskuljetuksen piirissä olevista lapsista asuu kahdessa osoitteessa, joten ehdotuksen mahdollisia kustannusvaikutuksia on vaikea tarkkaan arvioida. Kuljetusta tarvitsevien lasten perheiden tilanteet ovat hyvin erilaisia: lapsi voi asua etävanhemman luona harvemmin kuin vuoroviikoin mutta kuitenkin useita arkipäiviä kuukaudessa, lapsen asuminen toisen vanhemman luona voi vaihdella kuukausittain, tai toinen vanhemmista voi asua toisessa kaupungissa.

Kuljetusten kokonaiskustannus on kahtena edellisenä vuonna ollut noin 5 miljoonaa euroa vuodessa. Yhteiskuljetuksen keskimääräinen hinta oppilasta kohden on n. 30 euroa päivässä ja henkilökohtaisen kuljetuksen n. 70 euroa päivässä. Kuljetusten tarjoajien arvion mukaan kuljetuksen laajentaminen kahteen osoitteeseen lisäisi kuljetuksesta aiheutuvia kustannuksia 10–30 prosenttia. Opetusviraston vuoden 2016 tulobudjetissa eikä voimassa olevissa sopimuksissa ole varauduttu kuljetusten laajentamiseen.

Korkein hallinto-oikeus on aiemmassa ratkaisussaan todennut, ettei kunnalla ollut lapsen oleskellessa sen vanhemman luona, jonka luona ei asu, velvollisuutta järjestää hänelle maksutonta koulukuljetusta tai

09.05.2016

Sj/1

myöntää hänen kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävää avustusta asuinosoitteen perusteella osoitettuun koulupaikkaan. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan tämä ei loukannut perustuslain 16 §:n mukaista oikeutta maksuttomaan perusopetukseen eikä lapsen oikeutta tavata sitä vanhempansa, jonka luona ei asu.

Opetuslautakunta on lausunnossaan arvioinut, ettei kuljetusten laajentaminen oppilaan toiseen osoitteeseen ole tässä taloudellisessa tilanteessa mahdollista. Ehdotus on noussut esille aiemminkin ja mahdollisuutta kuljetusten laajentamiseen on opetusvirastossa selvitetty. Tilanne on erityisen haasteellinen juuri erityislusten perheille, mutta koska lakisääteistä velvoitetta kuljetuksiin etävanhemman luota ei ole ja kuljetusten laajentaminen kahteen osoitteeseen lisäisi kuljetuksista aiheutuneita kustannuksia, kaupunginhallitus katsoo, ettei aloitteessa ehdotettu muutos ole tällä hetkellä mahdollinen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 02.02.2016 § 11

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että erityislapsille, jotka asuvat osan ajasta toisen vanhemman luona, järjestettäisiin koulukuljetus myös etävanhemman luota. Tilanne on haasteellinen näille perheille ja asia on noussut esille aikaisemminkin.

Koulukuljetusta tarvitsevien lasten perheiden tilanteet ovat hyvin erilaisia. Myös lapsen asuminen toisen vanhemman luona voi kuukaudessa

vaihdella, joka hankaloittaisi kuljetusjärjestelyjä. Eroperheistä toinen vanhempi voi asua myös Helsingin ulkopuolella.

Opetusvirasto ei saa rekistereistä tietoa, kuinka moni erityisluokalla ja erityiskuljetuksessa oleva asuu tällaisissa perheissä, joten mahdollisia kustannusvaikutuksia on vaikea arvioida.

Erityiskuljetusten piirissä on tällä hetkellä 1 100 oppilasta, joita hoitaa 7 eri kuljetusyrittästä. Kuljetukset on kilpailutettu ja sopimuksen mukaan kuljetusyrittäjä vastaa kuljetusten reitittämisestä. Koulun oppilaita voi kuljettaa useampi yrittäjä. Koulukuljetusten reititysten suunnittelussa joudutaan ottamaan huomioon oppilaiden kuljetustarpeet sekä koulujen lukujärjestykset ja niissä tapahtuvat muutokset. Lisäksi oppilaiden koulukuljetusten reititys on toteutettava aina ottamalla huomioon mm. turvallisuusnäkökohdat.

Mahdollisuus hakea oppilasta myös toisesta osoitteesta lisää entisestään kuljetuksissa huomioon otettavien muuttujien määrää ja tämä voi edelleen venyttää kuljetusaikaa, heikentää kuljetusten laatua ja mahdollisuutta esim. vakiokuljettajiin. Kuljetusten tarjoajat arvioivat mahdollisen muutoksen lisäävän koulukuljetuksista aiheutuvia kustannuksia 10 prosentista jopa 30 prosenttiin. Vuoden 2016 tulosbudjetissa eikä voimassa olevissa sopimuksissa ole varauduttu koulukuljetusten laajentamiseen.

Koulukuljetusten kokonaiskustannus oli vuonna 2014 n. 5 miljoonaa euroa. Alustavan tiedon mukaan vuonna 2015 taksikuljetusten kustannuksiin käytettiin arvioilta noin 5 miljoonaa euroa. Yhteiskuljetuksen keskimääräinen hinta oppilasta kohden on n. 30 euroa päivässä. Henkilökohtaisen kuljetuksen hinta puolestaan on n. 70 euroa päivässä oppilasta kohden.

Perusopetuslaissa kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus on sidottu asumiseen (4 §). Opetus on järjestettävä siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Oppilaan lähikoulu osoitetaan asuinosoitteen perusteella (6 §), jonka mukaan määräytyy myös oikeus 32 §:n mukaiseen koulumatkaetuuteen. Yhteishuoltajuudessa lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Mainittu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä oleskelu/tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 7 § ja 9 §)

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan kunnalla ei ollut lapsenoleskellessa sen vanhemman luona, jonka luona ei asu, velvolli-

suutta perusopetuslain 32 §:n nojalla järjestää hänelle maksutonta koulukuljetusta tai myöntää hänen kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävää avustusta kunnan lapsen asuinosoitteen perusteella osoittamaan koulupaikkaan. Edelleen KHO:n ratkaisun mukaan tämä, ei loukannut perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaista oikeutta maksuttomaan perusopetukseen eikä lapsen oikeutta tavata sitä vanhempansa, jonka luona ei asu.

Edellä todetun perusteella kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää oppilaidenkuljetuksia sen vanhemman luota, jossa lapsi ei asu. Taksikuljetus voidaan Helsingissä myöntää niille oppilaille, jotka eivät selviydy koulumatkastaan julkisilla liikennevälineillä psykologin, koulukuraattorin tai lääkärinlausunnon perusteella. Henkilökohtainen koulukuljetus voidaan myöntää vain lääkärinlausunnon perusteella. Se, että oppilas on erityisopetuksessa, ei pelkästään oikeuta esim. taksikuljetukseen.

Edellä todetun perusteella opetuslautakunta katsoo, että tässä taloudellisessa tilanteessa koulukuljetusten laajentaminen oppilaan toiseen osoitteeseen ei ole mahdollista.

Käsittely

02.02.2016 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Jalovaara ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Kannattajat jäsenet Hertzberg, Nyman

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Jäsen Jalovaaran palautusehdotus

Jaa-äännet: 6

jäsenet Korolainen, Nordman, Palm, Raittinen, Sazonov, puheenjohtaja Krohn

Ei-äännet: 4

jäsenet Hertzberg, Jalovaara, Nyman, Rode

Tyhjä: 1

jäsen Leoni

Opetuslautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 6-4 (1 tyhjä).

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

09.05.2016

Sj/1

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ulla-Maija Vähäsarja, aluepäällikkö, puhelin: 310 71764
ulla-maija.vahasarja(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

09.05.2016

Sj/2

§ 438

V 25.5.2016, Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite ammatillisen koulutuksen kehittämisestä

HEL 2015-012972 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa, että kaupunginhallitus selvittää, miten voidaan laajentaa ammatillista koulutusta, parantaa sen laatua, kehittää oppisopimuskoulutusta ja ammatillista erityisopetusta, laajentaa ammatillista lisäopetusta, vahvistaa tukea oppilaille ja ehkäistä opintojen keskeyttämistä.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa opetuslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että ammatillisella koulutuksella on Helsingissä tärkeä tehtävä työvoimatarpeen sekä koulutustarjonnan näkökulmasta. Työvoimatarpeen ja koulutettavan väestön ennustetaan kasvavan, mikä edellyttää vahvaa panostusta nuorten, aikuisten ja maahanmuuttajien ammatilliseen koulu-

tukseen. Samaan aikaan toteutettava ammatillisen koulutuksen reformi ja siihen liittyvät säästötoimet aiheuttavat haasteita koulutustarpeeseen vastaamisessa ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Kaupungin ammatillisen koulutuksen keskeiset kehittämiskohteet ovat:

- Tukea joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen toteutumista
- Kehittää koulutuksen digitalisaatiota
- Parantaa työelämälähtöisyyttä ja työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä
- Ehkäistä opintojen keskeyttämistä
- Lisätä opiskelijapaikkoja koulutustarpeeseen vastaamiseksi
- Laajentaa nykyistä järjestämislupaa opintojen joustavoittamiseksi ja vaihtoehtojen lisäämiseksi

Helsingin ammatillisen koulutuksen verkko on hajanainen ja laaja. Vuonna 2015 Helsingissä oli 32 erikokoista ja eri tavalla erikoistunutta ammatillisen koulutuksen järjestäjää. Näistä 19 järjesti ammatilliseen perustutkintoon johtavaa koulutusta.

Kaupungin ammatillinen koulutus toteutetaan Stadin ammattiopistossa ja Stadin aikuisopistossa, joissa voi opiskella ammatillisia perustutkintoja ammatillisena peruskoulutuksena, näyttötutkintoina ja oppisopimuskoulutuksena. Lisäksi kaupunki järjestää ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon johtavaa koulutusta sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa Valma-koulutusta. Perusopetuksen lisäopetus, työpajatoiminta ja avoimet opinnot täydentävät palveluvalikoimaa.

Opiskelun joustavuus ja yksilöllisyys

Opintojen joustavuuden ja yksilöllisyyden toteutumisessa keskeisiä ovat erilaiset digitaaliset oppimiskäytännöt, joiden kehittämiseksi Stadin ammattiopistossa on meneillään useita hankkeita. Työelämän nopea muutos edellyttää laaja-alaista osaamista, johon voidaan vastata tutkinnon osien joustavalla yhdistelyllä yli tutkintorajojen. Nykyisillä tutkinnon perusteilla tämä on joissakin tutkinnoissa vaikeasti toteutettavissa. Jouston mahdollisuuksia on kehitettävä edelleen.

Tutkinnon perusteiden uusimisessa on vaikutettava siihen, että joustavampi tutkinnon osien yhdistäminen on mahdollista. Jatko-opintoihin tähtääville on kehitettävä mahdollisuuksia liittää ammattikorkeakouluopintoja osaksi ammatillisia opintoja. Yhteisten tutkinnon osien tarjontaa tulee monipuolistaa erityisesti jatko-opintovalmiuksia vahvistavien opintojen osalta.

Opintojen työelämälähtöisyys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

FI02012566

Opintojen työelämälähtöisyyttä on lisätty siirtämällä oppimista työelämään esimerkiksi laajennetun työssäoppimisen avulla sekä kehittämällä erilaisia oppisopimuksen malleja. Yhä enemmän työelämään siirtävässä oppimisessa haasteena on työelämän valmius vastaanottaa ja ohjata opiskelijoita.

Joillain aloilla on ongelmallista löytää työssäoppimispaikkoja, joissa opiskelija voisi hankkia ja osoittaa tutkinnon kannalta olennaista osaamista. Stadin ammattiopiston opiskelijoiden lisäksi työssäoppimispaikkoja tarvitsevat myös muiden koulutuksen järjestäjien opiskelijat, mikä vaikeuttaa entisestään työssäoppimispaikkojen löytämistä. On tärkeää, että kaupunki ottaisi työssäoppijoita etupäässä omasta oppilaitoksestaan.

Työelämän toimijoiden kouluttamista ja tukemista tarvitaan entistä enemmän, kun sekä opiskelijavolyymi että tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä kasvaa. Työelämäyhteistyön, kuten työssäoppimisen ohjauksen, parantamisessa erilaiset digitaaliset ratkaisut ovat avainasemassa.

Keskeyttämisen ehkäisy ja opintojen tuki

Keskeyttämistä vähentäviä toimia on kehitetty ja toteutettu monipuolisesti opiskelijoiden osallisuutta lisäämällä sekä pedagogiikkaa kehittämällä. Tästä huolimatta vuonna 2015 Stadin ammattiopistossa opintonsa keskeytti 12 % opiskelijoista, joten keskeyttämistä ehkäiseviä toimenpiteitä on kehitettävä edelleen.

Opiskelijoiden yhä kasvava yksilöllisen ohjauksen ja tuen tarve sekä lisääntyvät mielenterveyteen liittyvät ongelmat vaativat opettajilta valmiutta tukea opiskelijoita. Tämä edellyttää opettajien kouluttamista, jotta heidän osaamisensa yksilölliseen ohjaukseen ja tukemiseen parane. Opiskelijoiden lisääntyvät mielenterveyteen liittyvät ongelmat kasvattavat resurssitarvetta ja edellyttävät yhteistyötä eri hallintokuntien välillä sekä kaupungin ulkopuolisten toimijoiden, kuten kuntoutuslaitosten ja erityisoppilaitosten kanssa.

Ammatillisen koulutuksen riittävyys ja laajentaminen

Vaikka kaupunki on saanut viime vuosina lisää opiskelijapaikkoja, tarvitaan kasvavan nuorisoikäluokan ja maahanmuuttajien sekä vailla perustasteen jälkeistä tutkintoa olevien suuren määrän takia lisää opiskelijapaikkoja. Järjestämisluvan mukainen opiskelijapaikkamäärä vuonna 2016 on 8 730 opiskelijaa. Tämä on 370 opiskelijaa enemmän kuin vuonna 2015.

Aloituspaiikkojen lisäyksen myötä koulutustakuu toteutuu tällä hetkellä Helsingissä. Kaikki peruskoulun päättävät nuoret saavat opiskelupaikan joko tutkintoon johtavassa tai valmentavassa koulutuksessa. Sen sijaan Helsingissä n. 10 000 nuorisotakuun piirissä olevaa alle 29-vuotiaasta nuorta on edelleen vailla toisen asteen tutkintoa. Ammatillisen koulutuksen niukkenevien resurssien myötä on oletettavaa, että Helsingissä toimivat yksityiset koulutuksen järjestäjät tulevat vähentämään aloituspaiikkojaan. Tällöin Stadin ammattiopiston rooli koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamisessa korostuu entisestään.

Kaupungin ammatillisen koulutuksen järjestämislupa on rajattu tietyille aloille ja tiettyihin tutkintoihin. Tässä mielessä lupa on suppea suhteessa opiskelijamäärään. Kaupunki on jättänyt hakemuksen opetus- ja kulttuuriministeriöön järjestämisluvan laajennuksesta uusiin perustutkintoihin. Järjestämisluvan laajentaminen parantaisi ja monipuolistaisi opiskelijoiden valinnaisuutta, ja opiskelijoille tarjoutuisi paremmat mahdollisuudet opiskella tutkinnon osia myös muista tutkinnoista. Monipuolisemman koulutustarjonnan myötä keskeyttämishan alla olevien opiskelijoiden on helpompi löytää itseään kiinnostava uusi ala ja heidät voidaan ohjata paremmin oman oppilaitoksen sisällä uusiin opintoihin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 01.03.2016 § 25

HEL 2015-012972 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ammatillisella koulutuksella on Helsingissä tärkeä tehtävä työvoimatarpeen sekä koulutustarjonnan näkökulmasta. Työvoimatarpeen ja koulutettavan väestön ennustetaan kasvavan Helsingissä, mikä edellyttää vahvaa panostusta nuorten, aikuisten ja maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen. Samaan aikaan toteutettava ammatillisen koulutuksen reformi ja siihen liittyvät säästötoimet aiheuttavat haasteita koulutustarpeeseen vastaamisessa ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Helsingin kaupungin ammatillisen koulutuksen keskeiset kehittämiskohteet ovat:

- Tukea joustavien ja yksilöllisten opintopolkujen toteutumista
- Kehittää koulutuksen digitalisaatiota
- Parantaa työelämälähtöisyyttä ja työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä
- Ehkäistä opintojen keskeyttämistä
- Lisätä opiskelijapaikkoja koulutustarpeeseen vastaamiseksi
- Laajentaa nykyistä järjestämislupaa opintojen joustavoittamiseksi ja vaihtoehtojen lisäämiseksi.

Helsingin ammatillisen koulutuksen verkko on hajanainen ja laaja. Vuonna 2015 Helsingissä oli 32 erikokoista ja eri tavalla erikoistunutta ammatillisen koulutuksen järjestäjää. Näistä 19 koulutuksen järjestäjää järjesti ammatilliseen perustutkintoon johtavaa koulutusta. Helsingin kaupungin ammatillinen koulutus toteutetaan Stadin ammattiopistossa ja Stadin aikuisopistossa, joissa voi opiskella ammatillisia perustutkintoja ammatillisena peruskoulutuksena, näyttötutkintoina ja oppisopimuskoulutuksena. Lisäksi Helsingin kaupunki järjestää ammattitutkintoon ja erikoisammattitutkintoon johtavaa koulutusta sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa Valma-koulutusta. Perusopetuksen lisäopetus, työpajatoiminta ja avoimet opinnot täydentävät palveluvalikoimaa.

Opiskelun joustavuus ja yksilöllisyys

Opintojen joustavuuden ja yksilöllisyyden toteutumisessa keskeisiä ovat erilaiset digitaaliset oppimiskäytännöt, joiden kehittämiseksi Stadin ammattiopistossa on meneillään useita hankkeita. Työelämän nopea muutos edellyttää laaja-alaista osaamista, johon voidaan vastata tutkinnon osien joustavalla yhdistelyllä yli tutkintorajojen. Nykyisillä tutkinnon perusteilla tämä on joissakin tutkinnoissa vaikeasti toteutettavissa. Jouston mahdollisuuksia on kehitettävä edelleen. Lisäksi tutkinnon perusteiden uusimisessa on vaikutettava siihen, että joustavampi tutkinnon osien yhdistäminen on mahdollista. Jatko-opintoihin tähtääville on

kehitettävä mahdollisuuksia liittää ammattikorkeakouluopintoja osaksi opintoja ja monipuolistaa yhteisten tutkinnon osien tarjontaa erityisesti jatko-opintovalmiuksia vahvistavien opintojen osalta.

Opintojen työelämälähtöisyys

Opintojen työelämälähtöisyyttä on lisätty siirtämällä oppimista työelämään esimerkiksi laajennetun työssäoppimisen avulla sekä kehittämällä erilaisia oppisopimuksen malleja. Yhä enemmän työelämään siirtyvässä oppimisessa haasteena on työelämän valmius vastaanottaa ja ohjata opiskelijoita. Joillakin aloilla on ongelmallista löytää työssäoppimispaikkoja, joissa opiskelija voisi hankkia ja osoittaa tutkinnon kannalta olennaista osaamista. Stadin ammattiopiston opiskelijoiden lisäksi työssäoppimispaikkoja tarvitsevat myös muiden koulutuksen järjestäjien opiskelijat, mikä vaikeuttaa entisestään työssäoppimispaikkojen löytämistä. Olisi tärkeää, että Helsingin kaupunki ottaisi etupäässä työssäoppijoita omasta oppilaitoksestaan. Työelämän toimijoiden kouluttamista ja tukemista tarvitaan entistä enemmän, kun sekä opiskelijavolyymi että tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä kasvaa. Työelämäyhteistyön, kuten työssäoppimisen ohjauksen, parantamisessa erilaiset digitaaliset ratkaisut ovat avainasemassa.

Keskeyttämisen ehkäisy ja opintojen tuki

Keskeyttämistä vähentäviä toimia on kehitetty ja toteutettu monipuolisesti opiskelijoiden osallisuutta lisäämällä sekä pedagogiikkaa kehittämällä. Tästä huolimatta vuonna 2015 Stadin ammattiopistossa opintonsa negatiivisesti keskeytti 12 % opiskelijoista. Keskeyttämistä ehkäiseviä toimenpiteitä on kehitettävä edelleen. Opiskelijoiden yhä kasvava yksilöllisen ohjauksen ja tuen tarve sekä lisääntyvät mielenterveysongelmat vaativat opettajilta valmiutta tukea opiskelijoita. Tämä edellyttää opettajien kouluttamista, jotta heidän osaamisensa yksilölliseen ohjaukseen ja tukemiseen paranee. Opiskelijoiden kasvavat mielenterveysongelmat kasvattavat resurssitarvetta ja edellyttävät yhteistyötä eri hallintokuntien välillä sekä kaupungin ulkopuolisten toimijoiden, kuten kuntoutuslaitosten ja erityisoppilaitosten välillä.

Ammatillisen koulutuksen riittävyys ja laajentaminen Helsingissä

Vaikka Helsingin kaupunki on saanut viime vuosina lisää opiskelijapaikkoja, tarvitaan kasvavan nuorisoikäluokan ja maahanmuuttajien sekä vaille perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suuren määrän takia lisää opiskelijapaikkoja. Järjestämisluvan mukainen opiskelijapaikkamäärä vuonna 2016 on 8 730 opiskelijaa. Tämä on 370 opiskelijaa enemmän kuin vuonna 2015. Aloituspaiikkojen lisäyksen myötä koulutustakuu toteutuu tällä hetkellä Helsingissä. Peruskoulun päättävät nuoret saavat joko opiskelupaikan tutkintoon johtavassa tai valmentavassa koulutuk-

sessä. Sen sijaan Helsingissä n. 10 000 nuorisotakuun piirissä olevaa alle 29-vuotiasta nuorta on edelleen vailla toisen asteen tutkintoa. Ammatillisen koulutuksen niukkenevien resurssien myötä on oletettavaa, että Helsingissä toimivat yksityiset koulutuksenjärjestäjät tulevat vähentämään aloituspaikkojaan. Tällöin Stadin ammattiopiston rooli koulutus- ja nuorisotakuun toteuttamisessa Helsingissä korostuu entisestään.

Helsingin kaupungin järjestämislupa on rajattu tietyille aloille ja tiettyihin tutkintoihin. Tässä mielessä lupa on suppea suhteessa opiskelijamäärään. Helsingin kaupunki on jättänyt hakemuksen opetus- ja kulttuuriministeriöön järjestämisluvan laajennuksesta uusiin perustutkintoihin. Opetuslautakunta pitää tärkeänä järjestämisluvan laajentamista. Jos järjestämislupa laajenee, niin opiskelijoiden valinnaisuus paranee ja monipuolistuu. Lisäksi heille tarjoutuu paremmat mahdollisuudet opiskella tutkinnon osia muista tutkinnoista. Monipuolisemman koulutustarjonnan myötä keskeyttämisen alla olevien opiskelijoiden on helpompi löytää itseään kiinnostava uusi ala ja heidät voidaan ohjata paremmin oman oppilaitoksen sisällä uusiin opintoihin.

Opetuslautakunta toteaa, että ammatillisen koulutuksen kehittämiskohdeet on jo tiedostettu riittävän hyvin, eikä opetuslautakunta katso erillistä kaupunginhallituksen selvitystä ammatillisen koulutuksen kehittämistä tarpeelliseksi.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tiina Vanhala, koulutussuunnittelija, puhelin: 310 86356
tiina.vanhala(a)hel.fi

09.05.2016

Sj/3

§ 439

V 25.5.2016, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite työryhmästä nuorten radikalisoinnin ennaltaehkäisemiseksi

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 43 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinkiin perustettaisiin esimerkiksi nuorisoasiainkeskuksen johdolla moniammatillinen työryhmä, joka suunnittelee, miten nuorten radikalisoitumiseen tulisi Helsingin tasolla puuttua, ja miten ilmiötä ehkäistäisiin ennalta. Työryhmän tekemä selvitys tulisi tuoda tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan, nuorisolautakunnan ja opetuslautakunnan lausunnot. Lisäksi Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunta on antanut asiasta lausunnon

16.2.2016.Lausunnoista ilmenee, että riski nuorten radikalisoitumisesta on kaupungilla laajasti tunnistettu ilmiö, ja sen ehkäisemiseksi tehdään paljon työtä. Yksi keskeisistä toimijoista on Helsingin poliisilaitoksen vuonna 2013 asettama työryhmä, yhteistyöverkosto, joka kokoaa yhteen aloitteessakin mainitut toimijat. Työryhmässä käsitellään tapoja puuttua väkivaltaiseen ääriajatteluun. Verkosto on vuonna 2016 laajentanut toimintaansa yksityisten riskin nuorten tunnistamisesta myös väkivaltaista ekstremismia synnyttäviin syihin kuten vihapuheeseen ja rasismiin. Kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön tehtävänä on ylläpitää kokonaiskuvaa ilmiöstä kaupunkitasolla.

Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto (NOP-verkosto) on valinnut vuoden 2016 yhdeksi painopisteekseen rasisminvastaisuuden. Opetusviraston johtamassa Maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumis- ja palveluverkostossa on mukana laaja joukko järjestöjä ja hallintokuntia kehittämässä palvelujärjestelmää nuorille. Opetusvirasto ottaa myös moneillaan olevassa opetussuunnitelmatyössä huomioon radikalisoitumiseen liittyvät asiat ja niiden käsittelemisen. Sosiaalitoimen yhteistyökumppanina on Ankkuritiimi, johon kuuluu poliiseja ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisia. Ankkurin tavoitteena on estää lasten ja nuorten syrjäytymistä puuttamalla varhaisessa vaiheessa alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen. Syrjäytymisen ehkäisyyn teema nousee esille myös Maahanmuuttajanuorten Helsinki -hankkeessa, joka toteutetaan Me-säätiön tuella. Hankkeen tavoitteena on tasa-arvoistaa maahanmuuttajanuorten asemaa Helsingissä.

Kuten lausunnoissakin todetaan, tehokkaimmat tavat torjua väkivaltaista eksteremismia ovat osallisuuden ja mielekkyyden kokemukset sekä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemusten käsittely. Kaupungilla työskennellään ekstremismin ehkäisemiseksi laaja-alaisesti ja useissa moniammatillisissa verkostoissa toimien. Kaupunginhallitus viittaa lausunnoissa oleviin seikkaperäisiin selvityksiin ja katsoo, että tarvetta uuden työryhmän perustamiselle ei ole.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalon ym. valtuustoaloite Kvsto 25.11.2015 asia 29
- 2 Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden neuvottelukunnan Lausunto 16.2.2016

09.05.2016

Sj/3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2016 § 46

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Sisäasiainministeriö julkaisi vuonna 2012 kansallisen toimenpideohjelman väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi. Ohjelman tavoitteena on tunnistaa ja ennaltaehkäistä väkivaltaisia tekoja, joiden motiivina on edistää radikaaleja aatteita, oppeja tai ideologioita. Toimenpideohjelmassa on erityisesti huomioitu nuorten radikalisoitumisen ja väkivaltaiseen ääriilikkeeseen ajautumisen ennaltaehkäisy sekä paikallisten viranomaisten välinen yhteistyö. Ennaltaehkäisy edellyttää radikalisoitumisen varhaisten merkkien tunnistamista sekä puuttumista ilmiön varsinaisiin syihin.

Osana kansallista toimenpideohjelmaa Helsingin poliisilaitos asetti 1.4.2013 pysyvän paikallisten viranomaisten yhteistyöryhmän, jonka tehtävänä on seurata väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä ilmiöitä ja niiden kehitystä Helsingissä sekä valmistella tarvittaessa toimenpiteitä havaittuihin ilmiöihin puuttumiseksi. Yhteistyöryhmä levittää tietoa ja osaamista ilmiöstä myös muille viranomaisille ja sidosryhmille. Työryhmään on nimetty edustajat Helsingin poliisilaitoksen lisäksi muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitoksesta, kaupunginkansliasta, nuorisosiankeskuksesta, opetusvirastosta, Puolustusvoimista ja suojelupoliisista.

Sisäasiainministeriön mukaan väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn kannalta on tärkeää vähentää erityisesti nuorten syrjäytymistä yhteiskunnasta, yhteiskunnan jakaantumista ja alueellista segregaatiota. Moniammatillinen viranomaistiimi Ankkuri, joka työskentelee Helsingin poliisilaitoksen tiloista käsin, pyrkii estämään lasten ja nuorten syrjäytymistä muun muassa jalkautumalla nuorten pariin ja puuttumalla varhaisessa vaiheessa alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen. Tiimiin kuuluu poliisien lisäksi Helsingin kaupungin palveluksessa olevia sosiaali- ja terveystoimen ammattilaisia. Toiminnan piirissä oleville henkilöille etsitään ja tarjotaan heidän tarpeittensa mukaisia palveluja ja hoi-

topolkuja. Ankkuritiimin yhteistyötahoja ovat eri viranomaiset ja apua tarjoavat järjestöt. Ankkuritiimi käsittelee vuodessa noin tuhat asiakasta, joista suurin osa on rikoksilla oireilevia nuoria. Lisäksi tiimin asiakaina on läheisväkivallantekijöitä ja ekstremistejä. Ankkuritiimin asiakaina on ollut myös Syyrian ja Irakin taistelualueille lähtöä harkinneita ja sieltä palaavia henkilöitä.

Sosiaali- ja terveysvirasto ennaltaehkäisee nuorten syrjäytymistä monin tavoin osana perustyötään. Nuorille tarjolla olevia palveluja ovat muun muassa nuorten alueelliset sosiaalityön palvelupisteet, opiskeluterveydenhuolto, nuorisoasematoiminta, nuorten työhönohjaus, sähköisen työnhaun Talent Studio sekä moniammatillisella työotteella toimiva Nuorten Ohjaamo Helsinki. Sosiaali- ja terveysvirasto osallistuu yhteistyökumppanina Me-säätiön taloudellisesti tukemaan viisivuotiseen (2016-2020) hankkeeseen, jossa haetaan uudenlaisia ratkaisumalleja maahanmuuttajanuorten aseman parantamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että nuorten radikalisoitumista jo ehkäistään useiden moniammatillisten verkostojen avulla. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunta ei näe tarvetta uuden työryhmän perustamiselle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Nuorten radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyllä on merkittäviä sekä nuoriin itseensä että yleisimmin väestöön liittyviä terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anne Kuvaja, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43444
anne.kuvaja(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Sari Tuominen, nuorten palvelujen päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 18.02.2016 § 22

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Nuorisoasiainkeskuksen strateginen tavoite on lisätä helsinkiläisten nuorten kykyä nähdä maailma toisten silmin. Kun Helsinki muuttuu yhä monikulttuurisemmaksi, sovittelun ja empatian taidot korostuvat. Nuorisolautakunta katsoo, että tehokkaimmat tavat torjua väkivaltaista ekstremismia ovat osallisuuden ja mielekkyyden kokemukset sekä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemusten käsittely. Juuri tästä syystä helsinkiläisessä nuorisotyössä on merkittävästi lisätty maksuttoman matalan kynnyksen harrastustoiminnan mahdollisuuksia, vahvistettu tukea ja yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa, koulutettu henkilöstöä monimuotoisuudesta sekä kehitetty uusia malleja vanhempien kanssa tehtävään työhön. Yhdessä järjestöjen ja poliisin kanssa on mm. järjestetty iltoja, joissa vanhempien ja nuorten kanssa keskustellaan ääriajattelusta ja neuvotaan miten tulee toimia epäillessä radikalisoitumista.

Väkivaltaisen ekstremismin ja laajemmin väkivallan kohdalla uhrius ja tekijyys eivät ole toisistaan irrallisia asioita. Monen rikoksen taustalla on syvä osattomuuden, kiusaamisen ja ulossulkemisen, jopa väkivallan kokemus. Vaikka se ei oikeuta väkivaltaan turvautumista, tämän yhteyden ymmärtäminen auttaa löytämään tehokkaita tapoja estää väkivaltaa ja puuttua ajoissa. Kaikista ryhmistä ulossuljettu, kielteisen palautteen kierteeseen joutunut nuori on helppo rekrytoinnin kohde väkivaltaisille jengeille kotimaassa tai sota-alueilla. Olennaista on auttaa kielteiseen kääntynyttä identiteettiä kääntymään kohti myönteistä. Tämän vuoksi esimerkiksi oikeiden harrastusporukoiden löytäminen tässä vaiheessa on kriittistä.

Aloite osuu oikeaan siinä, että Helsingissä ei kaupungin toimesta nyt tehdä kohdennettua nuorisotyötä radikalisoituneiden nuorten kanssa. Väkivallan estämiseksi sekä väkivaltaan syyllistyneiden kanssa työskentelemiseksi tehdään kuitenkin kohdennettua työtä useissa nuorisotai sosiaalialan järjestöissä, näistä tunnetuimpina Helsinki Missio ja Aseman Lapset.

Nuorisoasiainkeskus on viime vuosina aloittanut yhteistyön Wienin kaupungin nuorisotoimen kanssa. Wienissä aloitteessa kuvattua toimintaa toteutetaan jalkautuvana työnä, joka keskittyy erityisesti äärioikeistoon. Sellaisenaan mallia ei ole ainakaan vielä kyetty mm. taloudellisista syistä siirtämään Helsinkiin. Nuorisoasiainkeskus on tunnistanut rasistisesti ajattelevien ja toimivien nuorten kanssa työskentelyn yhdeksi kehittämisalueeksi, jota tullaan katsomaan nuorisotoimenjohtajan vetämässä nuorisoasiainkeskuksen maahanmuuttajatyön kehittämissä ryhmässä vuoden 2016 aikana. Arviointi- ja kehittämistyössä tullaan hyödyntämään olemassa olevia verkostoja muihin ammattikuntiin sekä selvittämään, millä ehdoin järjestöjen roolia kaikille turvallisen ja tasavertaisen yhteiskunnan rakentamisessa voitaisiin entisestään vahvistaa.

Tässä yhteydessä nuorisoasiainkeskus arvioi myös, tulisiko Helsingin poliisilaitoksen Ankkuri-ryhmässä olla poliisin ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten lisäksi myös nuorisotyöntekijä. Ankkuri-ryhmä on nuoriin ensimmäisten rikoksen tekijöihin keskittyvä ammattilaistiimi.

Nuorisolautakunta katsoo, että aloitteessa nostetaan esille merkittävä asia. Nuorisolautakunta katsoo kuitenkin, että aiheen tiimoilta tehdään jo nyt laajamittaista, moniammatillista yhteistyötä ainakin neljän moniammatillisen verkoston avulla. Sen vuoksi nuorisolautakunta ei näe tarvetta uuden työryhmän perustamiselle.

Verkostoista merkittävin aloitteen näkökulmasta on väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn Helsingin yhteistyöverkosto. Helsingin poliisilaitoksen johdolla yhteistyöverkosto kokoaa aloitteessa mainitut toimijat jo nyt käsittelemään tapoja puuttua väkivaltaiseen ääriajatteluun ja siitä seuraavaan, yhteiskuntakehityksen kannalta vaaralliseen toimintaan. Verkoston kautta ammattilaiset jakavat kokemuksiaan ja tietoaan ääriajattelusta ja -toiminnasta. Verkostossa ovat mukana aloitteessa mainitut toimijat. Verkosto on laajentanut toimialaansa vuonna 2016 yksittäisten riskinuurten tunnistamisesta myös väkivaltaisen ekstremismin syntysyihin eli mm. vihapuheen ja rasismiin käsittelyyn. Aloitteeseen liittyvä valmistelu voidaan hyvin toteuttaa ko. verkoston puitteissa.

Tämän lisäksi nuorisolain edellyttämä moniammatillinen Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on valinnut 9.2.2016 yhdeksi kolmesta painopisteestään rasisminvastaisuuden, johon liittyen ryhdytään valmistelemaan yhteistä toimintasuunnitelmaa mm. nuorisoasiainkeskuksen, opetusviraston, Helsingin seurakuntayhtymän, Helsingin poliisilaitoksen ja Kaartin jääkäriyrykmentin yhteistyönä. Suunnittelutyötä johtaa nuorisoasiainkeskus. Myös tässä työssä on tunnistettu, että pelkkä yhdenvertaisuuden edistäminen ei riitä vaan tarvitaan tapoja puuttua vihapuheeseen ja yhteiskuntarauhan kannalta vaarallisiin mielihetkiin. Yhteinen työskentely tulee käsittelemään mm. henkilökunnan koulutusta vihapuheen käsittelyyn. Alustava suunnitelma käsitellään nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kokouksessa 12.4.2016.

Kolmanneksi opetusviraston johtamassa Maahanmuuttajataustaisten nuorten kotoutumis- ja palveluverkostossa on mukana laaja joukko sekä järjestöjä että Helsingin hallintokuntia kehittämässä palvelujärjestelmää nuorille.

Näiden lisäksi aihe nousee esille myös Maahanmuuttajanuorten Helsinki -hankkeessa, jota toteutetaan Me-säätiön tuella. Hankkeen tavoitteena on tasa-arvoistaa maahanmuuttajanuorten asemaa Helsingissä. Hankkeessa tullaan toteuttamaan viiden vuoden mittaisia, uusien työmallien kokeiluja yhteensä 500 000 eurolla vuodessa. Hankkeen tä-

mänhetkisessä palvelumuotoiluvaiheessa on mukana noin kaksikymmentä suoraan nuorten kanssa työskentelevää ammattilaista kehittämässä ja testaamassa ratkaisuja maahanmuuttajanuorten aseman tasa-arvoistamiseksi. Lisäksi hankkeeseen rekrytoidut nuoret kokemussuunnittelijat kartoittavat syrjinnän kokemuksia ikäisiltään nuorilta. Hankkeen alustaviksi teemoiksi on jo tunnistettu mm. uudet tavat käsitellä epäoikeudenmukaisuuden ja syrjinnän kokemuksia, suomalaisten kaverien puute, vanhempien järjestelmätuntemus sekä alkaneen rikoskierteen katkaisu. Hankkeessa oleva rahoitus voi tarjota mahdollisuuksia myös tähän teemaan.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tommi Laitio, nuorisotoimenjohtaja, puhelin: 310 89045
tommi.laitio(a)hel.fi

Opetuslautakunta 02.02.2016 § 10

HEL 2015-012973 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki on asettanut 1.4.2013 paikallisen viranomaisten työryhmän, joka seuraa sisäministeriön 2012 julkaisemaa kansallista toimenpideohjelmaa väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi. Helsingissä väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyä toteutetaan laajassa yhteistyössä eri viranomaisten välillä keskustellen ja sopien parhaista menettelytavoista paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Helsingin yhteistyöryhmää johtaa Helsingin poliisilaitoksen ennalta ehkäisevän toimintalinjan johtaja, ja sen jäsenenä on edustajia mm. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirastosta, nuorisosiainkeskuksesta ja opetusvirastosta sekä valtion edustajia mm. rikosseuraamuslaitokselta, puolustusvoimista ja suojelupoliisista sekä kolmannen sektorin toimijoita. Kansallisen tason väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn työryhmää johdetaan sisäministeriössä.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata väkivaltaiseen ekstremismiin liittyviä ilmiöitä ja niiden kehitystä Helsingissä sekä valmistella tarvittavia toimenpiteitä havaittuihin ilmiöihin puuttumiseksi. Yhteistyöryhmä levittää tietoa ja osaamista ilmiöstä myös muille viranomaisille ja sidosryhmille.

Opetusvirasto on mukana kehittämässä ICthinking-interventiotapaan perustuvaa menetelmää, joka kohdentuu identiteettityöskentelyyn ja toimii suvaitsevaisuutta ja kriittistä ajattelua edistävänä työkaluna. Sen tavoitteena on ennalta ehkäistä ulkopuolisuuden kokemusta, joka saattaa kehittyä identiteettikriisin myötä. Helsingin opetusvirasto ottaa myös meneillään olevassa opetussuunnitelmatyössä huomioon radikalisoitumisen ehkäisemiseen liittyvät asiat ja niiden käsitteleminen kirjataan opetussuunnitelmiin. Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen ovat tuoreen oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämiä asioita ja opetusviraston ohjeistuksissa on otettu huomioon radikalisoitumiseen ja vihapuheisiin liittyvät asiat ja niihin liittyviä toimia tehdään yhteistyössä eri viranomaisten sekä lasten ja nuorten huoltajien kanssa. Opiskeluhoitohenkilöstö toimii kouluissa ja oppilaitoksissa asiantuntijoina ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen liittyvissä asioissa ja toimii opetushenkilöstön ja nuorten tukena tässä työssä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Crister Nyberg, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi
Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi

09.05.2016

Sj/4

§ 440

V 25.5.2016, Valtuutettu Kauko Koskisen aloite Pukinmäen Taidetalon toiminnan turvaamisesta

HEL 2015-013625 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Kauko Koskisen aloitteen loppuun käsitellyksi

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Kauko Koskinen ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Pukinmäen Taidetalon toiminta turvataan. Taidetalolla ei avustusten nykytasolla ole varaa maksaa vuokria tiloista, joita taidekoulut tarvitsevat toimintaansa.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteen johdosta on saatu kiinteistölautakunnan ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnot. Kiinteistölautakunnan lausunnossa on käyty läpi Pukinmäen Taidetalon ja kaupungin välistä vuokrasopimusta koskien Erkki Melartintiellä sijaitsevaa tilaa. Lausunnossa todetaan, että Taidetalon ja kaupungin välisen sopimuksen perusteella Taidekoulu on

saanut käyttää Erkki Melartintie 2 D:ssä sijaitsevaa, päiväkodilta tyhjäksi jäänyttä liikuntasalia ensin jonkin aikaa vuokratta, syyskauden 2015 alennetulla vuokralla, ja vuoden 2016 alusta alkaen tavanomaista vuokraa maksaen. Tilakeskus ei voi ryhtyä tukemaan Taidetalon toimintaa, vaan toiminnan rahoitus on järjestettävä muuta kautta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnossa todetaan puolestaan, että Pukinmäen Taidetaloon liittyviä aloitteita ja toivomusponsia on käsitelty lautakunnassa useita kertoja. Niistä merkittävä osa on käsitellyt Taidetalon avustustason korottamista taloudellisten haasteiden voittamiseksi.

Lautakunnan lausunnosta ilmenee, että oppilaitosten saaman julkisen tuen tasossa on suuria eroja, mikä johtuu ennen kaikkea valtionosuuksien vaikutuksesta. Pukinmäen Taidetalo ei kuulu valtionosuuden saajien piiriin, joten sen saaman julkisen tuen taso on matalampi kuin toimijoiden, jotka saavat myös valtionosuutta. Kaupungin tuki kattaa 24 prosenttia Pukinmäen Taidetalon menoista ja on linjassa vastaavien taidelajien avustustasojen kanssa. Lausunnossa todetaan vielä, että Taidetalo on voinut poikkeuksellisesti toimia Erkki Melartinintien tiloissa ilman vuokratukustannuksia usean vuoden ajan. Oppilaitoksella olisi ollut aikaa varautua tuleviin vuokratukustannuksiin, jotka olivat ennakoitavissa. Oppilaitos ei myöskään voi lähteä siitä, että sen kaupungilta saama avustus jatkuvasti nousisi.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunnossa todetaan edelleen, että oppilaitos on alueella merkittävä taidekasvatuspalveluiden tuottaja. Kulttuurikeskuksen näkökulmasta oppilaitoksen taloudellisia haasteita vähentäisi, jos oppilaitos vähentäisi sirpaleisuutta ja keskittyisi ydinopetusalueisiin. Opetustarjonnan keskittämisellä, lukukausimaksujen tasoa tarkistamalla ja ryhmämuotoista opetusta painottamalla oppilaitoksella olisi mahdollista tasapainottaa taloutensa.

Kaupunginhallitus pitää esitettyä selvitystä riittävänä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kauko Koskisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

Sj/4

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 01.03.2016 § 20

HEL 2015-013625 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Pukinmäen alueen kulttuuripalvelujen sekä Pukinmäen taidetalon asioita koskevia toivomusponssia, valtuustoaloitteita sekä lausuntopyyntöjä on käsitelty kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksissa vuosina 2006–2012 ainakin kahdeksan kertaa. Viimeksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta käsitteli Pukinmäen taidetalon oikaisuvaatimusta toiminta-avustukseen 13.3.2012 § 45. Lautakunnalle osoitetuista lausuntopyyntöistä merkittävä osa on käsitelty Pukinmäen taidetalon avustustason korottamista taloudellisten haasteiden voittamiseksi.

Nyt käsillä olevassa Koskisen aloitteessa todetaan, että kiinteistöviraston Tilakeskus on ryhtynyt vaatimaan taidetalon toimitiloista osoitteessa Erkki Melartinintie 2 D vuokraa 26 000 euroa, jota taidetalo ei nykyisessä taloudellisessa tilanteessa kykene maksamaan. Lisäksi aloitteessa todetaan, että taidetalon vuoden 2016 talousarvio on 47 000 euroa alijäämäinen, josta 26 000 euroa johtuu em. vuokrasta.

Pukinmäen Taidetalo-Yhdistys ry:n toiminta-avustushakemuksessa vuodelle 2016 on liitteenä 7.4.2015 päivätty vuoden 2015 tarkastettu ja vuoden 2016 alustava talousarvio. Talousarvion tulot ja menot vuodelle 2016 ovat 448 000 euroa. Talousarvio on tehty oletukselle, että yhdistyksen avustus vuodelle 2016 on 140 000 euroa. Talousarviossa on huomioitu menoissa Erkki Melartinin tien vuokra 26 000 euroa (vuonna 2015 vuokra oli 4 300 euroa). Lisäksi talousarviossa on menoihin varattu 15 000 euroa johtuen vuosien 2011–2013 alijäämästä.

Avustusta ei voi käyttää aiempien tappioiden kattamiseen, joten valmistelussa ei voida huomioida kyseistä menoerää budjetissa. Kulttuurikeskukselle toimitettu talousarvio on laadittu epärealistisesti oletukselle, että toiminta-avustus kasvaisi 44 800 euroa (47,1 %), 99 200 eurosta 140 000 euroon.

Pukinmäen taidetalon avustus on kasvanut viime vuosina huomattavasti enemmän kuin vastaavien toimijoiden. Alla olevasta taulukosta voidaan todeta, että Pukinmäen taidetalon avustus on vuosina 2009–2016 kasvanut enemmän kuin kolmen vastaavan toimijan euromääräiset avustukset yhteensä.

Toimija	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muu- tos09- 16, eur	Muu- tos09- 16, %
Pukinmäen taidetalo	55 000	78 000	78 000	85 000	90 200	90 200	95 200	99 200	44 200	80,4 %
Toimintakeskus Semja (Musikantit)	20 000	20 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	35 000	15 000	75,0 %
Circus Helsinki	32 000	32 000	32 000	32 000	37 200	37 200	37 200	37 200	5 200	16,3 %
Nukketeatterikeskus Poiju	30 000	30 000	30 000	40 000	41 000	41 000	41 000	41 000	11 000	36,7 %

Lautakunnan myöntämä toiminta-avustus ole sidoksissa vuokrien tai palkkojen muutoksiin, vaan perustuu aina kokonaisharkintaan. Toiminnan oma-aloitteinen laajentaminen ei myöskään ole peruste avustuksen korottamiselle vaan toiminnan laajuus on suhteutettava käytössä oleviin resursseihin ja toimija toteuttaa mahdolliset toimintansa laajenukset omavastuisesti.

Viime vuosina Pukinmäen taidetalon toiminta on huippuvuosiinsa nähden supistunut. Oppilasmäärien vähenemisestä huolimatta taidetalon avustustasoa on tarkistettu lähes vuosittain ylöspäin.

	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Oppilaat	444	634	658	750	813	676	477	515

Kulttuurikeskuksen kevään 2016 aikana valmistuvan taiteen perusopetuksen tilaa ja kehitystä Helsingissä käsittelevän selvityksen perusteella kaupungin avustuksen osuus kokonaistuloista on taiteen perusopetuksen oppilaitoksilla yhteensä 16 %. Kaupungin tuki on merkittävä tulolähde erityisesti teatterin opetukselle, jossa kaupungin tuki muodosti 33 % tuloista. Kaupungin tuki visuaalisten taiteiden opetukselle oli 27 % ja valtionosuuden piiriin kuulumattomille musiikkioppilaitoksille 18 % tuloista. Sirkuksen tuloista kaupungin avustus muodosti 12 % ja tanssin avustuksista 3 %.

	kaupungin avustus, %	valtion avus- tukset %	julkinen tuki yht. %
vos-musiikkioppilaitokset	18	54	72
visuaalisten taiteiden oppilaitokset	27	24	51
teatterioppilaitokset	33	-	33
vain kaupungin avusta- mat musiikkioppilaitokset	18	1	19
sirkusoppilaitokset	12	15	27
tanssioppilaitokset	3	-	3
TPO-yht.	16	33	49

Valtuustoaloitteessa mainittu lakisääteisten taidekoulujen julkisen tuen osuus, 75 %, viitannee erityisesti tuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluviin musiikkioppilaitoksiin. Näissä oppilaitoksissa julkisen tuen osuus oli viimeisen selvityksen mukaan yli 72 % tuloista.

Muiden taiteenlajien osalta julkisen tuen osuudet eivät kuitenkaan ole vastaavalla tasolla (ks. taulukko). Tämä verrokkiryhmä on oikeampi arvioitaessa Pukinmäen taidetalon toimintaa.

Helsingissä ja valtakunnallisestikin musiikkiopistoille on kohdistettu valtionosuuksia pisimmän aikaa, aina 1960–70-luvulta saakka, eikä myöhemmin valtionosuuden piiriin hyväksytyt taiteenlajit ole päässeet tuki-tasoissaan vastaavalle tasolle. Valtionosuutta saavissa musiikkiopistoissa opetuksen pääpaino on solistisessa yksityisopetuksessa, jonka toteuttaminen on oppilaitokselle kallista. Ryhmäopetukseen perustavassa opetuksessa on myös yksityisopetusta paremmat mahdollisuudet koota lukukausimaksutuottoa opetuksen kulujen kattamiseksi.

Lautakunta myöntää, että oppilaitosten julkisen tuen määrissä on suuria eroja, mikä johtuu ennen kaikkea valtionosuuden epätasapainosta. Pukinmäen taidetalo ja muut ainoastaan kaupungin tuen varassa toimivat musiikin yleistä oppimäärää antavat oppilaitokset eivät nykyäänkään voi saada valtionosuuksia. Lautakunnan on mahdollista vaikuttaa asiaan, kun opetushallitus on valtakunnallisella tasolla uudistamassa opetussuunnitelmien perusteita syksyn 2016 aikana. Edellä mainittu selvitys valmistuu, ja lautakunta voi tehdä suosituksia asiassa oppilaitosten välisten rakenteellisten erojen lieventämiseksi.

Kaupungin tuki muodostaa valtuustoalueessa mainitun 24 % tason Pukinmäen taidetalon menoista. Näin ollen Pukinmäen taidetalon tukitaso on linjassa vastaavien taidelajien avustustasojen kanssa. Yksin kaupungin tuella ei voida saavuttaa sellaista julkisen tuen kattavuutta toimintamenoista, joka valtionosuutta saavissa oppilaitoksissa saavutetaan valtion ja kaupungin yhteistuella.

Myös mikäli Pukinmäen taidetalon toimintaa 2014 verrataan kahteen taidetalon kanssa samanlaista toimintaa järjestävään tahoon, Toimintakeskus Semjaan ja Circus Helsinki –sirkuskouluun, on huomattavissa, että oppilaitokselle suunnattu kaupungin tuki on vastaavalla tasolla verrokkiryhmään nähden. Lukukausimaksujensa osalta Pukinmäki on verrokkeihin nähden osin kalliimpi, osin halvempi.

	Pukinmäen taidetalo	Circus Helsinki	Toimintakeskus Semja
--	----------------------------	------------------------	-----------------------------

Lukukausimaksu, sirkus	Perusopetus 1 h-1,5h/vk = 290 € / lukukausi	45-60 min = 170 € / lukukausi 90 min = 253 € / lukukausi	---
Lukukausimaksu, musiikki	Pari-/yhtyeopetuksena = 267 € / lukukausi	---	Pariopetuksena 45 min = 425 € / lukukausi
Kaupungin avustus € ja %	90 200 €, 24 %	65 071 €, 8 %	56 250 € / 14 %, josta kklk:n osuus 30 000 € / 7 %
VOS € ja %	0 €, 0 %	119 169 €, 14 %	0 €, 0%
Julkinen tuki yht. € ja %	90 200 €, 24 %	184 240 €, 22 %	56 250 €, 14 %
Menot €	372 144 €	831 609 €	409 671 €

Oppilaitos on voinut toimia Erkki Melartinin tien tiloissa poikkeuksellisesti ilman vuokratustannuksia usean vuoden ajan. Voidaan arvioida, että oppilaitoksella on ollut koko ajan tiedossa, että tilojen vuokranmaksu käynnistyy, kunhan tilan vuokraussuhteet ovat selvinneet. Oppilaitoksella olisi ollut taloushallinnon näkökulmasta aikaa varmistaa vuokramaksukykynsä oman taloussuunnittelunsa puitteissa. Oppilaitos ei myöskään voi edellyttää kaupungin avustusten jatkuvaa kasvamista oppilaitoksen toiminnallisten muutosten toteuttamiseksi ja toimintansa sopeuttamisen keskeiseksi keinoksi.

Lautakunta pitää aloitteen tavoin tärkeänä sitä, että Pukinmäen taidetalon talous on saatava tasapainoon. Oppilaitos on alueellaan merkittävä taidekasvatuspalveluiden tuottaja. Pukinmäen taidetalon tarjoaa opetusta kaikissa taiteen perusopetuksen taiteenlajeissa. Taidetalon alla toimii erillisinä kuvataide-, musiikki-, sanataide-, sirkus-, teatteri- ja tanssikoulu.

Kulttuurikeskuksen näkökulmasta oppilaitoksen talouden haasteellisuutta vähentäisi opetuksen sirpaleisuuden karsiminen ja keskittyminen koulun ydinopetusalueisiin. Huomattavaa on, että mm. musiikin ja kuvataiteen opetuksen osalta Pohjois-Helsingin alueella toimii useita palveluntarjoajia, joiden opetuksen piiriin alueen lapset ja nuoret voivat haakeutua. Keskittämällä opetustarjontaansa, tarkastamalla osin lukukausimaksujensa tasoa sekä painottamalla ryhmämuotoista opetusta oppilaitoksella on mahdollisuus tasapainottaa taloutensa.

Käsittely

01.03.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

09.05.2016

Sj/4

Vastaehdotus:

Risto Kolanen: Lisäysehdotus vastaukseen 12. ja 13. kappaleen väliin uutena 13. kappaleena:

Lautakunta myöntää, että oppilaitosten julkisen tuen määrissä on suuria eroja, mikä johtuu ennen kaikkea valtionosuuden epätasapainosta. Pukinmäen taidetalo ja muut ainoastaan kaupungin tuen varassa toimivat musiikin yleistä oppimäärää antavat oppilaitokset eivät nykyäädöksin voi saada valtionosuuksia. Lautakunnan on mahdollista vaikuttaa asiaan, kun opetushallitus on valtakunnallisella tasolla uudistamassa opetussuunnitelmien perusteita syksyn 2016 aikana. Edellä mainittu selvitys valmistuu, ja lautakunta voi tehdä suosituksia asiassa oppilaitosten välisten rakenteellisten erojen lieventämiseksi.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Petri Rostedt, suunnittelija, puhelin: 310 32988
petri.rostedt(a)hel.fi
Reetta Sariola, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 11.02.2016 § 51

HEL 2015-013625 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon kaupunginvaltuutettu Kauko Koskisen ym. valtuustoaloitteesta koskien Pukinmäen taidekoulun toiminnan turvaamista:

Kiinteistöviraston tilakeskuksen omistajahallinnassa on Pukinmäessä osoitteessa Erkki Melartinintie 2D sijaitseva yhteensä 216 m² suuruinen liikuntasalirakennus. Rakennuksessa on liikuntasali sekä liikuntatilan vaatimat pukuhuone- ja suihkutilat yms. aputilat. Rakennus on ollut lähellä toimivan päiväkodin käytössä, mutta päiväkotitoiminta on luopunut rakennuksen käytöstä vuoden 2015 alusta lukien. Varhaiskasvatusvirasto maksoi rakennuksesta vuokraa 2014 loppuun saakka ja antoi myös Pukinmäen taidekoulun käyttää liikuntasalitilaa silloin, kun päiväkotitoiminta ei tarvinnut tilaa käyttöönsä.

Kun päiväkodin toiminta rakennuksessa loppui, Pukinmäen taidekoulu halusi kuitenkin jatkaa toimintaansa rakennuksessa, vaikka se ilmoitti, ettei pysty maksamaan täyttä vuokraa vielä vuonna 2015. Asiasta käytiin tilakeskuksen ja taidekoulun edustajien kanssa neuvottelu, jossa sovittiin, että taidekoulu käyttää tiloja ilman vuokraa kevään 2015 ja vuokra ajalla 1.9.2015 - 31.12.2015 on 5 euroa/m²/kk, mutta normaali vuokranmaksu 10 euroa/m²/kk tilasta alkaa vuoden 2016 alusta lukien. Taidekoulu ilmoitti, että se hakee vuokria ja toimintaansa varten avustukset ja järjestää muun tarvittavan rahoituksen. Nyt taidekoulu on ilmoittanut, ettei se pysty maksamaan sovittua vuokraa eikä halua tehdä vuokrasopimusta.

Sen sijaan taidekoulu on ilmoittanut haluavansa ostaa rakennuksen. Tilakeskus ei tässä vaiheessa voi myydä rakennusta, koska alueen kehittäminen on kesken ja päiväkodin mahdollisia tulevia tilatarpeita vielä kartoitetaan. Rakennus sijaitsee puistossa ja samassa puistossa on viisi muuta kaupungin omistamaa päiväkodin käytössä olevaa rakennusta.

Tilakeskus voi vuokrata kaupungin omasta käytöstä vapautuneita tiloja markkinavuokralla eri ulkopuolisille tahoille yrityksille, järjestöille, seuroille yms. Sen sijaan tilakeskus ei voi tukea mitään toimintaa antamalla huonetiloja vuokrasubvention muodossa ilmaiseksi käyttöön tai vuokraamalla huonetiloja alle markkinahinnan. Tuet tulevat muuta kautta yhdistyksille ja järjestöille ja tilakeskuksen toiminnan tulee olla tasapuolista ja läpinäkyvää kaikkia ulkopuolisia tahoja kohtaan.

Hakijan tulee kääntyä kulttuurilautakunnan puoleen toimintansa rahoittamiseksi myös tilasta aiheutuvan kustannuksen kattamiseksi muiden toimintakulujen lisäksi.

Eräs urheiluseura on jättänyt nyt kysymyksessä olevasta rakennuksesta markkinavuokraisien vuokratarjoituksen. Tarjouksen tekijän toiminta vaatii liikuntasalin ja koko rakennus aputiloineen soveltuisi erinomaisesti ko. toimintaan ja näin ollen rakennus ei tulisi jäämään tyhjilleen vaan tulisi käyttötarkoituksensa mukaiseen liikuntakäyttöön markkinavuokralla, mikäli Pukinmäen taidetalo ei pysty maksamaan rakennuksesta sovittua vuokraa ja luopuu rakennuksen käytöstä.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Sisko von Behr, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 40366
sisko.von.behr(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

09.05.2016

Kaj/1

§ 441

V 25.5.2016, Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloite asuntojen lisäämisestä Helsinkiin ja pääkaupunkiseudulle

HEL 2015-011528 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pilvi Tors-
tin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa Sosialidemokraattisen valtuusto-
ryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää 12 valtuutetun allekirjoit-
tamassa ryhmäaloitteessa, että Helsingin ja koko seudun asuntotuotantotavoitetta nostettaisiin 25 %:lla vuodesta 2016 alkaen, mikä tarkoittai-
si Helsingin osalta asuntotuotantotavoitteen nostamista 7 000 asuntoon
vuodessa. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon varmistamiseksi aloittees-
sa esitetään, että ARA-tuotannon osuus nostettaisiin 30 %:iin nykyises-
tä 20 %:sta. Lisäksi valtuutetut esittävät, että kaupungin tulisi kaikin kei-
noin pyrkiä vaikuttamaan valtion asuntopolitiikkaan ja ARA-ehtoihin.
Valtuustoryhmä esittää, että asuntopolitiikassa painotettaisiin valtion ja
seudun välistä yhteistyötä mm. MAL-sopimuksia uudistamalla. Lisäksi
ryhmä esittää, ettei kohtuuhintaisen asuntotuotannon kannalta välttä-
mättömän ARA-tuotannon ehtoja kavenneta.

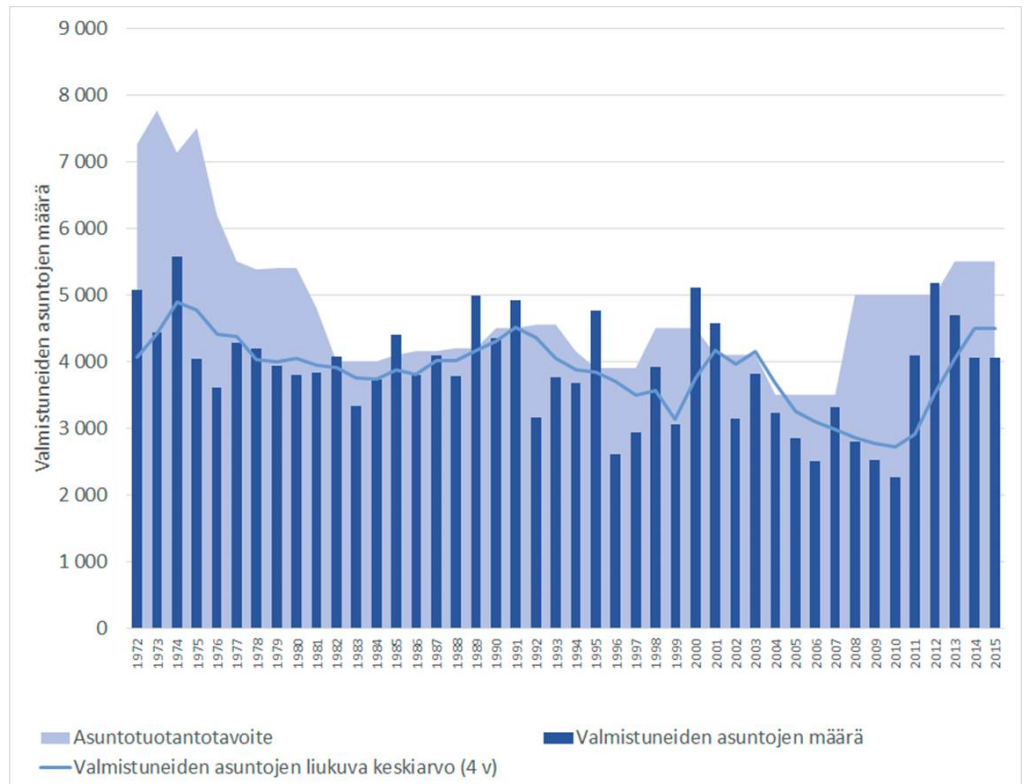

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 2 §:ssä tarkoitettu valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä, ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin 22 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Muuten ryhmäaloitteeseen sovelletaan, mitä 22 §:ssä on määrätty valtuutetun aloitteesta.

Esittelijä toteaa, että Kotikaupunkina Helsinki - asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 (AM-ohjelma) luonnos on ollut lausunnoilla joulukuussa 2015–helmikuussa 2016. AM-ohjelmaehdotus tuodaan kaupunginvaltuuston päätöksentekokäsittelyyn keväällä 2016. Samanaikaisesti valtion ja Helsingin seudun 14 kunnan välillä on käyty maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevat sopimusneuvottelut. Uudesta maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksesta on saavutettu neuvottelutulos huhtikuussa 2016, ja myös MAL-sopimus tuodaan päätöksentekokäsittelyyn keväällä 2016.

MAL-sopimuksessa asuntotuotannon kokonaistavoite on asetettu niin, että Helsingin osuus neljän vuoden sopimusaikana on 24 000 asuntoa. AM-ohjelmavalmistelussa on päädytty esittämään 6 000 asunnon vuositavoitetta nykyisen 5 500 asunnon sijaan. Pitkällä aikavälillä Helsingin asuntotuotannon kokonaismäärä on ollut keskimäärin 3 900 asuntoa vuodessa (kuva 1).

Kuva 1. Valmistuneiden asuntojen määrä, niistä laskettu liukuva keskiarvo sekä asuntotuotantotavoite vuosina 1972-2015. Lähde: Facta-kuntarekisteri ja asuntotuotantorekisteri.

MAL-sopimuksessa esitetään, että pääkaupunkiseudun kuntien vuosittaisesta kokonaistuotannosta 30 % olisi valtion tukemaa asuntotuotantoa. Kokonaistuotannosta valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa olisi 20 % ja muuta valtion tukemaa asuntotuotantoa kuten asumisoikeusasuntotuotantoa ja uutta lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantoa olisi 10 %. AM-ohjelmassa tullaan esittämään, että Helsingissä valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa (ml. opiskelija- ja nuorisoasunnot) olisi 25 %.

Helsinki on pyrkinyt osaltaan vaikuttamaan valtion asuntopolitiikkaan ja ARA-ehtoihin mm. osallistumalla MAL-sopimusneuvotteluihin ja lausumalla valtion lakimuutosehdotuksista koskien mm. asukasvalintaa ja tulorajoja sekä uutta lyhyttä korkotukea vuokra-asuntojen rakentamiseen.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että vuosittaisen asuntotuotantotavoitteen nostamista 7 000 asuntoon pidetään periaatteen tasolla kannatettavana, sillä asuntojen kysynnästä johtuva tarve uusille asunnoille tunnustetaan yleisesti. Viime aikoina vasta nostetun tuotan-

totavoitteen nostamista edelleen 7 000 asuntoon vuodessa ei kuitenkaan pidetä tällä hetkellä realistisena. Tuotantotavoitteen nostoa rajoittavat Helsingissä asuntolautakunnan, asuntotuotantotoimikunnan ja kiinteistölautakunnan mukaan esimerkiksi toteutuskelpoisten tonttien puute. Tavoitteen nostaminen 7 000 asuntoon edellyttäisi lisäksi kaupungilta mittavia investointeja infraan, rakentamiskelpoiseksi saattamiseen ja palveluihin. Myös rakennusosalta 7 000 asunnon vuositavoite edellyttäisi kiinteistölautakunnan lausunnon mukaan merkittäviä muutoksia ja nykyisen rakentamisprosessin tehostamista. Riskinä voisi myös olla määrällisten tavoitteiden liiallinen korostuminen laadullisten tavoitteiden kustannuksella.

Vaikka tavoitteen nosto 7 000 asuntoon vuodessa nähdään lausunnoissa haastavana, voidaan kaupunkisuunnittelulautakunnan mukaan Helsingin varautumista nykyisten tavoitteiden mukaiseen kasvuun pitää kaavavarannon ja valmisteilla olevien kaavahankkeiden osalta kohtuullisen hyvänä. Myös keskipitkän ja pitkän aikavälin kasvuun varautuminen nähdään olevan hyvissä kantimissa, erityisesti mikäli suunnitelmat Malmin lentokentän aluekokonaisuuden rakentamisesta saadaan toteuttamiskelpoisiksi, täydennysrakentamisprosesseja tehostettua sekä uuden yleiskaavan mahdollistamat uudet alueet saadaan asemakaavoitukseen ja asuntotuotantoon.

Myös ara-vuokra-asuntotuotannon osuuden nostamiseen 30 %:iin nykyisestä 20 %:sta suhtaudutaan lautakuntien lausunnoissa periaatteen tasolla myönteisesti. Asuntolautakunta toteaa, että sekä kaupungin vuokra-asuntojen että muiden ara-vuokra-asuntojen kovaan kysyntään ei ole pystytty vastamaan, minkä vuoksi esitystä ara-vuokratuotannon osuuden nostamisesta voidaan pitää myönteisenä. Kiinteistölautakunta toteaa, että erityisesti yksityiselle ja valtion maalle säänneltyä tuotantoa on toteutunut vain marginaalisesti.

Kuten koko asuntotuotantotavoitteen nostamisessa, myös ara-vuokra-asuntotuotannon osuuden nostamisessa toteuttamismahdollisuuksia rajoittaa asuntolautakunnan mukaan tonttien riittämätön määrä. Myös kiinteistölautakunta toteaa ara-tuotannolle olevan jo nykyiselläänkin vaikea löytää tontteja niihin liittyvien rakennusteknisten ja kustannushaasteiden vuoksi. Asuntolautakunta nostaa esille, että ara-tuotanto on nykyisin jäänyt miltei pelkästään asuntotuotantotoimiston varaan, johon rakennuttajien hiipuneesta kiinnostuksesta pitkään korkotukeen.

Yksi merkittävästi ara-tuotannon lisäämisen mahdollisuutta rajoittava tekijä on lausuntojen mukaan hallintomuotojakaumille asetetun tavoitteen noudattaminen eri alueilla. Sekä asuntotuotantotoimikunta että kiinteistölautakunta toteavat, että ara-tavoitteen nostaminen aloitteessa esitetyllä tavalla tarkoittaisi ara-vuokra-asuntojen kohdentamista mer-

kittävässä määrin uusille projektialueille. Monilla mahdollisilla täydennysrakentamisalueilla ara-tuotannon osuus on jo ennestään niin korkea, että osuuden nosto toisi mukanaan riskin alueiden eriytymisestä.

Valtion asuntopoliikkaan ja ARA-ehtoihin vaikuttamiseen liittyen asuntotuotantotoimikunta toi esille lausunnossaan, että kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytysten turvaamiseksi valtion on parannettava pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotannon ehtoja vastaamaan rahoitusmuotoon liittyviä käyttö-, luovutus- ja asukasvalintarajoituksia. Sekä asuntolautakunta että kiinteistölautakunta kiinnittävät lausunnoissaan huomiota hallituksen suunnitelmiin asettaa tulorajat osaksi ara-vuokra-asuntojen asukasvalinnan sosiaalista tarveharkintaa sekä toimeentulotukiasiakkaiden, asumistukiasiakkaiden sekä vaikeasti työllistettävien erityisestä suosimisesta asukasvalinnassa. Lausunnoissa painotetaan, että kyseiset uudistukset eivät edistä tavoitetta ara-vuokratalojen monipuolisesta asukasrakenteesta ja sosiaalisesti tasapainoisista asuinalueista.

Asuntolautakunta toteaa, että koska hallitusohjelman linjaukset ja järjestelmän muutokset tulevat nopeasti muuttamaan aravavuokra-asuntojen asukasrakennetta ja rajaamaan asuntokannan käyttöä on Helsingin pyrittävä voimakkaasti vaikuttamaan sosiaalisen asuntotuotantojärjestelmän ehtoihin. Kiinteistölautakunta katsoo, että mikäli hallitusohjelman linjaukset toteutuvat julkisuudessa esitetyn kaltaisina, on kaupungin tarkoituksenmukaista selvittää mahdollisuudet oman, valtion sääntelystä riippumattoman, järkipäisemmän järjestelmän luomiseksi kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon toteuttamiselle.

Esittelijä viittaa edellä esitettyyn ja toteaa, että valmistelussa olevassa AM-ohjelmassa esitetty 6 000 asunnon kokonaistuotantotavoite voidaan nähdä pitkällä aikavälillä toteutuneeseen asuntotuotantoon, resursseihin sekä asuntomarkkinatilanteeseen nähden tarkoituksenmukaisena. Helsinki on lisäksi pitkään pyrkinyt asumisen hallinta- ja rahoitusmuotojen suhteen sekoittuneeseen kaupunkirakenteeseen. Jotta pystytään varmistamaan asuinalueiden kestävä sosiaalinen rakenne ja asukkaiden riittävän monipuoliset liikkumismahdollisuudet asuntomarkkinoilla jatkossakin, on tärkeää huolehtia, että säännellyn tuotannon osuus kokonaistuotannosta on riittävä. Tämän vuoksi AM-ohjelmassa esitetty ara-vuokra-asuntotuotannon 25 % osuus kokonaistuotannosta on tarkoituksenmukainen. Välimuodon asuntotuotanto on tärkeä asuinalueiden kestävä sosiaalisen rakenteen ja asumisen vaihtoehtojen monipuolisuuden kannalta. Valtion asuntopoliikkaan pyritään edelleen vaikuttamaan, jotta mm. ARA-ehdot säilyvät Helsingin kannalta myönteisinä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 SDPn valtuustoryhmän ryhmäaloite Kvsto 21.10.2015 asia 9

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Kiinteistölautakunta

Asuntolautakunta

Asuntotuotantotoimikunta

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Rakennuslautakunta

Yleisten töiden lautakunta

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Tiedoksi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

09.05.2016

Kaj/1

Kaupunginvaltuusto
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 25.02.2016 § 80

HEL 2015-011528 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle Sdp:n valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta "Lisää koteja Helsinkiin ja pääkaupunkiseudulle!" seuraavan lausunnon:

Yleistä

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupungin strategiaohjelmassa vuosille 2013 - 2016 asuntotuotannon määrä nostettiin 5 500 asuntoon. Sama kokonaistavoite on myös nyt valmisteilla olevassa AM-ohjelmassa 2016. Sdp:n valtuustoryhmä esittää asuntotuotannon nostoa 25 prosentilla, mikä tarkoittaa noin 6 900 asuntoa vuodessa. Lisäksi valtuustoryhmä esittää ara-tuotannon osuuden nostamista kyseisestä kokonaistuotantomäärästä 30 prosenttiin, mikä puolestaan tarkoittaa yli 2 000 asuntoa vuokra-asuntotuotantoon.

Kaupungin maalta on tällä hetkellä varattuna tontteja eri rakennuttajille, rakentajille ja kilpailuihin yhteensä noin 20 500 asunnon rakentamista varten, eli noin 1,7 milj. k-m². Varauskanta vastaa näin ollen laskennallisesti yli viiden vuoden kaupungin maalle toteutettavaa asuntotuotantotavoitetta (noin 4 000 as/vuosi valmisteilla olevan toteutusohjelman tavoitteiden mukaisesti) ja asuntoja yli 40 000 asukkaalle. Koko varauskannasta noin 22 % on varattu valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon, noin 36 % ns. välimuodon tuotantoon ja noin 42 % sääntelemättömään tuotantoon.

Määrälliset tavoitteet

Valtuustoaloitteen mukaan asuntojen kokonaistuotantomäärä tulisi nostaa Helsingissä 5 500 asunnosta noin 7 000 asuntoon. Kiinteistölautakunta suhtautuu määrän nostoon myönteisesti, sillä Helsingissä on selvästi kysyntää asunnoille ja tarvetta asuntotuotannon lisäämiseen.

Tavoite tuotantomäärien nostamiseen ei ole kuitenkaan helposti saavutettavissa, vaikka yksittäisenä vuonna saatettaisiinkin päästä tavoitteeseen tai lähelle sitä. Tavoite on varsin haasteellinen, koska se edellyt-

täisi kaupungilta muun muassa erittäin mittavia vuotuisia investointeja infraan, rakentamiskelpoiseksi saattamiseen sekä palveluihin.

Toisaalta tavoitteeseen pääsemistä vaikeuttaa toteutuskelpoisten tonttien puute. Käytännössä tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi myös uusien projektialueiden löytämistä. Määrällisesti 7 000 asuntoa tarkoittaisi lähes Jätkäsaaren kokoista projektialuetta vastaavan asuntotuotannon toteuttamista vuosittain. Tavoitteet edellyttävät käytännössä keskittymistä ammattimaiseen kerrostalotyyppiseen tuotantoon.

Edelleen tavoitteeseen pääseminen edellyttäisi merkittäviä muutoksia ja tehostamista nykyiseen rakentamisprosessiin, etteivät urakkahinnat nousisi ja rakentamisen laatu säilyy korkeana.

Asuntotuotannon kokonaistuotantotavoitteen nostaminen 7 000 asuntoon tarkoittaa, että kaupungin maalle tulisi toteuttaa vuosittain noin 5 000 asuntoa. Nykyinen varauskanta riittäisi tämän tavoitteen mukaiseen asuntotuotantoon laskennallisesti noin neljäksi vuodeksi. Ehdotettu tuotantomäärän nostaminen vaatii kaavoituksen, rakentamiskelpoiseksi saattamisen ja varausprosessien tehostamista.

Ara-tuotannon lisääminen

Valmisteilla olevan AM-ohjelmaluonnoksen mukaan kaupungin asuntotuotannosta edelleen yhteensä 60 % on säänneltyä kohtuuhintaista asuntotuotantoa. Säännellyn (yleensä omakustannusperusteisen) asuntotuotannon osuuden pitämistä korkealla tasolla voidaan pitää perusteltuna ja kannatettavana. Riittävä kohtuuhintainen vuokra-asuntotarjonta on välttämätöntä työvoiman liikkuvuuden turvaamiseksi. Näissä tavoitteissa on kuitenkin jo nykyisinkin jääty jälkeen, koska yksityiselle ja valtion maalle ei ole toteutunut säänneltyä tuotantoa kuin marginaalisesti.

Tavallisen ara-vuokra-asuntotuotannon osalta huomion arvoista on, että ara-tuotannolle on jo nykyisellään vaikea löytää tontteja niihin liittyvien rakennusteknisten ja kustannushaasteiden vuoksi. Lisäksi Helsingissä on runsaasti alueita, joilla ara-tuotannon merkittävä lisääminen ei ole segregaatiosyistä enää perusteltua. Tällaisia alueita ovat useat täydennysrakentamisalueet, mikä rajoittaa huomattavasti mahdollisuuksia osoittaa tontteja ara-vuokratuotantoon. Käytännössä siis lisääminen voisi merkitä sitä, että ara-hankkeita pitäisi keskittää merkittävästi projektialueille, joka puolestaan voi johtaa näiden alueiden asuntokannan yksipuolistumiseen.

Sipilän hallitusohjelmassa on esitetty tulorajojen liittämistä ara-vuokra-asuntojen asukasvalintaan sekä toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden ja vaikeasti työllistyvien erityistä suosimista asukasvalinnassa. Kiinteis-

tölautakunnan, kuten myös asuntolautakunnan näkemyksen mukaisesti, tämä ei edistä tavoitetta vuokratalojen monipuolisesta asukasrakenteesta eikä sosiaalisesti tasapainoisista asuinalueista. Huono-osaisuuden keskittyminen aiheuttaa vakavan segregatiouhan ara-vuokrataloihin ja ara-vuokratalovaltaisille alueille. Edelleen tulorajajärjestelmä muodostaisi asukkaille todennäköisesti merkittävän kannustinloukun.

Mikäli hallitusohjelmassa esitetyt linjaukset toteutuvat nyt julkisuudessa esitetyn kaltaisina, kiinteistölautakunta katsoo tarkoituksenmukaiseksi selvittää kaupungin mahdollisuudet oman, valtion sääntelystä riippumattoman, järkipäisemmän järjestelmän luomiseksi kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon toteuttamiselle. Tämä tuotanto tulisi tällöin lukea ara-vuokra-asuntotuotannolle asetettuun hallinta- ja rahoitusmuotoosuuteen kuuluvaksi.

Käsittely

25.02.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Sami Haapanen: Muutan lausuntoehdotustani Jaana Aaltosen tekemän vastaehdotuksen mukaisesti.

Vastaehdotus:

Jaana Aaltonen: Esitän lausuntoehdotukseen tehtäväksi seuraavat muutokset:

Lausuntoehdotuksen neljännen kappaleen lause: "Yleisellä tasolla suhtautuminen määrän nostoon on myönteinen, sillä..." korvataan lauseella: "Kiinteistölautakunta suhtautuu määrän nostoon myönteisesti, sillä..."

Lausuntoehdotuksen kuudennesta kappaleesta poistetaan lause: "..., koska pelkästään nykyisillä projektialueilla ja täydennysrakentamalla tämä tuskin on mahdollista."

Lausuntoehdotuksen seitsemännessä kappaleesta poistetaan: "... ja tehostamista nykyiseen rakentamisprosessiin. On epävarmaa, olisiko rakennuslalla ylipäänsä kapasiteettia toteuttaa vuosittain esitettyä määrää asuntoja, jolloin riskinä olisi tilanteesta seuraava urakkahintojen nousu. Riskinä on myös se, että määrälliset tavoitteet alkavat ohjata rakennustoimintaa liikaa laadullisten tavoitteiden kustannuksella."

Lausuntoehdotuksen seitsemänten kappaleeseen lisätään: "... ja tehostamista nykyiseen rakentamisprosessiin, etteivät urakkahinnat nousisi ja rakentamisen laatu säilyisi korkeana."

Lausuntoehdotuksen kahdeksannen kappaleen lause: "Tällä hetkellä kaupungilla ei ole riittävästi resursseja vastata esitetyn tavoitteen mukaiseen tuotantomäärän merkittävään nostamiseen." korvataan lauseella: "Ehdotettu tuotantomäärän nostaminen vaatii kaavoituksen, rakentamiskelpoiseksi saattamisen ja varausprosessien tehostamista."

Kannattaja: Antti Hytti

11.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Miia Pasuri, johtava tonttiasiamies, puhelin: 310 34439
mii.pasuri(a)hel.fi
Pekka Saarinen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 64182
pekka.t.saarinen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 16.02.2016 § 74

HEL 2015-011528 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinki on sitoutunut 5 500 uuden asunnon vuotuisen rakentamiseen osana kasvutavoitetta. Aloitteen mukainen asuntotuotannon kasvun nostaminen 25 prosentilla tarkoittaa noin 1 500 uutta omistus-, vuokra- ja arava-asuntoa vuodessa.

Rakennusvirasto osallistuu aktiivisesti kaavayhteistyöhön ja huolehtii oikea-aikaisesta infra-, katu- ja viherrakentamisesta sekä esirakentamista kaupunginkanslian koordinoitessa kaupungin omaa asuntotuotantoa.

Asuntotuotannon kasvu lisää merkittävästi infra- ja esirakentamista sekä niiden rahoitustarvetta. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että rakennusviraston henkilöresursseja tulee jatkossa lisätä, jotta ehdotettu 7000 uuden asunnon vuositavoite voidaan saavuttaa.

Asuntotuotannon kasvu lisää paineita yleisten alueiden ja virkistysalueiden saavutettavuudelle ja käytölle. Erityisesti virkistysalueita tulee olla riittävästi, niiden tulee olla saavutettavissa ja niiden kulutuskestävyys tulee huomioida kaikessa maankäytön suunnittelussa. Lisääntyvä asukasmäärä nostaa myös yleisten alueiden ylläpidon rahoitustarvetta.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Jarmo Ahonen, vs. toimistopäällikkö, puhelin: 310 38624
jarmo.ahonen(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 10.02.2016 § 19

HEL 2015-011528 T 00 00 03

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Sdp:n valtuustoryhmän aloitteeseen Lisää koteja Helsinkiin ja pääkaupunkiseudulle.

Lausunto

Asuntotuotantotavoitteen nostaminen 25 %:lla

Helsingin oman asuntotavoitteen nosto olisi perusteltu kaupungin asuntotarjontaan kohdistuvan kysynnän ja asuntotarjonnan tasapainottamiseksi. Tällä hetkellä voimassa olevan valtuustostrategian mukainen asuntotuotantotavoite on 5500 asuntoa vuodessa. Tuotantotavoitteen nostaminen 25 %:lla tarkoittaisi vuosittaisen tavoitteen nostamista noin 7000 asuntoon (6875 asuntoa).

Asuntotuotantotoimikunta pitää periaatteessa hyvänä koko kaupungissa toteutettavalle tuotannolle asetettävien tavoitteiden nostamista ja kysyntään vastaamista .

Kaupungin oman tuotannon eli asuntotuotantotoimikunnan viimeisten kymmenen vuoden aikana saamien tontinvarausten yhteenlaskettu vuosikeskiarvo on noin 1100 asuntoa. Tontinvarausten asuntomäärät ovat vuonna 2014 nousseet uudelle tasolle ja ovat kolmen vuoden takautuvina keskiarvoina noin 1550 asuntoa.

Asuntotuotantotoimikunnan tontinvarausten kasvu on kuitenkin osittain saatu aikaan siirtymällä varaamaan tontit kumppanuuskaavoitukseen, siis prosessissa aiempaa aikaisemmassa vaiheessa. Varausvaiheessa on aivan normaalia että tonttien kunnallistekninen toteutusvalmius on vielä kesken. Kumppanuuskaavoituksen tavoitteena on tonttien rakentamiskelpoisuuden paraneminen ja mm. kaavamääräysten yksityiskoh-

taisuuden väheneminen. Tonttien rakentamiskelpoisiksi saattaminen kuitenkin vaatii aiempaa enemmän aikaa, hyvää hallintokuntien välistä yhteistyötä.

Asuntotuotantotoimikunta haluaakin huomauttaa, että koko kaupungissa tuotantotavoitteiden kasvattaminen tulisi turvata pitkällä aikavälillä, jotta tavoitteeseen pääsy olisi realistisella pohjalla. Se tarkoittaisi asemakaavoituksen ja tontinluovutusten nostamista pysyvästi uudelle tavoitetasolle.

ARA-vuokratuotannon osuuden kasvattaminen

Aloitteessa esitetystä 7000 asunnon nostetusta määrästä 30 % merkitseisi yli 2000 ARA-vuokra-asunnon tuotantoa vuosittain. Aloitteessa esitetty ARA-vuokra-asuntokannan osuuden nostaminen nykyisestä valtuustostrategian mukaisesta 30 %:iin tarkoittaisi ARA-vuokratuotannoksi 1063 asunnon lisäystä.

Asuntotuotantotoimikunta pitää tärkeänä, että kaupungin vuokra-asuntokanta säilyy nykyisessä noin 20 %:ssa. Nyt lausuntovaiheessa olevassa asumisen ja maankäytön toteutusohjelma Kotikaupunkina Helsinki 2016 -luonnoksessa (AM-ohjelma 2016) esitetään ARA-tuotantotavoitteen nostamista 25 %:iin. Samalla on kuitenkin siirretty ARA-osuuteen nuoriso- ja opiskelija-asuntojen 300 asunnon tavoite. On perusteltua huolestua ARA-kannan osuuden säilymisestä, kun lähivuosina ARA-vuokrakannasta vapautuu asuntoja käyttö- ja luovutusrajoituksista.

ARA-vuokratuotannon merkittävä toteuttaja Helsingissä on ollut asuntotuotantotoimisto. Viimeisen kymmenen vuoden aikana asuntotuotantotoimikunnalle ARA-vuokra-asuntoon varattujen tonttien vuosikeskiarvo on ollut noin 490 asuntoa vuosittain. Vuonna 2014 keskiarvoissa näkyy selvä hyppäys ja ARA-tuotantoon varattujen tonttien määrä on vihdoin yltänyt tuotantotavoitteen (750) tasolle.

Asuntotuotantotoimikunta pitää periaatteessa hyvänä ARA-vuokratuotantotavoitteen nostamista. Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että ARA-tonttien löytymistä voi vaikeuttaa hallintamuotojakaumille asetettu tavoite ja sen noudattaminen eri alueilla. Erityisesti vuokratalovaltaisista täydennysrakentamisalueista olisi luonteva täydentää muulla kuin ARA-vuokratuotannolla. Aloitteessa esitetyihin tavoitteisiin pääseminen edellyttäisi, että ARA-tuotantoa tulisi voida toteuttaa enemmän projektialueille ja muille alueille, joilla ARA-vuokra-asuntokantaa on vähän. Käytännössä ARA-tavoitteen nostaminen aloitteessa esitetyllä tavalla tarkoittaisi sitä, että ainakin aluekohtaisesti ARA-vuokra-asuntokannan osalla voitaisiin joustavasti noudattaa 30 %:n rajaa erityisesti vetovoimaisilla alueilla, joilla ei ole segregatioriskiä.

MAL-neuvottelut ja valtion tukitoimet asuntotuotantoon

Asuntotuotantotoimikunta pitää tärkeänä, että valtio saadaan mukaan turvaamaan tavoitteita. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytykset tulee turvata parantamalla pitkän korkotuen ehtoja vastaamaan rahoitusmuotoon liittyviä käyttö-, luovutus- ja asukasvalintarajoituksia.

Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksen mukaan valtion kanssa solmittavaan MAL-sopimukseen tulisi liittää valtion pitkän korkotukijärjestelmän lainaehtojen parantaminen muun muassa pienentämällä omavastuukorko nykyisestä 3,4 %:sta pysyvästi 1 %:iin. ARA-tuotannon osalta tulisi myös siirtyä tuotannon rakennussuunnitelmia ja -kustannuksia koskevassa hintahyväksynnässä käyttämään hyväksymiskriteerinä rakennuskustannusten sijaan kohteen alkuvuokraa.

Korkotukilainojen ehtoja parantamalla mahdollistettaisiin myös täydennysrakentamisen edellytyksiä. Sen lisäksi asuntotuotantotoimikunta pitää tarpeellisena aloitteessa esitettyä jatkoa lähiöohjelmalle ja avustustoiminnalle. Erityisen tarpeellisena asuntotuotantotoimikunta pitää nykyisen asuinalueiden kehittämisavustuksesta myönnettävän suoraan hankkeiden rakentamiskustannuksia alentavan esirakentamisavustumuodon jatkamista ja kehittämistä edelleen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Ifa Kytösaho, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 32293
ifa.kytosaho(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 09.02.2016 § 48

HEL 2015-011528 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sdp:n valtuustoryhmän Lisää koteja -aloite esittää, että Helsinki nostaa asuntotuotantotavoitettaan noin 7 000 asuntoon vuodessa. Kohtuuhintaisen asumisen lisäämiseksi Sdp:n valtuustoryhmä esittää, että nostetun asuntotavoitteen sisällä ARA-tuotannon osuus nostetaan 30 prosenttiin nykyisestä 20 prosentista.

Kotikaupunkina Helsinki - asumisen ja maankäytön toteutusohjelmassa 2012 (AM-ohjelman) tavoitteeksi asetettiin 5 000 asuntoa vuodessa. Valmisteilla olevassa uudessa Kotikaupunkina Helsinki 2016 - asumi-

sen ja maankäytön toteutusohjelman luonnoksessa esitetään asunto-
tuotantotavoitetta nostettavaksi valtuuston strategiaohjelman mukaises-
ti 5 500 asuntoon vuodessa. Kaupunkisuunnitteluviraston tavoitteena
on vastaavasti mahdollistaa tavoitteiden mukainen asuntorakentaminen
laatimalla asemakaavoja vuositasolla 5 500 asunnon rakentamiseksi.

Asuntopolitiikassa on tärkeää huomioida pääkaupunkiseudun asumi-
sen kalleus suhteessa muuhun maahan. Makrotalouden näkökulmasta
asumisen hintojen nousua voidaan hillitä vain lisäämällä tarjontaa. On
tärkeää, että myös pieni- ja keskituloisten sekä erityisryhmien asumi-
nen Helsingissä on mahdollista. Lisäksi on tärkeää, että Helsinki jatkaa
seudullista yhteistyötä ja osallistuu sekä seudun liikennejärjestelmän
kehittämiseen (HLJ) että MAL-sopimusten uudistamiseen.

Vuodenvaihteessa 2015-2016 Helsingin väkiluku oli 628 200 henkilöä.
Helsingin uuden yleiskaavan lähtökohdaksi laaditun ns. nopean kasvun
vaihtoehdon mukaan Helsingissä tulee varautua siihen, että Helsingis-
sä asuisi vuonna 2050 n. 860 000 asukasta. Kasvuprojektion toteutus-
sa Helsingin kasvu jatkuisi vuositasolla keskimäärin 6 700 henkilön
suuruisena vuoteen 2050 asti.

Viime vuosien aikana Helsingin kasvu on ollut vuositasolla yleiskaavan
nopean kasvun projektiotakin nopeampaa. Helsingin yleiskaavaehdo-
tuksessa on sinänsä edellytyksiä myös nopeammalle kasvulle. On kui-
tenkin varauduttava myös siihen, että kaikkea yleiskaavavarantoa ei
saada täysimääräisesti käyttöön.

Tällä hetkellä Helsingissä on kaavavarannon ja valmisteilla olevien
kaavahankkeiden osalta kohtuullisen hyvät edellytykset nykyisten ohjel-
mien mukaisesti tavoitellulle asuntorakentamiselle lähivuosien aikana.
Suurten projektialueiden tuottamaa kaavavarantoa on saatu toteutta-
miskelpoiseksi ja myös täydennysrakentamiskaavoja on saatu toteutta-
misvaiheeseen. Esimerkiksi viime vuonna eli vuonna 2015 kaupunki-
suunnitteluvirastossa valmistui lopulliseen hyväksymismenettelyyn 555
112 kerrosneliötä asuntokaavoja. Näiden kaavojen saadessaan lainvoi-
man mahdollistaisivat ne yli 6 000 asunnon rakentamisen.

Keskipitkällä aikavälillä eli noin 10-15 vuoden aikatahtimella on erittäin
tärkeää, että mm. Malmi lentokentän alueen suunnitteilla oleva alue-
kokonaisuus kyetään saattamaan toteuttamiskelpoiseksi ja että täyden-
nysrakentamiseen tähtäviä prosesseja saadaan tehostettua. Yleiskaa-
vaehdotus mahdollistaa uusien alueiden asemakaavoittamisen ja asun-
totuotannon jatkumisen pidemmällä aikavälillä. Uudet bulevardikaupun-
ginosat tulevat olemaan asuntotuotannon kannalta seudullisesti erittäin
merkittäviä alueita. Lisäksi täydennysrakentaminen jatkuu kaikkialla

Helsingissä ja sen oletetaan kattavan uuden yleiskaavan varannosta noin kolmannes.

Pitkän tähtäimen asuntotuotantoon liittyy kuitenkin useita epävarmuustekijöitä. Uusien asuntorakentamisalueiden käyttöönotto edellyttää kynnysinvestointeja ja asuntotuotantoa tukevia tavoitteellisia investointeja esimerkiksi raideliikenteeseen. Mikäli kaupungin kasvuvauhti kiihtyy nopeasti, voi kuntatalous joutua koetukselle palvelutuotannon ja liikennejärjestelyjen takia. Haasteeksi saattaa muodostua myös investointien tekeminen oikea-aikaisesti sekä toisaalta riski kaupungin velkaantumisesta mikäli investoinnit kohdennetaan väärin.

Asuntotuotantoon vaikuttavat osaltaan myös suhdannevaihtelut. Rakentamisen määrä voi vaihdella yksittäisinä vuosina suurestikin mm. asuntomarkkinoiden sekä rahoitustilanteen mukaan. Väestönkasvu on ollut viime vuosikymmeninä suhteellisesti suurempaa naapurikunnissa kuin Helsingissä. Muutaman viime vuoden aikana kehitys on kuitenkin kääntynyt ja seudun ydinalue on kasvanut kehysaluetta nopeammin.

Asuntojen lukumäärä Helsingissä on nykyisellään hieman yli 340 000, ja asuntokuntien keskikoko on hieman alle 1,8 henkilöä/asunto. Mikäli asuntokuntien keskikoon oletetaan pysyvän nykyisen kaltaisena, tarkoittaisi se Helsingin asuntokannaksi vuonna 2050 hieman yli 480 000 asuntoa. Helsinki profiloituu yksinasuvien ja pienten asuntokuntien kaupunkina. Väestön ikääntyminen tulee todennäköisesti pienentämään asuntokuntien keskikokoa. Toisaalta, vaikka asumisväljyyden kasvu onkin nyt pysähtynyt, asumisväljyyden ennakoidaan pitkällä tähtäimellä edelleen kasvavan, mikä tulee osaltaan kasvattamaan asuntotuotannon tarvetta. Lisäksi nettomaahanmuuton lisääntyessä on oletettavaa, että asuntorakentamisen tarve ei tule olemaan ainakaan vähenevä.

Yhdyskuntarakenteen hajautuminen ei ole tavoiteltavaa liikenteen, ajankäytön ja päästöjen kannalta. Rakenteen tiivistäminen on järkevintä tehdä siellä, missä on jo olemassa valmista infrastruktuuria sekä suuri työpaikkatiheys. Myös kaupunkitaloudellisesti on järkevää lisätä asuntotuotantoa seudun keskeisimmillä paikoilla, missä sekä kysyntä että tuottavuus ovat korkeita. Keskittyminen tuottaa myös ns. kasautumisetuja ja helpottaa raideliikenteen saamista kannattavaksi. Siksi on tärkeää, että asuntorakentamista suunnataan määrätietoisesti nimenomaan ydinalueelle. Tämä perustelee asuntorakentamista nimenomaan Helsinkiin, vaikka asuntotuotannon toteuttaminen saattaakin olla mainiuita syistä Helsingissä haastavampaa kuin kehyskunnissa.

Ottaen huomioon väestöennusteiden eri skenaariot, kaavavaranto sekä yleiskaavaehdotuksessa esitetty asuntorakentamispotentiaali voidaan todeta, että Helsinki on kaavojen valmistelussa varautunut asuntora-

kentämisen määrälliseen tarpeeseen ja eri hallintamuotojen toteuttamis-
sedellytyksiin pitkällä aikavälillä hyvin.

02.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Satu Tarula, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi

Asuntolautakunta 21.01.2016 § 5

HEL 2015-011528 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi Sdp:n valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seu-
raavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Tuotantomäärän nostaminen on haasteellista

Vuoden 2013 huhtikuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin st-
rategiaohjelman vuosille 2013-2016 ja sen yhteydessä asuntotuotan-
non vuotuinen kokonaistavoite nostettiin 5 000 asunnosta 5 500 asun-
toon. Näistä asunnoista 25 prosenttia on aravavuokra-asuntoja, 35 pro-
senttia välimuodon asuntoja ja 40 prosenttia sääntelemättömiä vuokra-
ja omistusasuntoja.

Nykyisessä AM-ohjelmassa aravavuokra-asuntotuotannon tavoite on
siis 1375 asuntoa, joista 750 asuntoa rakennetaan kaupungin omana
asuntotuotantona. Opiskelija- ja nuorisoasuntojen tavoite on 300 asun-
toa. Erityisryhmille ja muille rakennuttajille jää näin 325 asuntoa.

Sdp:n valtuustoryhmä esittää asuntotuotannon nostoa 25 prosentilla
nykyisestä 5500 asunnosta. Se tarkoittaa noin 6 900 asunnon koko-
naistuotantoa vuositasona. Kun tämän tavoitteen sisällä aravatuotan-
non osuus nostetaan 30 prosenttiin, tulee aravavuokra-asuntojen mää-
räksi reilut 2 000.

Kaupungin vuokra-asuntojen ja muiden aravavuokra-asuntojen kysyntä
on jatkuvasti ollut korkealla tasolla, eikä kaupungin tarjonta ole pystynyt
vastaamaan kysyntään. Sen vuoksi esitys tämän hallintamuodon tuo-
tantotavoitteen kasvattamisesta on myönteinen. Tavoitetta nostettaes-
sa on kuitenkin syytä tutkia sen realistisia toteuttamismahdollisuuksia.

Tonttiosaston näkemyksen mukaan tuotannon kasvulle ei ole edellytyksiä, koska tontteja ei pystytä pitkällä aikavälillä järjestämään tämän tavoitteen mukaisesti. Aravavuokra-asuntojen tuotannon määrää ei myöskään pystytä helposti nostamaan, koska rakennuttajien kiinnostus pitkään korkotukeen on ollut hiipumassa, ja viime aikoina normaalien arava-asuntojen tuotanto on jäänyt miltei pelkästään asuntotuotantotoimiston varaan. Jos aravatuotannon tavoitetta halutaan nostaa, täytyy hallintamuotoon tarkoitettua tonttivarantoa kasvattaa ja samalla lisätä asuntotuotantotoimiston resursseja.

Valtion asuntopolitiikka tiukentaa aravaehtoja

Omakustannusvuokra

Valtioneuvoston asetuksen muutos vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta on hyväksytty 7.1.2016. Valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen vuokrissa ja käyttövastikkeissa perittävälle tuleviin korjauksiin varautumiselle asetetaan euromääräinen enimmäisraja ja omarahoitusosuuden koron enimmäismäärä alennetaan kahdeksasta prosentista neljään prosenttiin. Lisäksi lainanlyhennysten määrää uusissa korkotukilainoissa lisätään lainan alkuvuosina korkotukilainajärjestelmän houkuttelevuuden parantamiseksi. Asetusmuutoksella pyritään poistamaan eroja eri yhteisöjen omistamien valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen vuokra- ja käyttövastiketasoissa ja hillitsemään asumiskustannusten nousua. Omarahoituskoron enimmäismäärän vähentäminen on selkeä heikennys omistajalle.

Tulorajat

Hallitusohjelmassa esitetään, että ”Ara-vuokra-asuntojen asukasvalintoja kehitetään paremman kohtaannon saavuttamiseksi liittämällä asukasvalinnan sosiaaliseen tarveharkintaan tulorajat. Asukkaan tulot tarkistetaan ara-vuokra-asuntoon muuton ja asunnon vaihdon yhteydessä sekä uusissa sopimuksissa viiden vuoden välein. Siirtymäaika asunnosta on kaksi vuotta. Ara-asuntojen asukasvalinnasta voidaan poiketa tapauksissa, joissa julkinen tuki ei johda epäterveeseen asukaskilpailuun yksityisten vuokra-asuntomarkkinoiden kanssa.” Lisäksi hallitusohjelmassa linjataan toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden ja vaikeasti työllistyvien erityisestä suosimisesta asukasvalinnassa.

Tulorajojen palauttaminen valtion tukemien asuntojen asukasvalintaan ja toimeentulo- ja asumistukiasiakkaiden sekä vaikeasti työllistyvien erityinen suosiminen eivät edistä tavoitetta vuokratalojen monipuolisesta asukasrakenteesta ja sosiaalisesti tasapainoisista asuinalueista. Huono-osaisuuden keskittymisen kasvaminen aiheuttaa vakavan segregatiouhan aravavuokrataloihin ja aravavuokratalovaltaisille alueille. Vuokrataloalueiden slummiutuminen voi tapahtua hyvinkin nopeasti kun tulo-

rajat tarkistetaan asunnonvaihtojen yhteydessä. Se aiheuttaa myös asumista väärän kokoisissa asunnoissa kun tarvittavasta vaihdosta pidättäytyään.

Tulorajoja koskeva valtioneuvoston päätös on valmisteltu. Asia hyväksyttyneen tammikuussa, ja asetuksen muutos on tulossa voimaan 1.4.2016.

Uusi lyhyen korkotuen (10-vuotinen) tuotantomalli on valmisteltu

Hallituksen asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti on valmisteltu uutta lyhyen korkotuen mallia, jonka tavoitteena on houkuttaa uusia toimijoita mukaan vuokra-asuntotuotantoon. Uudessa mallissa on vähemmän sääntelyä kuin perinteisessä aravatuotannossa. Aika näyttää lähteekö uutta tuotantoa tällä mallilla liikkeelle. Joka tapauksessa kaupunki ratkaisee mallin käynnistymisen kaavoituksen ja tontinluovutuksen kautta. Mihin hallintamuotoon se sijoitetaan kaupungin asunto-ohjelmassa? Lakia tästä mallista ei ole vielä valmistunut.

Kaupungin intressit sosiaalisessa asuntotuotannossa

Aravavuokra-asunnot ovat merkittävässä roolissa Helsingin asuntomarkkinoilla ja tarjoavat matalapalkka-alojen, lähinnä palvelusektorin, työntekijöille mahdollisuuden järjestää asumisensa kaupungissa, työpaikkojen läheisyydessä. Hallitusohjelman linjaukset ja järjestelmän muutokset tulevat nopeasti muuttamaan asukasrakenteen ja rajamaan asuntokannan käyttöä. Siksi Helsingin tulee pyrkiä voimakkaasti vaikuttamaan järjestelmän ehtoihin. Asuntolautakunta ja kaupunginhallitus ovat lausunnoillaan vastustaneet aravaehtojen tiukennuksia. Tätä asiaa kannattaa pitää esillä vielä MAL-neuvotteluissa yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjo Tapana, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 34222
marjo.tapana(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

09.05.2016

Kaj/2

§ 442

V 25.5.2016, Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite mielipidetutkimuksen tekemisestä Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Heimo Laaksosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Heimo Laaksonen ym. valtuustoaloite Kvsto 7.10.2015 asia 17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Heimo Laaksonen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan seuraavaa:

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että kaupunki teettäisi pikaisesti arvostetulla, ulkopuolisella mielipidetutkimusyrityksellä selvityksen helsinkiläisten kannasta Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön.

Puolueeton tutkimusdata olisi mm. valtuustolle suureksi avuksi tulevassa päätöksenteossa. Kaupungin tilaama tutkimus olisi myös tarpeen täydentämään ja rinnastamaan kansalaisyhdistyksen ja medioiden aiemmin aiheesta julkaisemia tutkimustuloksia.

Kaupungin toteuttama mielipidetutkimus myös avaisi ja laajentaisi demokratiaa kohteessa, jota on arvosteltu demokratian sivuuttamisesta päätöksenteossa. Mm. kolmen lautakunnan pyynnöt yleiskaavalausunnoissa Malmin kentän lisäselvittämiseksi eivät ole johtaneet minkäänlaisiin jatkotoimiin.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on pyydetty kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan ja tietokeskuksen lausunnot. Kiinteistölautakunnan lausuntoa ei saatu.

Kaupunginhallitus toteaa saatujen lausuntojen pohjalta seuraavaa:

Kaupunkilaisten näkemysten huomioiminen kaavoituksessa on tärkeää. Kaavamuutosasioissa ei ole kuitenkaan tapana tehdä laajoja helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavia selvityksiä. Kaupunkisuunnittelu on demokraattisen ohjauksen alla ja eri suunnittelukohteissa noudatetaan vakiintuneita vuorovaikutusmenettelyjä, jolloin osallisilla on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille. Näin on tehty ja tehdään Malmin lentokentän tapauksessa.

Mielipidekyselyn toteuttaminen osana Malmin lentokentän suunnitelmia tässä vaiheessa ei ole ongelmatonta, sillä kohteen suunnittelutilanne on ollut laajasti esillä julkisuudessa ja asia on samalla kiistanalainen. Siten on mahdollista, että kysely tavoittaa lähinnä mielipidekirjon ääripäät. Tällöin vastausten jakauma voi olla jossain määrin vino ja neutraalin kannan omaavien mielipiteet voivat jäädä kirjautumatta tai aliedustetuiksi.

On myös huomioitava, että jos Malmin lentokentän osalta toteutettaisiin Helsingin kaupungin tilaamana laaja mielipidekysely, saattaisi kyselyn tilaaminen jo sinällään herättää laajaa huomiota ja kenties kysymyksiä siitä, halutaanko sen avulla tukea tai torjua jotain valittua linjaa.

Kyse ei välttämättä ole joko-tai -asetelmasta, vaan erilaisten vaihtoehtojen kirjosta. Tällöin hyvän ja selkeän kyselyn laatiminen ja tulosten tulkinta on varsin vaativaa.

Malmin lentokentän kaavoitustilanteessa on lisäksi huomioitava, että kyse on vähintäänkin satojen miljoonien arvoisesta maaomaisuudesta. Maan arvo, sen vaihtoehtoiset tuottolaskelmat ja merkitykset kaupungin talouden kannalta ovat hyvin tärkeitä. Tällaisia kaupunkitalouden ja päätöksenteon kannalta keskeisiä seikkoja ei yleensä tavoiteta kyselyil-

lä kovinkaan hyvin. Kuitenkin niillä on päätöksenteossa merkittävä asema muiden seikkojen ohessa.

Kyselyn toteuttaminen sinänsä on mahdollista. Itse kysymysten laatiminen vaatisi hyvää harkintaa, samoin tulosten analysointi ja raportointi. Kysely ei välttämättä tuota sellaista yksiselitteistä tietoa helsinkiläisten kannoista Malmin lentokentän tilanteeseen, jota voitaisiin käyttää päätöksenteon tukena. Siksi tietokeskus ei pidä Malmin lentokentän alueen helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavan kyselytutkimuksen toteuttamista perusteltuna.

Maankäytön suunnittelussa toteutettava vuorovaikutus

Malmin lentokenttäalueen maankäyttöä on selvitetty osana vireillä olevan Helsingin uuden yleiskaavan valmistelua. Alueen käyttömahdollisuuksia selvitetään lisäksi vireillä olevassa kaavarunkotyössä.

Maankäytön suunnittelua, kaavojen valmistelun aikaista vuorovaikutusta ja kaavaehdotusten hyväksymistä koskevaa päätöksentekoa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki.

Yleiskaavan valmistelu on käynnistetty vuonna 2012. Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on käyty laaja vuorovaikutusprosessi valmistelun eri vaiheissa. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus kertoa mielipiteensä vuorovaikutustilaisuuksien lisäksi yleiskaavan verkkosivuilla sekä jättää kannanotto tai mielipide kaupunkisuunnitteluvirastoon. Osana yleiskaavan vuorovaikutusprosessia on järjestetty muun muassa teemaseminaareja, Helsinki 2050 -karttakysely, Hetki suunnittelijana -työpajoja sekä Hetki kriitikkona -työpajoja.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on 10.11.2015 esittänyt yleiskaavaehdotuksen hyväksymistä ja sen asettamista nähtäville. Kaupunkisuunnittelulautakunta on tuolloin käsitellyt yleiskaavaluonnoksesta esitetyt mielipiteet (1041) ja saadut lausunnot (46). Yleiskaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä Ehdotus oli nähtävillä 29.1.2016 asti muistutuksia ja lausuntoja varten (määräaika 15.2.2016). Lausuntojen ja muistutusten pohjalta tarkistettu yleiskaavaehdotus on tarkoitus tuoda kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi loppuvuoden.

Kaupunginvaltuusto päätti ostaa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokentältä 26.11.2014. Kaupunkisuunnittelulautakunnan 20.5.2014 hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan kaupunkisuunnitteluviraston tehtäväksi asetettiin kaavarunkoluonnoksen laatiminen kentän alueelle. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma on hyväksytty osana Talousarvio 2015 ja taloussuunnitelma 2015–17 kaupunginvaltuustossa 12.11.2014.

Malmin lentokentän alueelle on kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittu kaavarunko (kaupunkisuunnittelulautakunta 8.12.2015), joka tulee toimimaan suunnitteluohjeena alueen asemakaavoille ja asemakaavan muutoksille. Kaavarungossa esitetään alueen jatkosuunnittelun keskeisimmät tavoitteet, alueen korttelirakenne ja rakentamismahdollisuudet, lähikeskustan sijoittuminen, liikenneverkko, palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien sijoittuminen sekä alueen viherrakenne. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalatavoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Kaavarungon valmistelun aikana järjestettiin yhteensä neljä kaikille avointa tilaisuutta. Infotilaisuudessa 20.8.2015 esiteltiin suunnittelun taustoja sekä päätöksenteko- ja sopimustilannetta. Tilaisuuteen osallistui noin 90 henkilöä. Malmin työhuone -suunnittelutyöpajoihin 1.9.2015 ja 3.9.2015 osallistui yhteensä noin 80 henkilöä. Työpajojen tulokset on koottu erilliseen Malmin työhuone -työpajaraporttiin.

Kaavarunkoluonnos ja muu valmisteluaineisto oli nähtävillä 21.9.–12.10.2015 Malmitalolla, lähialueen kirjastoissa, Helsingin kaupungintalolla sekä kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla sekä verkkosivuilla. Kaavarunkoa koskeva keskustelutilaisuus oli 30.9.2015. Tilaisuuteen osallistui noin 100 henkilöä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut kaavarungon valmistelun yhteydessä laajan vuorovaikutusraportin, jossa saatuihin mielipiteisiin (64 kpl) on osa-alueittaan laadittu perustellut vastaukset päätöksenteon tueksi. Saadut mielipiteet kohdistuivat kattavasti kaikille osa-alueille lentotoiminnan, yritystoiminnan, kulttuurihistorian, maaperän, viheralueiden ja luontokohteiden, kaavarungon sisällön, liikenneatkaisuiden, kaavarungon valmistelun, rakentamisen vaikutusten, vaihtoehtoisten suunnitelmien, asukasmielipiteen, Helsingin maankäytön ja päätöksentekoprosessin alueilla.

Myöhemmin laadittavien asemakaavojen valmistelun yhteydessä tullaan käymään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät vuorovaikutusprosessit.

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo lausunnossaan, että ulkopuolisen mielipidetutkimusyhteyden tekemälle selvitykselle helsinkiläisten kannasta Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön ei alueen maankäytön suunnittelun näkökulmasta ole tarvetta.

Yhteenveto

Kaupunkilaisten näkemysten huomioiminen kaavoituksessa on tärkeää. Kaavamuutosasioissa ei ole kuitenkaan tapana tehdä laajoja helsinki-

läisten mielipiteitä kartoittavia selvityksiä. Kaupunkisuunnittelu on demokraattisen ohjauksen alla ja eri suunnittelukohteissa noudatetaan vakiintuneita vuorovaikutusmenettelyjä, jolloin osallisilla on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille. Näin on tehty ja tehdään Malmin lentokentän tapauksessa.

Malmin lentokenttäalueen maankäytön suunnittelun yhteydessä on tehty ja tullaan jatkossa tekemään riittävä osallisten kuuleminen vuorovaikutusmenettelyillä. Kaavamuutosten käsittelyn yhteydessä toteutuu kunnallinen demokratia normaalin päätöksentekomenettelyn puitteissa.

Kyselyn toteuttaminen sinänsä on mahdollista. Itse kysymysten laatiminen vaatisi hyvää harkintaa, samoin tulosten analysointi ja raportointi. Kysely ei välttämättä tuota sellaista yksiselitteistä tietoa helsinkiläisten kannoista Malmin lentokentän tilanteeseen, jota voitaisiin käyttää päätöksenteon tukena. Siksi kaupunginhallitus ei pidä Malmin lentokentän alueen helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavan kyselytutkimuksen toteuttamista perusteltuna. Mielipidetutkimukselle ei ole myöskään maankäytön suunnittelun näkökulmasta tarvetta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Heimo Laaksonen ym. valtuustoaloite Kvsto 7.10.2015 asia 17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tietokeskus 16.3.2016

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Kaupunkilaisten näkemysten huomioiminen kaavoituksessa on tärkeää. Kaavamuutosasioissa ei ole kuitenkaan tapana tehdä laajoja helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavia selvityksiä. Kaupunkisuunnittelu on demokraattisen ohjauksen alla ja eri suunnittelukohteissa noudatetaan

vakiintuneita kuulemismenettelyjä, jolloin osallisilla on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille. Näin on tehty ja tehdään Malmin lentokentän tapauksessa.

Mielipidekyselyn toteuttaminen osana Malmin lentokentän suunnitelmia tässä vaiheessa ei ole ongelmatonta, sillä kohteen suunnittelutilanne on ollut laajasti esillä julkisuudessa ja asia on samalla kiistanalainen. Siten on mahdollista, että kysely tavoittaa lähinnä mielipidekirjon ääripäät. Tällöin vastausten jakauma voi olla jossain määrin vino ja neutraalin kannan omaavien mielipiteet voivat jäädä kirjautumatta tai ali-edustetuiksi.

On myös huomioitava, että jos Malmin lentokentän osalta toteutettaisiin Helsingin kaupungin tilaamana laaja mielipidekysely, saattaisi kyselyn tilaaminen jo sinällään herättää laajaa huomiota ja kenties kysymyksiä siitä, halutaanko sen avulla tukea tai torjua jotain valittua linjaa.

Kyse ei välttämättä ole joko-tai -asetelmasta, vaan erilaisten vaihtoehtojen kirjosta. Tällöin hyvän ja selkeän kyselyn laatiminen ja tulosten tulkinta on varsin vaativaa.

Malmin lentokentän kaavoitustilanteessa on lisäksi huomioitava, että kyse on vähintäänkin satojen miljoonien arvoisesta maaomaisuudesta. Maan arvo, sen vaihtoehtoiset tuottolaskelmat ja merkitykset kaupungin talouden kannalta ovat hyvin tärkeitä. Tällaisia kaupunkitalouden ja päätöksenteon kannalta keskeisiä seikkoja ei yleensä tavoiteta kyselyillä kovinkaan hyvin. Kuitenkin niillä on päätöksenteossa merkittävä asema muiden seikkojen ohessa.

Kyselyn toteuttaminen sinänsä on mahdollista. Itse kysymysten laatiminen vaatisi hyvää harkintaa, samoin tulosten analysointi ja raportointi. Kysely ei välttämättä tuota sellaista yksiselitteistä tietoa helsinkiläisten kannoista Malmin lentokentän tilanteeseen, jota voitaisiin käyttää päätöksenteon tukena. Siksi tietokeskus ei pidä Malmin lentokentän alueen helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavan kyselytutkimuksen toteuttamista perusteltuna.

Lisätiedot

Timo Cantell, johtaja, puhelin: 310 73362
timo.cantell(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.03.2016 § 100

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että alla esitettävien perusteiden ulkopuolisen mielipidetutkimusyrityksen tekemälle selvitykselle helsinkiläisten kannasta Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön ei alueen maankäytön suunnittelun näkökulmasta ole tarvetta.

Kaupunginvaltuusto päätti ostaa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokentältä 26.11.2014. Kaupunkisuunnittelulautakunnan 20.5.2014 hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan kaupunkisuunnitteluviraston tehtäväksi asetettiin kaavarunkoluonnoksen laatiminen kentän alueelle. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma on hyväksytty osana Talousarvio 2015 ja taloussuunnitelma 2015–17 kaupunginvaltuustossa 12.11.2014.

Malmin lentokentän alueelle on kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittu kaavarunko (kaupunkisuunnittelulautakunta 8.12.2015), joka tulee toimimaan suunnitteluohjeena alueen asemakaavoille ja asemakaavan muutoksille. Kaavarungossa esitetään alueen jatkosuunnittelun keskeisimmät tavoitteet, alueen korttelirakenne ja rakentamismahdollisuudet, lähikeskustan sijoittuminen, liikenneverkko, palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien sijoittuminen sekä alueen viherrakenne. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalataravoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Kaavarungon valmistelun aikana järjestettiin yhteensä neljä kaikille avointa tilaisuutta. Infotilaisuudessa 20.8.2015 esiteltiin suunnittelun taustoja sekä päätöksenteko- ja sopimustilannetta. Tilaisuuteen osallistui noin 90 henkilöä. Malmin työhuone -suunnittelutyöpajoihin 1.9.2015 ja 3.9.2015 osallistui yhteensä noin 80 henkilöä. Työpajojen tulokset on koottu erilliseen Malmin työhuone -työpajaraporttiin.

Kaavarunkoluonnos ja muu valmisteluaineisto oli nähtävillä 21.9.–12.10.2015 Malmitalolla, lähialueen kirjastoissa, Helsingin kaupungintalolla sekä kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla sekä verkkosivuilla. Kaavarunkoa koskeva keskustelutilaisuus oli 30.9.2015. Tilaisuuteen osallistui noin 100 henkilöä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut kaavarungon valmistelun yhteydessä laajan vuorovaikutusraportin, jossa saatuihin mielipiteisiin (64 kpl) on osa-alueittaan laadittu perustellut vastaukset päätöksenteon tueksi. Saadut mielipiteet kohdistuivat kattavasti kaikille osa-alueille lentotoiminnan, yritystoiminnan, kulttuurihistorian, maaperän, viheralueiden ja luontokohteiden, kaavarungon sisällön, liikenne- ja palveluiden, kaavarungon valmistelun, rakentamisen vaikutusten, vaihtoehtoisten

suunnitelmien, asukasmielipiteen, Helsingin maankäytön ja päätöksentekoprosessin alueilla.

Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on käyty laaja vuorovaikutusprosessi valmistelun eri vaiheissa. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus kertoa mielipiteensä vuorovaikutustilaisuuksien lisäksi yleiskaavan verkkosivuilla sekä jättää kannanotto tai mielipide kaupunkisuunnitteluvirastoon. Osana yleiskaavan vuorovaikutusprosessia on järjestetty muun muassa teemaseminaareja, Helsinki 2050 -karttakysely, Hetki suunnittelijana -työpajoja sekä Hetki kriitikkona -työpajoja.

Myöhemmin laadittavien asemakaavojen valmistelun yhteydessä tullaan käymään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät vuorovaikutusprosessit.

Malmin lentokenttäalueen maankäytön suunnittelun yhteydessä on tehty ja tullaan jatkossa tekemään riittävä osallisten kuuleminen vuorovaikutusmenettelyillä. Kaavamutosten käsittelyn yhteydessä toteutuu kunnallinen demokratia normaalin päätöksentekomenettelyn puitteissa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi

09.05.2016

Kaj/3

§ 443

V 25.5.2016, Valtuutettu Jessica Karhun aloite puistokaistaleen väliaikaisesta käyttöönotosta välitunneilla

HEL 2015-011012 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Jessica Karhun aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijä muutti esitystään siten, että esittelijän perusteluiden loppuun lisätään seuraava:

Yhteenvedo

Lausunnonantajat suhtautuvat myönteisesti aloitteeseen. Opetusvirasto ja kiinteistölautakunta toteavat tosin, ettei puistoalueen liittäminen kustannuksiin ole varauduttu investointisuunnitelmissa, mutta pitävät aiheellisena sen selvittämistä, miten tämä väliaikaiseksi tarkoitettu hanke saataisiin toteutettua. Tilakeskuksen ja opetusviraston tuleekin yhteistyössä selvittää liittämiseen tarvittavat toimenpiteet, mahdollinen aikataulu ja kustannukset. Selvityksessä tulee ottaa huomioon kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnossaan toteamat ehdot toteutukselle.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jessica Karhun valtuustoaloite 7.10.2015
- 2 Opetusviraston lausunto, puistoalueen liittäminen Myllykallion pihaan
- 3 Tarkastelu puiston liittämisestä koulun pihaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Jessica Karhun aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Aloite

Valtuutettu Jessica Karhu ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan mm. seuraavaa:

Kahdessa pisteessä toimiva Lauttasaaren ala-aste on Suomen suurin alakoulu. Koulussa opiskelee 809 oppilasta lukuvuonna 2015-2016. Tästä määrästä Myllykallion koulurakennuksessa opiskelee 653 oppilasta. Opetuslautakunnan mukaan Myllykallion koulurakennuksen kapasiteetti on 433 oppilasta. Jotta oppilaat saadaan mahtumaan, on koulun pihalle tuotu yhteensä 3 viipalekoulua eli niin sanottua parakkia. Uusimpien oppilasennusteiden mukaan vuoteen 2024 mennessä koululaisia on vielä tulossa yli 550 oppilasta lisää nykyisten lisäksi.

Koska uutta koulurakennusta Lauttasaareen ei realistisesti ole mahdollista toteuttaa lyhyellä tähtämellä, on näköpiirissä, että Myllykallion koulurakennuksen oppilasmäärä kasvaa jo ensi syksynä uuden viipalekoulun verran. Nämä parakit on ollut ja on tulevaisuudessakin pakko sijoittaa koulun tontille ja niiden takia koulun piha-alue on supistunut voimakkaasti. Koulurakennuksessa esimerkiksi ruokailutilojen kapasiteetti on jo ylitetty 50 prosentilla, joten väljempi piha olisi tarpeen oppilaille. Välitunteja ei koulussa pystytty vuorottamaan sillä pihalta kantautuva meteli estää työskentelyn osassa luokista sekä parakeissa. Siksi välituntitilaa tarvitaan lisää ja sitä voidaan lisätä esimerkiksi koulun itäpuolella olevasta puistoalueesta.

Aloitteen tekijät toteavat, ettei kyseinen puistokaistale juurikaan palvele alueen asukkaita ja on helposti ja luontevasti otettavissa koulun käyttöön esimerkiksi väliaikaisella aidalla tai istutuksilla, jotka eivät muuta alueen luonnetta.

Aloitteentekijät ehdottavat, että aloitteeseen liitetyn kartan mukainen puistokaistale otetaan väliaikaisesti Myllykallion koulun välituntikäyttöön.

Aloite liitepiirroksineen on liitteenä 1.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Lausunnot

Aloitteesta on pyydetty kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan, opetusviraston, rakennusviraston ja ympäristölautakunnan lausunnot. Opetusviraston lausunto on liitteenä 2 ja muut lausunnot ilmevät päätöshistoriasta.

Kaupunginhallitus toteaa saatujen lausuntojen pohjalta seuraavaa:

Kiinteistölautakunta

Lauttasaaren ala-asteen Myllykalliontien rakennuksen nykyisen tilanahauden ja kasvavan oppilasmäärän takia vuokrataan tilapäistä lisätilaa viereisestä Oy Hedengren Ab:n toimitilarakennuksesta. Tila on suuruudeltaan 3 170 brm² ja siihen tulee 300 - 350 oppilasmaikkaa. Kaupunginhallitus hyväksyi 11.1.2016 (25 §) vuokraesityksen, jonka mukaan tilat vuokrataan määräajaksi 31.7.2024 saakka. Lisätilan vuokrauksesta johtuen koulun pihalle ei tule lisää tilaa vieviä siirtokelpoisia opetustiloja.

Tilapäisiin lisätiloihin ei kuitenkaan liity uutta piha-aluetta, joten lapset tulevat käyttämään välituntipihana nykyistä pihaa. Yhteys suoraan Myllykallion koulun pihalle järjestetään katetun, sääsuojatun porras-siltarakennelman avulla. Rakennuksen ja Lauttasaaren ala-asteen koulun pihan välissä kulkee kevyen liikenteen väylä, joka tullaan ylittämään tällä siltarakennelmalla.

Länsimetron rakentamiseen liittyvä työaukko on koulun pihaan kuuluvaa aluetta. Se on lopuksi tarkoitus panna umpeen. Tilakeskuksen saama karkea aikataulu tunnelin sulkemiselle ja pihan viimeistelylle on, että se tehdään vuoden 2016 puolella. Piha-alueen ennallistaminen tehdään kesän 2016 aikana.

Kiinteistölautakunta puoltaa lausunnossaan ehdotetun puistoalueen käyttämistä koulun välituntipihana, kun se helpottaa koulun pihan koettua ahtautta ja vastaa lisääntyvän oppilasmäärän tuomaan tarpeeseen. Tällöin tulee ottaa huomioon, että kolmiomaisen puistoalueen ja koulun pihan välissä, puiston puolella kulkee kevyen liikenteen yhteys, jolloin koulun pihan laajentamisen yhteydessä täytyy huolehtia siitä, että liikenne kanavoituu lasten kannalta turvallisesti.

Kiinteistölautakunta toteaa vielä, että puistoalueen muuttaminen koulun pihaksi edellyttää investointimäärärahoja, joita ei kiinteistöviraston tilakeskukselle ole varattu. Pihan kunnostuksesta ei ole laadittu kustannusarviota.

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää tarkoituksenmukaisena ehdotettua puistoalueen muuttamista väliaikaisesti koululaisten välituntitoimintaan. Lautakunnan mukaan tilapäisjärjestelyissä alueen kautta kulkeva kävely- ja pyöräilyreitti on säilytettävä ja uudelleen järjesteltävä niin että sitä voidaan käyttää

turvallisesti. Samoin Myllykalliontietä reunustavat puut tulee säilyttää ja rajata pihan ulkopuolelle, jos alue aidataan. Alueella ei saa tehdä merkittäviä maaston muokkausta tai alueen tasaamista. Väliaikaisen käytönoton päätyttyä alue tulee palauttaa ennalleen.

Kaupunkisuunnitteluviraston laatima tarkastelu alueesta ja sen ominaisuuksista on liitteenä 3.

Opetusvirasto

Opetusvirasto suhtautuu myönteisesti valtuustoaloitteeseen, joskin toteaa, ettei puistoalueen liittämiseen ole varauduttu investointiohjelmasa. Tilakeskusta pyydetäänkin tilakeskusta selvittämään liittämiseen tarvittavat toimenpiteet, mahdollisen aikataulun ja kustannukset. Opetusvirasto toteaa joka tapauksessa, että koulupihaan liitettävä alue väljentäisi pihan välituntikäyttöä ennen alueen toisen ala-asteen ja nykyisten tilojen perusparannusten valmistumista.

Lauttasaaren toisen ala-asteen valmistuttua ja Tallbergin puistotien- ja Myllykallion toimipisteen

perusparannusten valmistettua 2024 lisätiloiksi siirretyt viipalerakennukset poistuvat ja myös valtuustoaloitteessa esitetty koulun pihaan tehty lisäys voidaan palauttaa takaisin puistoalueeksi.

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan mielestä ehdotettu puistoalue soveltuu hyvin välituntikäyttöön. Alue on riittävän suojassa Länsiväylän ja Lauttasaarentien aiheuttamalta liikennemelulta. Viereisestä Myllykalliontien liikenteestä aiheutuva melu ja vaikutus ilmanlaatuun on kokonaisuuden kannalta vähäinen. Puistoalueella ei lausunnon mukaan myöskään ole erityisiä luontoarvoja, jotka tulisi ottaa huomioon tilapäisessä koululaisten välituntikäytössä.

Koulun välituntijärjestelyistä vastaa opetusvirasto ja niiden toteutuksesta kiinteistövirasto. Tarvittavan lisäpihan maanvuokrauksen hoito kuuluu kiinteistövirastolle, joka on myös koulukiinteistön vuokranantaja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jessica Karhun valtuustoaloite 7.10.2015
- 2 Opetusviraston lausunto, puistoalueen liittäminen Myllykallion pihaan
- 3 Tarkastelu puiston liittämisestä koulun pihaan

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Opetuslautakunta
Rakennusvirasto
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.01.2016 § 18

HEL 2015-011012 T 00 00 03

Ksv 5264_9

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kolmionmallinen puistoalue sijaitsee Myllykalliontiellä Lauttasaaren alasteen ja Lahnaruohontien asuinkorttelien välissä. Alue on pinta-alaltaan n. 2 500 m² ja on 9.2.1951 voimaantulleessa kaavassa nro 2 948 merkitty puistoksi. Koulun ja puiston välistä kulkee Myllykallion ja Lauttasaarentien välinen kävely- ja pyöräilyreitti. Myllykallion tien varressa puistoalueen reunassa on puurivi, joka on osa tietä reunustavaa laajempaa aihetta. Alueella on myös hyväkuntoisia kuusiryhmiä.

Puistoalue on nurmipintainen ja viettää pohjoiseen päin.

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että valtuustoaloitteessa esitetty alueen muuttaminen väliaikaisesti koululaisten välituntoimintaan on tarkoituksenmukaista. Tilapäisjärjestelyt tulee kuitenkin toteuttaa siten, että:

- Koulun pihan laajentamisen yhteydessä on kävely- ja pyöräilyreitti säilytettävä ja uudelleen järjesteltävä niin että sitä voidaan käyttää turvallisesti.
- Myllykalliontietä reunustavat puut tulee säilyttää. Puut tulee rajata pihan ulkopuolelle, jos alue aidataan.
- Alueella ei saa tehdä merkittäviä maaston muokkausta tai alueen tasaamista. Väliaikaisen käyttöönoton päätyttyä alue tulee palauttaa ennalleen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Jukka Kähkönen, arkkitehti, puhelin: 310 37260
jukka.e.kahkonen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 17.12.2015 § 632

HEL 2015-011012 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Jessica Karhun ym. valtuustoaloitteesta koskien ehdotetun puistoalueen käyttämistä koulun välituntipihaana seuraavan puoltavan lausunnon:

Se helpottaa koulun pihan koettua ahtautta ja vastaa lisääntyvän oppilasmäärän tuomaan tarpeeseen.

Kolmiomaisen puistoalueen ja koulun pihan välissä, puiston puolella kulkee kevyen liikenteen yhteys. Koulun pihan laajentamisen yhteydessä tämän liikenteen kanavoinnista lasten kannalta turvallisesti täytyy huolehtia. Asiaan tulee pyytää kannanotto rakennusviraston katu- ja puisto-osastolta.

Puistoalueen muuttaminen koulun pihaksi edellyttää investointimäärärahoja, joita ei kiinteistöviraston tilakeskukselle ole varattu.

Lauttasaaren ala-asteen tilapäiset lisätilat

Lauttasaaren ala-asteen Myllykalliontien rakennuksen nykyisen tilanah-
tauden ja kasvavan oppilasmäärän takia vuokrataan tilapäistä lisätilaa
viereisestä Oy Hedengren Ab:n toimitilarakennuksesta. Tila on suuruu-
deltaan 3 170 brm² ja siihen tulee 300 - 350 oppilaspaikkaa. Kiinteistö-
lautakunnan esitys kaupunginhallitukselle tilan vuokraamiseksi on ollut
kiinteistölautakunnan käsittelyssä 10.12.2015. Kiinteistölautakunta
päätty esittää kaupunginhallitukselle tilan vuokraamista kahdeksaksi
vuodeksi.

Nykyisen pihan tilankäyttö

Lisätilan vuokrauksesta johtuen koulun pihalle ei tule lisää siirtokelpoi-
sia opetustiloja.

Tilapäisiin lisätiloihin ei kuitenkaan liity uutta piha-aluetta, joten lapset
tulevat käyttämään välituntipihaa nykyistä pihaa. Yhteys suoraan Myl-
lykallion koulun pihalle järjestetään katetun, sääsuojatun porras-siltara-
kennelman avulla. Rakennuksen ja Lauttasaaren ala-asteen koulun pi-
han välissä kulkee kevyen liikenteen väylä, joka tullaan ylittämään tällä
siltarakennelmalla.

Länsimetron rakentamiseen liittyvä työaukko on koulun pihaan kuulu-
vaa aluetta. Se on lopuksi tarkoitus panna umpeen. Tilakeskuksen saa-
ma karkea aikataulu tunnelin sulkemiselle ja pihan viimeistelylle on, et-
tä se tehdään vuoden 2016 puolella. Piha-alueen ennallistaminen teh-
dään kesän 2016 aikana.

Esittelijä

vs. tilakeskuksen päällikkö
Markku Metsäranta

Lisätiedot

Sirkka-Liisa Sundvall, projektinjohtaja, puhelin: 310 23058
sirkka-liisa.sundvall(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 15.12.2015 § 406

HEL 2015-011012 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Väliaikaiseen välituntikäyttöön ehdotettu puistoalue on riittävän suojas-
sa Länsiväylän ja Lauttasaarentien aiheuttamalta liikennemelulta. Vii-
meisimmän vuonna 2012 valmistuneen Helsingin EU-meluselvityksen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

perusteella puistoalueelle kohdistuu VNp:n mukaisen päiväohjearvon alittava alle 55 dB päivämelutaso. Viereisestä Myllykalliontien liikenteestä aiheutuva melu ja vaikutus ilmanlaatuun on kokonaisuuden kannalta vähäinen. Puistoalueella ei ole erityisiä luontoarvoja, jotka tulisi ottaa huomioon tilapäisessä koululaisten välituntikäytössä.

Ympäristölautakunnan mielestä ehdotettu puistoalue soveltuu hyvin välituntikäyttöön.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 7.12.2015

HEL 2015-011012 T 00 00 03

Kaupunginhallitus pyytää rakennusviraston lausuntoa Lauttasaaren koulun lisäpihalle 31.12.2015 mennessä.

Jessica Karhu ja kuusitoista muuta kaupunginvaltuutettua ehdottavat, että Lauttasaaren koulun välituntipihaa laajennetaan viereiseen puistoon. Valtuutettujen näkemyksen mukaan koululaisten suuren määrän takia tarvitaan lisää pihatilaa. Pihatilaa voidaan lisätä esimerkiksi rakentamalla uusi välituntitoimintaa palveleva piha koulun itäpuolelle puistoon.

Koulun välituntijärjestelyistä vastaa opetusvirasto ja niiden toteutuksesta kiinteistövirasto. Tarvittavan lisäpihan maanvuokrauksen hoito kuuluu joko rakennusvirastolle tai kiinteistövirastolle riippuen vuokra-ajan pituudesta.

Rakennusvirasto ei näe esteitä välituntipihan toteuttamiselle puistoon.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Pekka Engblom, puistovastaava, puhelin: 310 38525
pekka.engblom(a)hel.fi

09.05.2016

Kaj/4

§ 444

V 25.5.2016, Valtuutettu Henrik Nyholmin aloite Helsingin yliopiston metroaseman nimen muuttamisesta

HEL 2015-012108 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Henrik Nyholmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Nyholm Henrik, valtuustoaloite Kvsto 4.11.2015 asia 20
- 2 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Henrik Nyholm ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemen metroasemaksi ravintoloitsija Catharina "Cajsa" Wahllundin (1771 - 1843) muiston kunnioittamiseksi.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, ettei Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttaminen Kaisaniemen metroasemaksi ole tarkoituksenmukaista.

Helsingin yliopiston metroaseman nimi on otettu käyttöön tammikuussa 2015. Nimenmuutos oli Helsingin kaupungin lahja Helsingin yliopistolle, jonka perustamisesta tuli vuonna 2015 kuluneeksi 375 vuotta. Lisäksi perusteettomat nimenmuutokset aiheuttavat haittaa ja merkittäviä kustannuksia monelle eri taholle sekä uhkaavat pelastusturvallisuutta. Kaupunkilaisten arkipäivään vaikuttavien keskeisten nimien muuttaminen edestakaisin ei ole myöskään suotavaa.

Cajsa Wahllundin muisto elää monella tapaa alueen nimistössä: Kaisaniemen puistokuja, Kaisaniemenkatu, Kaisaniemenkenttä, Kaisaniemenlahti, Kaisaniemenpuisto, Kaisaniemenranta sekä muun muassa Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha ja Kaisaniemen ala-asteen koulu kantavat kunniakasta Kaisaniemi-nimeä pitkälle tulevaisuuteen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Nyholm Henrik, valtuustoaloite Kvsto 4.11.2015 asia 20
- 2 Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 08.03.2016 § 84

HEL 2015-012108 T 00 00 03

Ksv 5264_13

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Nimistötoimikunnan, liikennelaitos-liikelaitoksen (HKL) ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunnot huomioon ottaen kaupunkisuunnittelulautakunta ei puolla valtuustoaloitteessa esitettyä Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemen metroasemaksi. Helsingin yliopiston metroaseman nimi on otettu käyttöön tammikuussa 2015. Nimenmuutos oli Helsingin kaupungin lahja Helsingin

yliopistolle, jonka perustamisesta tuli vuonna 2015 kuluneeksi 375 vuotta. Lisäksi perusteettomat nimenmuutokset aiheuttavat haittaa ja merkittäviä kustannuksia monelle eri taholle sekä uhkaavat pelastusturvallisuutta. Kaupunkilaisten arkipäivään vaikuttavien keskeisten nimien muuttaminen edestakaisin ei ole myöskään suotavaa.

Cajsa Wahllundin muisto elää monella tapaa alueen nimistössä: Kaisaniemen puistokuja, Kaisaniemenkatu, Kaisaniemenkenttä, Kaisaniemenlahti, Kaisaniemenpuisto, Kaisaniemenranta sekä muun muassa Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha ja Kaisaniemen ala-asteen koulu kantavat kunniakasta Kaisaniemi-nimeä pitkälle tulevaisuuteen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 27.01.2016 § 16

HEL 2015-012108 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuutettu Henrik Nyholm ja 17 muuta valtuutettua esittävät 4.11.2015 päivätyssä valtuustoaloitteessaan Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemen metroasemaksi. Ehdotusta perustellaan ravintoloitsija, majatalon pitäjä Cajsa Wahllundin muiston kunnioittamisella. Vuonna 2017 tulee kuluneeksi 180 vuotta kaupungin päätöksestä vuokrata Cajsa Wahllundille tulevasta Kaisaniemen puistosta tontti ravintolalle, joka edelleen kantaa perustajansa nimeä.

Metroaseman suhde historialliseen ympäristöönsä on tärkeää ja auttaa myös matkustajia aseman tunnistamisessa. Metroaseman ympäristössä on niin Helsingin yliopistolla kuin ravintoloitsija Cajsa Wahllundilla merkittävä historiallinen rooli.

HKL toteaa, että Helsingin yliopiston metroasema sai nykyisen nimensä tammikuussa 2015. Ruotsiksi nimi on Helsingfors universitet ja englanniksi University of Helsinki. Nimenmuutoksesta päätti Helsingin kaupunginhallitus 22.4.2014.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Nimenmuutos oli Helsingin kaupungin lahja Helsingin yliopistolle, jonka perustamista tuli 2015 kuluneeksi 375 vuotta. Yliopistolle kulkee päivittäin suuri määrä ihmisiä, joista monet ovat yliopiston kansainvälisiä vieraita, opetushenkilökuntaa ja opiskelijoita. On tärkeää, että yliopistoa lähinnä oleva metroasema on helppo tunnistaa nimestään. Vastaavasti Espoon kaupunki on päättänyt nimetä Länsimetron aseman Aalto-yliopiston mukaan.

HKL toteaa, että metroaseman nimen tulee olla suhteellisen muuttumaton ja pysyvä, sillä nimenmuutoksella on suuria vaikutuksia metroaseman ulkoisten opasteiden ja matkustajainformaation lisäksi kymmeniin erilaisiin metrolienteeseen ja metroasemiin liittyviin järjestelmiin.

Usein tapahtuvat muutokset asettavat haasteita matkustajainformaation ajantasaisuudelle ja saattavat siten hankaloittaa matkan suunnittelua. Informaation lisäksi nimen muuttaminen metrolienteeseen ja metroasemakiinteistöjen järjestelmiin on pakollista mm. pelastustoimen vaatimuksesta, jotta matkustajien turvallisuus ei vaarannu.

HKL toteaa, että metroasemien nimenmuutokset aiheuttavat merkittäviä kustannuksia niin HKL:lle kuin muillekin tahoille. HKL ei muun muassa teknisistä ja taloudellisista syistä puolla Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemeksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Elina Maunuksela, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 35104
elina.maunuksela(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 09.12.2015 § 64

HEL 2015-012108 T 00 00 03

Nimistötoimikunta käsitteli Henrik Nyholmin ja 17 muun allekirjoittajan valtuustoaloitetta (4.11.2015), jossa esitetään Helsingin yliopiston metroaseman nimen palauttamista Kaisaniemen metroasemaksi ravintoloitsija Catharina "Cajsa" Wahllundin (1771–1843) muiston kunnioittamiseksi.

Nimistötoimikunta toteaa, että Kaisaniemen metroasema avattiin liikenteelle 1.3.1995. Metroasema kantoi tätä perinnäisestä alueennimestä omaksuttua nimeä kaksi vuosikymmentä, kunnes Helsingin yliopiston metroaseman nimestä päätettiin kaupunginhallituksessa 22.4.2014. Ni-

mi kuulutettiin voimaan 9.5.2014, ja viralliset avajaiset pidettiin ja uudet kilvet paljastettiin 20.1.2015.

Aloite Kaisaniemen metroaseman nimen muuttamisesta Helsingin yliopiston metroasemaksi oli tullut Helsingin yliopistolta 2.3.2012. Nimistötoimikunta käsitteli aloitetta 4.4.2012 eikä puoltanut nimenmuutosta. Nimistötoimikunta viittaa 4.4.2012 antamaansa lausuntoon ja sen perusteluihin, joissa todetaan muun muassa, että metroaseman nimi Kaisaniemi–Kajsaniemi oli vakiintunut ja ottanut paikkansa helsinkiläisessä nimimaisemassa. Nimistötoimikunnan lausunnon mukaan Kaisaniemen metroaseman nimi oli hyvin paikallistuva, sillä asemalla on useita sisäänkäyntejä nyt Kaisaniemenä tunnetulla alueella. Helsingin kaupungin nimistönsuunnittelussa noudatettavan periaatteen mukaan käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityistä, painavaa syytä. Tällaisia Kaisaniemen metroaseman nimenmuutokseen pakottavia syitä ei ollut ilmennyt.

Nimistötoimikunta toteaa nyt, että Cajsa Wahllundin muisto elää monella tapaa alueen nimistössä: Kaisaniemen puistokuja, Kaisaniemenkatu, Kaisaniemenkenttä, Kaisaniemenlahti, Kaisaniemenpuisto, Kaisaniemenranta sekä muun muassa Kaisaniemen kasvitieteellinen puutarha ja Kaisaniemen ala-asteen koulu kantavat kunniakasta Kaisaniemi-nimeä pitkälle tulevaisuuteen. Kaisaniemi toimi metroaseman nimenä vuosina 1995–2014 ja soveltui paikkaan erittäin hyvin, sillä metroaseman nimi tukeutui ympäröivän kulmakunnan nimistöön ja oli siten helppo myös ulkopaikkakuntalaisten ja satunnaisten metron käyttäjien paikannettavissa. Nimistötoimikunnan mielestä Kaisaniemen metroaseman nimenmuutos Helsingin yliopiston metroasemaksi ei ollut perusteltu, ja nimistötoimikunta toivoo, etteivät tämänkaltaiset nimenmuutokset jatkossa yleisty.

Helsingin yliopiston metroaseman nimi on nyt kuitenkin otettu käyttöön, eikä käytössä olevia nimiä tule muuttaa. Etenkään kaupunkilaisten arkipäivään vaikuttavien keskeisten nimien muuttaminen edestakaisin ei ole suotavaa.

Nimistötoimikunta ei puolla valtuustoaloitteessa ehdotettua Kaisaniemen metroaseman nimen palauttamista.

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 445

**V 25.5.2016, Valtuutettu Pertti Villon aloite poliittisesta edustuksesta
Heka-yhtiöiden hallituksissa**

HEL 2015-012109 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Pertti Villon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pertti Villo ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupungin ARA-rahoitteisten vuokratalojen hallitusvalintoja yhdenmukaistettaisiin.

Ennen kuin kaupungin omistamat vuokrataloyhtiöt sulautettiin, erillisiä yhtiöitä oli kaksikymmentäyksi (21). Näissä kaikissa oli viisi hallituksen jäsentä, joista käytännössä yksi virkamies, kaksi poliittista luottamushenkilöä, kaksi asukasedustajaa ja kaksi varajäsentä. Kun nämä erilliset yhtiöt sulautettiin ja niistä muodostettiin Helsingin kaupungin vuokra-asunnot Oy (Heka), sen hallituksessa ei enää ole ollut poliittisia luottamushenkilöitä, vaan hallitus koostuu kolmesta virkamiehestä, kahdesta asukasedustajasta ja kahdesta varajäsenestä.

Aloitteentekijät esittävät, että aiemmin alueellisten yhtiöiden hallituksissa noudatettu poliittinen edustus ulotettaisiin myös Hekan hallitukseen.

Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä 1.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on pyydetty lausunnot asuntolautakunnalta ja Hekalta. Hekan lausunto on liitteenä 2 ja asuntolautakunnan lausunto päätöshistoriassa.

Kaupunginhallitus viittaa mm. saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Kaupunkikonsernin johto ja omistajaohjaus

Helsingin kaupunkikonsernin johdon muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat. Konsernijohto valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti muun muassa seurantaraporttien avulla.

Kuntalain 1.5.2015 voimaan tulleessa muutoksessa (410/2015) on säädetty muun ohella konserniohjauksesta ja konserniohjeiden vähimmäisisällöstä.

Kuntalain 47 §:ssä säännellään kunnan tytäryhteisöjen toimintaa ja konserniohjetta. Pykälän mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjetta koskevaa kuntalain 47 §:ää sovelletaan vuonna 2017 valittavan valtuuston toimikauden alusta lukien. Kaupunginvaltuustolle esitellään 11.5.2016 kaupungin uusi kuntalain vaatimukset huomioon ottava konserniohje.

Lähtökohtana niin nykyisen kuin esiteltävän uudenkin konserniohjeen mukaan on, että kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää kaupungin kannan kaupunkikonsernin kannalta taloudellisesti erityisen merkittävissä ja periaatteellisesti laajakantoisissa asioissa. Muista erikseen määritellyistä merkittävistä asioista tai toimenpiteistä kaupungin kannan päättää kaupunginjohtaja tai asianomainen apulaiskaupunginjohtaja taikka kaupunginkanslia.

Erityisesti kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää kaupungin edustajien nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Näiden osalta var-

mistetaan hallitusten monipuolinen osaaminen ja kokemus sekä riippumattomuus ja vastuullisuus.

Hallitusten kokoonpanojen tulee yhtiön toiminnan laatu, laajuus ja kehitysvaihe huomioon ottaen heijastaa eri taustoja, näkökulmia sekä erityisosaamisalueita siten, että kullakin hallituksella on yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä kyky asianomaisen yhteisön toimitusjohtajan ohjaamiseen ja tukemiseen yhteisön kehittämiseksi ja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka)

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) kuuluu Helsingin kaupunkikonserniin. Helsingin kaupungin asunnot Oy on Helsingin kaupungin kokonaan omistama yhtiö, jonka toimialana on omistaa tai hallita tontteja sekä niillä olevia tai niille rakennettavia asuinrakennuksia, joiden huoneistot vuokrataan. Kaikkiaan Helsingin kaupungin asunnot Oy omistaa noin 47 000 vuokra-asuntoa.

Vuoden 2011 loppuun kaupungin omistamat aravavuokratilojen omistus oli organisoitu alueittain 21 erilliseen kiinteistöosakeyhtiöön. Yhtiöt päätettiin sulauttaa yhdeksi pääomayhtiöksi, Helsingin kaupungin asunnot Oy:ksi (Heka) vuoden 2012 alusta lukien. Alueellisen edustavuuden turvaamiseksi ja kiinteistöomaisuuden isännöinnin ja huollon järjestämiseksi päätettiin kuitenkin samalla perustaa muodostetun omistajayhtiön kokonaan omistamiksi tytäryhtiöiksi 21 alueellista huoltoyhtiötä, jotka käytännössä vastasivat aiempien itsenäisten alueyhtiöiden aravakiinteistökannan isännöinnistä ja huollosta.

Heka-yhtiöiden hallinto

Yhtiöiden hallitusasetannassa kaupunginhallituksen konsernijaostossa päädyttiin fuusion ja alueyhtiöiden muodostamisen yhteydessä ratkaisuun, jossa kuhunkin alueyhtiöön asetettiin hallitukset, joissa oli jäseninä yksi virkamies puheenjohtajana ja jäseninä kaksi alueen asukkaiden vuokralaisdemokratiasäännön mukaisessa menettelyssä ehdottamaa asukasedustajaa ja kaksi valtuustoryhmien keskenään käymien neuvottelujen tuloksena nimeämää luottamushenkilöä, eli luottamushenkilöiden määrä yhtiöiden hallituksissa pysyi ennallaan. Vain emoyhtiön hallitus muodostettiin kolmesta kaupunginkanslian virkamiehestä ja kahdesta vuokralaisdemokratiaelinten ehdottamasta asukasedustajasta.

Hallitusten muodostamistavan on nähty tukevan alueyhtiöiden hallitusten alueellista edustavuutta ja samalla turvaavan poliittisten luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuuden paikallistasolla.

Emoyhtiö Hekan tasolla taas on nähty toisaalta tärkeänä se, että sovellettu tapa nimetä hallitukseen jäsenet on myös turvannut asukkaiden osallistumismahdollisuuden lainsäädännön ja kaupungin vuokralaisdemokratiasäännön edellyttämällä tavalla, toisaalta katsottu, että riittävän laajan poliittisen edustuksen yhtiön johtamisessa turvaa konsernijaosto, jossa on yhdeksän valtuuston valitsemaa jäsentä, ja jonka ohjauksessa emoyhtiö joka tapauksessa on kaikissa merkittävässä ratkaisuisaan.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Heka
Asuntolautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Asuntolautakunta 21.01.2016 § 4

HEL 2015-012109 T 00 00 03

Lausunto

Asuntolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Pertti Villon ym Helsingin kaupungin ARAVA-vuokratalojen hallitusvalintojen yhdenmukaistamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

Helsingin kaupungin asunnot Oy on osa Helsingin kaupunkikonsernia

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka Oy) kuuluu Helsingin kaupunkikonserniin. Helsingin kaupungin asunnot Oy on Helsingin kaupungin kokonaan omistama yhtiö, jonka toimialana on omistaa tai hallita tontteja sekä niillä olevia tai niille rakennettavia asuinrakennuksia, joiden huoneistot vuokrataan. Kaikkiaan Helsingin kaupungin asunnot Oy omistaa noin 47 000 vuokra-asuntoa, joiden isännöinnistä ja huollosta vastaa 21 alueyhtiötä.

Helsingin kaupungin asunnot Oy vastaa Helsingin kaupungin omistajaohjauksen mukaisesti kaupungin aravavuokratulojen pääomatalouden hallinnasta ja ohjaa alueyhtiöiden toimintaa.

Osakeyhtiölain mukaiset hallintoelimet

Vastuu Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja sen alueyhtiöiden hallinnosta ja toiminnasta on hallintoelimillä, joita ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja.

Suomen osakeyhtiölain mukaisesti varsinainen yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokous antaa yhtiön hallitukselle toimintaohjeet tulevalle toimintakaudelle ja päättää yhtiöjärjestyksen ja osakeyhtiölain mukaan sille kuuluvista asioista, joita ovat muun muassa tilinpäätöksen vahvistaminen, vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinta.

Hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Lisäksi hallitus päättää muun muassa strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista, yritysostoista sekä vastuusitoumuksista, hyväksyy yhtiön rahoituspolitiikan, vahvistaa yhtiön riskienhallinta- ja raportointimenettelyn sekä päättää yhtiön palkitsemis- ja kannustinjärjestelmästä. Toimitusjohtaja johtaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja kunkin alueyhtiön hallituksessa on viisi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Jokaisen hallituksen jäsenistä kaksi on Helsingin kaupungin asunnot Oy:n asukkaita. Alueyhtiöiden hallitusten jäsenistä kaksi on puolueiden edustajia. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallituksessa ei ole puolueiden valitsemia edustajia.

Poliittinen vaikuttaminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:ssä

Koska Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallituksessa ei ole poliittisesti valittua jäsentä, poliittinen vaikuttaminen sen toiminnassa tapahtuu hallituksen jäsenille/yhtiökokousedustajille annettavan konserniohjauksen kautta. Konserniohjaus annetaan suoraan pääomayhtiölle. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n tytäryhtiöille ei siten anneta konsernijaostolta suoraa yhtiökokousohjeistusta. Alueyhtiöiden hallinnossa omistajapuhevaltaa käyttää pääomayhtiö Helsingin kaupungin asunnot Oy, joka vastaa alueyhtiöiden ohjeistamisesta.

Helsingin kaupunkikonsernin johdon muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat. Konsernijohdon tehtävistä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kaupunginhallituksen johtosäännössä. Konser-

nijohto valvoo tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta säännöllisesti muun muassa seurantaraporttien avulla.

Kaupunginhallituksen konsernijaostossa on yhdeksän valtuuston valitsemaa jäsentä ja sen toimikausi on kaksi vuotta. Kaupunginhallituksen johtosääntö määrittelee konsernijaoston toimivallan. Konsernijaoston tehtävänä on seurata Helsingin kaupunkikonsernin toimintaa ja sitä, että konserniin kuuluvat tytäryhtiöt ja säätiöt toimivat valtuuston ja hallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kunnalla on paljon yhteiskunnallisia ja poliittisia intressejä, jotka vaikuttavat sen toimintaan. Näiden intressien näkyviin saaminen Helsingin kaupungin asunnot Oy:n toiminnassa on koettu haasteelliseksi aloitteen tekijöiden taholta. Ilmeisesti konsernijaoston kautta tullutta poliittista ohjausta ei katsota riittäväksi, minkä vuoksi Helsingin kaupungin asunnot Oy:n hallitukseen halutaan poliittinen edustus. Tämä asia jää varsinaisen yhtiökokouksen päätettäväksi. Konsernijaosto antaa hallituksen kokoonpanolle linjauksen, joten valtuustoryhmät voivat tässä asiassa vaikuttaa suoraan konsernijaoston edustajiin.

Käsittely

21.01.2016 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Pertti Villo

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi
Markku Leijo, osastopäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

§ 446

V 25.5.2016, Valtuutettu René Hurstin aloite tyhjillään olevien kiinteistöjen mahdollisesta käytöstä kriisiasuntoina

HEL 2015-012110 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu René Hurstin aloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite, Hursti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu René Hursti ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan mm. seuraavaa:

Eriarvoisuus loukkaa ihmisoikeuksia ja ennen kaikkea ihmisarvoa, koska se vie mahdollisuuden täysipainoiseen, inhimilliseen hyvään elämään ja kehittymiseen.

Ihmisen elämänlaadun parantamisen, joka edellyttää ensin asuntoa, riittävää toimeentuloa ja lähi-terveyspalveluita, pitäisi olla tärkein asia hyvinvointiyhteiskunnassa, mutta näin ei kuitenkaan ole. Heikoimmasta huolehtimisen pitää olla tärkein tehtävämme.

Aloitteentekijät pyytävät, että Helsingin kaupunki selvittää tyhjillään olevien kiinteistöjen tilanteen ja mahdollisuuden kaupungin tai järjestöjen ylläpitämänä perustaa niihin kriisimajoitusta asunnottomille. Näistä voitaisiin sitten aloitteen mukaan ohjata asukkaita vapautuviin Hekan vuokra-asuntoihin kiireellisyysjärjestyksessä ja elinolosuhteet huomioon ottaen.

Aloitekirje kokonaisuudessaan on liitteenä 1.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on pyydetty asuntotuotantotoimikunnan, kiinteistöviraston ja sosiaali- ja terveystieteiden lausunnot. Lausunnot ilmenevät päätöshistoriasta.

Kaupunginhallitus toteaa saatujen lausuntojen ja kaupunginkanslian valmistelun pohjalta seuraavaa:

René Hurstin aloitteessa esiin nostettu näkökulma on tärkeä. Asunto on ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin kannalta keskeinen tekijä, ja yhteiskunnan sivistystä voidaan mitata sillä, miten se huolehtii heikoimmistaan. Pitkäaikaisasunnottomat kuuluvat yksiin yhteiskunnan heikoimpiin. Heidän asemansa parantaminen sisältyy Helsingin kaupungin vuonna 2012 hyväksymään strategiaohjelmaan, jonka mukaan pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaa jatketaan ja asiassa kiinnitetään erityistä huomiota nuorten asunnottomuuden ehkäisemiseen.

Pitkäaikaisasunnottomuutta on vähennetty Helsingissä vuosina 2008–2015 valtakunnallisten aiesopimusten tavoitteiden mukaisesti. Helsinki ylitti molempien kausien sopimuksen asuntotavoitteet. Ympäristöministeriö on myös valmistellut uuden kansallisen asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn keskittyvän Aune-toimenpideohjelman vuosille 2016–2019.

Helsingin kaupungilla on käytössään Hietaniemenkadun palvelukeskus, jossa asunnottomilla henkilöillä on mahdollisuus tilapäisesti majoittua. Muissa yksiköissä asuminen perustuu vuokrasopimukseen. Asunnottomuuden ja pitkäaikaisasunnottomuuden hoitamiseksi sosiaali- ja terveystieteiden virastolla on käytössä noin 3 100 välivuokrattua asuntoa ja lisäksi kaupunki on kilpailuttanut puitesopimuksella noin 800 paikkaa, joita käytetään tarveharkinnan mukaan. Lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden virasto on viimeksi alkuvuodesta kilpailuttanut kriisi- ja tilapäismajoitusta. Tilapäismajoituksen osalta palveluntuottajalla on velvollisuus etsiä asunnottomalle vuokra-asunto.

Yhdessä Hietanimenkadun yksikkö sekä kilpailutettu kriisimajoitustoiminta ovat vastaus tämän hetken tarpeisiin asunnottomien tilapäisen asuttamisen osalta. Erilaisten hankkeiden ja tukiasuntojen lisäksi kaupungin oman, kiinteistöviraston vastuulla olevan asuntovälityksen kautta on pyritty huolehti- maan pitkäaikaisasunnottomien pääsystä tavallisille asuntomarkkinoille.

Asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi erityisesti nuorten osalta tulee kiinnittää huomiota lastensuojelun asiakkaana olleiden sekä todellisessa asunnottomuusuhassa olevien nuorten asunnon saamiseen.

Asunnottomuuden vähentämiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää työtä pyritään tekemään aktiivisesti myös asumis- ja velkaneuvonnan avulla. Asunnottomuuden vähentäminen Helsingissä edellyttää kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon määrän pitämistä korkeana.

Kaupungin omistamat tyhjänä olevat huonetilat ovat pääasiassa toimisto- ja liiketilakäyttöön tarkoitettuja pieniä huonetiloja, jotka sellaisenaan eivät täytä esimerkiksi kriisimajoitustilojen saniteettitiloille, keittiötiloille ja paloturvallisuudelle asetettavia viranomaismääräyksiä. Lisäksi joitakin suurempia rakennuksia on tyhjänä, mutta niiden käyttäminen majoitustoimintaan vaatisi mittavat korjaus- ja kunnostustyöt.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi
Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite, Hursti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 03.05.2016 § 188

HEL 2015-012110 T 00 00 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Rene Hurstin valtuustoaloitteesta, joka koskee tyhjiillään olevien kiinteistöjen käyttämistä kriisimajoitukseen asunnottomille, seuraavan lausunnon:

Kaupungin omistamat tyhjänä olevat huonetilat ovat pääasiassa toimisto- ja liiketilakäyttöön tarkoitettuja pieniä huonetiloja, jotka sellaisenaan eivät täytä kriisimajoitustiloille asetettavia viranomaismääräyksiä (mm. saniteettitilat, keittiötilat, paloturvallisuus- yms. vaatimuksia). Lisäksi joi-takin suurempia rakennuksia on tyhjinä, mutta niiden käyttäminen majoitustoimintaan vaatisi mittavia korjaus- ja kunnostustöitä.

Ko. tarkoitukseen on helposti käytettävissä asunnot, joiden omistus on pääsääntöisesti Helsingin kaupungin asunnot Oy:llä ja kaupungin va-paarahoitteisia asuntoja omistavalla Kiinteistö Oy Auroranlinnalla.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen omistuksessa on pääosin Hitas-yhtiöi-den asuntoja, jotka sijaitsevat hajallaan eri yhtiöissä eri puolella kau-punkia ja jotka on jo vuokrattu asuntokäyttöön asunnon tarvitsijoille.

Kriisimajoitusasiat kuuluvat sosiaali- ja terveystieteiden toiminta-alueel-le, eikä virasto ole pyytänyt etsimään tähän tarkoitukseen nyt jo ole-massa olevien tilojen lisäksi lisätiloja.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen omistuksessa ei valitettavasti ole kriisi-majoitukseen sellaisenaan soveltuvia tiloja. Lisäksi tilakeskuksen käy-tössä olevat korjaus- ja muutostyövarat ovat niukat ja ne joudutaan kohdentamaan päiväkotien, koulujen, sairaaloiden yms. peruspalvelu-toimintojen tarvitsemien tilojen korjauksiin siten, että nämä palvelutilat pysytään pitämään terveellisinä ja turvallisina.

Esittelijä

vs. tilakeskuksen päällikkö
Markku Metsäranta

Lisätiedot

Sisko von Behr, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 40366
sisko.von.behr(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 23.03.2016 § 47

HEL 2015-012110 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausunto

Asuntotuotantotoimikunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimikunta toteaa, että Rene Hurstin esiin nostama näkökulma on tärkeä. Yhteiskunnan sivistystä mitataan sillä, miten se huolehtii heikoimmistaan. Pitkäaikaisasunnottomat kuuluvat yksiin yhteiskunnan heikoimpiin. Heidän asemansa parantaminen sisältyy Helsingin kaupungin vuonna 2012 hyväksymään strategiaohjelmaan, jonka mukaan pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishohjelmaa jatketaan ja asiassa kiinnitetään erityistä huomiota nuorten asunnottomuuden ehkäisemiseen.

Valtakunnalliset pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmat PAAVO I (2008-2011) ja PAAVO II (2012-2015) sisältyvät valtion ja kaupunkien välisiin aiesopimuksiin. Asia on siksikin tärkeä nyt, kun valtion ja Helsingin välisistä MAL-sopimuksista neuvotellaan.

Aloitteessa esitetään selvitetävän tilanteen tyhjillään olevista kiinteistöistä ja mahdollisuudesta perustaa niihin kaupungin tai järjestöjen ylläpitämänä kriisimajoitus asunnottomille, ja joista voidaan sitten ohjata vapautuviin Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokra-asuntoihin kiireellisyysjärjestyksessä, elinolosuhteen huomioon ottaen.

Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimikunta toteaa, ettei sillä ole asiaan kannanottoa, sillä asuntotuotantotoimisto ei omista kiinteistöjä vaan on puhtaasti rakennuttaja organisaatio. Näin ollen kiinteistöjen tilaa koskevat selvitykset ja päätökset kiinteistöjen käytöstä eivät kuulu asuntotuotantotoimiston toimialaan.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Ifa Kytösaho, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 32293
ifa.kytosaho(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2016 § 49

HEL 2015-012110 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksella ei ole omia kiinteistöjä, joita olisi mahdollista osoittaa asunnottomien kriisimajoitukseen.

Pitkäaikaisasunnottomuutta on vähennetty Helsingissä vuosina 2008–2015 aiesopimusten tavoitteiden mukaisesti. Ympäristöministeriö on valmistellut uuden kansallisen asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn keskittyvän Aune-toimenpideohjelman vuosille 2016–2019.

Erilaisten hankkeiden ja tukiasuntojen lisäksi kaupungin oman, kiinteistöviraston vastuulla olevan asuntovälityksen kautta on pyritty huolehti-
maan pitkäaikaisasunnottomien pääsystä tavallisille asuntomarkkinoille.

Lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on kilpailuttanut kriisi- ja tilapäismajoitusta. Tilapäismajoituksen osalta palveluntuottajalla on velvollisuus etsiä asunnottomalle vuokra-asunto.

Asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi erityisesti nuorten osalta tulee kiinnittää huomiota lastensuojelun asiakkaana olleiden sekä todellisessa asunnottomuusuhassa olevien nuorten asunnon saamiseen. Asunnottomuuden vähentämiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää työtä pyritään tekemään aktiivisesti myös asumis- ja velkaneuvonnan avulla.

Asunnottomuuden vähentäminen Helsingissä edellyttää kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon määrän pitämistä korkeana.

Helsingin kaupungissa kiinteistöviraston tilakeskus vastaa sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa olevista toimitilakiinteistöistä ja Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) vastaa asunnoista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asunto on ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin kannalta keskeinen tekijä."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

§ 447

V 25.5.2016, Valtuutettu Kaarin Taipaleen aloite aurinkokeräinten luvanvaraisuudesta ja siitä tiedottamisesta

HEL 2015-012409 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Kaarin Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaarin Taipale ym. valtuustoaloite Kvsto 11.11.2015 asia 12
- 2 Aurinkokeräimen, ilmalämpöpumpun ja jäädytyslaitteen ulkoyksikön asentaminen, Rakennusvalvontaviraston ohje
- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto
- 4 Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lausunto, Internet-versio
- 5 Helen Oy:n lausunto, Internet-versio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Kaarin Taipale ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että "Helen, Heka ja asianomaiset hallintokunnat (mm. Rakvv, Ksv, Kivi, kaupunginmuseo ja Att) selkeyttävät, yhtenäistävät ja tehostavat kiinteistönomistajille, rakennuttajille ja rakentajille suunnattua, aurinkokeräinten asennusta koskevaa tiedotusta myös luvanvaraisuuden näkökulmasta.

Aloitteessa on todettu, että Helsingin energiantuotannossa kasvatetaan hajautettuun järjestelmään perustuvaa, uusiutuvien ja paikallisten ener-

gialähteiden osuutta. Tätä tukee myös aurinkokeräinten hankintakustannusten alentuminen ja asennusten suhteellinen helppous.

Aloitteessa katsotaan, että yksi este aurinkoenergian laajemmalle käyttöönotolle Helsingissä saattaa olla lupabyrokratian pelko. Aloitteessa viitataan näiltä osin rakennusvalvontaviraston vuonna 2014 laatimaan ohjeeseen "Aurinkokeräimen, ilmalämpöpumpun ja jäähdytyslaitteen ulkoyksikön asentaminen" ja siinä esitettyihin periaatteisiin.

Aloitteessa esitetään, että Helen, Heka ja asianomaiset hallintokunnat selkeyttävät, yhtenäistävät ja tehostavat kiinteistönomistajille, rakentajille ja rakentajille suunnattua, aurinkokeräinten asennusta koskevaa tiedotusta myös luvanvaraisuuden näkökulmasta.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa seuraavaa:

Aurinkoenergian hyödyntämismahdollisuudet

Helsingin kaupunki on toiminnassaan pyrkinyt edistämään uusiutuvan energiantuotannon käyttöönottoa. Auringon sisältämää energiaa voidaan hyödyntää sähköksi aurinkopaneelein tai lämmöksi aurinkokeräimin.

Valmisteilla oleva yleiskaava mahdollistaa monipuoliset ratkaisut energijärjestelmän muuttamiseksi ja alueellisen uusiutuvan energiantuotannon, kuten aurinkosähkön ja -lämmön, käyttöönottamiseksi. Asemakaavoihin on kehitetty määräyksiä, jotka sallivat mm. aurinkokeräinten integroimisen rakennuksiin.

Helsingin Energian internet-sivuilla neuvotaan miten taloyhtiö tai yritys voi tilata aurinkosähköpaneelipaketin avaimet käteen toimituksena Heleniltä, aurinkokeräimiä ei tarjota.

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) on yhteistyössä asuntotuotantotoimiston (ATT) kanssa vuoden 2015 lopulla selvittänyt mahdollisuuksia lisätä aurinkoenergian hyödyntämistä omissa kiinteistöissään. ATT on rakennuttanut viime vuosina kaksi kohdetta (Asunto Oy Helsingin Leonkatu 20 ja Heka Vallila), joihin on toteutettu aurinkoenergiaratkaisu, lisäksi ATT:n rakennuttamassa matalaenergiakohteessa (Heka Viikinkimäki Hernepellontie 26) on varauduttu aurinkopaneelien lisäämiseen. Seuraavaksi on tarkoitus toteuttaa kolme pilottikohdetta, joista saatavien kokemusten perusteella tarkennetaan aurinkosähköpotentiaalilaskelmia ja kannattavien järjestelmien mitoittamista.

Asentamista on hidastanut energiamuodon taloudellinen kannattamattomuus suhteessa muihin sähköntuotantomuotoihin. Tekesin, yritysten, kuntien ja Aalto-yliopiston FinSolar -hankkeessa etsitään parhaillaan valtakunnallisia suosituksia aurinkoenergiamarkkinoiden kasvattamiseksi. Esimerkkinä keinoista lisätä aurinkoenergian käyttöönottoa on kotitalouksien, taloyhtiöiden ja asukasosuuskuntien saaminen työ- ja elinkeinoministeriön energiatuen piiriin sekä järjeistämällä taloyhtiöiden mittarointia. Rakennusvirasto on mukana FinSolar-hankkeessa. Hankkeen aiemmassa vaiheessa on otettu kantaa kuntien lupakäytäntöjen yhtenäistämiseksi, ja silloin Helsingin joustavan lupakäytäntö nostettiin esille hyvänä mallina.

Aurinkokeräinten luvanvaraisuus

Aurinkokeräinten asentamisella voidaan tarkoittaa yksittäisiä keräimiä tai kokonaisia suuria voimaloita.

Näiden asentamisen edellytykset ja kaupunkikuvalliset vaikutukset ovat keräinten kokoluokasta riippuen erilaiset, mikä on pyritty ottamaan huomioon nykyisessä luvanvaraisuutta koskevassa ohjeistuksessa.

Rakennusvalvontavirasto on linjannut, että ilmalämpöpumpun ja aurinkokeräimen voi sijoittaa rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle ilman toimenpidelupaa (rakennusjärjestyksen 21 §). Rakennusvalvontaviraston myöntämän toimenpide- tai rakennuslupaa vaativien hankkeiden luvanvaraisuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Suurten aurinkokeräinten tai aurinkokeräinryhmien asentamisessa sekä operoitaessa esimerkiksi luonnonmukaisilla tai historiallisilla alueilla tulee ottaa huomioon ympäristön asettamat erityisvaatimukset.

Aurinkokeräimien sijoittaminen yleisille alueille kuten aukioille tai katutilaan vaatii aina rakennusviraston myöntämän sijoitusluvan tai suostumuksen. Tällöin tulee ottaa huomioon paitsi alueen käyttö, myös keräinten sijoittuminen ympäröivään kaupunki- ja maisemarakenteeseen.

Keräinputkista koostuva aurinkokeräin joudutaan usein asentamaan kattopinnasta poikkeavaan kulmaan, joten niiden visuaalinen ilme voi olla paikasta riippuen melko erottuva verrattuna aurinkopaneeleihin, jotka asennetaan pääsääntöisesti lappeen suuntaisesti.

Olemassa olevan rakennuskannan osalta rakennustyyppi ja sijainti määrittävät paljolti, miten aurinkokeräimet luontevasti sijoittuvat rakennukseen. Rakennusvalvonnan ja kaupunginmuseon opastus ja harkinta on tärkeä etenkin kantakaupungin alueella ja kohteissa, joissa vesikatko ja julkisivu on suojeltu asemakaavassa.

Aurinkokeräinten asentamisessa on lisäksi otettava erityisesti huomioon rakenteiden turvallisuus ja terveellisyys sekä niiden tekniset ominaisuudet. Etenkin suurissa yksiköissä voi olla monia teknisiä ongelmia ja vaatimuksia, joitten takia ne voivat vaatia rakennusluvan.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki on ollut aurinkojärjestelmien lupa-asioissa valtakunnallisesti edistyksellinen, valtaosassa kohteita toimenpidelupia ei vaadita. Monet tekijät kuten keräimien hinta, kannattavuus, asennusten helppous tai vaikeus, kannustinten suuruus jne. muodostavat yhdessä yleistymistä hidastavia tekijöitä.

Hyvällä ohjeistuksella ja tietopaketilla voidaan kuitenkin osaltaan edistää ja nopeuttaa aurinkokeräinten yleistymistä. Valtuustoaloitteen ehdotus tehostaa aurinkokeräinten asennusta koskevaa tiedotusta myös luvanvaraisuuden näkökulmasta on näin ollen kannatettavaa. Hankkeeseen ryhtyvän kannalta on tarkoituksenmukaista, että saatavilla on mahdollisimman kattava ja selkeä tietopaketti luvanvaraisuudesta yhdestä ja samasta paikasta.

Olemassa olevaa ohjetta voitaisiin täydentää niin, että se ottaa monipuolisemmin huomioon erilaisten tilanteiden tekniset- ja turvallisuusnäkökohdat ja kaupunkikuvalliset reunaehdot. Ohjeessa voidaan myös selkiyttää tarvittavien lupien hankintaa erilaisissa tapauksissa. Asiaa on käsitelty myös rakennusvalvontaviraston julkaisemassa Omakotiasujan oppaassa (www.rakvv.hel.fi).

Ympäristöministeriössä on myös ollut työn alla valtakunnallisen ohjeistuksen aikaansaaminen aurinkopaneeleista ja vastaavista uusiutuvaa energiaa hyödyntävistä laitteista.

Nämä linjaukset on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon kaupungin oman ohjeistuksen kehittämisessä ja uudistaa ohjeistusta näiden kanssa yhdensuuntaisella tavalla.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
[katri.erroll\(a\)hel.fi](mailto:katri.erroll(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Kaarin Taipale ym. valtuustoaloite Kvsto 11.11.2015 asia 12
- 2 Aurinkokeräimen, ilmalämpöpumpun ja jäädytyslaitteen ulkoyksikön asentaminen, Rakennusvalvontaviraston ohje

- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto
4 Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lausunto, Internet-versio
5 Helen Oy:n lausunto, Internet-versio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 15.03.2016 § 112

HEL 2015-012409 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Sijoitettaessa aurinkokeräimiä tai muita maanalaisia rakenteita vaativia elementtejä rakennusviraston hallinnoimille yleisille alueille se vaatii aina rakennusviraston myöntämän sijoitusluvan tai -suostumuksen. Yksittäisten aurinkokeräinten sijoittamisessa yleisille alueille täytyy huomioida paitsi alueen käyttö, myös niiden sijoittuminen ympäröivään kaupunki- ja maisemarakenteeseen.

Aurinkokeräinten mahtuminen joillekin yleisille alueille voi olla epätoiminnaköistä muun muassa katutilan ahtauden vuoksi. Jotkut aukiot sitä vastoin voisivat soveltua aurinkokeräimille, mutta tuolloinkin niiden sijoittelu on suunniteltava yhteen sovittaen alueen käyttötavoitteita, ympäristöä, toimintoja ja naapureiden näkökantoja. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota aurinkokeräinten paikkaan sopivaan asennustapaan ja ottaa huomioon mahdolliset turvallisuus- ja asennusasiat sekä ilkevaltaaltuus.

Rakennusvalvontavirasto on linjannut, että ilmalämpöpumpun ja aurinkokeräimen voi sijoittaa rakennukseen, rakennelmaan tai pihamaalle ilman toimenpidelupaa (rakennusjärjestyksen 21 §). Rakennusvalvontaviraston myöntämän toimenpide- tai rakennuslupaa vaativien hankkeiden luvanvaraisuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Suurten aurinkokeräinten tai aurinkokeräinryhmien asentamisessa sekä operoitaessa esimerkiksi luonnonmukaisilla tai historiallisilla alueilla tulee ottaa huomioon ympäristön asettamat erityisvaatimukset.

Lupakäytännöt eivät ole varsinainen este aurinkokeräinten asentamisille. Asentamista on hidastanut energiamuodon taloudellinen kannattamattomuus suhteessa muihin sähköntuotantomuotoihin. Tekesin, yri-

tysten, kuntien ja Aalto-yliopiston FinSolar -hankkeessa etsitään parhaillaan valtakunnallisia suosituksia aurinkoenergiamarkkinoiden kasvattamiseksi. Esimerkkinä keinoista lisätä aurinkoenergian käyttöönottoa on kotitalouksien, taloyhtiöiden ja asukasosuuskuntien saaminen työ- ja elinkeinoministeriön energiatuen piiriin sekä järjeistämällä taloyhtiöiden mittarointia. Rakennusvirasto on mukana FinSolar-hankkeessa. Hankkeen aiemmassa vaiheessa on otettu kantaa kuntien lupakäytäntöjen yhtenäistämiseksi, ja silloin Helsingin joustavan lupakäytäntö nostettiin esille hyvänä mallina.

Valtuustoaloitteen ehdotus tehostaa aurinkokeräinten asennusta koskevaa tiedotusta myös luvanvaraisuuden näkökulmasta on kannatettava. Olemassa olevaa ohjetta voitaisiin täydentää niin, että se ottaa huomioon monipuolisemmin erilaisten tilanteet tekniset ja kaupunkikuvalliset reunaehdot. On tärkeää, että hankkeeseen ryhtyvät saisivat mahdollisimman kattavan ja selkeän tietopaketin luvanvaraisuudesta yhdestä ja samasta paikasta.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi
Sirpa Eskelinen, johtava energia-asiantuntija, puhelin: 310 39 113
sirpa.eskelinen(a)hel.fi
Katri Kuusinen, toimistopäällikkö vs, puhelin: 310 39163
katri.kuusinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 7.3.2016

HEL 2015-012409 T 00 00 03

Valtuustoaloite

Helsingin kaupunginvaltuutetut Kaarin Taipale ja 18 muuta allekirjoittajaa ovat tehneet aloitteen, jossa esitetään, että "Helen, Heka ja asianomaiset hallintokunnat (mm. Rakvv, Ksv, Kivi, kaupunginmuseo ja Att) selkeyttävät, yhtenäistävät ja tehostavat kiinteistönomistajille, rakennuttajille ja rakentajille suunnattua, aurinkokeräinten asennusta koskevaa tiedotusta myös luvanvaraisuuden näkökulmasta. "

Aloitteessa on todettu, että Helsingin energiantuotannossa kasvatetaan hajautettuun järjestelmään perustuvaa, uusiutuvien ja paikallisten energialähteiden osuutta. Aurinkokeräinten hankintakustannusten pienene-

misen ja asennusten suhteellisen helppouden todetaan tukevan tätä tavoitetta.

Aloitteessa on esitetty lupabyrokratian pelko erääksi mahdolliseksi esteeksi aurinkoenergian laajemmalle käyttöönotolle. Aloitteeseen on liitetty ote rakennusvalvontaviraston vuonna 2014 laatimasta ohjeesta "Aurinkokeräimen, ilmalämpöpumpun ja jäähdytyslaitteen ulkoyksikön asentaminen".

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyrkinyt omassa toiminnassaan edistämään uusiutuvan energiantuotannon käyttöönottoa esimerkiksi kehittämällä asemakaavoihin määräyksiä, jotka sallivat mm. aurinkokeräinten integroimisen rakennuksiin. Valmisteilla oleva yleiskaava mahdollistaa monipuoliset ratkaisut energijärjestelmän muuttamiseksi ja alueellisen uusiutuvan energiantuotannon, kuten aurinkosähkön ja -lämmön, käyttöönottamiseksi. Kaupunkisuunnitteluviraston tehtävät aurinkopaneelien asennusvaiheen ohjeistuksessa ovat vähäiset. Rakennusvalvontaviraston ohjeessa on tuotu esiin seikat, jotka asennuksissa on otettava huomioon myös asemakaavojen ja kaupunkikuvan kannalta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää kannatettavana sitä, että yleisölle tarkoitetut ohjeet laaditaan mahdollisimman selkeiksi ja sellaisiksi, ettei niiden ymmärtäminen edellytä esimerkiksi hallintotermien tai kaupungin prosessien aiempaa tuntemusta.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 21.3.2016 mennessä.

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimisto 3.3.2016

HEL 2015-012409 T 00 00 03

Lausunto

Aurinkokeräinten luvanvaraisuus ja neuvonnan vähyys huolenaiheena

Valtuutettu Kaarin Taipale ja 18 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen koskien aurinkokeräinten luvanvaraisuutta ja siitä tiedottamista. Aloitteessa todetaan, että Helsingissä kasvatetaan hajautettuun järjestelmään perustuvaa, uusiutuvien ja paikallisten energialähteiden

den osuutta. Tätä tukee myös aurinkokeräinten hankintakustannusten alentuminen ja asennusten suhteellinen helppous.

Aloitteen taustalla on huoli siitä, että yksi este aurinkoenergian laajemmalle käyttöönotolle Helsingissä saattaa olla, että monet, jotka harkitsevat aurinkopaneelien hankkimista, pelkäävät lupabyrokratiaa. Valtuudet esittävät, että Helen, Heka ja muut asianomaiset hallintokunnat (mm. Rakvv, Ksv, HKR, KiVi, kaupunginmuseo ja ATT) selkeyttäisivät, yhtenäistäisivät ja tehostaisivat kiinteistönomistajille, rakennuttajille ja rakentajille suunnattua, aurinkokeräinten asennusta koskevaa tiedotusta myös luvanvaraisuuden näkökulmasta.

Aurinkoenergian edistäminen on hyvä asia

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että valtuustoaloite on ajankohtainen ja oikeaan osunut. Aurinkoenergian parempaan hyödyntämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat kannatettavia. Ala kehittyy nopeasti ja järjestelmien kannattavuus paranee. Toisaalta tässä piilee myös tehtävän toteuttamisen vaikeus. Aihealue kehittyy niin nopeasti, että ohjeistuksen ajantasaisuuden ylläpitäminen voi muodostua vaikeaksi.

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että aurinkoenergian hyödyntämiseen on olemassa erilaisia järjestelmiä ja että toimikunta viittaa vastauksessaan myös muihin kuin aurinkokeräinjärjestelmiin. Selvyyden vuoksi todettakoon, että aurinkokeräimillä tarkoitetaan laitetta, joka muuntaa auringon säteilyä teknisesti käyttökelpoiseksi lämmöksi. Aurinkopaneelilla tarkoitetaan laitetta, joka muuntaa auringon säteilyä sähköksi. Kehitteillä on myös aurinkoilmalämpöpumppu-yhdistelmä, jossa yhdistetään aurinkosähköpaneeli ja aurinkokeräin.

Asuntotuotantotoimisto toteaa myös, että kaupungin yhtenäiselle linjaukselle aihealueen edistämiseksi on jatkuva tilaus. Aihealuetta on käsiteltykin kaupungin energiansäästöneuvottelukunnan kokouksissa monien vuosien ajan. Toimiston mielestä yhteisiä ponnisteluja aiheen edistämiseksi on syytä jatkaa edelleen. Seuraavassa on koottuna joitakin tämän hetkisiä kokemuksia:

Aurinkokeräimet eivät tarvitse toimenpidelupaa

Kuten lausuntopyynnöstä käy ilmi, aurinkokeräimen tai aurinkosähköpaneelin ulkoyksikön asentaminen ei edellytä toimenpidelupaa. Asuntotuotantotoimisto pitää tätä hyvänä.

Aurinkokeräinten asentamisessa kuitenkin otettava huomioon asema-kaavamääräykset ja rakentamiseen liittyvät säännökset erityisesti rakenteiden turvallisuuteen ja terveellisyyteen sekä teknisiin ominaisuuksiin liittyvissä seikoissa. Tätä on myös pidettävä hyvänä asiana.

Aiheesta löytyy rakennusvalvontaviraston sivulta yksinkertainen ohje, jossa kerrotaan lähinnä luvanvaraisuudesta. Teknisistä ratkaisuksista ja niiden toteuttamisesta ohjetta ei rakennusvalvontaviraston sivuilla ole.

Asuntotuotantotoimiston näkemyksen mukaan kertarakennuttajien ohjeistamiseksi rakennusvalvontaviraston sivuilla riittää yleispiirteinen ohje, johon olisi koottu yleiskuvaus aurinkosähköjärjestelmän hankintaprosessista sisältäen myös kaupunkikuvallisen ja teknisen ratkaisun osalta tärkeimmät huomioon otettavat kriteerit. Sen sijaan yksityiskohdalliset tekniset ohjeet on syytä jättää palveluntarjoajien ja tutkimus- ja selvityshankkeiden tiedotettavaksi. Näin siksi että ala kehittyy hyvin nopeasti ja ohjeistusten ajantasaisuus on tärkeää ja ne voisivat osoittautua vaikeasti ylläpidettäväksi.

On olennaista, että toteutusratkaisussa mahdollistetaan monenlaiset ratkaisut, samalla kun vakioidun prosessin avulla huolehditaan kaupunkikuvallisesta laadusta ja varmistetaan toteutusten terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Yleispiirteisen ohjeen laatiminen on hyvä tehdä eri toimijoiden yhteistyönä.

Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) ilmastoinfo-hankkeessa on koottu aurinkosähköstä tietoa

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että kertarakennuttajien ohjeistamiseksi on Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) Ilmastoinfo-hankkeen yhteydessä laadittu Aurinkosähköä kotiin -nettisivusto. Sivustoon on koottu yleistietoa aurinkojärjestelmän hankinnasta, toimittajista ja kokemuksista. Sivustolla on myös linkki HSY:n karttapalveluun, josta löytyy arviot Helsingin ja Vantaan kattopintojen aurinkosähköön vuosituotoista ja paneelien sopivista sijoituspaikoista katoilla.

Helen ohjaa aurinkosähköjärjestelmien käyttöön

Helsingin energian internet-sivuilla neuvotaan miten taloyhtiö tai yritys voi tilata aurinkosähköpaneelipaketin avaimet käteen -toimituksena Heleniltä. Aurinkokeräimiä ei tarjota. Helen Oy tuottaa kaukolämpöä ja sähköä yhteistuotantona. Yhteistuotantona tuotettuun energiaan sopii täydentäväksi energiantuotantomuodoksi hiilidioksidipäästöjen kannalta tarkasteltuna parhaiten juuri aurinkosähkö, ei niinkään aurinkolämpö. Näin siksi, että kesäkuukausina, jolloin auringosta saatava ilmaisen energiamäärät ovat korkeimmillaan, myös lämmöntarve on alhaisimmillaan. Yhteistuotantolämmön korvaaminen vähentää siten myös sähkön tuotantoa. Korvaavan sähkön tuotanto siirtyy siten toisaalle, tyypillisesti voimaloiden ajojärjestyksen mukaan lauhdevoimalaan. Lauhdevoimaloiden CO₂-päästöt ovat tyypillisesti noin 800 g/kWh, kun Helenin yhteistuotantosähkön osuus tuotannon CO₂-päästöistä on noin 230 g/kWh ja lämmön osuus noin 115 g/kWh. Näin ollen on aivan ymmär-

rettävää ja hyväksyttävääkin, että Helen Oy ohjaa ensisijaisesti aurinkosähkön hankintaan -keräinten sijaan.

Helsingin asunnot Oy ja asuntotuotantotoimisto pilotoivat aurinkosähköjärjestelmiä

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) on yhteistyössä asuntotuotantotoimiston (ATT) kanssa vuoden 2015 lopulla selvittänyt mahdollisuuksia lisätä aurinkoenergian hyödyntämistä omissa kiinteistöissään. ATT on rakennuttanut viime vuosina kaksi kohdetta, joihin on toteutettu aurinkoenergiaratkaisu. Asunto Oy Helsingin Leonkatu 20 toteutettiin aurinkosähköjärjestelmä, jossa aurinkosähkö on käytetty kiinteistösähköön. Heka Vallila Kangasalantielle toteutettiin aurinkolämpöjärjestelmä, jossa aurinkokeräimistä saadulla lämpöenergialla on lämmitetty käyttövettä. Lisäksi ATT:n rakennuttamassa matalaenergiakohteessa Heka Viikinmäki Hernepellontie 26 on varauduttu aurinkopaneelien lisäämiseen.

Selvitettäessä ratkaisujen onnistuneisuutta ja kannattavuutta on todettu aurinkopaneelien olevan helpoin ja myös taloudellisesti kannattavin aurinkoenergiajärjestelmä. Jos tuotettua aurinkosähköä käytetään vain kiinteistösähköön, järjestelmän takaisinmaksuaika ei ole järkevä (noin 20 vuotta). Ongelmaksi muodostuu sähköenergian kallis varastointi kehittymättömän akkutekniikan vuoksi. Näin ollen Heka on linjannut, että aurinkosähköjärjestelmiä toteutetaan ensi sijaisesti erityisasuntokohteisiin, joissa aurinkosähköä voidaan käyttää kiinteistösähkön lisäksi käyttösähkössä ja jäähdytyksessä. Seuraavaksi on tarkoitus toteuttaa kolme pilottikohdetta, joista saatavien kokemusten perusteella tarkennetaan aurinkosähköpotentiaalilaskelmia ja kannattavien järjestelmien mitoittamista. Ensimmäinen pilottikohde on Malmilla osoitteessa Kivitas-kuntie 1 sijaitseva erityisasumiskohde Antinkoti, jossa asukkaiden vuokraan sisältyy myös käyttösähkö.

Aurinkosähköstä lähienergiaa erilaisin toteutusratkaisuin

Asuntotuotantotoimisto toteaa, että Aalto-yliopisto on vastikään selvittänyt sähköverkkoon liitettävien järjestelmien kannattavuutta. Myös tämän FinSolar-hankkeen selvityksen mukaan omien uusiutuvan sähköenergiantuotantolaitteiden toteuttaminen on kannattavaa vain siten, että niistä saatava energia voidaan hyödyntää kiinteistön sisällä. Aurinkosähköenergian myynti verkkoon ei ole kannattavaa vaikka siihen saisi 30 prosentin tuen, koska sähkön pörssihinta on niin alhainen. Kannattavuus edellyttää tuen lisäksi siirto- ja sähköveromaksujen välttämistä.

FinSolar-selvityksen mukaan maailmalla suosituksena energian ostosopimusmallissa (PPA, power purchase agreement) yritys tai kunta investoi aurinkoenergiajärjestelmään ja myy tuotettua energiaa kiinteistön alueen toimijoille kuten asukkaille, yrityksille ja muille organisaatiolle.

Markkinaselvityksen mukaan Suomessa on jo toistakymmentä yritystä, jotka asentavat aurinkoenergiajärjestelmiä asiakkaille energianmyyntisopimuksilla. Monet näistä yrityksistä ovat pyrkineet palvelemaan myös taloyhtiö- ja asukasmarkkinoita. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) ei kuitenkaan myönnä yrityksille energiatukea kohteisiin, joissa energia menee asukkaiden käyttöön. Tuen puute rajoittaa järjestelmien kannattavuutta.

FinSolar-selvityksen mukaan potentiaalisimpia aurinkolämpöjärjestelmien hyödyntämiskohteita olisivat alue-, kiinteistöryhmä tai kiinteistökohtaiset hybridilämpöjärjestelmät. Tyypillisesti tällaisten järjestelmien koot ovat 3 kW - 1000 kW:n (6000 eur - 1 M€) välissä.

Aurinkosähköratkaisuista tarjolla potentiaaliportaali

Monet kaupalliset toimijat tarjoavat aurinkojärjestelmien toteutukseen suunnittelu- ja asennuspalveluita. Palveluista on mahdollista tilata suunnittelua, optimointia, laitteistoja ja asennuksia.

Vuoden 2016 alussa on lupailtu myös ilmakuva karttoihin perustuvan aurinkoenergiapotentiaalin selvityspalvelua. Mainoksen mukaan palvelusta olisi saatavissa rakennuksen mahdollisuudet aurinkoenergian tuottamiseen huomioiden rakennuksen sijainti, katon muodot, suuntaus ja varjostuksen sekä paikalliset säätiedot. Palvelusta olisi mahdollista saada rakennuksen aurinkoenergian kannattavuuslaskelmat ja ympäristövaikutukset.

Taustaa

Valtuustoaloite on kokonaisuudessaan seuraava:

Helsingissä kasvatetaan hajautettuun järjestelmään perustuvaa, uusiutuvien ja paikallisten energialähteiden osuutta. Tätä tukee myös aurinkokeräinten hankintakustannusten alentuminen ja asennusten suhteellinen helppous. Yksi este aurinkoenergian laajemmalle käyttöönotolle Helsingissä saattaa olla, että monet, jotka harkitsevat aurinkopaneelien hankkimista, pelkäävät lupabyrokratiaa. Helsingin rakennusvalvonnan sivuilla Aurinkokeräimen, ilmalämpöpumpun ja jäädytyslaitteen ulkoyksikön asentaminen (lokakuu 2014), jossa todetaan mm. seuraavat periaatteet:

”Tämän ohjeen mukaisesti asennettuna aurinkokeräimen, ilmalämpöpumpun, tai jäädytyslaitteen ulkoyksikön asentaminen rakennukseen ei vaadi toimenpidelupaa rakennusvalvontavirastosta. Aurinkokeräimen, ilmalämpöpumpun tai jäädytyslaitteen ulkoyksikön asentamiseen tulee aina olla kiinteistön omistajan tai haltijan lupa... Vaikka toimenpiteen toteuttaminen ei vaadi lupaa, on rakentamisessa noudatet-

tava voimassa olevan asemakaavan määräyksiä ja kyseiseen rakentamiseen liittyviä säännöksiä. Suojelluissa rakennuksissa tulee ottaa huomioon rakennussuojelusta aiheutuvat vaatimukset.

Hankkeeseen ryhtyvä vastaa myös rakenteiden turvallisuuteen ja terveellisyyteen sekä teknisiin ominaisuuksiin liittyvistä seikoista. Asennus on suunniteltava rakennuksen luonteeseen ja kaupunkikuvaan soveltuvaksi.

Sijoitettaessa aurinkokeräimiä suojellun kiinteistön katolle tai kaupunkikuvallisesti näkyvään paikkaan käsitellään hanke kaupunkikuvallisena lausuntoasiana. Kaupunkikuvallisen lausuntoasian käsittelyn yhteydessä kuullaan tarvittaessa ne naapurit, joiden näkymiin aurinkokeräimet sijoittuvat. Hakija voi kuulla itse naapurit tai kuuleminen voidaan jättää viranomaisen hoidettavaksi. Vaikka lupaa tai lausuntoa ei haetakaan, tulee hakijan kuulla naapurit, jos hankkeella on vaikutusta naapurin etuun.”

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että Helen, Heka ja asianomaiset hallintokunnat (mm. rakvv, ksv, hkr, kivi, kaupunginmuseo ja Att) selkeyttävät, yhtenäistävät ja tehostavat kiinteistönomistajille, rakennuttajille ja rakentajille suunnattua, aurinkokeräinten asennusta koskevaa tiedotusta myös luvanvaraisuuden näkökulmasta.

Lisätiedot

Ifa Kytösaho, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 32293
ifa.kytosaho(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 22.2.2016

HEL 2015-012409 T 00 00 03

Kaupunginmuseo on tutustunut Helsingin rakennusvalvontaviraston ohjeeseen ”Aurinkokeräimen, ilmapumpun ja jäähdytyslaitteen ulkoyksikön asentaminen” (lokakuu 2014). Museo pitää hyvänä, että suojeltujen rakennusten osalla aurinkokeräimet edellyttävät ”kaupunkikuvallisen lausuntoasian” joka ei tarkoita samaa kuin rakennuslupa. Rakennusvalvonnan opastus ja harkinta on tärkeä etenkin kantakaupungin alueella ja kohteissa, joissa vesikatto ja julkisivu on suojeltu asemakaavassa. Rakennustyyppi ja sijainti määrittävät paljolti, miten aurinkokeräimet luontevasti sijoittuvat rakennukseen. Esimerkiksi teollisuusrakennuksiin on luontevampaa sijoittaa aurinkokeräimiä kuin yksin puiston keskellä sijaitsevaan arvorakennukseen tai yhtenäisen kaupunkikuvan kuten Tempeliaukion tai Vallilan alueella. Myös asennustapa esim. lappeen suuntaisesti voi olla luonteva tapa sijoittaa aurinkokeräimiä. Aurinkoke-

räinten asennus ei vaadi yleensä alkuperäisiin tai niihin verrattaviin rakenteisiin merkittävää puuttumista, vaan ne ovat rakenteiden päällä ja poistettavissa.

Kaupunginmuseo pitää rakennusvalvontaviraston ohjetta muutoin hyvänä, mutta "kaupunkikuvallinen lausuntoasia" tulisi määritellä, mitä sillä tarkoitetaan. Kaupunginmuseo luottaa rakennusvalvonnan kaupunkikuvalliseen harkintaan. Museo ei näe tarvetta lausua aurinkokeräinten sijoituksesta. Kaupunginmuseolta saa kuitenkin apua ja opastusta asemakaavojen suojelumääräyksiin liittyen.

Lisätiedot

Anne Mäkinen, yksikön päällikkö, puhelin: +358 9 310 36486
anne.makinen(a)hel.fi

09.05.2016

Kj/3

§ 448

Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen varatun määrärahan käyttö

HEL 2016-004838 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Anu Riila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64495
anu.riila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen vuoden 2016 talousarvion kohdalle 1 0402 varatun määrärahan 1 999 880 euron käyttösuunnitelman.

Määrärahasta esitetään kaupunginkanslian elinkeino-osaston käytettäväksi yhteensä 1 449 780 euroa maahanmuuttajien alkuvaiheen työllistymiseen ja työllistymistä edistävien lyhyt- ja täydennyskoulutuksen hankintaan, tutkintojen tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä kielikoulutuspalveluihin ja kielitaidon testauksiin työmarkkinavalmiuksien parantamiseksi palkkatuetussa työssä ja työkokeilussa oleville.

Opetusvirastolle esitetään käytettäväksi yhteensä 356 720 euroa Stadin aikuisopiston maahanmuuttajakotivanhempien suomen kielen opetuksen järjestämiseen ja ostopalveluihin järjestöiltä sekä Helsingin aikuislukion aikuisten maahanmuuttajien suomen kielen opetuksen järjestämiseen.

Ruotsinkieliselle työväenopistolle esitetään käytettäväksi 20 080 euroa ruotsi toisena kielenä opetukseen. Varhaiskasvatusvirastolle esitetään käytettäväksi 173 300 euroa lastenhoitopalveluun suomi toisena kieleinä opetuksessa.

Esittelijän perustelut

Valtiolla, pääkaupunkiseudun kaupungeilla, pääkaupunkiseudun yrittäjillä ja Keskuskauppakamarilla on vuodesta 2012 lähtien ollut voimassa sopimus maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi ja työmarkkina-aseman parantamiseksi. Sopimuksen uusimisesta käytiin neuvotte-luja vielä loppuvuodesta 2015, mikä hidasti määrärahan käyttöesityk-sen valmistelua. Työ- ja elinkeinoministeriö päätti lopulta olla uusimaat-ta aiesopimusta vuodelle 2016. Tarve vuoden 2016 varatun määrära-han käytölle on kuitenkin edelleen suuri, ottaen huomioon vieraskieli-sen väestön työttömyysasteen, joka oli vuoden 2015 lopussa noin 29 % kun koko väestön työttömyysaste oli noin 10 %. Yli 300 päivää työttö-mänä olevia on tällä hetkellä Helsingissä yhteensä noin 11 000 henki-löä, joista maahanmuuttajien osuus on n. 40 %. Helsingin TE-toimiston kanssa on tarkasteltu maahanmuuttajataustaisten työttömien tilannetta ja todettu määrärahan käytön tarve myös vuonna 2016.

Rinnakkain tämän määrärahaesityksen valmistelun kanssa on valmis-teltu kaupunginhallituksen esitystä menovarauksesta vuoden 2016 ta-lousarvion kohdalle 1 1403, joka käytettäisiin turvapaikanhakijoiden ko-toutumisen edellytysten ja maahanmuuttajien hyvän kotouttamisen var-mistamiseksi. Asia käsiteltiin kaupunginhallituksessa 21.3.2014. Mää-räraha esitettiin käytettäväksi osaamiskeskuksen käynnistämiseen, las-ten ja nuorten kotoutumisen tukemiseen, turvapaikanhakijoiden ja maa-hanmuuttajien osallisuusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä vuoropu-helun lisäämiseen turvapaikanhakijoiden ja kantaväestön välillä moni-kulttuurisen jalkautuvan työn keinoin.

Maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseen varattu määrä-raha käytetään niihin helsinkiläisiin maahanmuuttajiin, jotka ovat asu-neet pidempään Helsingissä, mutta jotka eivät ole olleet lakisääteisten kotoutumistoimien piirissä, tai joilla lakisääteiset palveluprosessit läpi-käytyään on edelleen vaikeuksia kotoutua ja työllistyä. Määräraha koh-dentuu niille pidempään Helsingissä asuneille maahanmuuttajille, joi-den kotoutumisprosessia ja työmarkkina-asemaa voidaan nopeilla, räätälöidyillä toimilla edistää, ja näin ehkäistä syrjäytymisriskiä.

Helsingin kaupunki on jo vuodesta 2010 alkaen toteuttanut maahan-muuttajien varhaisen työllistymisen edistämiseksi mallia, johon sisältyy työkokeilua, kielikoulutusta ja palkkatukityötä (TKP-malli) sekä muita jatkotyöllistymistä tukevia palveluja, kuten lyhytkursseja, täydennys-

koulutusta ja tutkintojen tunnistamista. Ennen työkokeilun ja kielikoulutuksen aloittamista asiakas käy kielitaitotestissä, jonka perusteella arvioidaan kielikoulutuksen tarve ja tasoryhmä. Työkokeilun aikana opiskellaan suomea 1-2 päivää viikossa. Työkokeilua seuraa palkkatukityö, jonka aikana on mahdollista jatkaa kielen opiskelua muutama tunti viikossa. Asiakkailta on mahdollisuus lisätä valmiuksia erilaisten lyhytkurssien, täydennyskoulutusten sekä uravalmennuksien avulla. Vuoden 2015 aikana kehitettiin maahanmuuttajien työllistymisen alkuvaiheen ohjautumisen prosessia, näyttötutkintoja ja näyttökokeita ym. monipuolisin toimenpitein vastaamaan suomalaisen työelämän osaamisvaatimuksia. Kaupunginkanslian elinkeino-osasto jatkaa tätä työtä vuonna 2016. TKP -palveluun esitetään käytettäväksi 856 780 euroa palkkatuetuun työhön sekä 70 000 euroa työllistymistä edistävien lyhyt- ja täydennyskoulutusten hankintaan sekä tutkintojen tunnistamiseen ja tunnustamiseen.

Valtion tarjoama kotoutumiskoulutus on tarkoitettu alle kolme vuotta maassa olleille maahanmuuttajille. Osa Suomessa pitkään asuneista maahanmuuttajista ei ole aikanaan päässyt kotoutumiskoulutukseen joko sen vuoksi, että on suoraan aloittanut työt esimerkiksi englanninkielisessä työpaikassa tai on jäänyt kotiin hoitamaan lapsia niin, että kotoutumisesta annetun lain kolmen vuoden määräaika on kulunut umpeen ennen pääsyä kielikoulutukseen. Joidenkin maahanmuuttajien osalta kotoutumiskoulutuksen kesto on ollut liian lyhyt jotta henkilö on voinut rekrytoitua tai päästä jatkokoulutukseen. Tarjoamalla tälle kohderyhmälle kieli- ja työllistymiskoulutusta parannetaan pidempään maassa olleiden maahanmuuttajien työmarkkina-asemaa ja heidän kotoutumistaan. Kaupunginkanslian elinkeino-osasto esittää kokeiltavaksi palvelumallia, jolla voidaan tarjota kielikoulutuspalvelua 2500:lle maahanmuuttaja-asiakkaalle työmarkkinavalmiuksien parantamiseksi sekä jatkotyöllistymisen helpottamiseksi. Palvelumallin kokeilun aikana selvitetään mahdollisuus järjestää palvelua TE-hallinnon aktivointipalveluna. Näihin toimenpiteisiin esitetään käytettäväksi yhteensä 523 330 euroa.

Opetusviraston Helsingin aikuislukiolle esitetään käytettäväksi 143 220 euroa maahanmuuttajaopiskelijoiden ohjauksen tehostamiseen sekä syyslukukaudella 2016 toteutettavien luku- ja kirjoitustaidottomien suomi toisena kielenä -kurssien sekä edistyneempien kurssien järjestämiseen.

Vuonna 2011 alkanut kotona lapsia hoitavien maahanmuuttajien suomen- ja ruotsinkielen opetus samanaikaisella lapsille suunnatulla toiminnalla jatkuu virastojen ja järjestöjen yhteistoimintana vuonna 2016. Opetusryhmiä järjestetään yhteensä 14. Opetuksesta vastaa opetusviraston Stadin aikuisopisto ja ruotsinkielinen työväenopisto Arbis. Järjestöt täydentävät maahanmuuttajien suomen ja ruotsin kielen opetuk-

sen tarjontaa. Lastenhoitovastuu on varhaiskasvatusvirastolla, järjestöillä ja Arbiksella. Kyseessä on ainutlaatuinen monitoimijainen lähipalvelumalli nuorten, myöhemmin työmarkkinoille pyrkivien vanhempien kotoutumisen tueksi. Vuositasolla noin kaksisataa kotona lastaan hoitavaa vanhempaa saa tämän toiminnan kautta kielen alkeet, opastusta lasten kasvuun liittyvissä asioissa ja kotoutumisessa tarvittavaa ohjausta.

Opetusviraston Stadin aikuisopistolle esitetään käytettäväksi yhteensä 213 500 euroa suomen kielen opetuksen järjestämiseen ja ostopalveluihin järjestöiltä.

Ruotsinkieliselle työväenopisto Arbikselle esitetään käytettäväksi 20 080 euroa kotivanhempien ruotsi toisena kielenä opetuksen järjestämiseen.

Varhaiskasvatusvirastolle esitetään käytettäväksi 173 300 euroa lastenhoitopalveluun suomi tai ruotsi toisena kielen opetuksessa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 09 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi
Anu Riila, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64495
anu.riila(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite-määrärahan käyttö esitys2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Opetusvirasto
Varhaiskasvatusvirasto
Arbis

§ 449
Koululainojen myöntäminen vuodelle 2016

HEL 2015-006987 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

A

muuttaa vuoden 2016 talousarviokohdalle 9 01 02 (Muu antolainaus, Khn käytettäväksi) varattujen määrärahojen käyttötarkoitusta ao. talousarviokohdan sisällä seuraavasti:

-25 000 euroa alakohdalla 9 01 02 04 Sosiaaliin tarkoituksiin (rakenushankkeet) myönnettävät lainat

+25 000 euroa alakohdalle 9 01 02 01, Lainojen myöntäminen kouluille

B

myöntää Maanviljelyslyseon osakeyhtiölle talousarvion kohdalla 9 01 02 01, Lainojen myöntäminen kouluille, 2 000 000 euron suuruisen lainan jäljempänä mainituin ehdoin

C

myöntää Lauttasaaren yksityiskoulujen kannatusyhdistys ry:lle 3 100 000 euron suuruisen lainan jäljempänä mainituin ehdoin

D

myöntää Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiölle 480 944 euron suuruisen lainan jäljempänä mainituin ehdoin

Laina-aika: laina on laina-aikanaan lyhennyksistä vapaa. Laina-aika on koulun ylläpitäjän ja kaupungin välillä tehdyn sopimuksen voimassaoloaika edellyttäen, että vakuudet ovat voimassa.

Lainan korko: lainasta maksettava korko on valtiovarainministeriön puolivuositain vahvistaman peruskoron suuruinen (tällä hetkellä 0 %).

Lainan vakuus: lainansaaja panttaa lainan vakuudeksi riittävän määrän kiinteistöön tai sen vuokraoikeuteen kohdistuvia panttikirjoja tai muun kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston hyväksymän vakuuden.

Lainan erityisehto: Kiinteistöviraston tilakeskukselle tulee toimittaa seuraavat dokumentit ennen lainan nostamista: yhteenveto tarjouspyynnöistä ja perustelut valituista urakoitsijoista, kustannusseuranta lainaerien nostamista varten ja hankkeen valmistuttua loppuselvitysraportti toteutuneista rakennuskuluista.

Lisäksi sovelletaan kaupunginhallituksen 20.4.2015 tekemän päätöksen mukaisia velan yleisiä ehtoja sekä yleisiä panttaus- ja takausehtoja. Edelleen kaupunginhallitus päätti kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa laatimaan tarvittavat laina-asiakirjat.

Käsittely

Esteelliset: Sami Sarvilinna

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Heikki Kohi, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 36124
heikki.kohi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Anomus koululainan myöntämiseksi Lauttasaaren yhteiskoulun liikuntasalin perusparannukseen_peatetty
- 2 Helsingin yhteislyseon lainahakemus_peatetty
- 3 Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiön lisälainahakemus 28.1.2016_peatetty

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Hakija 1

Hakija 2

Hakija 3

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Maanviljelyslyseon osakeyhtiö (Helsingin yhteislyseo) hakee kaupungilta 7 980 000 euron rahoitusta koulukiinteistön ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmien sekä sähkötekniikan perusparannuksen rahoitukseen. Kustannukset jakautuvat kustannusarvion (liite) mukaisesti vuosille 2016–19 siten, että vuodelle 2016 haettava koululaina on suuruudeltaan 2 000 000 euroa. Remontin on tarkoitus alkaa lokakuussa 2016 ja koulutoiminta on tarkoitus siirtää väistötiloihin ennen sitä kesän aikana.

Helsingin yhteislyseon kaupungin lainapääoma on tällä hetkellä yhteensä 3 146 000 euroa. Kaupungin omistamalla korttelin 47001 vuokratontilla 1 sijaitsevan koulurakennuksen tekninen nykyarvo on 8.4.2015 tehdyn arvion mukaan noin 13 000 000 euroa, joten reaalivakuus riittää kattamaan lainojen yhteismäärän.

Lauttasaaren yksityiskoulujen kannatusyhdistys ry (Lauttasaaren yhteiskoulu) hakee kaupungilta 3 100 000 euron koululainaa koulukiinteistön liikuntasalin perusparannuksen rahoitukseen. Koulu on toimittanut 20.5.2015 kiinteistöviraston tilakeskukselle seitsemänkohtaisen perusparannusohjelman vuosille 2016–23 (liite), jonka ensimmäisenä ja kii-reellisimpänä kohteena on alkuperäisessä kunnossa olevan liikuntasali-siiven peruskorjaus. Remontin on tarkoitus alkaa vielä tänä keväänä.

Lauttasaaren yhteiskoulun kaupungin lainapääoma on tällä hetkellä yhteensä noin 7 757 000 euroa. Kaupungin omistamalla korttelin 31084 vuokratontilla 8 sijaitsevan koulurakennuksen tekninen nykyarvo on 22.4.2016 tehdyn arvion mukaan noin 13 100 000 euroa, joten reaali-vakuus riittää kattamaan lainojen yhteismäärän.

Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiö (Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu) hakee kaupungilta enintään 480 944 euron koululainaa koulu-kiinteistössä vuoden 2015 aikana tehdyistä jännebetonipalkkien peruskorjauksista koituneiden lisäkustannusten rahoitukseen. Kaupunginhallitus myönsi 21.9.2015 (890 §) päätöksellään hankkeelle 800 000 euron koululainan. Alkuperäiseen kustannusarvion huomattava ylittyminen (liite) johtuu mittavista lisä- ja muutostöistä, joiden tarpeellisuus ilmeni vasta rakennustöiden toteuttamisvaiheessa. Korjauskohteena olleet uimahalli ja liikuntasali asetettiin käyttökieltoon 1.6.2014 ja otettiin peruskorjauksen jälkeen uudestaan käyttöön 19.10.2015.

Helsingin Suomalaiselle Yhteiskoululle on aiempina vuosina myönnetty useita kaupungin lainoja, joiden pääoma on tällä hetkellä yhteensä noin 9 666 000 euroa. Lisäksi yhdestä lainasta on nostamatta 100 000 euroa. Kaupungin omistamalla korttelin 29076 vuokratontilla 12 sijaitsevien koulurakennuksen, urheilutalon ja asuinrakennuksen tekninen nykyarvo on 1.4.2015 tehdyn arvion mukaan noin 19 000 000 euroa, joten reaalivakuus riittää kattamaan lainojen yhteismäärän.

Helsingin kaupungin ja ylläpitäjän välillä tehdyn koulusopimuksen kohdan 6 mukaisesti sopimuskoulun on haettava perusparantamiseen ja uudisrakentamiseen tarkoitettua lainaa ensisijaisesti kaupungilta.

Kaupunginvaltuusto on vuotta 2016 koskevan talousarvion hyväksymisen yhteydessä 2.12.2015 (328 §) myöntänyt määrärahaa koululainoihin vuodelle 2016 yhteensä 4 000 000 euroa. Lisäksi Kvsto on 17.2.2016 (35 §) päätöksellään myöntänyt ko. talousarviokohdalle 1 559 500 euron suuruisen ylitysoikeuden vuonna 2015 käyttämättä jääneiden määrärahojen sekä sopimuskoulujen vuonna 2015 antaman tarveselvityksen perusteella.

Sopimuskoulujen hakema lainarahoitus, yhteensä 5 580 944 euroa, ylittää vuoden 2016 talousarviossa käytettävissä olevat määrärahat. Muun antolainauksen alakohdalle 9 01 02 04 on varattu 1,5 miljoonaa euroa sosiaaliin tarkoituksiin myönnettäville lainoille (rakennushankkeet), jota määrärahaa ei tulla tämän hetken arvion mukaan täysimääräisesti käyttämään. Esittelijä pitää näin ollen tarkoituksenmukaisena kohdentaa uudelleen ta-kohdan 9 01 02, Muu antolainaus, määrärahaa 25 000 euron osalta käytettäväksi koululainoihin päätösehdotuksessa kuvatun mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Heikki Kohi, rahoitusasiantuntija, puhelin: 310 36124
heikki.kohi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Anomus koululainan myöntämiseksi Lauttasaaren yhteiskoulun liikuntasalin perusparannukseen_peatetty
- 2 Helsingin yhteislyseon lainahakemus_peatetty
- 3 Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiön lisälainahakemus 28.1.2016_peatetty

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Hakija 1

Hakija 2

Hakija 3

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-

09.05.2016

Kj/4

hallitus

Tiedoksi

Opetusvirasto
Kiinteistövirasto
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

HEL 2015-006987 T 02 05 03 00

Suomalaisen yhteiskoulun Osakeyhtiö haki ja sain Helsingin kaupungilta osakeyhtiön ja Helsingin kaupungin 1.4.1998 solmiman koulusopimuksen 6 §:n perusteella lainaa 800 000 euroa koulukiinteistössä vuoden 2015 aikana tehdyn urheilutalon jännebetonipalkkien korjaustyöhön.

Suomalaisen yhteiskoulun kortteli on kaavoitettu YO-s-merkinnällä opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. Professori Heikki Sirénin vuonna 1970 suunnittelemat SYK:n rakennukset ovat merkittäviä suomalaisen betoniarkkitehtuurin edustajia ja ne on lisäksi suojeltu asemakaavassa sr-1-merkinnällä.

Korjatut palkit toimivat uimahallin ison altaan katon ja sen yläpuolella olevan liikuntasalin lattian kantavina rakenteina. Kiinteistöyhtiön urheilutalon uimahalli ja liikuntasali jouduttiin määräämään käyttökieltoon todetun riskirakenteen takia. Jännebetonipalkeissa on vastaava rakennetyyppi / jänneteräkset kuin Jyväskylän Kangasvuon vesitornissa, joka romahti vuonna 2012. Helsingin rakennusvalvontavirasto lähetti Ympäristöministeriön ja ELY-keskuksen aloitteesta Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiölle asiaa koskevan kirjeen keväällä 2014.

Korjaustyön toteutuksen aikana kustannukset ovat ylittyneet merkittävästi, urakan lisätyöt ovat suuremmat kuin alkuperäinen urakkahinta. Suunnitteluvaiheen tutkimukset ovat olleet puutteelliset. Lisätyöt ovat johtuneet rakenteiden avausten ja purkujen jälkeen havaituista poikkeamista suunniteltuun tilanteeseen nähden sekä työteknisistä asioista. Rakennustyöt on tehty alun perin osittain eri tavalla kuin dokumenteissa tai suunnitelma ei ole ollut alun perin riittävän tarkka. Urakka-ajan pidentyminen ja toimenpidealueen laajeneminen liikuntasalin puolelle ovat myös aiheuttaneet lisäkustannuksia.

Korjaustyö on tehty valmiiksi ja toiminta tiloissa on alkanut uudelleen lokakuussa 2015. Kustannusten ylittymisen takia Suomalaisen yhteiskoulun Osakeyhtiö on hakenut enintään 480 944 euron lisälainaa. Hankkeen kustannukset ovat kokonaisuudessaan 1 280 943,86 euroa.

Tilakeskus on pyytänyt ja saanut lisäselvityksiä Suomalaisen yhteiskoulun Osakeyhtiöltä ja rakennuttamisorganisaatiolta. Annettujen selvitysten pohjalta tilakeskus puoltaa lisälainan myöntämistä.

LYK lainahakemus

Lauttasaaren yhteiskoulun kannatusyhdistys Ry hakee koululainaa liikuntasalin ja sen puku- ja pesutilojen perusparannukseen ja kahden luokan muutostyöhön liikuntasalisiivessä 3 100 000 euroa. Koulu haki lainaa salin kunnostukseen jo vuonna 2015, mutta ei saanut sitä. Tällöin esitettyjen hankkeiden yhteissumma ylitti yksityiskoulujen lainoihin varatun rahoitusvarauksen ja hankkeita jouduttiin priorisoimaan.

Lauttasaaren yhteiskoulu toimii Lauttasaaren yläasteikäisten lasten lähikouluna. Tänä lukuvuonna yläasteikäisiä on koulussa 348. Kouluikäisten lasten lukumäärä on Lauttasaaren alueella kasvussa. Koulussa toimii myös lukio, 310 opiskelijaa tänä lukuvuonna.

Lauttasaaren yhteiskoulun liikuntasali on esitettyjen selvitysten mukaan peruskorjauksen tarpeessa. Lisäksi ylioppilaskirjoitusten siirtyminen sähköisiksi luo painetta saada sali kuntoon, jotta ylioppilaskirjoitusten järjestäminen ei haittaa muun koulun toimintaa. Sähköiset ylioppilaskirjoitukset aloitetaan syksyllä 2016, aineilla, joissa ei ole paljon kirjoittajia. Keväällä 2018 kirjoitetaan sähköisesti kielistä yleisesti kirjoittajamäärältään isoin, englanti, ja syksyllä 2018 äidinkieli, jossa suuri osallistujamäärä.

Esitetyn tavoitehintalaskelman perusteella kustannukset ja tavoiteltu taso ovat linjassa opetusviraston ylläpitämien koulujen korjausten kanssa. Tilakeskus puoltaa lainan myöntämistä.

HYL lainahakemus

Maanviljelyslyseon osakeyhtiö hakee koululainaa Helsingin yhteislyseon ilmainvaihto-, sähkö- ja lämmitysjärjestelmien saneeraukseen vuosille 2016-2018. Hankkeeseen liittyy vesikatkon uusiminen muulla kuin liikuntasalin osalla ja korotus siten, että iv-kanavat sopivat vesikatkon alle. Haettava summa on kokonaisuudessaan 7 980 000 euroa.

Saneeraus tehdään neljän vuoden aikana siten, että v. 2016 haettava lainasumma on 2 000 000 euroa. Vuoden 2017 tarve on 3 000 000 eu-

roa, vuoden 2018 tarve 2 800 000 euroa ja vuoden 2019 tarve on 180 000 euroa.

Työ on vaiheistettu kahdelle lukuvuodelle ja kahdelle kesälomakaudelle. Rahoitus on ajoitettu kalenterivuositain, mutta työ jakaantuu siten, että 1.osa on vuosina 2016- 2017, 2.osa vuosina 2017-2018 ja takuuasioita vähän vuonna 2019. Koulun kesälomien ajaksi ajoitetut alueet ovat merkittävältä osuudelta säilytettäviä tai juuri saneerattuja osuuksia, joihin tehdään vain pakollinen tekniikan uusiminen.

Saneeraus edellyttää opetukselle väistötiloja. Tämä on ratkaistu kolmella kaksikerroksisella parakilla, jotka pystytetään koulun tontille. Väistötilojen maanrakennustöihin, perustamiseen ja ulkopuolisiin taloteknisiin asennuksiin on varattu hankkeessa rahoitus. Varsinainen väistötilojen kustannus on jyvitetty väistötilojen vuokraan 24 kuukauden ajalle eikä se sisälly hankkeen kustannusarvioon.

Esitetyn materiaalin perusteella kiinteistöviraston tilakeskus toteaa hankkeen tarpeelliseksi ja esitetyn kustannusarvion asianmukaiseksi suhteessa hankkeen sisältöön ja kokoon. Suunnitelmien laatutaso ei ylitä opetusviraston ylläpitämien koulujen laatutasoa.

Lisätiedot

Sirkka-Liisa Sundvall, projektinjohtaja, puhelin: 310 23058
sirkka-liisa.sundvall(a)hel.fi

Opetuslautakunta 22.03.2016 § 44

HEL 2015-006987 T 02 05 03 00

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että koulurakennusten oikea-aikaisilla kunnossapitotoimenpiteillä ylläpidetään oppimisympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä huomioidaan nykyajan pedagogisten ratkaisujen tarpeet koulurakennuksia kunnostettaessa. Tästä näkökulmasta katsoen opetuslautakunta antaa puoltavan lausunnon.

Hankkeiden rakennusteknisen tarpeellisuuden arvioi kiinteistövirasto.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Jarkko Heikkilä, taloussuunnittelija, puhelin: 310 86696
jarkko.heikkila(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

09.05.2016

Kj/4

Seija Ryymin, talousjohtaja, puhelin: 310 86278
seija.ryymin(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 450

Kultaisen Helsinki-mitalin myöntäminen ansioituneille kansalaisille 2016

HEL 2016-004917 T 01 02 03 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää kultaisen Helsinki-mitalin liitteessä mainituille henkilöille, joiden on katsottava toiminnallaan ansaitsevan kaupungin tunnustusta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Liitteet

1 Ansioituneet kansalaiset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsinki-mitalin myöntämisperusteita koskevien määräysten 2 §:n 2 momentin mukaan kultainen Helsinki-mitali voidaan myöntää henkilöille, joiden on katsottava toiminnallaan ansainneen kaupungin tunnustusta.

Helsinki-mitalin jakoa koskevien määräysten mukaan mitalin myöntää kaupunginhallitus kaupunginjohtajan ehdotuksesta. Tieto mitalin saajista annetaan julkisuuteen 10.6.2016, jolloin mitalit luovutetaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

09.05.2016

Kj/5

Liitteet

1 Ansioituneet kansalaiset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 451

Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2015 arviointikertomuksesta

HEL 2015-005412 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa tarkastuslautakunnalle Arviointikertomus 2015:n kohdista 2.1–5.17 seuraavan lausunnon:

2.1 Tarkastuslautakunnan vuonna 2013 antamien suositusten vaikuttavuuden arviointi

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tulee

- varmistua siitä, että hallintokunnat ryhtyvät toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

Kaupunginhallitus toteaa, että hallintokunnilta pyydetään vuosittain selvitys siitä, mihin toimenpiteisiin hallintokunnat ovat ryhtyneet edellisvuoden arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta. Selvitys toimitetaan kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia on toimittanut marraskuussa 2015 tarkastusvirastoon selvityksen vuoden 2013 arviointikertomuksen suositusten vaikuttavuudesta.

3.3 Dokumentoinnin puutteet

Arviointikertomuksessa todetaan, että

tukkutorin, hankintakeskuksen, ympäristökeskuksen, kaupunginorkesterin, Työterveys-liikelaitoksen ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee jatkossa

- toimittaa Talpaan, osana tilinpäätösaineistoa, sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa.

kaupunginkanslian, rakennusviraston, Staran, pelastuslaitoksen, sosi-aali- ja terveysviraston ja liikuntaviraston tulee jatkossa

- kiinnittää huomiota siihen, että kaikkien sitovien tavoitteiden osalta toimitetaan Talpaan, osana tilinpäätösaineistoa, sellaiset dokumentit, joiden perusteella toteutuminen voidaan varmentaa.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa. Tavoitteiden dokumentointi on kerätty talousarviovuoden aikana jo talousarvion toteutumisen seurannan yhteydessä. Tilinpäätösvaiheessa kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota tavoitteiden toteutumisen dokumentointiin. Kaupunginkanslia ja taloushallintopalvelut tiivistävät yhteistyötä tilinpäätöstietojen kokoamisvaiheessa sen varmistamiseksi, että kaikki tarvittavat tiedot on toimitettu.

3.4 Tytäryhteisöille asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- kehittää tilinpäätösraportointia siten, että myös tytäryhteisöjen osalta sitovien tavoitteiden toteutumistiedot sisältävät lyhyen perustelun sille, millä perusteella tavoite toteutui.

Kaupunginhallitus toteaa, että tytäryhteisöjen sitovien tavoitteiden toteutumista arvioidaan tytäryhteisöjen toimittamien toteumatietojen perusteella. Tytäryhteisöjen edellytetään dokumentoivan toteumatiedot niin, että tavoitteiden toteutumisen arviointi on tosiasiallisesti mahdollista. Jatkossa tilinpäätösraportointia kehitetään niin, että myös tytäryhteisöjen osalta sitovien tavoitteiden toteutumistiedot sisältävät lyhyen perustelun sille, millä perusteella tavoite toteutui.

4.2 Talouden tunnuslukujen kehitys

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- selvittää rakennuttajaresurssien riittävyys suhteessa käytettävissä oleviin investointimäärärahoihin.

Kaupunginhallitus toteaa, että rakennushankkeiden toteutumiseen ja määrärahan käyttöön vaikuttavat useat eri tekijät, kuten rakentamisen lupaedellytysten ja asemakaavallisten edellytysten viivästyminen. Rakennushankkeiden eteneminen on usein myös sidoksissa muiden osapuolten edellytyksiin toteuttaa suunniteltuja hankkeita. Rakennuttajaresursseja arvioidaan virastojen tekemien esitysten pohjalta täyttölupaprosessissa. Virastojen osoittamia perusteltuja rakennuttamisen lisätarpeita on otettu huomioon mm. vakanssien muutoksilla. Rakennuttamiseen liittyviä palveluita on mahdollista tilata myös konsulteilta. Meillä on olemassa johtamisjärjestelmän uudistuksessa suunnitellaan toimialojen palvelukokonaisuuksia. Tässä yhteydessä selvitetään myös rakennuttamisen parantamista uudelleenorganisoinnilla.

5.1 Harmaan talouden torjunta

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- edelleen pyrkiä vaikuttamaan siihen, että julkisia hankintoja tekeville viranomaisille säädettäisiin tiedonsaantioikeus palveluja tarjoavien organisaatioiden julkisten velvoitteiden ja maksujen hoitamiseen liittyviin tietoihin.

kaupunginkanslian tulee

- yhteistyössä hallintokuntien kanssa päivittää harmaan talouden torjuntaohje vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimialojen erityispiirteitä.

rakennusviraston, Staran, HKL:n, liikuntaviraston ja pelastuslaitoksen tulee

- asettaa hankintasopimuksissa urakoitsijoille sanktioita harmaan talouden torjuntaan liittyvien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä harmaan talouden torjunnan tehostamiseksi.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että harmaan talouden torjuntaa jatketaan käytettävissä olevin keinoin, ja että käytettävissä olevat keinot olisivat mahdollisimman tehokkaat. Kaupunginhallitus tulee lausunnoissaan vaikuttamaan tiedonsaantioikeuden laajentamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia on aloittanut harmaan talouden torjuntaohjeen päivityksen.

Kaupunginhallitus toteaa, että hankintasopimukseen tai niihin liittyviin ehtoihin asetettavat sanktiot velvoitteiden noudattamatta jättämisestä ovat tarkoituksenmukaisia keinoja harmaan talouden torjunnan tehostamiseksi.

5.2 Tuloksellisuuden mittaaminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- lisätä palvelujen monipuoliseen mittaamiseen ja mittareiden laadintaan liittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Koulutuksessa ja ohjeistuksessa on otettava huomioon vaikuttavuuden mittaaminen taloudellisuuden ja tuottavuuden sekä palvelujen ja työelämän laadun mittamisen ohella.

kaupunginmuseon, kulttuurikeskuksen, kaupunginorkesterin ja taide-
museon tulee

- tehdä mittareiden kehittämiseen liittyvää yhteistyötä keskenään samankaltaisten palvelujen osalta.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että kaupunginkanslia huolehtii palvelujen monipuoliseen mittaamiseen ja mittareiden laadintaan liittyvästä koulutuksesta ja toteaa, että toiminnan suunnittelussa huomioidaan myös vaikuttavuuden mittaaminen taloudellisuuden ja tuottavuuden sekä palvelujen ja työelämän laadun mittaamisen ohella.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että hallintokunnat tekevät mittareiden kehittämiseen liittyvää yhteistyötä keskenään samankaltaisten palvelujen osalta.

5.3 Palkkatasa-arvo ja samapalkkaisuus

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- ryhtyä toimiin, jotta virastojen väliset mahdollisuudet ja käytännöt tulos- ja kertapalkitsemisessa olisivat tasavertaisia esimerkiksi realistisen talousarviobudjetoinnin näkökulmasta. Erityisesti Staran poikkeaviin palkkiokäytäntöihin tulee puuttua.
- kehittää henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä ja palkkakartoituksia siten, että saadaan tarkempaa vertailutietoa etenkin isojen virastojen käyttöön ja että eri palkanosien vertailtavuus ja kokonaispalkan vertailu on mahdollista.

kaupunginkanslian henkilöstöosaston tulee

- saattaa loppuun hinnoittelemattomien tehtävien sijoittaminen vaativuusluokkiin ja ryhtyä toimiin mahdollisten epäoikeudenmukaisten palkkaerojen tasaamiseksi.
- jatkaa toimia naisjohtajien määrän lisäämiseksi, ammattialojen segregaaation vähentämiseksi ja miesten kannustamiseksi perhevapaiden pitämiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että tulospalkkioiden maksaminen katsotaan oikeudenmukaiseksi, kun niiden maksaminen perustuu samoihin periaatteisiin ja linjauksiin kaikissa kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa. Kaupunginjohtajan hyväksymien (7.11.2012 § 89) periaatteiden mukaan järjestelmä on omarahoitteinen eli viraston kaupunginvaltuustossa käsiteltävään talousarvioon ei varata erillistä määrärahaa tulospalkkioiden varten. Tulospalkkioiden maksamiseen liittyy jo järjestelmän luon-

teen vuoksi rahoitusriski. Tämä on kirjattu periaateohjeistukseen ja sitä on täydennetty kaupunginhallituksen 24.11.2014 hyväksymissä vuoden 2015 talousarvion noudattamisohjeissa.

Virastoja ja liikelaitoksia on kannustettu käyttämään kertapalkitsemista täydentämään tai korvaamaan tulospalkkiojärjestelmää. Kertapalkkiot soveltuvat hyvin yksilöiden ja tiimien palkitsemiseen. Kaupunginkanslia on tuottanut sukupuolijaon mukaan kertapalkitsemiseen liittyviä tietoja virastoille ja liikelaitoksille nyt ensimmäisen kerran. Tarkoituksena on nimenomaan ollut tehdä näkyväksi nykytilanne ja varmistaa, että henkilöstölle myönnetään kertapalkkioita työtulosten eikä sukupuolen mukaan.

Starassa käytössä oleva palkitsemisen käytäntö perustuu voimassa olevaan paikalliseen sopimukseen. Staran osalta on käynnistetty selvitys jo viime vuoden puolella ja todettu, että ko. järjestelmän käytölle ei ole enää perusteita. Kaupunginkanslia on jo ryhtynyt Staran kanssa tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen muuttamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että kaupunkiorganisaation koon ja viiden erillisen sopimusalan palkkojen seuranta vaatii kehittyntä raportointijärjestelmää. Nykyinen raportointi on jokseenkin puutteellista ja tietoa kootaan eri tarpeita varten varsin monimutkaisesta HIJAT-palkanlaskentajärjestelmästä. Raportointia tullaan kehittämään osana HR-tietojärjestelmähanketta, jonka hankintaan liittyvä kilpailutus on tarkoitus käynnistää jo tänä vuonna.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että tehtävien vaativuuden arviointi (TVA) on keskeinen menetelmä oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen palkkapolitiikan toteuttamisessa. Tätä varten on kehitetty kaupunkiyhteinäistä TVA-työtä. Hinnoittelemattomien tehtävien TVA-työtä jatketaan tänä vuonna sovittun aikataulun mukaisesti. Johtamisjärjestelmän uudistuksen yhteydessä on odotettavissa muutoksia erityisesti johdon, hallinnon ja erilaisten asiantuntijoiden tehtävissä. TVA-työtä tuleekin jatkuvasti päivittää ja uudessa toimialaorganisaatiossa tuleekin varmistaa ajantasainen TVA-työ, minkä pohjalta voidaan käynnistää palkkaepäkohtien korjaaminen.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että kaupunginkanslia seuraa ja tukee henkilöstön tasa-arvosuunnitelman mukaista kehittämistyötä virastoissa ja liikelaitoksissa. Naisia tuetaan edelleen johtamisuralle: tuetaan heidän urakehitystään esimiestehtäviin, laaditaan kehityssuunnitelmia tulos- ja kehityskeskusteluissa sekä jatketaan välivuoden jälkeä mentoroimista.

Tasa-arvosuunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä isien kannustamiseksi perhevapaille. Tähän liittyen käynnistetään kampanja jo tämän

vuoden aikana. Helsingissä on lisäksi meneillään perheystävällisen työpaikan kriteereiden laadinta yhteistyössä virastojen ja liikelaitosten kanssa. Ns. perhepäivää on myös tarkoitus kokeilla jossakin virastossa. Perhevapaisiin liittyviä asioita tullaan pitämään esillä näiden hankkeiden myötä.

5.4 Konsernin tytäryhteisöihin liittyvien strategian toimenpiteiden toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- talousarvioehdotusta laatiessaan kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, että sitovat tavoitteet ohjaisivat tytäryhteisöjä toteuttamaan kaupungin strategiaohjelman sisällöllisiä, palvelujen tuottamiseen liittyviä tavoitteita.
- tarkastella, erityisesti kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimialan yhtiöiden osalta, tytäryhtiöiden fuusioimisen mahdollisuuksia sekä yhdistämisen hyötyjä ja haittoja.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarviotavoitteiden asettaminen on kaupunginvaltuuston keskeinen ohjauskeino suhteessa kaupungin tytäryhteisöihin. Talousarviossa asetettavien tavoitteiden kehittäminen niin, että ne ohjaavat tytäryhteisöjen toimintaa, on olennaista kaupungin toimivan konserniohjauksen kannalta. Talousarviotavoitteita ja niiden asettamiseen liittyvää prosessia on kehitetty vuosittain, mutta kehitystyötä tulee jatkaa arviointikertomuksessa esitetyllä tavalla tavoitteiden vaikuttavuuden ja ohjaavuuden parantamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin omistukselle eri yhteisöissä tulee olla strategiaohjelmaan liittyvä peruste. Tähän liittyvä tarkastelu ja arviointi on luonteeltaan jatkuvaa. Vastaavalla tavalla on tarkoituksenmukaista tarkastella kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimialan yhtiöiden osalta tytäryhtiöiden fuusioimisen mahdollisuuksia sekä yhdistämisen hyötyjä ja haittoja.

Toimialalla on tehty viime vuosina merkittäviä sulautumisjärjestelyjä, erityisesti Helsingin kaupungin asunnot Oy:n perustamisen yhteydessä. Lisäksi Kiinteistö Oy Auroranlinnaan on sulautettu pienempiä kaupunkikonserniin kuuluneita asuntojen omistamiseen keskittyneitä yhtiöitä, Helsingin kaupungin 400-vuotiskotisäätiön lakkauttamiseen liittyvän kokonaisjärjestelyn yhteydessä säätiön hallinnassa olleet kaupungin omistamat asuinrakennukset siirrettiin Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistukseen ja Kiinteistöosakeyhtiö Ruskeasuon asunnot Oy sekä Kiinteistö Oy Helsingin palveluasunnot ovat sulautuneet osaksi Helsingin kaupungin asunnot Oy:tä.

Kaupungin Ara-rahoitteisten Heka-yhtiöiden fuusio etenee edelleen konserniohjauksen mukaisesti asteittain niin, että alkutilanteen 21 kiinteistöjen isännöinnistä ja huollosta vastaava alueyhtiötä ollaan vaihteittain ryhmittämässä suuremmiksi yksiköiksi. Kaupungin kaikkien asunto-yhtiöiden kokonaisfuusion mahdollisuutta rajoittaa ennen muuta se, että valtion tuella rakennettujen kiinteistöjen talous tulee vallitsevan lainsäädännön puitteissa pitää erillään vapaarahoitteisten kohteiden taloudesta.

Kaupungin omistukseen on maanhankinnan yhteydessä päätynyt useita kiinteistöyhtiöitä, joita samoin on systemaattisesti fuusioitu yhdeksi yksiköksi sitä mukaan, kun niitä on ostettu.

Kaupunginhallitus toteaa, että jo toteutettujen järjestelyjen lisäksi on tarpeen edelleen jatkaa toimialan tytäryhteisöjen tarkastelua kaupunkikonsernin kannalta tarkoituksenmukaisimman kokonaisuuden muodostamiseksi.

5.5 Nuorisotakuun toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- varmistaa, että nykyisellään hajanaiset nuorten palvelut kootaan nuoren näkökulmasta yhdeksi palvelukokonaisuudeksi.

kaupunginkanslian tulee

- yhdessä Ohjaamon muiden toimijoiden kanssa varmistaa, että Ohjaamo-hankkeessa kehitettävät hyvät käytännöt jatkuvat myös hankekauden päättymisen jälkeen.

kaupunginkanslian työllisyyspalvelujen tulee

- nuorille suuntautuvassa viestinnässä ottaa entistä enemmän huomioon nuorten suosimat sosiaalisen median kanavat.

Kaupunginhallitus toteaa, että osana työllisyysneuvonnan kokonaisuudistuksesta nuorten palvelut (Respa, Tulevaisuustiski, Ohjaamo, Nuorten työhönohjaus ja TYP –nuorten tiimi) tullaan kokoamaan yhteen. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017.

Ohjaamo-hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa pidetään jo hankekauden aikana lähtökohtana, että hanke toimii pilottina myöhemmin vakituisesti järjestettävälle toiminnalle. Hankkeessa hyväksi todettavat käytännöt otetaan osaksi vakituista toimintaa. Virastojen sitoutuminen ohjaamon toimintaan myös hankeajan jälkeen on tärkeää.

Ohjaamo käyttää jo nyt viestinnässään nuorten toiveiden mukaisesti eri sosiaalisen median kanavia. Matalan kynnyksen toimintamalli edellyttää monipuolisia tapoja nuorten tavoittamiseksi, mutta sosiaalisen median hyödyntämistä kehitetään myös muissa nuorten palveluissa osana normaalia kehittämistä.

5.6 Kaupungin työllisyydenhoidon vaikuttavuus

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- toimia sen edistämiseksi, että työvoimapalvelut siirretään resurssineen kuntien vastuulle, tai vaikuttaa lainsäädäntöön tietojensiirron sallimiseksi valtion työvoimahallinnosta kuntien työllisyydenhoitoon.
- varmistaa, että toimialat ryhtyvät toimenpiteisiin työkoikeilukiintiön toteuttamiseksi.

kaupunginkanslian tulee

- selvittää, kannattaako kaupungin järjestää niin sanotuille kuntaosuuslistalaisille nykyistä enemmän työmahdollisuuksia riippumatta valtion palkkatuesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että kuutoskaupungit ovat tehneet jo aikaisemmin ehdotuksen työllisyydenhoidon siirrosta resurssineen kuntien vastuulle, ja että Helsinki on mukana tästä seuranneissa valmisteluissa kunnan ja valtion välisen työnjaon selkeyttämiseksi. Helsingin kaupunki on mukana valmistelussa pääkaupunkiseudun erilliskäytöstä työllisyys-, yrittäjä- ja maahanmuuttoasioissa. Valmistelussa pyritään varmistamaan mainitut tavoitteet. Kaupunginhallitus pitää tämän kaltaista valmistelua tärkeänä ja huomioi tämän valtiolle annettavissa lausunnoissa ja kannanotoissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginjohtaja on asettanut työmarkkinatuki -työryhmän työmarkkinatuen kuntaosuuden seuraamiseksi ja toimintaehdotusten tekemiseksi. Työmarkkinatukiryhmä seuraa työkoikeilukiintiöiden toteutumista ja raportoi johtajistolle säännöllisesti. Kaupunginkanslia on lähettänyt tiedotteet virastoille kiintiöiden toimeenpääntämiseksi sekä toteuttaa virastoihin tiedotuskierrokset, joilla tuetaan työkoikeilujen järjestämistä.

Kaupunginkansliassa valmistellaan työllistämisen nettovaikutusten arvioinnin laskentamallia, jotta voidaan laskea erilaisten työllistämistoimenpiteiden vaikutuksia ja arvioida vaihtoehtoja niiden toteuttamiseksi. Laskelmat otetaan huomioon työllisyydenhoidon jatkovalmisteluissa ja

laskelmien pohjalta arvioidaan miten työmahdollisuuksia kuntaosuusli-
talaisille tarjotaan.

5.7 Pyöräilyn edistämishjelman toteutuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkisuunnitteluvirastolle ja rakennusvirastolle tulee

- asettaa yhteiset mittarit ja tavoitteet pyöräilyinfran toteuttamiseen ja vaikutusten seuraamiseen.

kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston tulee

- kohdentaa pyöräilyn edistämisen määrärahat ensisijaisesti baana-
verkon ja pyöräilyn muiden pääväylien rakentamiseen.
- toteuttaa pyöräpysäköinnin investointiohjelman mukaiset suunnitel-
mat.

Kaupunginhallitus pitää pyöräilyinfran toteuttamisen ja vaikutusten seu-
raamisen mittareiden kehittämistä tärkeänä ja toteaa, että pyöräilyin-
vestointien tuottavuuden, taloudellisuuden ja vaikuttavuuden sekä pyö-
räväylien talvihoidon kehittämisen näkökulmasta olisi hyvä jatkossa ti-
lastoida ja esittää pyöräilijämäärien muutoksia kesäkauden lisäksi
myös muina vuodenaikoina.

Kaupunginhallituksen toteaa, että pyöräilyn edistämisen määrärahojen
kohdentamisessa tulisi baanaverkon ja pyöräilyn muiden pääväylien
ohella priorisoida liikenneturvallisuuden kannalta tärkeimmät kohteet.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että pyöräväylien suunnittelu ja toteu-
tus rakennettuun kaupunkiympäristöön on mm. asukkaiden ja yritysten
vaikuttamismahdollisuuksien varmistamisen vuoksi hidas prosessi,
minkä vuoksi toteutus ei ole edennyt määrärahojen mahdollistamalla
tasolla. Pyöräilyn väylien ja siltojen toteuttamiseen varatut käyttämättä
jääneet määrärahat on kuitenkin vuosittain myönnetty ylitysoikeutena
seuraavana vuonna käytettäväksi.

5.8 Normaaliolojen häiriötilanteisiin varautuminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- ohjeistaa hallintokunnat laatimaan erilaisiin häiriötilanteisiin varautu-
misensa tasosta niin sanottu kypsyysanalyysi sekä arvioimaan va-
rautumistoimintansa kustannustehokkuus.

- yhdessä virastojen ja liikelaitosten kanssa järjestää harjoitus ICT-toimintojen häiriötilanteista.
- ryhtyä toimenpiteisiin, jotta tietojärjestelmien ylläpidon roolit ja vastuut häiriötilanteissa dokumentoidaan kirjallisesti.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikkö järjestää keväällä 2016 kolme samansisältöistä varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan valmennusta, joissa käsitellään kypsyysanalyysiä osana varautumisen suunnittelua. Virastoja ja liikelaitoksia ohjeistetaan vuoden 2016 aikana arvioimaan varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan nykytaso capability maturity -malliin perustuvalla kypsyysanalyysillä. Sen sisältö on laadittu kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön sekä Huoltovarmuuskeskuksen yhteistyönä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia selvittää vuoden 2016 aikana ICT-toimintojen häiriötilannetta koskevan harjoituksen järjestämistä, siihen tarvittavia resursseja sekä siihen mahdollisesti tarvittavaa ulkopuolista osaamista, kuten ICT-harjoitusasiantuntemusta ja kyberturvallisuuden asiantuntemusta.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkikonsernin valmiusohjeen mukaan virastoilla ja liikelaitoksilla tulee olla vuoden 2016 loppuun mennessä jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmat kaikkien toiminnan jatkuvuuden kannalta kriittisten tietojärjestelmien osalta. Lisäksi kaupunginkansliassa käynnistetään ICT-häiriönhallinnan kuvauksen ja toimintamalli laadinta.

5.9 Yhteistyön toimivuus lastensuojelun ja lasten ja nuorten peruspalvelujen välillä

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystieteiden, opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston tulee

- lisätä ohjeistusta ja tiedotusta erityisesti päiväkoteihin, neuvoloihin ja kouluterveydenhuoltoon tietoisuuden lisäämiseksi lastensuojelun menettelytavoista sekä luoda yhteinen koulutuskokonaisuus monialaisesta työotteesta, yhteistyöstä ja vastuusta lasten hyvinvoinnissa ja suojelussa.

sosiaali- ja terveystieteiden tulee

- laatia lastensuojelun ja neuvoloiden työntekijöiden välille yhteinen toimintamalli, jonka avulla tiedonvaihtoa ja yhteistyötä voidaan lisätä.

- ohjeistaa lastensuojelua sosiaalihuollon asiakkaan asemasta annetun lain 17 §:n perusteella lapsen edun mukaiseen yhteistyöhön viranomaisien kanssa ja kehittämään yhtenäisiä lastensuojelun laatusuosituksen mukaisia toimintakäytänteitä.
- ryhtyä toimenpiteisiin pätevän henkilöstön saamiseksi ja henkilöstön pysyvyyden lisäämiseksi lastensuojelussa.

Kaupunginhallitus toteaa, että lastensuojelun ja muiden toimijoiden yhteistyön vahvistamiseen on kiinnitetty huomiota sekä vuoden 2016 talousarviossa että vuosien 2013–2016 strategiaohjelmassa.

Vuoden 2016 talousarvioon sisältyy mm. yhteisen prosessin kehittämisen jatkaminen sosiaali- ja terveystoimen, varhaiskasvatuksen, opetus- ja nuorisotoimen yhteistyönä syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tukemiseksi. Sosiaali- ja terveystoimen perhekeskusmallin suunnittelua jatketaan ja tavoitteena on turvata kokonaisvaltainen, tarpeen mukainen tuki perheille kokoamalla perhekeskukseen lasten ja perheiden palveluja ehkäisevistä palveluista korjaaviin palveluihin.

Strategiaohjelman 2013–2016 mukaisesti lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan varhaiskasvatuspalveluilla ja koko kaupungin kasvatuskumppanuudella, toteutetaan varhaiskasvatuksen yhteiset prosessit muiden lapsi- ja perhepalveluja tuottavien hallintokuntien kanssa lapsen tukemisessa sekä, että erityistä tukea syrjäytymisen ehkäisyyn tarvitsevilla alueilla tiivistetään perhetyön ja neuvolatoiminnan toiminnallista yhteyttä ja ensimmäistä lastaan odottaviin perheisiin toteutetaan kotikäynti.

5.10 Innovaatorahaston tuloksellisuus

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- edellyttää innovaatorahaston avustuspäätöksissä, että avustuksia saaneiden hankkeiden loppuraporteissa arvioidaan hankkeen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta suhteessa saatuun avustukseen.
- myöntää avustuksia vain sellaisille hankkeille, jotka luovat tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa rahaston sääntöjen mukaisesti.

Kaupunginhallitus tuo esille, että kuten arviointikertomuksessa todetaan, rahaston prosessit, työkalut ja avustuskriteerit ovat viime vuosina selkiytyneet. Innovaatorahaston haku- ja raportointiprosesseja on kehitetty. Loppuraportteja varten on laadittu loppuraportointilomake. Loppuraportoinnista ohjeistetaan talousarvion laatimisohteissa, rahoituspää-

töksessä sekä rahaston internetsivuilla. Loppuraportit myös julkaistaan internetsivuilla (www.hel.fi/innovaatorahasto).

Kaupunginhallitus toteaa, että päätöksessä, joka koski vuonna 2016 innovaatorahastosta rahoitettavia hankkeita, oli liitteenä perustelumuisio, jossa kaikkien hanke-ehdotuksien sääntöjenmukaisuus eli elinkeino- ja osaamisperustan luominen oli arvioitu. Päätöksen perusteluissa todettiin, mitä perusteita hankearvioinnissa on käytetty.

Kaupunginhallitus toteaa, että loppuraportointilomakkeen hyödyntämistä sekä loppuraporttien julkaisemista jatketaan. Jatkossa raportoinnin ohjeissa painotetaan, että loppuraportissa tulee entistä selkeämmin arvioida hankkeen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta suhteessa saatuun avustukseen. Vuoden 2017 rahoituspäätöksessä hankkeiden elinkeino- ja osaamisperustan luominen tuodaan tämän vuoden päätöksen taapaa esille. Kaupunginhallitus toteaa, että hankearviointia ja prosessia kehitetään edelleen.

5.11 Katu- ja puistosuunnitelmien toteuttaminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston tulee

- yhteistyössä ja mahdollisimman samanaikaisella suunnittelulla varmistaa, etteivät laadittavat liikennesuunnitelmat aiheuta muutoksia katusuunnitelmiin.

rakennusviraston tulee

- harkita, onko myös katusuunnitelmissa mahdollista tehdä niiden toteuttamiskustannuksia järkevästi alentavia ratkaisuja.

Kaupunginhallitus toteaa, että liikennesuunnittelun ja katusuunnittelun tekeminen yhteistyössä samanaikaisesti on tärkeää. Liikennesuunnitelman ratkaisut ovat pohjana katusuunnitelmalle. Samanaikaisessa tapahtuvassa suunnittelussa tulee suunnittelu yhteen sovittaa siten, ettei liikennesuunnitelmaan ole tarpeen tehdä myöhäisessä vaiheessa katusuunnitelmaan vaikuttavia olennaisia muutoksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että hankkeen kaikissa toteutusvaiheissa tulee pyrkiä alentamaan kustannuksia. Katusuunnitelmissa on mahdollista selvittää vaihtoehtoisia kokonaiskustannuksia alentavia toteutusratkaisuja, jotka ovat asemakaavan ja liikennesuunnitelman mukaisia. Prosessien yhteensovittaminen ja kokonaiskustannusten alentaminen ovat keskeisessä asemassa myös tulevassa johtamisjärjestelmän uudistamisessa arvioitaessa muodostettavien toimialojen rakennetta.

5.12 Sosiaali- ja terveystieteiden yhdistäminen

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystieteiden tulee

- parantaa erityisesti päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumisen hoitoketjua.
- lisätä palveluneuvontaa ja ohjausta erityisesti haavoittuville asiakasryhmille ja vahvistaa asiakkaiden ja heidän omaistensa osallisuutta palvelujen sisällön määrittelyssä.
- selvittää viraston hallinnon ja tukipalvelujen järjestämisen ongelmakohdat ja etsiä niihin ratkaisuja.

kaupunginhallituksen tulee

- valvoa, että henkilöstöpolitiikka ja -hallinto koordinoidaan keskitetysti ja samalla varmistaa, että henkilöstön tiedonsaanti ja vaikutusmahdollisuudet turvataan suurissa organisaatiouudistuksissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalveluprosessiin sekä sosiaali- ja terveystieteiden palveluneuvontaan ja –ohjaukseen ja palvelukulttuuriin on kiinnitetty huomiota vuoden 2016 talousarviossa.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa keskeistä on avohoidon ensisijaisuus. Laitospaikkoja ja ostopalveluja vähennetään ja asumispalveluprosessia tehostetaan. Asumispalveluprosessissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden virastojen ja muiden toimijoiden kanssa, jotta esimerkiksi mielenterveyspotilaiden ja -kuntoutujien hoitoketju saadaan entistä sujuvammaksi ja potilaille sekä kuntoutujille saadaan tarjottua oikea-aikainen, tarkoituksenmukainen ja kokonaistaloudellinen hoito sekä kuntoutus.

Väestölle suunnatun palveluneuvonnan ja –ohjauksen toimintamalli luodaan osana kaupungin sekä sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen neuvonnan kehittämistä. Lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden virasto on asettanut tavoitteeksi palvelukulttuurin uudistumisen. Tarkoituksena on hyödyntää käyttäjälähtöistä palvelumuotoilua sekä edistää aktiivisesti asiakkaan valinnanmahdollisuuksia ja osallisuutta kaikissa palveluissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että viimeaikaiset kokemukset virastojen hallinnon ja tukipalvelujen järjestämisessä otetaan huomioon tulevassa johtamisjärjestelmän uudistamisessa arvioitaessa muodostettavien toimialojen hallinnon rakennetta.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki on yksi työnantaja ja siksi henkilöstöpolitiikan keskeiset linjaukset luodaan keskitetysti siten, että linjauksien valmistelusta vastaa kaupunginkanslian henkilöstöosasto.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että valmisteilla olevassa organisatiouudistuksessa on kiinnitetty erityisesti huomiota henkilöstön tiedon- saantiin ja vaikutusmahdollisuuksiin. Kaupunki uudistuu –sivustolta Helmi-intrasta on luettavissa henkilöstön asemaan liittyvät keskeiset asiat, mm. yhteistoimintasuunnitelma (YT), henkilöstön asemaan liittyvät periaatteet ja viestintäsuunnitelma. Aineistoja on käsitelty virastojen henkilöstöpäälliköiden ja vastaavien kanssa sen varmistamiseksi, että asian käsittely etenisi varmemmin yksiköihin. Esimiehille on tuotettu diasarjoja, joiden avulla he voivat helposti käsitellä muutosta yksiköis- sään. Sivustolla on myös kysy-vastaa –palsta, jonne henkilöstö voi lait- ta suoraan kysymyksiä uudistukseen liittyen.

YT-suunnitelmassa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että uudis- tuksen käsittely tapahtuu oikea-aikaisesti YT-elinten rinnalla niissä yksi- köissä ja niiden henkilöiden kanssa, joita muutos erityisesti koskee. Suunnittelun edetessä siirtyy myös YT-käsittelyn painopiste yksiköihin, jolloin henkilöstö pääsee keskustelemaan ja esittämään näkemyksiään valmisteilla olevaan asiaan.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että henkilöstön yhdenvertaista ase- ma turvataan myös henkilöstöperiaatteilla, jotka ovat valmisteilla yh- teistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Periaateohjeistus kokoaa yh- teen asiakirjaan keskeiset menettelytavat, joilla ohjataan henkilöstö- suunnittelua ja linjataan palvelussuhteen ehtoja muutostilanteessa.

5.13 Palvelujen järjestäminen muistisairaille

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveysviraston tulee

- varhaistaa muistisairaiden diagnosointia tekemällä kotihoidon asiak- kaille moniammatillinen arviointi aikaisessa vaiheessa ja lisäämällä muistitestausta terveysasemilla.
- kehittää muistisairaana arjen toimintaa tukevaa kuntoutusta eri am- mattialojen yhteistyönä sekä ottaa käyttöön muistisairasta ja hänen turvallisuuttaan tukevia apuvälineitä ja teknologiaa.
- lisätä erityisesti muistisairaille suunnattua palveluasumista esimer- kiksi dementiakotien muodossa siten, että asumiseen liittyviä palve- luja voidaan sairauden edetessä lisätä tarpeen mukaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että muistisairaiden palvelujen järjestämiseen on kiinnitetty huomiota vuoden 2016 talousarviossa. Muistisairaiden

iäkkäiden henkilöiden hoitoa kehitetään muistikyläideologian suuntaan, jossa muistisairas ryhmäkodin asukas liikkuu ja ulkoilee turvallisessa ympäristössä oman valintansa mukaan. Koskelan muistikylän tarvekuvaus on käynnistynyt ja muistikylään suunnitellaan sosiaali- ja lähityötä osaksi monipuolisen palvelukeskuksen toimintojen kokonaisuutta.

5.14 Palvelukustannusten kehitys opetus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

työväenopistojen ja nuorisoasiainkeskuksen tulee

- jatkaa suurten kaupunkien välistä yhteistyötä siten, että yksikkökustannustiedoista voitaisiin saada nykyistä vertailukelpoisempia selvittämällä esimerkiksi toiminnan sisällöstä, kustannuslaskennallisista eristä ja erilaisesta organisoinnista johtuvat eroavuudet.

kulttuurikeskuksen, kaupunginmuseon, kaupunginorkesterin ja taidemuseon tulee

- käynnistää suurten kaupunkien välinen yhteistyö kulttuuritoimen palvelujen vertailemiseksi siten, että toiminnan sisältö, kustannuslaskennalliset ja palvelujen organisoinnista johtuvat eroavuudet tulevat otetuksi huomioon.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaikki opetus-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelujen yksikkökustannukset eivät ole lähentyneet muiden suurimpien kaupunkien keskiarvoa tai lähentyminen on ollut hyvin vähäistä. Strategiaohjelman 2013-2016 mukaan talouden tasapainosta tulee huolehtia toimintoja uudelleen organisoimalla, hyödyntämällä uutta teknologiaa sekä parantamalla toimintaprosesseja ja –menetelmiä. Palveluiden vaikuttavuutta tulee parantaa, jotta strategiaohjelman mukaiset talouden tasapainotavoitteet saavutetaan. Kehittämistavoitteet otetaan huomioon tulevassa johtamisjärjestelmän uudistamisessa arvioitaessa muodostettavien toimialojen rakennetta.

5.15 Maahanmuuttajanuorten suomen kielen opetus ammatillisessa koulutuksessa, työkokeilussa ja palkkatukityössä

Arviointikertomuksessa todetaan, että

opetusviraston Stadin ammattiopiston ja kaupunginkanslian elinkeinosaston tulee

- lisätä työpaikoille jalkautuvaa suomen kielen koulutusta.
- lisätä toiminnallista suomen kielen koulutusta.

opetusviraston Stadin ammattiopiston tulee

- hyödyntää monipuolisesti keinoja lyhentää ammatillisten opintojen kestoja, kuten esimerkiksi opintojen henkilökohtaistamista.
- kiirehtiä turvapaikkaa hakeneille oleskeluluvan saaneille nuorille suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista osana koulutusklusteria.

Kaupunginhallitus toteaa, että vuonna 2016 aloittava osaamiskeskus lisää työpaikoille jalkautuvaa ohjausta ja työpaikoilla tapahtuvaa kielen oppimista. Pääsääntöisesti työpaikoilla tapahtuvan kielikoulutuksen tuki tulee valtiolta. Osaamiskeskus luo uusia toiminnallisia väyliä suomen kielen koulutukseen, joissa yhdistetään ammatillista- ja kielikoulutusta. Elinkeino-osaston tulostavoitteissa on tavoitteena työkokeilun-kielikoulutuksen-palkkatuen yhdistelmän määrän huomattava kasvattaminen vuodelle 2016.

Kaupunginhallitus toteaa, että keskeisenä opetustoimen strategiakauden tavoitteena on nuoriso- ja yhteiskuntakuun toteuttaminen lisäämällä nuorten koulutusta, työllisyyttä ja osallisuutta yhteiskuntaan ja lähiyhteisöön. Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamista ja opintojen keskeyttämisen vähentämistä tukevia toimenpiteitä jatketaan vuonna 2016. Läpäisyä on tehostettu ja keskeyttämistä on vähennetty kehittämällä opiskelijoille joustava siirtyminen koulutusmuodosta toiseen, ammatillisen oppilaitosmuotoisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen yhdistävään 2+1 –malliin. Opiskelijoiden kiinnittymistä opintoihin on tuettu lisäksi ottamalla asteittain käyttöön sähköinen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Osana Stadin ammattiopistoa Avoin ammattiopisto on luonut joustavan väylän toisen asteen opintoihin ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille ja myös toiseen asteen opinnoissa keskeyttämisvaarassa oleville. Avoimessa ammattiopistossa räätälöidään yksilöllisiä koulutuspolkuja nuorten erilaisiin tarpeisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että opetusviraston yhtenä painopisteenä suunnittelukaudella 2016-2018 on maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulupolun tukeminen. Koulutuksellista tasa-arvoa on edistetty vahvistamalla perusopetuksessa oppilaiden luku- ja kirjoitustaitoja, valmistavan opetuksen jälkeisen suomen kielen opetusta sekä vanhemmuuden tukea. Peruskoulun päättövaiheessa maahan tulleiden nuorten opintojen ohjausta ja oppilashuoltoa on tehostettu.

Maahanmuuttajanuorten pääsyä toisen asteen koulutukseen on helpotettu jatkamalla ja vahvistamalla lukioon valmistavaa koulutusta sekä ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa Valma-koulutusta. Avoinmet opinnot ovat tarjonneet koulutusvaihtoehtoja maahanmuuttajataustaisille nuorille. Lisäksi toisen asteen opinnoissa on järjestetty suomi

toisena kielenä opetusta sekä on ohjattu ja tuettu maahanmuuttajataustaisia nuoria.

5.16 Toimitilojen korjausvelan hallinta

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- ottaa rakennusten kulumisen huomioon valmistellessaan talousarvion investointiosaa ja siihen sisältyvien korjausinvestointien tasoa.

kaupunginkanslian ja tilakeskuksen tulee

- määrittellä sisäisten vuokrien taso tilahankkeiden käsittelyohjeissa päätettyjen sisäisen vuokrauksen periaatteiden mukaisesti.

tilakeskuksen tulee

- käyttää tilojen salkutusta entistä aktiivisemmin yhtenä korjausvelan hallinnan välineenä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia valmistellessaan investiohjelmaa ottaa huomioon rakennusten kulumisen strategiaohjelmassa velkaantumiskehityksen hillitsemiseksi asetetun investointiraamin puitteissa. Kokonaisinvestointimäärärahojen kohdentamisessa eri talousarvion kohdille huomioidaan strategiaohjelmassa asetetut tavoitteet. Talonrakennukseen käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa toteutetaan uusille alueille rakennettavat palvelurakennukset sekä olemassa olevien rakennusten peruskorjaukset ja niihin liittyvät väistötilaratkaisut. Talonrakennuksiin käytettävissä olevissa määrärahoissa on vuosittaista vaihtelua. Talonrakennuksen määrärahatarpeita kohdennetaan vuosittaisten uudis- ja peruskorjaustarpeiden mukaisesti, peruskorjauksissa turvallisuus ja terveellisyys asetetaan etusijalle.

Kaupunginhallitus lisäksi toteaa, että päivitetty tilahankkeiden käsittelyohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 14.12.2015. Uusien käsittelyohjeiden mukainen sisäinen vuokra ottaa huomioon rakennusten kulumisen pääomavuokrassa. Uudet vuokrausperiaatteet otetaan käyttöön uusissa vuokrasopimuksissa ja muun muassa peruskorjauksen yhteydessä uusittavissa vuokrasopimuksissa.

Kaupunginhallitus edelleen toteaa, että tilakeskuksen tulee jatkaa tilojen salkutuksen mukaisesti luovuttavien kohteiden myyntiä tai purkamista. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kuluvan vuoden talousarvioehdotuksen laatimisohteiden yhteydessä valmistelua ohjaavan kannanoton, jonka mukaan kiinteän omaisuuden myyntitavoitteessa huomioidaan samanaikainen korjausvelan mahdollinen pienentyminen ja

maanmyyntitavoitteessa kaupungin kokonaistaloudellinen tilanne. Kiinteistöjä ja maata myytäessä otetaan tavoitteeksi korjausvelan vähentäminen ja kokonaistaloudellinen kannattavuus.

5.17 Att:n ja Hekan toiminnan mittaaminen ja yhteistyö vuokra-asuntojen peruskorjauksissa

Arviointikertomuksessa todetaan, että

asuntotuotantotoimiston tulee

- seurata kattavammin toimintansa tuloksellisuutta ja harkita, ovatko nykyiset käytävissä olevat mittarit riittäviä tuloksellisuuden mittaamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslia tarkastelee talousarvion ehdotettavia sitovia ja muita toiminnallisia tavoitteita hallintokuntien kanssa käytävissä talousarvioneuvotteluissa ja valmistellessaan kaupunginjohtajan talousarvioesitystä. Asuntotuotantotoimiston mahdollisista tuloksellisuuden mittaamiseen käytävistä mittareista neuvotellaan vuoden 2017 talousarvioneuvottelujen yhteydessä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Tarkastuslautakunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Tarkastuslautakunta pyytää 11.5.2016 mennessä kaupunginhallituksen lausuntoa arviointikertomuksen 2015 kohdista 2.1–5.17.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 13.4.2016 (41 §) vuoden 2015 arviointikertomuksen.

Kuntalain (410/2015) ja Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden tarkastussäännön 8.1 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Kertomuksesta tulee hankkia tarkastussäännön 8.2 §:n mukaisesti kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot valtuustolle toimitettaviksi.

Arviointikertomus 2015 on esityslistan liitteenä.

Esittelijä toteaa, että tarkastuslautakunnan antamassa arviointikertomuksessa esitetyistä eräistä vuoden 2015 toimintaa koskevista arvioista olisi annettava päätösehdotuksen mukainen lausunto.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Tarkastuslautakunta

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

09.05.2016

Kj/6

Tarkastuslautakunta 13.04.2016 § 41

Tarkastuslautakunta 06.04.2016 § 36

Tarkastuslautakunta 09.12.2015 § 108

Tarkastuslautakunta 06.05.2015 § 51

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 452

Lausunto ympäristöministeriölle hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista koskien iäkkäitä ja vammaisia henkilöitä sekä hissiavustusta

HEL 2016-003607 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa ympäristöministeriölle lausunnon hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista:

Ympäristöministeriössä on valmisteltu hallituksen lakiesitystä asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista, jonka tarkoituksena on avustuksilla parantaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia kotona asumiseen ja asuinrakennusten esteettömyyden edistäminen. Tavoitteena on myös lainsäädännön selkiyttäminen ja vanhentuneiden säännösten purkaminen. Osa voimassaolevan lain avustusmuodoista ei ole enää tarkoituksenmukaisia ja myöntämisen edellytykset ovat jossain määrin epäselvät.

Vanhusten osalta avustuksen saajan ikäraja nousee

Nykyisen korjausavustuslain nojalla myönnettävän vanhusten asuntojen korjausavustuksen myöntämisen edellytys on, että asunnossa pysyvästi asuvasta ruokakunnasta vähintään yhden henkilön tulee olla 65-vuotias tai tätä vanhempi.

Lakiesityksessä ehdotetaan ikärajaa nostettavaksi 70-vuoteen, jotta avustus kohdentuisi heille, joilla tyypillisesti esiintyy vaikeuksia kotona asumisessa ja toisaalta avustus pidentäisi kotona asumisaikaa mahdollisimman paljon. Vanhuksen ikärajan nostoa puoltaa muun muassa yleisen elinajanodotteen piteneminen ja eläkeiän nousu.

Vammaisen henkilön osalta lakiesityksen määritelmä vastaa nykyisen vammaispalvelulain mukaista vammaisen määritelmää.

Lakiesityksen mukaan vanhuksen ja vammaisen henkilön asunnon korjaamiseen tarkoitettua avustusta voitaisiin myöntää vain luonnolliselle henkilölle. Avustuksen myöntämisessä noudatettaisiin sosiaalista ja taloudellista tarveharkintaa.

Vanhuksen ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustuksen enimmäisosuus muuttuu

Nykyisessä korjausavustuslaissa vanhusten ja vammaisten asuntojen korjausavustuksen enimmäisosuus on porrastettu 40 ja 70 prosenttiin. Korkeampaa prosenttia on käytetty pääsääntöisesti, kun ikääntyneen tai vammaisen henkilön kotona asuminen on ollut akuutissa vaarassa ilman korjauksia.

Lakiesityksen mukaan kahden eri enimmäisosuuden säilyttämistä ei pidetä perusteltuna, sillä kyse on avustuksen enimmäisosuudesta, jonka puitteissa valtionapuviranomainen voi myöntää avustusta tarpeen mukaan. Tilannekohtainen harkinta on siten mahdollista myös yhden enimmäisosuuden puitteissa. Riittävän suuri avustuksen enimmäisosuus varmistaa, että iäkkään ja vammaisen henkilön kotona asuminen ei esty asuinrakennuksen välttämättömien korjausten kustannusten vuoksi.

Lakiesityksessä 70 prosentin yleistä enimmäisosuutta pidetään perusteltuna erityisesti ottaen huomioon nykyisen korjausavustuslain nojalla säädettyjen tulorajojen tiukkuus. Koska kyseessä on enimmäisosuus, valtionapuviranomainen voi myöntää avustusta myös vähemmän.

Hissiavustuksen enimmäisosuus laskee

Valtioneuvoston periaatepäätöksellä 18.4.2013 käynnistetyn ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman 2013 - 2017 (IKÄ-ASKE 2013 - 2017) valtakunnallisena tavoitteena on miljoona esteetöntä asuntoa vuoteen 2030 mennessä, jonka yksi osatekijä on lisätä hissien määrää vanhoihin kerrostaloihin siten, että vuosittain rakennettavien hissien määrä nousee asteittain 500 hissiin vuonna 2017. Vuoden 2016 käytävissä olevalla hissiavustuksen määrärahalla, 14 miljoonaa euroa, saadaan tehtyä avustuspäätös noin 135 jälkiasennushissille eli ero kehittämisohjelman vuoden 2016 tavoitteeseen on noin 315 jälkiasennushissiiä pienempi.

Väestön ikääntyessä jälkiasennushissien rakentaminen vanhoihin taloihin on erittäin tarpeellista ja ajankohtaista Helsingissä. Kuten koko Suomessa myös Helsingissä väestö ikääntyy merkittävästi seuraavien vuosikymmenten aikana. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) tilaaman kyselytutkimuksen mukaan jälkiasennushissien rakentamisen on arvioitu lisäävän vanhusten kotona asumisen aikaa keskimäärin 7,8 vuotta.

Vanhukset eivät ole ainut asukasryhmä, jonka asumismahdollisuudet paranevat jälkiasennushissin myötä. Vanhusten lisäksi vammaiset tai liikuntarajoitteiset asukkaat voivat hissien ja esteettömän asunnon ansiosta asua tavallisissa kerrostaloissa, mikä vähentää erityisasumisen rakentamisen tarvetta. Myös lapsiperheiden kerrostaloasumisen suosioon hissillä on selvä positiivinen vaikutus, mikä osaltaan edistää Hel-

singin kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita tarjota lapsiperheille sopivaa asumista pääkaupungissa.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämän hissiavustuksen enimmäismäärä on nykyisin 50 prosenttia hyväksytyistä hissihankkeen toteutuneista kustannuksista. Lakiesityksen mukaan jatkossa ARA:n avustuspäätökseen perustuva hissiavustuksen enimmäisosuus pienenee nykyisestä 50 prosentista 45 prosenttiin. Koska kyseessä on enimmäisosuus, valtionapuviranomainen voi myöntää avustusta myös vähemmän.

Helsinki on monien muiden kaupunkien tapaan myöntänyt 10 prosentin lisäavustuksen hankkeille. Nykyinen yhteensä 60 prosentin avustus on ollut Helsingissä erityisesti asunto-osakeyhtiöille ratkaiseva tekijä hissien rakentamispäätöksessä, alempi hissiavustuksen enimmäisosuus vaikeuttaa enemmistöpäätöksen saamista hissirakentamisen puolesta. Hissiavustus on mahdollistanut myös kaupungin vuokrataloyhtiön eli Helsingin kaupungin asunnot Oy:n asuntokannassa jälkiasennushissien rakentamisen peruskorjausten yhteydessä ilman, että asukkaiden vuokria on jouduttu merkittävästi korottamaan.

Lakiesityksen mukaan avustusta voidaan myöntää ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan rakennuksen tai asunnon kustannuksiin. Lisäksi hissiavustusta on mahdollisuus saada käyttötarkoituksen muutoksessa, myös ympärivuotiseen asuinkäyttöön otettavan rakennuksen kustannuksiin. Helsinki ei myönnä kaupungin hissiavustusta käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä. Suomen rakentamismääräyskokoelman mukaan vähintään kolmekerroksisissa taloissa on oltava hissi, tämä vaatimus tulee pääsääntöisesti voimaan myös käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä ja näin erillisen hissiavustuksen myöntäminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Lakiesityksen mukaan hissiavustusta voitaisiin myöntää rakennuksen omistavalle yhteisölle (esimerkiksi asunto-osakeyhtiö). Hissiavustus myönnetään jatkossakin ilman tarveharkintaa.

Lakiesityksen mukaan avustusta myönnetään vain sellaiseen toimenpiteeseen, jonka rahoittamiseksi hakijalla ei ole oikeutta saada muuta julkista tukea. Helsingin kaupungin 10 prosentin avustuspäätös jälkiasennushissin rakentamiseksi tehdään aina perustuen Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) avustuspäätökseen. Kunnan myöntämästä tuesta ei ole säädetty laissa erikseen ja se on täysin kunnan harkinnassa. Ehdotettu lakiteksti ei ole tältä osin selkeä. Tulevassa lain tekstissä tulee varmistaa, että myös jatkossa taloyhtiöllä on lain mukaan mahdollisuus saada hissiavustusta sekä ARA:n että kunnan toimesta.

Toimivalta siirtyy

Lakiesityksen mukaan jatkossa valtionapuviranomaisena avustuksissa toimisi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA). Nykyisin valtionapuviranomaisen tehtävät on säädetty osin ARA:lle ja osin kunnille.

Lakiesityksen mukaan kuntien avustusten myöntämistoimivalta (korjausavustushakemusten käsittely, päätöksenteko ja maksatus) siirretään ARA:lle.

Lakiesityksen tarkoituksena on yksinkertaistaa avustusten haku- ja myöntämismenettelyä sekä alentaa kuntien kustannuksia avustusten käsittelyyn varattujen henkilöresurssien vapautuessa muihin tehtäviin. Avustusten käsittelyn ja päätöksenteon keskittämällä saatava säästö julkiselle taloudelle on arvioitu olevan noin 3 miljoonaa euroa.

Lakiesityksen mukaan Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) voi tarvittaessa valtuuttaa asuinrakennuksen tai asunnon sijaintikunnan tarkastamaan avustuskohteen sekä järjestämään avustuksen myöntämisen yhteydessä edellytetyn väli- ja lopputarkastuksen sekä avustuksen käytön tarkastamiseksi tarpeellisen muun tarkastuksen.

Asuntolautakunta on lausunnossaan 28.4.2016 todennut, että tehtävänjako korjausavustusasioissa on ollut tähän asti selkeä kuntien ja ARA:n välillä. Kunnat ovat valtionapuviranomaisina hoitaneet kaikki korjausavustuksiin liittyvät asiat. ARA on vastannut kuntien ohjauksesta ja valvonnasta.

Lakiehdotuksen mukaan kunnan tulisi liittää aina lausuntonsa iäkkään tai vammaisen henkilön korjausavustushakemukseen päällekkäisen rahoituksen välttämiseksi ja hakijan muun tilanteen tarkemmaksi kartoittamiseksi. Käytännössä tämä edellyttäisi lausunnon antajalta sekä hakemukseen että vanhuksen tilanteeseen perehtymistä. Hakemusten tulisi olla tällöin kunnan käytettävissä. Lisäksi lakiehdotuksen mukaan ARA voi myös tarvittaessa valtuuttaa asuinrakennuksen tai asunnon sijaintikunnan tarkastamaan avustuskohteen sekä järjestämään avustuksen myöntämisen yhteydessä edellytetyn väli- ja lopputarkastuksen sekä avustuksen käytön tarkastamiseksi tarpeellisen muun tarkastuksen. Lausuntomenettelyä ja mahdollista hakemusten vastaanottamista varten kuntien olisi jatkossakin tarve varata tehtävään resursseja.

Avustuksiin käytettävät yhteiskunnan varat

Helsingin kaupunki pitää ensiarvoisen tärkeänä, että asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuslain mukaisesti avustuksiin on vuosittain käytettävissä riittävä määrä valtion varoja. Vuodesta 2015 alkaen käytettävissä olevaa valtion avustusmäärärahaa on vuosittain pienennetty, joka

oleellisesti heikentää mahdollisuuksia toteuttaa kaikkia vireillä olevia jälkiasennushissihankkeita taloyhtiöiden toivomassa aikataulussa. Kotona asumisen mahdollistaminen mahdollisimman pitkään on pääsääntöisesti selvästi edullisin vaihtoehto verrattuna muihin vaihtoehtoihin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Simo Merilä, hissiasiamies, puhelin: 310 36122
simo.merila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 23.3.2016
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista viimeistään 20.5.2016 mennessä.

Lailla kumotaan voimassa oleva laki asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista (1184/2005).

Lakiesitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2017.

Esittelijä

09.05.2016

Kj/7

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Simo Merilä, hissiasiamies, puhelin: 310 36122
simo.merila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 23.3.2016
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2

Tiedoksi

Asuntolautakunta
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Asuntolautakunta 28.04.2016 § 31

HEL 2016-003607 T 03 00 00

Lausunto

Asuntolautakunta antoi kaupunginhallitukselle hallituksen esityksestä laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista seuraavan lausunnon:

Uudistuksen tavoitteet

Valtionapuviranomaisen tehtävät on säädetty osin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseen (ARA) ja osin kunnille. Muutoksella siirretään kuntien toimivalta avustusten myöntämisessä ARA:lle talouspoliittisen ministerivaliokunnan 16.2.2016 tekemän linjauksen mukaisesti. Toimi-

vallan siirto edellyttää säädösmuutosta ja kuntien roolin uudelleen arviointia avustusprosessissa.

Avustusten käsittelyn ja päätöksenteon keskittämisellä ARA:an säästetään valtiovarainministeriön 17.2.2016 julkaiseman tiedotteen mukaan kuntien henkilöstökustannuksissa sekä parannetaan toiminnan ja päätösten laatua. Uudistuksen nettosäästön julkiselle taloudelle on arvioitu olevan noin 3,2 – 3,7 miljoonaa euroa.

Esityksellä pyritään edistämään asuinrakennuskannan esteettömyyttä ja parantamaan iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia asua kotona. Tavoitteena on myös lainsäädännön selkiyttäminen ja vanhentuneiden säännösten purkaminen. Osa lain avustusmuodoista ei enää ole tarkoituksenmukaisia ja myöntämisen edellytykset ovat jossain määrin epäselvät.

Ehdotetut muutokset

Lausunnolla olevassa esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Lailla kumottaisiin laki asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista (1184/2005). Laissa säädettäisiin yleisellä tasolla avustusten käyttötarkoituksista ja myöntämisedellytyksistä. Näiden täsmentämiseksi ehdotetaan annettavan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tämän lisäksi laissa säädettäisiin avustusten enimmäismääristä, valtionapuviranomaisesta sekä jäljelle jäävistä kunnan avustuksiin liittyvistä tehtävistä.

Uuden lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017.

Avustuksen saajan ikärajaa ollaan nostamassa

Nykyisen korjausavustuslain nojalla myönnettävän vanhusten asuntojen korjausavustuksen myöntämisen edellytys on, että asunnossa pysyvästi asuvasta ruokakunnasta vähintään yhden henkilön tulee olla 65-vuotias tai tätä vanhempi. Uudistuksessa ehdotetaan ikärajaa nostettavaksi 70-vuoteen, jotta avustus kohdentuisi heille, joilla tyypillisesti esiintyy vaikeuksia kotona asumisessa ja toisaalta avustus pidentäisi kotona asumisaikaa mahdollisimman paljon. Ikärajan nostoa puoltaa muun muassa yleisen elinajanodotteen piteneminen ja eläkeiän nousu.

Ikärajaa nostettaessa tulee kuitenkin muistaa eri tutkimuksissakin esille tuodut ikäryhmien suuret sisäiset kuin myös sosioekonomiset terveyserot. Avustuksen saannille ehtona oleva ikärajaa voidaan nostaa 70-vuoteen, mutta terveydellisten syiden perusteella avustusta tulisi voida myöntää myös 65-vuotta täyttäneelle.

Toimivallan siirto ja tehtävien jako

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kuntien kannalta uudistuksessa on keskeisintä toimivallan siirto kunnilta ARA:lle korjausavustushakemusten käsittelyssä, päätöksenteossa ja maksatuksessa. Tarkoitus on yksinkertaistaa avustusten haku- ja myöntämismenettelyä sekä alentaa kuntien kustannuksia avustusten käsittelyyn varattujen henkilö-resurssien vapautuessa muihin tehtäviin.

Tehtävänjako korjausavustusasioissa on ollut tähän asti selkeä kuntien ja ARA:n välillä. Kunnat ovat valtionapuviranomaisina hoitaneet kaikki korjausavustuksiin liittyvät asiat. ARA on vastannut kuntien ohjauksesta ja valvonnasta. Helsingissä korjaus- ja energia-avustukset ovat asunto-osaston vastuulla. Osastolla avustuksia ovat muiden tehtäviensä ohella hoitaneet korjausneuvoja ja rakennusneuvoja.

Ehdotuksen mukaan kunnan tulisi liittää aina lausuntonsa iäkkään tai vammaisen henkilön korjausavustushakemukseen päällekkäisen rahoituksen välttämiseksi ja hakijan muun tilanteen tarkemmaksi kartoittamiseksi. Käytännössä tämä edellyttäisi lausunnon antajalta sekä hakemukseen että vanhuksen tilanteeseen perehtymistä. Hakemusten tulisi olla tällöin kunnan käytettävissä. Lausuntomenettelyyn liittyen onkin lain valmistelussa ja tausta-aineistossa esitetty vaihtoehto, jossa kunta vastaanottaa iäkkäiden ja vammaisten asuntojen korjausavustushakemukset ja toimittaa ne lausunnon kanssa edelleen ARA:an. Lakiehdotukseen velvoitetta avustushakemusten vastaanottamisesta ei ole kuitenkaan kirjattu. Lausuntomenettelyä ja mahdollista hakemusten vastaanottamista varten kuntien olisi jatkossakin tarve varata tehtävään resursseja.

Kunnan velvoitteita säilytetään

Ehdotuksen mukaan ARA voi myös tarvittaessa valtuuttaa asuinrakennuksen tai asunnon sijaintikunnan tarkastamaan avustuskohteen sekä järjestämään avustuksen myöntämisen yhteydessä edellytetyn väli- ja lopputarkastuksen sekä avustuksen käytön tarkastamiseksi tarpeellisen muun tarkastuksen. Ilmeisesti tarkastusten on ajateltu kuuluvan jatkossakin kuntien korjausneuvojille, mikä osaltaan vähentää kuntien mahdollisuutta järjestää tähän aiemmin varattuja resursseja uudelleen.

Lausuntomenettely jää epäselväksi

Uudistuksen vaikutuksia arvioitaessa todetaan, että ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden korjausavustusten myöntäminen on läheisessä yhteydessä kunnan vastuulla olevaan sosiaalitoimeen. Toisaalta viitataan kuntien vakiintuneeseen, avustuksen vaikuttavuutta parantavaan korjausneuvojatoimintaan, johon ei ole tarkoitus uudistuksessa puuttua. Lakiehdotuksessa jää tarkemmin määrittelemättä, edellyttääkö kunnilta lausuntoa sosiaali- ja terveystoimen vai teknisen toimen näkökulmasta vai molempia. Selkeä linjaus uudessa laissa olisi

tarpeen, jotta kunnat tietäisivät, millaista ammattitaitoa ja millaisia resursseja lausunnon antaminen niiltä jatkossa vaatii. Mahdollista on, että lausuntokäytännöllä luodaan kuntiin toimialojen välille lisää sisäistä byrokratiaa.

Asiakaspalvelu keskitettävä ARA:aan

Avustusten myöntämisen ohella, kunnissa annetaan avustusten hakeamiseen liittyvää neuvontaa. Asiakaspalvelu ja neuvonta ovat vanhusten ja vammaisten henkilöiden korjausavustuksissa keskeisessä roolissa vanhusten tarvitessa apua paitsi avustuksen hakemisessa myös korjausten suunnittelussa ja toteutuksessa. Koska asiakaspalvelu liittyy olennaisesti avustushakemusten käsittelyyn sen eri vaiheissa, tulisi avustuksiin liittyvä asiakaspalvelu keskittää päällekkäisyyden välttämiseksi ARA:an.

Laki synnyttäisi päällekkäiset järjestelmät

Asuntolautakunnan näkemyksen mukaan hajauttamalla korjausavustussasioiden hoito kuntien ja ARAn välillä ei luoda toimivaa mallia. Uudistuksen toteutuessa ehdotuksessa esitetyllä tavalla, saattaa seurauksena olla kahden päällekkäisen järjestelmän syntyminen, jolloin järjestelmät eivät olisi kustannustehokkaita. Säästöä ei synny tavoitellusti, varsinkin jos ja kun kuntien korjausneuvojatoiminta on tarkoitus säilyttää ennallaan. Uudistus edellyttää ARA:lta lisäresurssien tarvetta sekä toimivan käsittelyjärjestelmän luomista 1.1.2017 mennessä. Helsingissä on luotu vuosien aikana toimiva korjausavustusten käsittelyjärjestelmä, jonka avulla varsinainen avustuspäätös ja päätöksen toimeenpano ovat melko rutiininomaisia tehtäviä, kun hakijan tilanteen tarkempi kartoittaminen on tehty.

Esittelijä

osastopäällikkö
Markku Leijo

Lisätiedot

Merja Liski, palvelupäällikkö, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi

09.05.2016

Kj/8

§ 453

Kaupungin henkilöstötoimikunnan työntäjien edustajien nimeäminen 1.5.2016-31.5.2017

HEL 2016-004324 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti nimetä kaupungin henkilöstötoimikuntaan työntäjien edustajiksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen 1.5.2016-31.5.2017 seuraavat henkilöt:

varsinainen jäsen

1. va. kansliapäällikkö Tuula Saxholm (Kaupunginkanslia), puheenjohtaja
2. henkilöstöjohtaja Marju Pohjaniemi (Kaupunginkanslia)
3. työterveysjohtaja Tiina Pohjonen (Työterveys Helsinki)
4. virastopäällikkö Juha Jolkkonen (Sosiaali- ja terveysvirasto)
5. virastopäällikkö Mikko Aho (Kaupunkisunnitteluvirasto)
6. toimitusjohtaja Timo Martiskainen (Stara)

varajäsen

1. vs. rahoitusjohtaja Matti Malinen (Kaupunginkanslia)
2. yksikön päällikkö Asta Enroos (Kaupunginkanslia)
3. työhyvinvointipäällikkö Titi Heikkilä (Kaupunginkanslia)
4. osastopäällikkö Tiina Mäki (Sosiaali- ja terveysvirasto)
5. opetustoimen johtaja Liisa Pohjolainen (Opetusvirasto)
6. virastopäällikkö Jaakko Stauffer (Kiinteistövirasto)

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Sari Kuutamo, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 64928
sari.kuutamo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Henkilöstötoimikunta

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-

09.05.2016

Kj/8

hallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt sopimuksen työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta 3.3.2008, 285 §. Sopimus on tullut voimaan 1.4.2008. Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annettu laki (449/2007) edellyttää, että kunnissa on yhteistointaelin, jonka toimikausi on neljä vuotta. Johtamisjärjestelmä uudistuksen ja organisaatiomuutoksen vuoksi kaupungin yhteistointajärjestelmä uudistetaan vastaamaan tulevaa organisaatiota. Tämän vuoksi on perusteltua nimetä henkilöstötoimikunnan jäsenet 31.5.2017 asti.

Kaupungin yhteistointasopimuksessa on määritelty kaupungin henkilöstötoimikunnan kokoonpano ja tehtävät. Henkilöstötoimikunta käsittelee koko kaupungin henkilöstöä koskevat yhteistointalaissa mainitut asiat sekä henkilöstöpoliittisesti tärkeät periaatteet ja linjaukset.

Yhteistointasopimuksen mukaan kaupunginhallitus nimeää henkilöstötoimikuntaan työntekijän edustajina puheenjohtajan ja viisi jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen kaupungin johtavista viranhaltijoista siten, että henkilöstö- ja rahoitusjohto tulevat edustetuiksi. Järjestöneuvottelukunta nimeää henkilöstön edustajiksi varapuheenjohtajan ja neljä jäsentä varajäsenineen. Kuudes henkilöstöä edustava jäsen on kaupungin työntekijöitä edustava työsuojeluvaltuutettu varajäsenenään esimiehiä ja asiantuntijoita edustava kaupungin työsuojeluvaltuutettu.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Sari Kuutamo, työmarkkina-asiantuntija, puhelin: 310 64928
sari.kuutamo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Henkilöstötoimikunta

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

§ 454

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 18 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Khn puheenjohtaja 4.5.2016

jaostot

- konserni

- johtamisen

- tietotekniikka

2.5.2016

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

4.5.2016

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

- sivistystointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö

- elinkeinojohtaja

- hallintojohtaja

- henkilöstöjohtaja

- kaupunginlakimies

- rahoitusjohtaja

- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja

- tietotekniikkapäällikkö

- viestintäpäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos

- toimitusjohtaja

09.05.2016

Kj/9

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 455
Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 18 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 456

Pohjoisbaanan pyörätiesuunnitelman välillä Ratapihantie – Käpylän asema hyväksyminen

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Pohjoisbaanan välillä Ratapihantie–Käpylän asema suunnitelmat nrot 30474/1-3 siten, että hankkeen rakentamiskustannukset ovat yhteensä noin 5 800 000 euroa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30474/1-3
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30474/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro 30474/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 30474/3
- 5 Pohjoisbaanan Ratapihantie-Käpylä koostepiirustus (HKR 30474/4)
- 6 Käyttöoikeussopimus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleisten töiden lautakunnan esitys

Yleisten töiden lautakunta esittää 1.3.2016 Pohjoisbaanan välillä Ratapihantie–Käpylän asema suunnitelmien (nrot 30474/1-3) hyväksymistä.

Suunnitelmaselostus, suunnitelmapiirustukset sekä koostepiirustus ovat liitteinä 1 -5. Käyttöoikeussopimus on liitteenä 6.

Aikaisempia päätöksiä

Kaupunginhallitus hyväksyi 27.1.2014 § 109 pyöräilyn edistämishojelman periaatteet kaupungin virastoissa ja liikennelaitos- liikelaitoksessa

ohjeellisena noudatettaviksi. Kaupunginhallitus päätti lisäksi, että ohjelmaa toteutetaan siinä esitettyjen vastuutahojen toimesta kunkin vuoden talousarvion mahdollistamassa laajuudessa huomioiden katualue- ja liikenneväylämuutosten vaikutukset alueen asukkaiden ja yritysten toimintaan.

Kaupunginhallitus merkitsi 12.1.2015 § 50 tiedoksi Helsingin liikkumisen kehittämisohjelma -asiakirjan ja hyväksyä sen ohjeellisina noudatettavaksi. Eräs liikkumisen kehittämisohjelmassa määritellyistä toimintalinjauksista koskee pyöräliikennettä: Toteutetaan pyöräliikenteen runkoyhteysverkko.

Kaupunkisuunnittelulautakunnassa jo aiemmin hyväksytyjä pyöräilyä koskevia suunnitelmia ovat kantakaupungin pyöräliikenteen pääverkon tavoitetila 2025 ja tavoiteverkon 2025 toteutusohjelma sekä pyöräliikenteen laatukäytävien (baanojen) verkkosuunnitelma.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 10.6.2014 § 200 pyöräilyn baanaverkon alustavat yleissuunnitelmat jatkosuunnittelun pohjaksi.

Yleistä pyöräliikenteen laatuverkoista eli baanoista

Pyöräliikenteen laatuverkot eli baanat ovat pyöräliikenteen runkoväyliä, jotka yhdistävät seudun suurimmat asuinalueet keskustoihin ym. suuriin työpaikkakeskittymiin ja mahdollistavat nopean, suoran ja tasavauhtisen pyöräliikenteen kaupungissa. Baanaverkko koostuu sekä uusista osuuksista että parannettavista nykyisistä pyöräteistä. Baanat hyödyntävät nykyisiä tai rakenteilla olevia puisto-, rata tai moottoritiekäytäviä.

Baanat ovat lähtökohtaisesti kaksisuuntaisia pyöräteitä, jotka on eroteltu selkeästi muusta ajoneuvoliikenteestä. Jalankulku erotellaan aina omalle väylänosalleen rakenteellisesti. Baanat pyritään suunnittelemaan suoriksi ja mahdollisimman tasaisiksi. Baanojen tavoitepoikkileikkaus on 4,0 m.

Suunnitelman lyhyt kuvaus

Yksi kaupunkisuunnitteluviraston 10.6.2014 hyväksymän yleissuunnitelman neljästä ensimmäiseksi toteutettavaksi ajatellusta baanaverkon osuudesta on nyt käsittelyssä oleva Pohjoisbaana eli Ratapihantien–Käpylän aseman välinen osa pääradan varren baanayhteyttä.

Pohjoisbaana on uusi 1,6 kilometriä pitkä nopea pyöräilyreitti ja se liittyy sekä etelässä että pohjoisessa nykyisiin väyliin. Osuus yhdistää Pasisilan ja Käpylän radanvarren pyörätiet toisiinsa.

Nykyisin pääradan suunnan pyöräilyreitti sijaitsee Louhenpuistossa. Se on mäkinen ja maastossa mutkitteleva kevyen liikenteen yhteys, joka ei vastaa pyöräliikenteen laatuverkolle asetettuja vaatimuksia. Ongelmina ovat mm. hyvin suuret korkeuserot ja jyrkät mäet sekä yhdistetyt jalan- kulun ja pyöräilyn reitit.

Suunniteltu pyörätien leveys Pohjoisbaanalla on neljä metriä ja jalka- käytävän pääosin kaksi metriä. Jalkakäytävä on eroteltu rakenteellisesti omalle väyläosalleen. Pyörätie päällystetään punaisella asfaltilla ja jal- kakäytävä normaalilla asfaltilla. Parannuksena nykytilanteeseen on eri- tyisesti suurten korkeuserojen poistuminen.

Uusi suora ja tasainen yhteys parantaa liikenneturvallisuutta sekä uu- della pyöräosuudella että puistossa kulkevilla muilla reiteillä pyöräilyn siirtyessä pääosin baanalle. Myös pyöräilyn houkuttelevuus lisääntyy nopeutuvien ajoaikojen ansiosta. Yleissuunnitelman yhteydessä tehdyn baanaverkon liikennekysyntäennusteen mukaan käyttäjämääräksi on arvioitu noin 2200 pyöräilijää/vrk ja kesän huippuvuorokautena 4400 pyöräilijää/vrk.

Pohjoisbaana sijaitsee pääasiassa asemakaavan 7510 mukaisella rau- tatiealueella ja osittain asemakaavan 7310 mukaisella puistoalueella Louhenpuistossa. Rautatiealueen omistaa valtio ja haltija on Liikennevi- rasto. Kiinteistövirasto ja Liikenneviraston ovat tehneet käyttöoikeusso- pimuksen Pohjoisbaanan rakentamisesta valtion rautatiealueelle.

Pohjoisbaanan keskivaiheilla maastossa on ensimmäisen maailmaso- dan aikaisia linnoitteita, jotka osin häviävät rakentamisen takia. Museo- virasto on kartoittanut merkitykselliset kohteet ja laatinut asiasta inven- tointiraportin. Kajoaminen kohteeseen on mahdollista ilman erillistä lu- paprosessia museoviraston kanssa 27.1.2016 sovituin ehdoin.

Tarkempi kuvaus suunnitelmasta on suunnitelmaselostuksessa.

Suunnitelmaluonnoksia on esitelty asukkaille yleisötilaisuudessa 5.10.2015. Luonnokset olivat esillä myös rakennusviraston internetsi- vuilla 5.10.–14.10.2015 välisen ajan.

Kustannukset ja aikataulu

Suunnitelman rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 5 800 000 eu- roa, keskimäärin noin 160 euroa/m² (alv 0 %).

Vuotuiset ylläpitokustannukset ovat yhteensä 28 000 euroa (alv 0 %).

Rakennusvirasto on varautunut Pohjoisbaanan rakentamiseen vuosina 2016–2017.

Hanke on mahdollista rahoittaa vuoden 2016 talousarvioon sisältyvän 10-vuotisen investointiohjelman kohdasta 8 03 09 katujen perusparantaminen ja liikennejärjestelyt alakohdassa jalankulun ja pyöräilyn väylät varattujen määrärahojen puitteissa. Kyseisessä kohdassa jalankulun ja pyöräilyn väylien rakentamiseen on osoitettu vuodelle 2016 yhteensä 9 milj. euroa ja vuodelle 2017 yhteensä 8,8 milj. euroa.

Saadut lausunnot

Kaupunkisuunnittelulautakunta puoltaa suunnitelman hyväksymistä ja kiirehtii sen toteuttamista esitettyssä aikataulussa 2016 - 2017. Kiinteistövirasto on ilmoittanut, ettei sillä ole huomautettavaa asiaan. Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asiaan.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä pitää hanketta tarpeellisena verrattain korkeista rakentamiskustannuksista huolimatta. Hankkeen kustannuksia nostavat mm. vaativat olosuhteet (kallioleikkaukset ym.).

Hanke on kaupungin hyväksymien pyöräilyn edistämistä koskevien linjausten mukainen. Yhteys on tärkeä täydennys pyöräilyn laatuverkossa, ja se parantaa parhaillaan rakentuvan Keski-Pasilan saavutettavuutta erityisesti pohjoisen suunnasta. Kohde on toteutusvalmiudessa olevista pyöräilyn laatureiteistä nykyjärjestelyiltään eniten parannusta vaativa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30474/1-3
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30474/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro 30474/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 30474/3
- 5 Pohjoisbaanan Ratapihantie-Käpylä koostepiirustus (HKR 30474/4)
- 6 Käyttöoikeussopimus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

HKR

Päätöshistoria

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 22.4.2016

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 18.4.2016

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Liikenneviraston ja Helsingin kaupungin tekemästä käyttöoikeussopimuksesta koskien rataosan Pasila-Riihimäki kiinteistöjen 91-410-1-4 ja 91-411-1-158 (Pasila 17.KO) alueella välille Hakamäentie – Käpylän asema sijoitettavasta kevyen liikenteen väylästä. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Alueella sijaitsee tai on sijainnut muinaismuistolain (295/1963) suojaamat Helsingin maalinnoituksen 1. maailmansodan aikaiset tukikohdan 1914 asemat 35, 35a-b ja 37-39 rata-alueen itälaidalla ja rata-alueen itäpuolella Louhenpuistossa sijaitsevilla mäenrinteillä. Kyseessä on eripituisia maalla peitetyjä kivivalleja, jotka rakennettiin linnoittamisen alkuvaiheessa vuonna 1914. Museovirasto inventoi, kartoitti ja dokumentoi Helsingin rakennusviraston toimeksiannosta kohteet baanau suunnittelun yhteydessä vuonna 2015.

Inventoinnissa todettiin asemien 37-39 tuhoutuneen aiemmin rata-alueen leventämisen yhteydessä. Asemasta 35 tuhoutuu baanau rakentamisen takia joitakin metrejä länsiosasta, kohde 35a tuhoutuu kokonaan ja kohde 35b säilyy. Museovirasto on suostunut linnoitteisiin kajoamisen tarvittavilta osilta. Helsingin kaupunginmuseo dokumentoi rakennustöiden aikana vallien poikkileikkauksia.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asiasta.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 05.04.2016 § 120

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Hankennumero 5264_27

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Pääradan varressa kulkeva Pohjoisbaana on keskeinen osa kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymää baanaverkkoa. Yleisten töiden lautakunnan käsittelemä suunnitelma pohjautuu aiemmin hyväksytyyn Pohjoisbaanan alustavaan yleissuunnitelmaan ja se on laadittu kiinteässä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa. Liikenneviraston kanssa on tehty käyttöoikeussopimus rautatiealueen käytöstä hankkeen tarpeisiin. Kaupunkisuunnittelulautakunta puoltaa suunnitelman hyväksymistä ja kiirehtii sen toteuttamista esitetyssä aikataulussa 2016 - 2017.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Reetta Putkonen

Lisätiedot

Leena Silfverberg, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37091
leena.silfverberg(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 01.03.2016 § 98

HEL 2015-011897 T 10 05 02

Esitys

Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Pohjoisbaanan suunnitelman nrot 30474/1-3 välillä Ratapihantie-Käpylän asema hyväksymistä.

Lähtökohdat ja tavoitteet

Pohjoisbaana kuuluu ns. pyöräliikenteen laatukäytäviin eli baanaverkkoon (Kslk 18.6.2013 § 228). Suunniteltava osuus Ratapihantie-Käpylän asema on osa pääradan varren baanayhteyttä. Pohjoisbaanan suunnittelu perustuu Helsingin baanaverkon yleissuunnitelmaan, jonka kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt 10.6.2014 § 200 jatko-suunnittelun pohjaksi.

Pohjoisbaana on tarkoitettu nopeaan pyöräilyyn ja se liittyy sekä etelässä että pohjoisessa nykyisiin väyliin, jotka tulevaisuudessa parannetaan baanaverkkosuunnitelman mukaan.

Pohjoisbaanan länsipuolella on päärata ja itäpuolella Louhenpuisto ja Keijontiehen rajoittuva asuinalue. Rakennuskohteen maasto muodostuu jyrkkäpiirteisistä avokalliosta ja loivapiirteisistä pehmeikköalueista.

Rata on melko syvässä kallioleikkauksissa ja korkeilla penkereillä pehmeikköalueiden kohdilla.

Pohjoisbaana sijaitsee pääasiassa asemakaavan 7510 mukaisella rautatiealueella ja osittain asemakaavan 7310 mukaisella puistoalueella Louhenpuistossa.

Rautatiealueen omistaa valtio ja haltija on Liikennevirasto.

Kiinteistöviraston tonttiosasto on hyväksynyt 6.11.2015 § 229 Liikenneviraston kanssa on tehdyn käyttöoikeussopimuksen Pohjoisbaanan rakentamisesta valtion rautatiealueelle (liite 6).

Pohjoisbaanan keskivaiheilla maastossa on ensimmäisen maailmasodan aikaisia linnoitteita, jotka osin häviävät rakentamisen takia. Museovirasto on kartoittanut merkitykselliset kohteet ja laatinut asiasta inventointiraportin. Kajoaminen kohteeseen on mahdollista ilman erillistä lupaprosessia museoviraston kanssa 27.1.2016 pidetyssä kokouksessa sovituin ja muistioon kirjatuin ehdoin.

Baanan toteutus vaatii mittavia kalliolouhintoja aivan radan vieressä. Louhinnat joudutaan tekemään pienissä osissa yöaikaan ennalta sovitujen liikennekatkojen aikana. Kohde sijaitsee lähellä asutusta, joten rakentamisessa huomioidaan Helsingin ympäristökeskuksen asettamat rajoitukset melulle, pölyämislle ja tärinöille.

Suunnitelma

Pohjoisbaana välillä Ratapihantie–Käpylän asema on uusi 1,6 kilometriä pitkä nopea pyöräilyreitti ja se liittyy sekä etelässä että pohjoisessa nykyisiin väyliin.

Linjauksen osalta baana on tuotu kallioleikkausten kohdilla mahdollisimman lähelle olemassa olevaa ratakuilua louhintamäärien minimoimiseksi. Pehmeikköosuuksilla linjaus on viety kauemmaksi ratapenkereiden pysyvyyden varmistamiseksi ja radan kuivatuksen ennaltaan pitämiseksi. Tasaus on suunniteltu siten, että pyöräilyn laatureitin edellyttämä loivapiirteisyys toteutuu.

Pyörätien leveys on 4,0 metriä ja jalkakäytävän 2,0 metriä lukuun ottamatta kallioleikkauskohtia, jossa se on 1,25 metriä.

Pyörätie päällystetään punaisella asfaltilla ja jalkakäytävä normaalilla asfaltilla.

Rakentamisen yhteydessä poistettavan puuston korvaajaksi puiston puoleiselle reunalle istutetaan uusia lehtipuita.

Vuorovaikutus

Suunnitelmat on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja Liikenneviraston kanssa.

Suunnitelmaluonnoksia on esitelty asukkaille yleisötilaisuudessa 5.10.2015. Luonnokset olivat esillä myös rakennusviraston internetsivuilla 5.10.–14.10.2015 välisen ajan.

Kustannukset ja aikataulu

Suunnitelman rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 5 800 000 euroa, keskimäärin noin 160 euroa/m² (alv 0 %). Vuotuiset ylläpitokustannukset ovat yhteensä 28 000 euroa (alv 0 %).

Pohjoisbaanan rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2016–2017 investointiohjelmassa.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 09 katujen perusparantaminen ja liikennejärjestelyt alakohdasta jalankulun ja pyöräilyn väylät.

Käsittely

01.03.2016 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijän muutos:

- Liite 4 Suunnitelmapiirustus nro 30474/3 korvataan päivitetyllä suunnitelmapiirustuksella, jossa raitti 6 on levennetty ja raitin näkemät parannettu.
- Liite 5 Koostepiirustus 30474/4 korvataan päivitetyllä suunnitelmapiirustuksella, jossa raitti 6 on levennetty ja raitin näkemät parannettu.

Vastaehdotus: Terhi Koulumies

Esitän esitysehdotuksen ensimmäisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

- "Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Pohjoisbaanan suunnitelman nrot 30474/1-3 välillä Ratapihantie-Käpylän asema toteuttamisen lykkäämistä tuleville vuosille ajankohtaan, jolloin kaupungin taloudellinen tila on parempi."

Esitän otsikon "Kustannukset ja aikataulu" toisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

- "Pohjoisbaanan rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2016-2017 investointiohjelmassa. Pyörätiehankkeiden keskinäistä tärkeysjärjestystä on kuitenkin vielä tärkeää pohtia siitä

näkökulmasta, millä uudistuksilla voidaan kustannustehokkaimmin parantaa pyöräilijöiden turvallisuutta ja arvioida, olisivatko jotkin muut hankkeet siitä näkökulmasta kiireellisemmin toteutettavia kuin jotkin Pohjoisbaanan tieosuudet."

Kannattaja: Maria Landén

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Esitän esitysehdotuksen ensimmäisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

"Yleisten töiden lautakunta esittää kaupunginhallitukselle Pohjoisbaanan suunnitelman nrot 30474/1-3 välillä Ratapihantie-Käpylän aseman toteuttamisen lykkäämistä tuleville vuosille ajankohtaan, jolloin kaupungin taloudellinen tila on parempi."

Esitän otsikon "Kustannukset ja aikataulu" toisen kappaleen muuttamista seuraavanlaiseksi:

"Pohjoisbaanan rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2016-2017 investointiohjelmassa. Pyörätiehankkeiden keskinäistä tärkeysjärjestystä on kuitenkin vielä tärkeää pohtia siitä näkökulmasta, millä uudistuksilla voidaan kustannustehokkaimmin parantaa pyöräilijöiden turvallisuutta ja arvioida, olisivatko jotkin muut hankkeet siitä näkökulmasta kiireellisemmin toteutettavia kuin jotkin Pohjoisbaanan tieosuudet."

Jaa-äännet: 5

Antti Möller, Henrik Nyholm, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Pörrö Sahlberg

Ei-äännet: 2

Terhi Koulumies, Maria Landén

Tyhjä: 1

Tuomo Valokainen

Poissa: 1

Mariam Rguibi

23.02.2016 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Juha Väätäinen, projektinjohtaja, puhelin: 310 38547
juha.vaatainen(a)hel.fi

09.05.2016

Ryj/2

§ 457

Valtuutettu Leo Straniuksen toivomusponsi vuoden 2030 päästövähennystavoitteen tuomisesta päätettäväksi

HEL 2015-006409 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 20.5.2015 hyväksymän toivomusponnen (Leo Stranius) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: "Lisäksi kaupunginhallitus päättää järjestää syksyllä iltakoulun ilmastotyöryhmän valmistelutyön vaiheesta, jossa kaupunginhallitukselle esitellään erilaisia päästövähennyskenaarioita."

Kannattaja: Hannu Oskala

Sanna Vesikansa perui vastaehdotuksensa ja Hannu Oskala kannatuksensa asiasta käydyn keskustelun aikana.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Energiasäästöneuvottelukunnan lausunto 8.3.2016.pdf
- 2 Helen Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

09.05.2016

Ryj/2

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 20.5.2015 valtuutettu Leo Straniuksen aloitetta vuoden 2030 päästövähennystavoitteen asettamiseksi Helsingissä kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Hyväksyessään kaupunginhallituksen vastauksen selvitetään mahdollisuus tuoda vuoden 2030 päästövähennystavoite päätettäväksi Helen Oy:n kehitysohjelmasta tehtävän päätöksen jälkeen.”

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdoista tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava myös muille valtuuteuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu ympäristölautakunnan, kaupunkisuunnitteluviraston, energiasäästöneuvottelukunnan ja Helen Oy:n lausunnot, jotka ovat päätöshistoriassa.

Kaupungin ilmastotyötä ohjaavat kaupungin strategiaohjelma, kaupungin ympäristöpolitiikka ja kaupungin energiapolitiittiset linjaukset. Kaupunginvaltuusto on asettanut ilmastotavoitteeksi hiilineutraalin Helsingin vuoteen 2050 mennessä. Koko kaupungin vuoden 2020 tavoitteena on vähentää kokonaispäästöjä -30 % vuodesta 1990. Helsinki on mukana pääkaupunkiseudun ilmastostrategiassa, jonka tavoite on vuoteen 2030 mennessä vähentää asukaskohtaisia päästöjä -39 %. Helsingin seudun ympäristöpalvelujen seurantaraportin mukaan vuonna 2014 kokonaispäästöt olivat 22 % pienemmät kuin vuonna 1990 ja asukasta kohden lasketut ominaispäästöt 38 % pienemmät. Päästöjen kokonaisuus on vähentynyt, vaikka kaupungin asukasluku on kasvanut yli 20 %.

Suurimmat tekijät päästöjen vähentymiseen ovat olleet Helen Oy:n tuotantorakenteen muutokset, pörssisähkön ominaispäästöjen väheneminen, energiatehokkuuden parantuminen sekä teollisuuden ja jätteiden käsittelyn päästöjen vähentyminen.

EU on asettanut tavoitteeksi vähentää päästöjä 40 % vuodesta 1990 vuoteen 2030. Tämä tavoite on otettu syksyllä 2015 uudistuneen Covenant of Mayors- sitoumuksen minimitalvoitteeksi uusille sitoumukseen liittyville kaupungeille. Helsinki on mukana sopimuksessa edelleen vanhan kauden tavoitteellaan 20 %:n päästövähennys vuoteen 2020 mennessä. Tavoite on asetettu kaupungin vaikutuspiirissä olevalle toimin-

nalle eikä sisällä energiatuotantoa, jätteiden päästöjä eikä satamassa syntyviä päästöjä.

Aiemmin asetettujen vuoden 2020 ja 2050 päästövähennystavoitteiden välille on tarpeen saada ainakin yksi välitavoite havainnollistamaan ilmastotyön tavoitteita. Tavoitteen asettamisessa on syytä ottaa huomioon teknologian kehittyminen, käynnissä olevat ja tulevat muutokset energiantuotantorakenteessa sekä kaikki muut tekijät, jotka vaikuttavat päästövähennysten mahdolliseen toteuttamisvauhtiin merkittävästi. Absoluuttisen päästövähennystavoitteen lisäksi tavoitteen asettamisessa tulee huomioida myös asukaskohtainen päästövähennystavoite, jota seuraamalla voidaan paremmin huomioida kaupungin kasvu.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginjohtaja asetti työryhmän ilmastotyön koordinoitua, seuranta- ja toimien toteutuksen edistämistä varten 10.2.2016. Työryhmä kokoaa ilmastotavoitteet ja esittää mallin siitä, miten työtä koordinoidaan. Lisäksi työryhmä valmistelee kevään 2016 aikana selvityksen kaupunginhallitukselle Pariisin ilmastokokouksen vaikutuksista. Seuraava etappi on valmistautuminen valtuustokauden 2017-2021 strategiaohjelmaan tulevien ilmastotavoitteiden määrittelyyn. Keskeisiä määriteltäviä asioita ovat vuosien 2020 ja 2050 osalta määriteltävien tavoitteiden väliin sijoittuvat välietapit eli käytännössä vuoteen 2030 tähtäävät ilmastopoliittiset tavoitteet ja niihin liittyvät tavoitteet.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Energiasäästöneuvottelukunnan lausunto 8.3.2016.pdf
- 2 Helen Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Päätöshistoria

09.05.2016

Ryj/2

Kaupunginhallitus 02.05.2016 § 420

HEL 2015-006409 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

02.05.2016 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 17.03.2016 § 53

HEL 2015-006409 T 00 00 03

Lausunto

Liikennelaitos - liikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungilla on tavoitteena olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Vuoden 2020 tavoitteena on vähentää kokonaispäästöjä 30 % vertailuvuodesta 1990. EU on asettanut vuoteen 2030 mennessä päästövähennystavoitteeksi 40 %.

Helsinki kasvaa voimakkaasti nyt ja suunnitelmien mukaan pitkään tulevaisuudessa. Kasvu aiheuttaa paineita liikennejärjestelmälle, jotta kaupungin elinvoimaisuus voidaan varmistaa. Tehokkaan yhdyskuntarakenteen edellytyksenä on, että kaikki liikkumisen kasvu Helsingissä ohjautuu kestäviin liikkumismuotoihin.

Vuonna 2014 kaupunginhallituksen hyväksymä Liikkumisen kehittämissuunnitelma asettaa prioriteetiltaan ensisijaisiksi liikennemuodoiksi kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen. Nämä liikennemuodot paitsi edistävät kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteita erityisesti ilmaston, ilmanlaadun ja meluntorjunnan osalta, ovat myös suotuisia tilankäytöltään tiivistämisessä kaupungissa.

HKL:llä on keskeinen rooli edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamisessa ja kestävästi liikuttamisen kehittämisessä Helsingissä. HKL vastaa vuositasona noin 120 miljoonan matkustajan kuljettamisesta metro- ja raitioliikenteessä.

HKL kantaa vastuunsa ilmastotavoitteiden toteutumisesta toimimalla esimerkiksi ympäristöä ja ilmastoa säästämällä. Metro- ja raitioliikenteen energianlähteenä HKL käyttää 100 % uusiutuvaa sähköä, joka on tuotettu pohjoismaisella vesi- ja tuulivoimalla. HKL:n uusien metro- ja raitiovaunujen hankinnoissa energiatehokkuus on ollut yhtenä suunnittelun lähtökohdista.

Keväällä 2016 käyttöön otettava kaupunkipyöräjärjestelmä on tärkeä osa HKL:n kestävästi liikuttamisen kokonaisvaltaista palvelua kaupunkilaisille. HKL rakentaa ja ylläpitää myös polkupyörien liityntäpysäköintiä tärkeimpiin liikenteen solmukohtiin sekä Kampin ja Malmin pyöräkeskuksia. Kaupunkipyöräjärjestelmä, pyöräkeskukset ja toimiva pyöräpysäköinti tukevat pyöräilyn ja joukkoliikenteen nivoutumista sujuvaan matkakäyttöön.

Liikenne on kaukolämmön jälkeen toiseksi suurin kasvihuonekaasujen päästölähde pääkaupunkiseudulla. Sen osuus kokonaispäästöistä oli 25 prosenttia vuonna 2014.

Henkilöautojen osuus liikenteen päästöistä oli yli 50 % ja raideliikenteen vain 1 %.

Joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvattaminen on ylivoimaisesti tehokkain tapa vähentää liikenteen päästöjä.

HKL:n perustehtävänä on tukea kestävästi liikkumista paitsi tuottamalla ja kehittämällä kestäviä liikennepalveluita, mahdollistaa kaupungin kestävä kasvu toteuttamalla yhteiskunnalle tärkeitä joukkoliikenteen infrastruktuurihankkeita Helsingin seudulla. HKL:lla on olennainen rooli Helsingin hiilineutraalissa tulevaisuudessa.

HKL suhtautuu myönteisesti Helsingin päästövähennyksen välitavoitteiden asettamiseen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Eeva Heckwolf, ympäristöinsinööri, puhelin: 310 34815
eeva.heckwolf(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 16.02.2016 § 73

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2015-006409 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta antoi lausunnon 10.2.2015 valtuustoaloitteesta ja kuntalaisaloitteesta, jotka koskivat kasvihuonekaasupäästövähennystavoitteen asettamista vuodelle 2030. Lausunnossa todettiin, että päästövähennys riippuu voimakkaasti Helenin ratkaisusta ja tavoite vuodelle 2030 kannattaa asettaa vasta kun kaupunginvaltuuston päätös biolaitoksesta on tehty.

Valtuusto hyväksyi 2.12.2015 kaupungin energiayhtiön Helen Oy:n kehittämishajautettua lämmöntuotantoa biolämpökeskuksissa. Päätöksen mukaan Hanasaaren hiilivoimala suljetaan viimeistään vuonna 2024.

Helsingin ilmastotavoitteet suhteessa muihin kaupunkeihin

Helsingillä ja Helen Oy:llä on hiilineutraalisuustavoitteet vuoteen 2050 mennessä. Koko kaupungin vuoden 2020 tavoitteena on vähentää kokonaispäästöjä -30 % vuodesta 1990. Helsinki on mukana pääkaupunkiseudun ilmastostrategiassa, jonka tavoite on vuoteen 2030 mennessä vähentää asukaskohtaisia päästöjä -39 %. Tämä tavoite on jo käytännössä saavutettu asukaskohtaisten päästöjen ollessa -38 % vuonna 2014. Kokonaispäästöt olivat alentuneet 22 %.

Helsinkiä kunnianhimoisempia ilmastotavoitteita on monilla kaupungeilla niin Suomessa kuin ulkomailla, kuten Hinku-kunnat Suomessa, Turku, Kööpenhamina ja Tukholma. Eri kaupunkien hiilineutraalisuustavoite riippuu siitä, kuinka suuri osa päästöistä ensin vähennetään ja kuinka loput kompensoidaan. Esimerkiksi Hinku-kunnat ja Turku ovat hiilineutraaleja kun 80 % ja Kööpenhamina (vuonna 2025), kun 50 % päästöistä on vähennetty. Tukholmassa tavoitteena on hiilineutraalisuuden sijasta fossiilisten polttoaineiden käytön lopettaminen kokonaan vuonna 2040, joka johtaisi kaupungin täyteen päästöttömyyteen. Helsingin hiilineutraalisuustavoite lähtee siitä, että päästöjä vähennetään mahdollisimman paljon. Helsingin 30 %:n päästövähennys selvityksen mukaan päästöjä voisi vähentää jopa yli 90 % vuoteen 2050 mennessä. Helsingissä on myös selvitetty hiilinielujen määrää kaupungin omistamalla maalla. Hiilinielut ovat tällä hetkellä muutamia prosentteja nyky-päästöistä.

Vuoden 2030 päästöskenaarioiden arviointi

Helsingin 30 % päästövähennys selvityksen vuodelle 2020 ja siitä laskettujen vuoden 2030 päästöskenaarioiden mukaan Helenin kehittämi-

sohjelmaa ja hiilineutraalisuustavoitetta sekä valittuja kustannustehokkaita toimia toteuttamalla päästään 60 %:n päästövähennykseen vuosien 1990-2030 välillä. Se edellyttäisi Helenin hiilineutraalisuustavoitteen johdonmukaista toteutusta ja näiden lisätoimien todellista toimeenpanoa. Jo pelkästään Hanasaaren hiilivoimalaitoksen sulkeminen voi vähentää kaukolämmön päästöjä jopa 40 %, mikäli korvaava lämpö tuotetaan päästöttömästi. Nykyisin kaukolämpö aiheuttaa yli 40 % kaikista Helsingin alueen päästöistä. Kaupungin alueen kokonaispäästöjen arviointi vaatii tarkempaa laskentaa. Siihen vaikuttavat huomattavasti, kuinka myös sähkön käytön, liikenteen sekä öljy- ja sähkölämmityksen päästöt kehittyvät vuoteen 2030.

Selvitys hajautetun energiantuotannon ja energiatehokkuuden parantamisesta

Vuoden 2015 lopussa valmistui selvitys hajautetun energiantuotannon edistämismahdollisuuksista ja kaupungin kiinteistöjen sekä kaupunkirakenteen energiatehokkuuden parantamismahdollisuuksista. Selvityksessä todettiin, että aurinkosähkön teoreettinen potentiaali on neljäsosaa nykyisestä sähkön kulutuksesta ja maalämmön kolmasosa Helsingin rakennusten lämmönkulutuksesta. Myös teknistaloudellisesti on jo huomattava osa näistä potentiaaleista toteutettavissa. Arvion mukaan hajautettujen (aurinko- ja maalämpö) tuotantomuotojen osuus lämmitystarpeesta voisi olla vuonna 2030 noin 18 %. Selvityksen mukaan Helsingin kokonaislämmitystarve laskisi nykyisestä 7,7 TWh:sta 7,1 TWh:iin vuoteen 2030 mennessä. Tämä edellyttäisi kiinteistöjen energiatehokkuustoimien toteutumista noin 1 TWh:n verran kun huomioidaan uudisrakentamisen, noin 0,5 TWh:lla, kasvanut lämmitystarve.

EU:n ja Suomen tavoite vuodella 2030

Pariisin ilmastopimus edellyttää entistä kunnianhimoisempia toimenpiteitä. Suomen päästövähennystavoitteita ja niihin liittyvää lainsäädäntöä muutetaan EU:n ilmastopolitiikan mukaan. Pariisin ilmastopuosoittaa, että myös Helsingillä on entistä enemmän syytä panostaa ilmastotyöhön ja vähentää aktiivisesti päästöjä. Helsinki liittyi ennen Pariisin kokousta maailmanlaajuiseen YK:n ja ICLEI:n Compact of Mayors – ilmastopimukseen, jossa tavoitellaan kunnianhimoisia ilmastotavoitteita ja toimia niin hillinnän kuin sopeutumisen osalta.

Juha Sipilän hallitus on päättänyt laatia uuden kansallisen energia- ja ilmastostrategian, jonka taustalla ovat hallitusohjelman tavoitteet 2020-luvulle kuten uusiutuvan energian osuuden lisääminen yli 50 %:n ja kivihiiilen käytön lopettaminen sekä EU:n 2030-tavoitteiden täyttäminen laatimalla kansallinen suunnitelma.

EU on asettanut tavoitteeksi vähentää päästöjä 40 % vuodesta 1990 vuoteen 2030. Tavoitetta toimeenpannaan esimerkiksi kuntien ja aluei-

den kanssa vapaaehtoisella kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjalla (Covenant of Mayors), jossa sitoudutaan EU:n ilmastopöytäkirjan ja energiatavoitteiden toteuttamiseen omalla alueellaan. Uudessa sopimuksessa allekirjoittajat lupaavat vähentää CO₂-päästöjä vähintään 40 prosentilla vuoteen 2030 mennessä sekä omaksua kokonaisvaltaisen lähestymistavan ilmastomuutoksen lieventämiseen ja siihen sopeutumiseen. Helsinki on allekirjoittanut edellisen sopimuksen, jonka tavoite on kaupungin vaikutuspiirin (lukuun ottamatta energiantuotantoa, jätehuoltoa ja sataman päästöjä) päästöjen vähentäminen 20 % vuodesta 1990 vuoteen 2020. Helsinki ei ole vielä allekirjoittanut uutta sopimusta.

Helsingin vuoden 2030 päästötavoitteen asettaminen

Ympäristölautakunta esitti lausunnossaan 10.2.2015, että kehitysohjelmasta tehdyn päätöksen jälkeen muodostetaan työryhmä, joka valmistelee päästötavoitteen vuodelle 2030. Samassa yhteydessä tulisi myös esittää päästötavoite asukaskohtaisena, koska asukaskohtaiset ja kokonaispäästötavoitteet sekoitetaan helposti toisiinsa sekä arvioida voidaanko hiilineutraalisuustavoitetta aikaistaa.

Kaupunginjohtaja on käynnistänyt nimeämisprosessin Helsingin ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen ryhmän (Helsingin ilmastoryhmän) perustamiseksi.

Ympäristölautakunta esittää, että tuleva Helsingin ilmastoryhmä ottaa tehtäväkseen valmistella vuoden 2030 päästövähennystavoitteen kaupunginvaltuuston päätettäväksi ja liitettäväksi osaksi kaupungin seuraava valtuustostrategiaa ja ympäristöpolitiikkaa sekä valtuuston päättämien ilmastotavoitteiden toimeenpanon seurannan, arvioinnin ja edistämisen. Ryhmän tehtävänä olisi myös määritellä Helsingin pitkän tähtäimen hiilineutraalisuustavoitteen täsmentäminen ja ilmastomuutoksen sopeutumisen tavoitteiden määrittely.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 16.2.2016

HEL 2015-006409 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin tavoitellessa hiilivapaata kaupunkia vuoteen 2050 mennessä, on myös vuoden 2030 päästövähennystavoitteen asettaminen relevantti kysymys. On selvää, että päästövähennysten toteuttaminen vaatii tuekseen päästövähennystoimia aikatauluttavia ja monipuolisia ratkaisumalleja sisältäviä päätöksiä.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikassa on asetettu keskipitkän aikavälin tavoitteet vuoteen 2020 saakka ja pitkän aikavälin tavoitteet vuoteen 2050. Ympäristökeskuksen laatima ilmastotoimien tiekartta sisältää ajatuksia siitä, miten vuoden 2050 tavoite on saavutettavissa, mutta siinä ei ole selvästi tuotu kaupungin tahtotilaa esille vuoden 2030 ilmastopäästöjen tasosta. Helsinki on onnistunut vähentämään päästöjään vuoden 1990 tasosta suunnitellulla tavalla. Samaan aikaan on huomattava, että tulevien päästövähennysten aikaan saaminen vaikeutuu, koska helpoimmat päästövähennyskeinot on jo käytetty.

Helsingin kaupunginhallitus on hyväksynyt 2008 pääkaupunkiseudun ilmastostrategian 2030. Tässä strategiassa määritellään yhteinen visio ja näkemys toimintalinjoista kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi pääkaupunkiseudulla ja sen tavoitteena on vähentää CO₂-päästöjä pääkaupunkiseudulla 39 % vuoteen 2030 mennessä 1990 tasoon verrattuna.

Voimassa olevan ympäristöpolitiikan keskipitkän aikavälin tavoitteita, sekä aikaperspektiiviä olisikin hyvä tarkastaa uudelleen, jotta sillä voitaisiin paremmin tukea vuoteen 2050 asetettua tavoitetta Helsingin hiili-neutraaliudelle.

Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta yhä tiukentuvat päästövähennystavoitteet ovat yhteen sovitettavissa kaupunkirakenteen kehittymisen kanssa. Kaupunkisuunnittelulautakunnan 10.11.2015 hyväksymän yleiskaavaehdotuksen yhteydessä laadittu ilmastovaikutusten arviointi osoitti, että yleiskaavassa esitetyt ratkaisut mahdollistavat kaupungin päästövähennysten toteutumisen, mutta ei yksin näitä saa aikaan.

Yleiskaavaratkaisu sisältää kokonaisvaltaisen liikennejärjestelmäm muutoksen entistä vähäpäästöisempään suuntaan. Kaupunkirakenteen tiivistäminen intensiiviseen joukkoliikenteeseen tukeutuen saa aikaan liikenteen päästöjen pienentymisen, erityisesti kun samaan aikaan panostetaan kaikkein kestävimpien liikennemuotojen, kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen. Yleiskaava ohjaa uutta rakentamista liikenteen kannalta kestäviin sijainteihin ja mahdollistaa nykyisten moottoritiekäytävien muuttamisen kokonaisiksi uusiksi kaupunginosiksi.

Uusi yleiskaava mahdollistaa myös olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistymisen, joka puolestaan voi toimia keskeisenä ajurina olemassa olevan kaupunkirakenteen energiatehokkuuden parantamiselle.

Täydennysrakentamisen suunnittelun ja kokonaisvaltaisten kaupunki-kehityshankkeiden suunnittelun kannalta olisi tärkeää tietää paremmin kaupungin etenemispolku ja ajateltujen toimenpiteiden ajoitus energia-
tehokkuuden parantamisen suhteen, sillä tämä vaikuttaa mahdollisesti merkittävälläkin tavalla alueiden suunnittelulle asetettaviin tavoitteisiin.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon 1.3.2016 mennessä.

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

09.05.2016

Ryj/3

§ 458

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 18 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

yleisten töiden lautakunta	3.5.2016
ympäristölautakunta	3.5.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

Stj/1

§ 459

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 18 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

3.5.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 460

Valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi Helsingin strategisen työllisysohjelman hyväksymisestä

HEL 2015-010973 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pilvi Torstin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Ilkka Oksman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 76461
ilkka.oksman(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 23.9.2015 hyväksymän toivomusponnen (Pilvi Torsti) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Päätäessään 23.9.2015 sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta kaupungin työllisysohjelman laatimisesta kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Vastauksen hyväksyessään valtuusto edellyttää, että kohdassa 11 todettua työllisyyden toimeenpano-ohjelmaa ohjaamaan selvitetään mahdollisuutta hyväksyä samassa yhteydessä strateginen Helsingin työllisysohjelma, jossa linjataan sitovat määrälliset ja laadulliset tavoitteet ja periaatteet, jotka toimeenpano-ohjelma yksilöi vuosittaisiksi toimenpiteiksi ja painopisteiksi." (Pilvi Torsti)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomus-

ponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloitteeseen 23.9.2015 antamassaan vastauksessa kaupunginhallitus totesi, että työllisyydenhoito on saatettava kaupungin strategian keskiöön ja että työllisyydenhoidon on näytävä vahvemmin osana kaupunkitasoista strategiaa yhdessä elinkeinoasioiden kanssa.

Kaupunginhallitus viittasi vastauksessaan myös tuolloin käynnistyneeseen työllisyydenhoidon uudistamisen valmisteluun. Valmistelutyötä tehdään tällä hetkellä useilla tahoilla. Työ tähtää siihen, että työllisyydenhoidon palvelut toimisivat jatkossa kokonaisuuksina, joiden tavoitteet ja visio on määritelty selkeästi. Tavoitteena on toiminnallisesti saumaton kokonaisuus, joka linkittyy vahvasti kaupungin elinkeinostrategiaan ja on nykyistä paremmin ohjattavissa. Osana uudistusta selkiytetään kaupungin työllisyydenhoidon rajapinnat koulutukseen, sosiaaliseen kuntoutukseen ja TE-hallintoon. Käynnissä oleva työ muodostaa jatkossa hyvän pohjan entistä täsmällisempien tavoitteiden ja linjausten asettamiselle. Uudistus kytkeytyy myös osaksi käynnissä olevaan johtamisjärjestelmän uudistamista. Johtamisjärjestelmän uudistuksessa ohjausta tehostetaan ottamalla käyttöön toimialamalli, joka parantaa myös työllisyydenhoidon johtamista kokonaisuutena.

Samanaikaisesti on meneillään valmistelu työllisyys-, yrittäjäys-, ja maahanmuuttoasioiden erillisratkaisusta metropolialueella sekä neuvottelut valtion kanssa työllisyyspalveluiden järjestämisestä.

Kaupungin työllisyyspalveluiden uudistamisen valmistelutyön tavoitteet ovat samansuuntaisia kuin toivomusponnessa esitetyt linjaukset. Useiden yhtäaikaisten muutosten keskellä työllisyydenhoidon kokonaisuuden parempi strateginen hallittavuus voidaan saavuttaa ensisijaisesti toteuttamalla kokonaisuudistus, jolloin palvelukokonaisuus on selkeämpi. Yhtenäinen kokonaisuus huomioidaan osana ensi vuonna valmistuvaa uutta valtuustostrategiaa. Tarkemmat työllisyydenhoidon tavoitteet suunnitellaan strategian toimeenpano-ohjelmassa. Erillistä strategian toimeenpano-ohjelman ulkopuolista työllisyysohjelmaa ei katsota tarkoituksenmukaiseksi useita laajoja muutoksia käsittävässä toimintaympäristössä.

Työllistämistoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 16.2.2016. Työllistämistoimikunta totesi tuolloin kannanottonaan, että toimikunta pitää ensiarvoisen tärkeänä, että työllisyyspalveluiden kokonaisuudistus saatetaan loppuun esitetyssä aikataulussa ja että työllisyyden toimenpideohjelma konkretisoidaan vuoden 2018 talousarvion yhteydessä.

09.05.2016

Sj/1

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Ilkka Oksman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 76461
ilkka.oksman(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Ote **Otteen liitteet**
Toivomusponnen ehdottaja Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 461

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 18 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta 3.5.2016
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja
Työterveys Helsinki

09.05.2016

Sj/2

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 462

Lausunto ympäristöministeriölle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi koskien lähes nollaenergiarakentamista

HEL 2016-003104 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa ympäristöministeriölle seuraavan lausunnon sen valmistelemasta maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta koskien lähes nollaenergiarakentamista:

Maankäyttö- ja rakennuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rakentamisen energiatehokkuuden olennaiset tekniset vaatimukset tulisivat uusien rakennusten osalta sisältämään vaatimuksen lähes nollaenergiarakennuksista. Vaatimus lähes nollaenergiarakennuksista koskee vain uusia rakennuksia. Esityksen tavoitteena on parantaa rakennusten energiatehokkuutta ja lisätä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöä rakennuksissa.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla suunnitellaan ja rakennetaan lähes nollaenergiarakennukseksi. Velvoite siirtyä uudisrakentamisessa lähes nollaenergiarakentamiseen sisältyy uudelleenlaadittuun Euroopan parlamentin ja neuvoston rakennusten energiatehokkuudesta antamaan direktiiviin.

Lain valmistelussa tavoitteena on ollut, että lainmuutos ja asetukset saataisiin voimaan vuoden 2017 alussa, ja uudisrakennusten energiatehokkuusvaatimukset tulisivat sovellettaviksi vuoden 2018 alusta vireille tuleviin rakennuslupahakemuksiin. Aikataulu toteuttaa EU-direktiivin aikataulun siitä, että uudet rakennukset ovat entistä energiatehokkaampia vuoden 2020 loppuun mennessä.

Esityksessä rakennuksen energiatehokkuuden vertailuluku, jota kuvataan E-luvulla (kWhE/m²a), määritetään edelleen jakamalla rakennuksen lämmitetty nettoala energiamuotojen kertoimilla painotetulla rakennuksen vuotuisella ostoenergiankulutuksella standardikäytössä. Esitys tuo muutoksia energiamuotojen kertoimiin sähkön sekä kaukolämmön ja -jäähdytyksen osalta. E-luvun raja-arvo on helpompi saavuttaa käytämällä rakennuksessa kaukolämpöä ja -jäähdytystä sekä uusiutuvaa energiaa.

Esityksessä todetaan vaatimus lähes nollaenergiarakennuksista saavutettavan olemassa olevalla tekniikalla. Tämä perustuu FlInZEB-hankkeen selvitykseen, jonka mukaan merkittävimmät muutokset E-luvussa

saavutetaan talotekniikalla, paremmilla ikkunoilla ja parantamalla rakennuksen tiiveyttä. Selvityksessä on annettu ehdotus eri rakennustyyppien kokonaisenergiankulutuksen raja-arvoille, nZED-E-luvuille, jotka saavutetaan esimerkiksi edellä mainituin keinoin. Kaupunginhallitus toteaa, että esitykseen kirjatut eri rakennuksien energiatehokkuuden vertailulukujen raja-arvot, joita ei saa ylittää, ovat pienempiä kuin FinZEB- selvityksessä ehdotetut raja-arvot, nZEBE- luvut. Näin ollen esityksen vaatimustaso energiatehokkuudesta on korkeampi kuin mitä selvityksessä on ehdotettu. Epäselväksi jää saavutetaanko raja-arvot olemassa olevalla tekniikalla vai joudutaanko selvityksessä esitettyjen toimenpiteiden lisäksi puuttumaan esimerkiksi rakennusosien lämmönläpäisykertoimien vertailuarvoihin (U-arvo) kasvattamalla lämmöneristeen paksuutta. Tutkimusten mukaan rakennusosien lämmöneristykseen lisääminen voi heikentää rakenteiden kosteusteknistä toimintaa. Lämmöneristykseen lisäämisellä on vaikutuksia myös ympäröiviin rakenteisiin ja rakentamiskustannuksiin. Lisäksi lämmöneristeen paksuuden kasvattaminen ulkoseinärakenteessa vaikuttaa rakennuspinta-alaan ja sitä kautta asemakaavoitukseen pienentämällä kerrosalaneliömetrejä.

Lähes nollaenergiarakennuksen suunnittelussa ja toteutuksessa rakennusta on tarkasteltava kokonaisuutena. Rakennuksen käyttöönotolla ja käyttäjien ohjeistuksella on suuri merkitys lähes nollaenergiarakennuksen onnistuneelle käytölle koko sen elinkaaren aikana. Esityksessä ei ole vaatimuksia koskien käyttäjien ohjeistusta ja opastusta.

Esityksessä ei myöskään ole osoitettu millä perusteilla lähes nollaenergiarakentamisen energiatehokkuuden vertailulukuihin on päädytty eikä toimia, joilla vaatimukset on mahdollista saavuttaa turvallisesti, terveellisesti ja kustannustehokkaasti.

Lähes 0-energiarakentaminen on haastavaa. Se vaatii osaamista sekä suunnittelussa että rakentamisessa sekä huolellista toteutusta ja paljon talotekniikkaa. Tällainen rakentamistekniikka ei siedä rakennusvirheitä.

Myös käytön aikainen huolto vaatii panostusta. Ennen kuin lähes 0-energiarakentaminen säädetään velvoittavaksi, tulisi varmistaa, että kaikki ketjut suunnittelusta ja rakentamisesta käyttöön ja huoltoon saadaan toimiviksi, ja että rakennuksista saadaan kestäviä. Tällä hetkellä virheitä tehdään luvattoman paljon jo nykyisillä, pitempään käytössä olleilla rakentamistekniikoilla. Vaatimus lisää myös rakentamisen kustannuksia merkittävästi. Tämän vuoksi tärkeämpää kuin vaatia kategorisesti 0-energiaratkaisuja yksittäisiltä rakennuksilta, olisi vaatia energiatehokkuutta koko ketjulta rakennusainetuotannosta toteutukseen ja rakennuksen kestävyuteen. Perinteisemmin rakennettu rakennus voi kokonaisuutena tarkasteltuna olla ilmastoystävällisempi kuin paljon valmistusprosesseissa energiaa kuluttavista materiaaleista rakennettu

vaativaa talotekniikkaa käyttävä rakennus. Tulisi katsoa koko hiilitasetta ja rakennusten käyttöikä. Vain tällä tavoin on mahdollista toteuttaa aidosti ilmastoystävällistä rakentamista.

Lain vaikutusta rakentamiseen, kiinteistöjen elinkaareen sekä sen taloudellisia vaikutuksia voi konkreettisesti arvioida pääosin lakia vaatimuksia tarkemmin määrittelevien asetusten kautta, joten lausunnossa on käsitelty alustavasti myös lausuntopyyntöissä mukana olleita asetuksia.

Kasvavat rakenteiden paksuudet ja erilaisten materiaalien rajapinnat tuottavat rakennusfysikaalisia vaikeuksia. Riskinä on sisäilmaongelmien lisääntyminen. Vaikka rakenteiden U-arvovaatimuksia ei kiristetä, ei monien nykyistenkään U-arvovaatimusten mukaisista rakenteiden ja materiaalien kosteusteknisestä toiminnasta ja vikasietoisuudesta ole riittävästi tietoa.

Koneellisen ilmanvaihdon tavoitteena on taata sisäilman laatu energiatehokkaasti. Energiatehokas ja hyvän sisäilman takaava ilmanvaihto edellyttää kuitenkin älykästä ohjausta, joka pystyy huomioimaan erilaiset käyttötilanteet, toiminnot sekä myös ulkoilmaolosuhteet kuten pakkaskauden kuivan ilman. Pelkkä hiilidioksidipitoisuuteen ja minimi-ilmamääriin keskittyvä ohjaus ei takaa hyvää sisäilmaa, käyttäjätyytyväisyyttä tai energiatehokkuutta. Esimerkiksi tuloilman lämpötila on sisäilmaolosuhteiden osalta usein ratkaisevampi kuin tuloilmamäärä. Koska kokonaisuutta ei hallita vain asetuksessa mainituilla ohjaussuureilla, ei niille tulisi asettaa ehdottomia vaatimuksia. Tärkeämpää on tilojen suunnittelussa ja käytössä ottaa huomioon tilojen todellinen käyttö suunnittelun lähtökohtana.

Jatkossa energiatehokas, määräykset täyttävä ilmanvaihtojärjestelmä on teknisesti erittäin monimutkainen. Kokemukset näistä tarpeenmukaista ilmanvaihtojärjestelmistä ovat tähän mennessä usein huonoja. Ne ovat erittäin herkästi vikaantuvia ja niiden säätäminen ja ylläpito on vaikeaa. Ne ovat aiheuttaneet sekä sisäilmaongelmia että huomattavaa ylimääräistä energiankulutusta.

Järjestelmien monimutkaisuus edellyttää uudenlaista suunnittelua, uudenlaisia hankintatapoja, erityisesti osaamista rakennuksen huollosta ja kunnossapidosta vastaavilta sekä myös rakennuksen käyttäjiltä järjestelmän toiminnan ymmärtämistä. Järjestelmän suunnitteluvaiheessa toiminnan lähtötietojen määrittelyssä tulee ottaa huomioon esimerkiksi uusien monitilaoppimisympäristöjen ilmanvaihdon ohjaus tai ammatillisessa koulutuksessa esimerkiksi laboratoriotiloissa toiminnasta aiheutuvat kemikaalit tai muut päästöt.

Energiatehokkaan, rakenteiltaan tiiviin rakennuksen sisäilma on erityisen herkkä ilmanvaihtojärjestelmän toiminnan puutteille. Tarvittava osaamista ei alalla ole tällä hetkellä riittävästi, jotta näihin ratkaisuihin voitaisiin siirtyä ehdotetulla aikataululla.

Kesäajan sisäilman maksimilämpötiloille ja ne ylittävälle astetunneille on asetettu tiukat vaatimukset. Lisäksi lämpökuormaa mitoittava henkilöitiheys vastaa normaalia tehokkaampaa tilojen käyttöä. Eri käyttötarkoituksille määritellyissä normikäyttöajoissa ei kuitenkaan oteta huomioon esimerkiksi koulujen kesätaukoa. Suunnittelijoille ja rakennusvalvontaviranomaisille tarvitaan soveltamisohjeet asetusten tulkintaan, jotta muun muassa kouluihin ei tarvitse rakentaa turhia jäähdytysjärjestelmiä.

Ilmanvaihdon ohjaukseen liittyvien taloteknisten järjestelmien määrä rakennuksissa kasvaa, jolloin niiden hallinta tulee monimutkaisemmaksi. Lisäksi paikallinen energiantuotanto tuo kiinteistöihin lisää tekniikkaa ja toisaalta energiatehokkaat rakenteet ovat entistä vaurioitumisherkempiä. Nämä kaikki lisäävät kiinteistöjen ammattitaitoisen huollon ja kunnossapidon tarvetta.

Energiatehokkuuden parantamisesta saatava energian säästö ei nykyisillä energianhinnoilla kompensoi rakennuksen bruttoalan kasvamisesta, teknisten järjestelmien lisääntymisestä ja vaativampien rakenteiden rakentamisesta aiheutuvien kasvaneiden investointikustannusten aiheutumia vuotuisia pääomakustannuksia. Kun lisäksi kiinteistön huolto- ja kunnossapitokustannukset nousevat, tulevat palvelurakennusten tilakustannukset nousemaan ja lisäämään siten kunnallisten palveluiden kustannuksia.

Tarkemmin selvitettäviä asioita lakiesityksen vaikutuksista ovat, mikä on lyhytikäisen tekniikan (muun muassa erilainen anturi- ja automaatio-tekniikka) ja teknisten tilojen määrän (muun muassa ilmanvaihtokonehuoneet ja suuret kanavat ja kuilut) kasvun nettoympäristövaikutus. Järjestelmien ja rakenteiden pitkäaikaiskestävyydestä, vikasietoisuudesta, hälytysjärjestelmistä ja vikadiagnostiikasta tulisi myös saada käyttökokemuksia ja tutkittua tietoa.

Energian säästön kehittämisessä tulisi ottaa huomioon myös rakennuksen käytön tehokkuus, mikä vaikuttaa rakentamisen tarpeeseen. Julkisissa rakennuksissa tämä tarkoittaa esimerkiksi koulurakennuksen käyttöasteen kasvattamista ilta- ja viikonloppukäyttöä lisäämällä.

Olisi perusteltua ettei uutta lakia sovellettaisi ainakaan tilapäisiin väistötilarakennuksiin vaan vain pysyviin rakennuksiin, koska muuten lain soveltamisesta syntyisi merkittävästi enemmän kustannuksia. Lisäksi laissa tulisi huomioida rakennuksen koko. Päiväkoteihin ja kouluihin ei voi-

da soveltaa aina samoja vaatimuksia. Isommissa yksiköissä lain vaatimukset ovat helpommin toteutettavissa. Vaatimusten soveltamisessa tarvitaan kokoluokitus.

Kokoavasti voidaan todeta, että rakentamistapojen sekä rakenteiden ja järjestelmien muutoksen liittyy merkittäviä riskejä. Nykyinen rakentamisen, ylläpidon ja kunnossapidon osaamisen taso ei aina ole riittävä vaativien rakenteiden ja järjestelmien toteuttamiseen sekä niiden ylläpitoon ja kunnossapitoon. Muutos vaatii rakennushankkeeseen ryhtyvältä tehostettua valvontaa rakennusten suunnittelussa, työmailla ja ylläpidossa. Osaamista tarvitaan myös rakenteiden ja järjestelmien hankintaan, suunnitteluun, toteutukseen, rakennusten huoltokirjojen laadintaan ja ylläpitoon. Edellä esitettyyn perustuen kaupunginhallitus katsoo, että ehdotettu lainsäädännön muutos on tavoitteiltaan ja periaatteiltaan hyvä mutta erittäin haasteellinen saada toteutumaan riskittömästi ja kustannustehokkaasti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöministeriön lausuntopyyntö internet
- 2 Lausuntopyynnön liitteet
- 3 Rakennusviraston lausunto internet
- 4 Hekan lausunto internet
- 5 Rakennusvalvontaviraston lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt kaupungin lausuntoa lähes nollaenergiarakentamista koskevasta maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta ja siihen liittyvistä asetusluonnoksista 13.5.2016 mennessä. Asetuksesta on pyydetty kaupunkisuunnittelulautakunnan, yleisten töiden lautakunnan, kiinteistölautakunnan, asuntotuotantotoimikunnan, Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja rakennusvalvontaviraston lausunnot. Ellei lautakunnan lausunto ole lausuntopyynnön määräaikaan mennessä ollut mahdollinen, yllä mainitut hallintokunnat ovat antaneet viraston lausunnon. Lausuntopyyntö ja lausunnot ilmenevät liitteistä ja päätöshistoriasta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöministeriön lausuntopyyntö internet
- 2 Lausuntopyynnön liitteet
- 3 Rakennusviraston lausunto internet
- 4 Hekan lausunto internet
- 5 Rakennusvalvontaviraston lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Helsingin kaupungin asunnot
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvirasto
Rakennusvalvontavirasto
Asuntotuotantotoimisto

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 21.04.2016 § 166

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2016-003104 T 03 00 00

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Ympäristöministeriön valmistelemasta maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta koskien lähes nollaenergiarakentamista:

Maankäyttö- ja rakennuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että rakentamisen energiatehokkuuden olennaiset tekniset vaatimukset tulisivat uusien rakennusten osalta sisältämään vaatimuksen lähes nollaenergiarakennuksista.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus sen käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla suunnitellaan ja rakennetaan lähes nollaenergiarakennukseksi.

Velvoite siirtyä uudisrakentamisessa lähes nollaenergiarakentamiseen sisältyy uudelleenlaadittuun Euroopan parlamentin ja neuvoston rakennusten energiatehokkuudesta antamaan direktiiviin.

Lain valmistelussa tavoitteena on ollut, että lainmuutos ja asetukset saataisiin voimaan vuoden 2017 alussa, ja uudisrakennusten energiatehokkuusvaatimukset tulisivat sovellettaviksi vuoden 2018 alusta vireille tuleviin rakennuslupahakemuksiin. Aikataulu toteuttaa EU-direktiivin aikataulun siitä, että uudet rakennukset ovat entistä energiatehokkaampia vuoden 2020 loppuun mennessä.

Lain vaikutusta rakentamiseen, kiinteistöjen elinkaareen sekä sen taloudellisia vaikutuksia voi konkreettisesti arvioida pääosin lakia vaatimuksia tarkemmin määrittelevien asetusten kautta, joten lausunnossa on käsitelty alustavasti myös lausuntopyyntöissä mukana olleita asetuksia.

Kasvat rakenteiden paksuudet, erilaisten materiaalien rajapinnat tuottavat rakennusfysikaalisia vaikeuksia. Riskinä on sisäilmaongelmien lisääntyminen. Vaikka rakenteiden U-arvovaatimuksia ei kiristetä, ei monien nykyistenkään U-arvovaatimusten mukaisista rakenteiden ja materiaalien kosteusteknisestä toiminnasta ja vikasietoisuudesta ole riittävästi tietoa.

Koneellisen ilmanvaihdon tavoitteena on taata sisäilman laatu energiatehokkaasti. Energiatehokas ja hyvän sisäilman takaava ilmanvaihto edellyttää kuitenkin älykästä ohjausta, joka pystyy huomioimaan erilaiset käyttötilanteet, toiminnot sekä myös ulkoilmaolosuhteet kuten pakkaskauden kuivan ilman. Pelkkä hiilidioksidipitoisuuteen ja minimi-ilmamääriin keskittyvä ohjaus ei takaa hyvää sisäilmaa, käyttäjättyytyvää tai energiatehokkuutta. Esimerkiksi tuloilman lämpötila on sisäil-

maolosuhteiden osalta usein ratkaisevampi kuin tuloilmamäärä. Koska kokonaisuutta ei hallita vain asetuksessa mainituilla ohjaussuureilla, ei niille tulisi asettaa ehdottomia vaatimuksia. Tärkeämpää on tilojen suunnittelussa ja käytössä ottaa huomioon tilojen todellinen käyttö suunnittelun lähtökohtana.

Jatkossa energiatehokas määräykset täyttävä ilmanvaihtojärjestelmä on teknisesti erittäin monimutkainen. Kokemukset näistä tarpeenmu-kaista ilmanvaihtojärjestelmistä ovat tähän mennessä usein huonoja. Ne ovat erittäin herkästi vikaantuvia ja niiden säätäminen ja ylläpito on vaikeaa. Ne ovat aiheuttaneet sekä sisäilmaongelmia, että huomatta-vaä ylimääräistä energiankulutusta.

Järjestelmien monimutkaisuus edellyttää uudenlaista suunnittelua, uu- denlaisia hankintatapoja, erityisesti osaamista rakennuksen huollosta ja kunnossapidosta vastaavilta sekä myös rakennuksen käyttäjiltä järjes- telmän toiminnan ymmärtämistä. Järjestelmän suunnitteluvaiheessa toiminnan lähtötietojen määrittelyssä tulee ottaa huomioon esimerkiksi uusien monitilaoppimisympäristöjen ilmanvaihdon ohjaus tai ammatilli- sessä koulutuksessa esimerkiksi laboratoriotiloissa toiminnasta aiheu- tuvat kemikaalit tai muut päästöt.

Energiatehokaan, rakenteiltaan tiiviin rakennuksen sisäilma on erityisen herkkä ilmanvaihtojärjestelmän toiminnan puutteille. Tarvittavaa osaa- mista ei alalla ole tällä hetkellä riittävästi, jotta näihin ratkaisuihin voitai- siin siirtyä ehdotetulla aikataululla.

Kesäajan sisäilman maksimilämpötiloille ja ne ylittävälle astetunneille on asetettu tiukat vaatimukset. Lisäksi lämpökuormaa mitoittava henkilöti- heys vastaa normaalia tehokkaampaa tilojen käyttöä. Eri käyttötarkoi- tuksille määritellyissä normikäyttöajoissa ei kuitenkaan oteta huomioon esimerkiksi koulujen kesätaukoa. Suunnittelijoille ja rakennusvalvonta- viranomaisille tarvitaan soveltamisohjeet asetusten tulkintaan, jotta muun muassa kouluihin ei tarvitse rakentaa turhia jäähdytysjärjestel- miä.

Ilmanvaihdon ohjaukseen liittyvien taloteknisten järjestelmien määrä ra- kennuksissa kasvaa, jolloin niiden hallinta tulee monimutkaisemmaksi. Lisäksi paikallinen energiantuotanto tuo kiinteistöihin lisää tekniikkaa ja toisaalta energiatehokkaat rakenteet ovat entistä vaurioitumisherkem- piä. Nämä kaikki lisäävät kiinteistöjen ammattitaitoisen huollon ja kun- nossapidon tarvetta.

Energiatehokkuuden parantamisesta saatava energian säästö ei nykyi- sillä energianhinnoilla kompensoi rakennuksen bruttoalan kasvamisesta, teknisten järjestelmien lisääntymisestä ja vaativampien rakenteiden rakentamisesta aiheutuvien kasvaneiden investointikustannusten ai-

heutumia vuotuisia pääomakustannuksia. Kun lisäksi kiinteistön huolto- ja kunnossapitokustannukset nousevat, tulevat palvelurakennusten tilakustannukset nousemaan ja lisäämään siten kunnallisten palveluiden kustannuksia.

Tarkemmin selvitettäviä asioita lakiesityksen vaikutuksista ovat, mikä on lyhytikäisen tekniikan (muun muassa erilainen anturi- ja automaatio-tekniikka) ja teknisten tilojen määrän (muun muassa ilmanvaihtokonehuoneet ja suuret kanavat ja kuilut) kasvun nettoympäristövaikutus. Järjestelmien ja rakenteiden pitkäaikaiskestävyydestä, vikasietoisuudesta, hälytysjärjestelmistä ja vikadiagnostiikasta tulisi saada käyttökemumuksia ja tutkittua tietoa.

Energian säästön kehittämisessä tulisi ottaa huomioon myös rakennuksen käytön tehokkuus, mikä vaikuttaa rakentamisen tarpeeseen. Julkisissa rakennuksissa tämä tarkoittaa esimerkiksi koulurakennuksen käyttöasteen kasvattamista ilta- ja viikonloppukäyttöä lisäämällä.

Kiinteistölautakunta toteaa, ettei lakia tulisi soveltaa tilapäisiin väistö- larakennuksiin vaan sitä tulisi soveltaa vain pysyviin rakennuksiin, koska muuten lain soveltamisesta syntyisi merkittävästi enemmän kustannuksia. Lisäksi laissa tulisi huomioida rakennuksen koko. Päiväkoteihin ja kouluihin ei voida soveltaa aina samoja vaatimuksia. Isommissa yksiköissä lain vaatimukset ovat helpommin toteutettavissa. Vaatimusten soveltamisessa tarvitaan kokoluokitus.

Lisäksi lautakunta toteaa, että rakentamistapojen sekä rakenteiden ja järjestelmien muutoksen liittyy merkittäviä riskejä. Nykyinen rakentamisen, ylläpidon ja kunnossapidon osaamisen taso ei ole riittävä vaativien rakenteiden ja järjestelmien toteuttamiseen sekä niiden ylläpitoon ja kunnossapitoon. Muutos vaatii rakennushankkeeseen ryhtyvältä tehostettua valvontaa rakennusten suunnittelussa, työmailla ja ylläpidossa. Osaamista tarvitaan rakenteiden ja järjestelmien hankintaan, suunnitteluun, toteutukseen, rakennusten huoltokirjojen laadintaan ja ylläpitoon.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Hannu Kurki, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Asuntotuotantotoimikunta 20.04.2016 § 61

HEL 2016-003104 T 03 00 00

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Taseraja ja uusiutuva energia

Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin eli RES-direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on sallittava uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian vähimmäistason saavuttaminen mm. kaukolämmöllä ja -jäähdytyksellä, joka tuotetaan käyttämällä merkittävää uusiutuvien energialähteiden määrää. Edelleen energiatehokkuudesta annettu direktiivi EED edellyttää jäsenvaltioita ottamaan käyttöön politiikkoja, joilla rohkaistaan tehokaiden lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmien ja varsinkin tehokasta yhteistuotantoa käyttävien järjestelmien hyödyntämismahdollisuuksien huomioon ottamista paikallisella ja alueellisella tasolla.

Edellisen perustella Asuntotuotantotoimikunnan mielestä ei ole syytä asettaa E-lukulaskennan taserajaa tiukasti rakennuksen ympärille tai asettaa vaatimuksia rakennuksessa tai edes kiinteistössä tuotetulle uusiutuvalla energialle.

Asuntotuotantotoimikunta pitää hyvänä, ettei uusiutuvan energian käytölle aseteta rakennus- tai kiinteistökohtaista vähimmäisvaatimusta, kun kansalliset tavoitteet on arvioitu saavutettavan vuoteen 2020 mennessä vapaaehtoisuuteen perustuen. Vähimmäisvaatimusten asettaminen olisi omiaan aiheuttamaan osaoptimoituja ratkaisuja, kuten näön vuoksi asennettuja aurinkosähköpaneeleja ja muita päälle liimattuja ratkaisuja. Kansallisella tasolla energiantuotannon hiilineutraaliuden edistämiseen käytettävissä olevat voimavarat kannattaa keskittää sinne, missä potentiaalia, resursseja ja osaamista on eniten eli esimerkiksi energiayhtiöihin, ei yksittäisiin rakennuksiin.

Uusiutuva energian tuottamisen hajautettuja ratkaisuja tulisi tukea purkamalla lainsäädännön luomia esteitä tuotetun energian kustannustehokkaaseen hyödyntämiseen. Esimerkiksi kiinteistössä tuotettua aurinkosähköä pitäisi voida ilman taloudellisia tappioita siirtää saman omistajan muihin samalla alueella sijaitseviin kiinteistöihin sekä myydä kiinteistön käyttäjille. Tällä hetkellä asuinkerrostaloissa ei ole taloudellisesti järkevää tuottaa aurinkosähköä enempää, kuin kiinteistösähköön liitetyt laitteet (eli asuntojen ulkopuolinen osuus) jatkuvasti kuluttavat, vaikka merkittävä osa asuinkerrostalon sähköstä käytetään asunnoissa.

Asuntotuotantotoimikunta ei pidä tärkeänä sallia kiinteistön ulkopuolelle myytävän uusiutuvan energian huomioimista rakennusten energiatehokkuustarkastelussa, sillä tuotettu ylimääräinen energia ei suoraan kerro kyseisen rakennuksen energiatehokkuudesta. Riittävä kannuste hajautetun uusiutuvan energian rakentamiseen on ylimääräisen tuote-

tun energian myymiseen liittyvien esteiden poistaminen, joka parantaa investoinnin taloudellista kannattavuutta.

Taloudelliset vaikutukset

Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksen mukaan uudistuksen taloudelliset vaikutukset eivät ole niin merkittävät, että ne rajoittaisivat mahdollisuuksia noudattaa uusia säännöksiä. Asuinkerros- ja rivitalojen osalta ehdotettu lähes nollaenergiataso on sekä FinZEB-hankkeen selvitysten mukaan, että Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimiston toteutuneista hankkeista saatujen kokemusten perusteella saavutettavissa kustannustehokkaasti tällä hetkellä kaupallisesti saatavilla olevalla tekniikalla. Ei kuitenkaan ole toivottavaa asettaa sellaisia vaatimuksia, jotka nostavat rakentamis- ja ylläpitokustannuksia ja lisäävät huollettavia ja ylläpidettäviä laitteita nykyisestä. Tällainen voi olla esimerkiksi vaatimus tulo- ja poistoilmavirtojen ohjauksesta käyttäjän toimesta, joka vaatii lisää tekniikkaa asuntoihin. Käytäntö on osoittanut, että mitä vähemmän ja mitä yksinkertaisempaa asunnoissa oleva talotekniikka on, sitä paremmin se toimii oikein ja sitä helpompi sitä on käyttäjän käyttää. Oikein toimiva tekniikka on myös energiatehokasta.

Energiamuotojen kertoimet

Asuntotuotantotoimikunta pitää hyvänä, että eri energiamäärät muutetaan yhteenlaskettavaan muotoon energiamuotokohtaisilla kertoimilla. Energiamäärien yhteen laskeminen ja sen mahdollistama energiatehokkuuden ilmaiseminen yhdellä luvulla on tavoitteen esitystapana selkeä ja samalla se jättää valinnan vapautta tavoitteen saavuttamiseksi käytettävien keinojen valintaan. Kertoimet ja niille määritellyt lukuarvot ovat yksi hyvä keino ohjata uusiutuvien energiamuotojen käyttöön.

Rakennusten käyttö

Energiatehokkaankin rakennuksen energian kulutus riippuu paljolti sen oikeasta käytöstä. Asuntotuotantotoimikunnan näkemyksenä on, että tuleviin säädöksiin olisi tärkeää sisällyttää FinZEB-hankkeenkin ehdotuksen mukaisia todentamistoimenpiteitä, erityisesti rakennuksen ulkovaipan tiiviyden mittaus ja lämpökuvauksen, tavoite-energiankulutuksen määrittäminen, kohdekohtaisten energiatehokkuuden ohjeiden laatiminen ja siihen liittyvä opastus, energiaa käyttävien järjestelmien suunnittelmanmukaisuuden ja toimivuuden todennettu varmistaminen ja takuuaikana (2 v) suoritettava energiakulutuksen analysointi siitä seuraavine toimenpiteineen.

Vaatus huoltokirjan laatimisesta ja käytöstä nykymuodossaan ei ole riittävä tae siitä, että talotekniikka tulee viritettyä vastaamaan suunniteltua energiatehokkuutta tai siitä, että rakennusta ja sen koko ajan li-

sääntyvää tekniikkaa käytettäisiin oikein. Huoltokirja on ollut pakollinen kaikissa uudisrakennuksissa jo yli 15 vuotta, eikä se havaittavasti ole parantanut ainakaan kaikissa kohteissa asuinrakennusten energiatehokasta käyttöä.

Voimaantulo

Asuntotuotantotoimikunta pitää selkeänä ratkaisuna säännösten voimaantulolle sen sitomista rakennuslupamenettelyyn. Ehdotettu voimaantulon ja soveltamisen välinen aika, vähintään yksi vuosi, on asuin-kerrostalojen tuotannon näkökulmasta realistinen. Lyhyemmässä ajassa uusia määräyksiä ei olisi mahdollista huomioida suunnittelussa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Sisko Marjamaa

Lisätiedot

Minna Launiainen, LVI-suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 23193
minna.launiainen(a)att.hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 15.4.2016

HEL 2016-003104 T 03 00 00

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maankäyttö- ja rakennuslakia siten, että rakentamisen energiatehokkuuden olennaiset vaatimukset tulisivat uusien rakennusten osalta sisältämään vaatimuksen lähes nollaenergiarakennuksista. Vaatimus lähes nollaenergiarakennuksista koskee vain uusia rakennuksia. Esityksen tavoitteena on parantaa rakennusten energiatehokkuutta ja lisätä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttöä rakennuksissa.

Esityksessä rakennuksen energiatehokkuuden vertailuluku, jota kuvataan E-luvulla (kWhE/m²a), määritetään edelleen jakamalla rakennuksen lämmitetty nettoala energiamuotojen kertoimilla painotetulla rakennuksen vuotuisella ostoenergiankulutuksella standardikäytössä. Esitys tuo muutoksia energiamuotojen kertoiimiin sähkön sekä kaukolämmön ja -jäähdytyksen osalta. E-luvun raja-arvo on helpompi saavuttaa käyttämällä rakennuksessa kaukolämpöä ja -jäähdytystä sekä uusiutuvaa energiaa.

Esityksessä todetaan vaatimus lähes nollaenergiarakennuksista saavutettavan olemassa olevalla tekniikalla. Tämä perustuu FlNZEB-hank-

keen selvitykseen, jonka mukaan merkittävimmät muutokset E-luvussa saavutetaan talotekniikalla, paremmilla ikkunoilla ja parantamalla rakennuksen tiiveyttä. Selvityksessä on annettu ehdotus eri rakennustyyppien kokonaisenergiankulutuksen raja-arvoille, nZED-E-luvuille, jotka saavutetaan esimerkiksi edellä mainituin keinoin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että esitykseen kirjatut eri rakennuksien energiatehokkuuden vertailulukujen raja-arvot, joita ei saa ylittää, ovat pienempiä kuin FInZEB- selvityksessä ehdotetut raja-arvot, nZEB-E-luvut. Näin ollen esityksen vaatimustaso energiatehokkuudesta on korkeampi kuin mitä selvityksessä on ehdotettu. Epäselväksi jää saavutetaanko raja-arvot olemassa olevalla tekniikalla vai joudutaanko selvityksessä esitettyjen toimenpiteiden lisäksi puuttumaan esimerkiksi rakennusosien lämmönläpäisykertoimien vertailuarvoihin (U-arvo) kasvattamalla lämmöneristeen paksuutta. Tutkimusten mukaan rakennusosien lämmöneristykseen lisääminen voi heikentää rakenteiden kosteusteknistä toimintaa. Lämmöneristykseen lisäämisellä on vaikutuksia myös ympäröiviin rakenteisiin ja rakentamiskustannuksiin. Lisäksi lämmöneristeen paksuuden kasvattaminen ulkoseinärakenteessa vaikuttaa rakennuspinta-alaan ja sitä kautta asemakaavoitukseen pienentämällä kerrosalaneliömetrejä (k-m²).

Lähes nollaenergiarakennuksen suunnittelussa ja toteutuksessa rakennusta on tarkasteltava kokonaisuutena. Rakennuksen käyttöönotolla ja käyttäjien ohjeistuksella on suuri merkitys lähes nollaenergiarakennuksen onnistuneelle käytölle koko sen elinkaaren aikana. Esityksessä ei ole vaatimuksia koskien käyttäjien ohjeistusta ja opastusta.

Esityksessä ei ole osoitettu millä perusteilla lähes nollaenergiarakentamisen energiatehokkuuden vertailulukuihin on päädytty eikä toimia, joilla vaatimukset on mahdollista saavuttaa turvallisesti, terveellisesti ja kustannustehokkaasti.

Lähes 0-energiarakentaminen on haastavaa. Se vaatii osaamista sekä suunnittelussa että rakentamisessa sekä huolellista toteutusta ja paljon talotekniikkaa. Tällainen rakentamistekniikka ei siedä rakennusvirheitä. Myös käytön aikainen huolto vaatii panostusta. Ennen kuin lähes 0-energiarakentaminen säädetään velvoittavaksi, tulisi varmistaa, että kaikki ketjut suunnittelusta ja rakentamisesta käyttöön ja huoltoon saadaan toimiviksi, ja että rakennuksista saadaan kestäviä. Tällä hetkellä virheitä tehdään luvattoman paljon jo nykyisillä, pitempään käytössä olleilla rakentamistekniikoilla. Vaatimus lisää myös rakentamisen kustannuksia merkittävästi.

Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että tärkeämpää kuin vaatia kategorisesti 0-energiaratkaisuja yksittäisiltä rakennuksilta, olisi vaatia ener-

giatehokkuutta koko ketjulta rakennusainetuotannosta toteutukseen ja rakennuksen kestävyYTEEN. Perinteisemmin rakennettu rakennus voi kokonaisuutena tarkasteltuna olla ilmastoystävällisempi kuin paljon valmistusprosesseissa energiaa kuluttavista materiaaleista rakennettu ja vaativaa talotekniikkaa käyttävä rakennus. Tulisi katsoa koko hiilitasetta ja rakennusten käyttöikä. Vain tällä tavoin on mahdollista toteuttaa aidosti ilmastoystävällistä rakentamista.

Lisätiedot

Päivi Pakarinen, lakimies, puhelin: 310 37126
paivi.pakarinen(a)hel.fi

§ 463

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 18 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunkisuunnittelulautakunta 3.5.2016

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.05.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 450, 451, 452, 454, 455, 457, 458, 459, 460, 461, 462 ja 463 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 449, 453 ja 456 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusanajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

09.05.2016

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

09.05.2016

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Laura Rissanen

Marcus Rantala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 17.05.2016.